

Veliki Kalendar Najsvetejšega Srca Jezušovoga

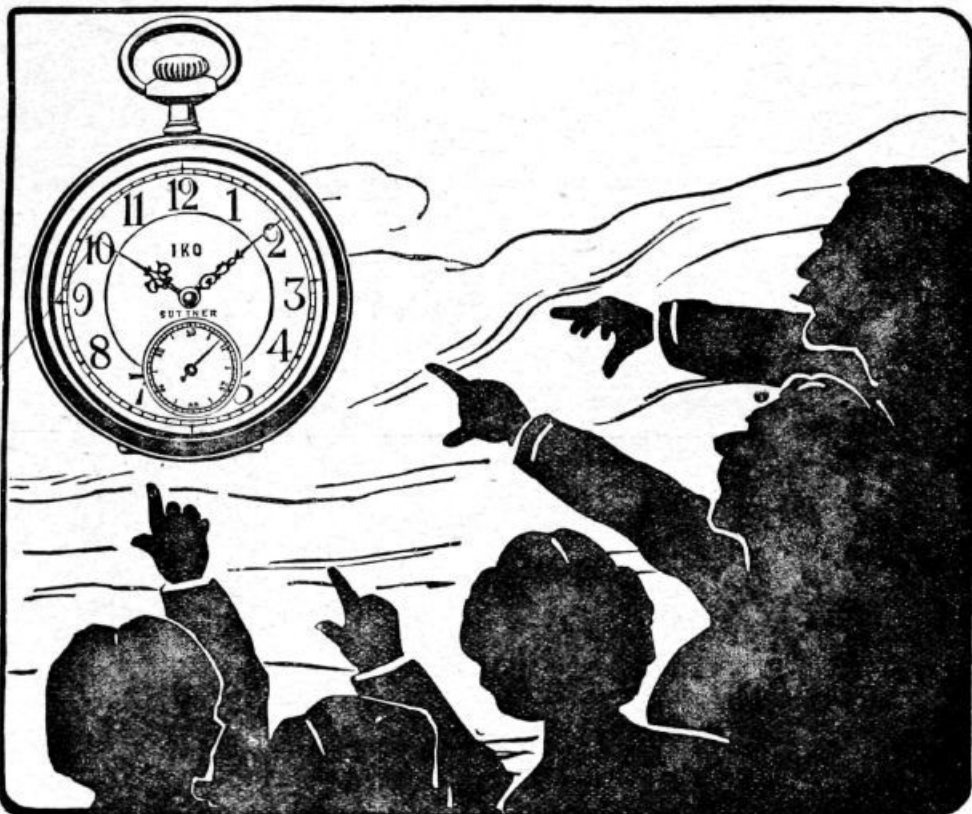

KALENDAR ZA NAROČNIKE
MARIJINOGA LISTA

= Na 1916-to leto 1917 =

CENA 60 FILEROV.

Dobra „IKO“ vūra, šteroj se vsi čüdüvajo, pa štero si vsaki žele, je izvrstno delo vürarske umetnosti.

Št. 410. niklasta anker-roskop vūra	...	K 4.10
„ 705. roskop vūra, stroj v kamenji	...	5.90
„ 449. rezbarena roskop vūra, z dobro posrebrnjem pokrivalom	...	7.20
„ 720. srebrna cilinder remontoir vūra	...	9.70
„ 600. žepna radium vūra, vnoči sveti	...	8.40
„ 1450. verižica z bele kovine K 2.80f., niklasta	...	1.—
„ 1203. dobra vūra būdilka	...	3.50
„ 1360. lepa stenska vūra	...	4.80
„ 1149. srebrna pribadača, tridelna	...	1.50
„ 468. zlato double srce	...	4.80
„ 1265. diamant za rezanje glažovine	...	5.50
„ 1645. navühnice, pozlačeno srebro	...	2.40
„ 1022. srebrno čislo	...	5.70
„ 1142. srebrna pribadača	...	2.50
„ 518. plitva kavalirska niklasta vūra	...	7.50

„ 513. niklasta tula vūra z dvema pokri- valoma	...	K 9.80
„ 776. srebrna lko vūra z dvema pokri- valoma	...	33.—
„ 804. srebrna gospinjska vūra, 6 rubinov	...	9.50
„ 817. srebrna gospinjska vūra z dvema pokrivaloma	...	13.—
„ 556. srebrna gospinjska duga verižica	...	5.—
„ 1316. lepa pendel vūra	...	10.50
„ 1544. kožnata narokvica z vürov	...	10.50
„ 1545. vojačka narokvica z vürov	...	32.—
„ 2706. srebrno cevco za škapulcr	...	2.—
„ 283. srebrno emajlirano cevco	...	1.—
„ 464. križec double zlati	...	1.—
„ 211. srebrni prstan	...	—90
„ 1679. srebrni vühani	...	—90
„ 1123. 14 kar. zlati kreolni vühani	...	3.80

Pošila po povzetji. **Zameni se**, ka se ne vidi. Velika preberica vür, verižic, prstanov, dragocenosti v velikom **ceniki**. Zahtevajte ga zobston i franko.

Vse vüre so točno vredjene.

Lastna tovarna vür na Švicarskom.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Vsi küpci etak sodijo! Na jezere ma takših pisem.

Več let nej trebe nikšega popravka!

„Moji znanci se čüdüvajo, ka vūra, štero sam pred neštèrnimi leti küpo pri vas za K 4.10, ešče i zdaj dobro ide, pa njoj ne trebe popravka. Pošlite mi zdaj pali takšo vüro za mojega nečaka. Svoto K 4.10 sam vam istočasno poslaol na poštnoj nakaznici. Preporačam se vam s pozdravom

Skaričevol pri Kranini Franc Mlinarič posestnik.“

Zlata vūra zobston! Več pove cenik. ———

Krščanska svetovna razpošilnica

H. SUTTNER samo v **Ljubljani, št. 895.**

Nema podružnice.

Svetovno znana po razpošilanj i dobrih vür.

Nema podružnice.

2129 / 13-14

Veliki Kalendar Najsvetejšega Srca Jezušovoga.

Kalendar Za Naročnike Marijinoga Lista.
Na prestopno leto 1916.

Z dovoljenjem Szombathely-ske višesnje cerkvene oblasti.

— II. (XIII.) Leto. —

VSA PRAVICA ZADRŽANA.

Cena 60 filerov.

Na svetlo dan od vrejevaštva Marijinoga Lista v Črensovcih.

Cserföld Zalam.

Štamparija

Balkányi Ernő Alsólendva i Muraszombat.

21673 / 13-14

Januar

31 dnevov .

ma.

Sečen.

1-ga je den 8 v.
21 m. dugi; do
konca meseca
zraste 1 vöro.

Sunce stopi v zna-
menje vodnara
dne 21. ob 9-54.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Sobota	Novo leto. Obr. Jez.		7 50	4 17	predp.	pop

1. Zvano je ime njegovo Jezuš. Luk. II.

2 Nedela	Najsv. Ime Jezušovo.		7 49	4 18	10 53	10 25
3 Ponedelek	Genovefa, dev.		49	19	11 7	11 43
4 Tork	Titus, p.		49	20	11 21	predp.
5 Sreda	Telesfor, p. m.		49	21	11 35	12 49
6 Četrtek	Sveti Tre-Krali.		49	22	11 52	1 57
7 Petek	Rajmund, sp.		49	23	pop.	3 7
8 Sobota	Severin, apat.		49	24	12 43	4 19

2. Kda bi Jezuš dvanajset let star bio. Luk. II. 42—52.

9 Nedela	I. po Treh-Kralih.		7 48	4 25	1 23	5 31
10 Ponedelek	Vilmoš; Agoton papa.		48	27	2 15	6 37
11 Tork	Higin, p. m.		48	28	3 22	7 34
12 Sreda	Tacian, p.		47	30	4 39	8 17
13 Četrtek	40 vojakov, m.		47	31	6 3	8 50
14 Petek	Hilarius, p.		47	32	7 27	9 16
15 Sobota	Pavel, puščavnik		46	33	8 51	9 37

3. Svadba je včinjena v Kani. Jan. II. 1—11.

16 Nedela	II. po Treh-Kralih.		7 45	4 35	10 11	9 55
17 Ponedelek	Anton, puščavnik.		44	36	11 32	10 13
18 Tork	Priska, dev.		43	37	predp.	10 30
19 Sreda	Bl. Marjeta, dev.		43	37	12 53	10 49
20 Četrtek	Fabjan i Sebastjan.		42	38	2 16	11 15
21 Petek	Agneš, d. m.		41	40	3 37	11 44
22 Sobota	Vince, m.		40	43	4 55	pop.

4. Gobavi prosi: Gospodne, či ščeš, lahko me očistiš. Mataj VIII 1—13

23 Nedela	III. po Treh-Kralih.		7 39	4 45	6 2	1 20
24 Ponedelek	Timotej, p.		38	46	6 56	2 25
25 Tork	Spreobrnitev Pavla.		37	47	7 34	3 39
26 Sreda	Polikarp, p. m.		36	49	8 2	4 54
27 Četrtek	Janoš Zlatovüstni c. v.		35	51	8 25	6 7
28 Petek	Agneš, d.		34	52	8 43	7 17
29 Sobota	Ferenc Saleški, p.		33	54	8 59	8 24

5. Veliko gibanje je postanolo na morji. Mataj VIII. 23—27.

30 Nedela	IV. po Treh Kralih.		7 32	4 55	9 12	9 30
31 Ponedelek	Peter Nolesk., sp.		31	57	9 26	10 35

Spremeni meseca :

- Mlad 5-ga ob 5 v. 45 m. predp.
- ☾ Prvi krajec 12-ga ob 4 v. 37 m. predp.
- ☾ Pun 20-ga ob 9 v. 19 m. predp.
- ☾ Zadnji krajec 28-ga ob 1 v. 35 m. predpoldne.

Vremen

po Herscheli :

5—12 sneg i viher,
12—20 sneg i viher,
20—28 sneg i dež,
od 28-ga mrzlo.

Februar

29 dnevov

ma.

Sušec.

1-ga je den 9 v
23 m. dugi; do
konca meseca
zraste 1 v. 26 m.

Sunce stopi v zna-
menje rib ☉ dne
20. ob 0:18.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Tork	Ignacij, p. m.	☾	7 30	4 58	9 40	11 41
2 Sreda	Svečnica.	☾	28	59	9 57	predp
3 Četrtek	Balaž, p. m. ☉	☾	27 5	1	10 15	12 50
4 Petek	Andraš Kors., Veron†	☾	26	3	10 40	2 00
5 Sobota	Agata dev. m.	☾	24	5	11 14	3 11

6. Od človeka, ki je posejao dobro semen vu svojo njivo.
Mataj XIII. 24—30.

6 Nedela	V. po Treh-Kralih.	☾	7 22	5 6	11 59	4 19
7 Ponedlek	Romuald, apat.	☾	21	7	pod.	5 18
8 Tork	Mat. Janoš, sp.	☾	20	9	2 11	6 9
9 Sreda	Ciril Aleksandr. p.	☾	19	11	3 35	6 47
10 Četrtek	Skolastika, dev. ☉	☾	17	13	5 00	7 16
11 Petek	Skazanje Nevt. D. M.†	☾	15	14	6 26	7 39
12 Sobota	Eulalia, m.	☾	14	15	7 50	7 59

7. Spodobno je kraljestvo nebesko k zrnj... k kvasi.
Mataj XIII. 31—35.

13 Nedela	VI. po Treh-Kralih.	☾	7 12	5 17	9 14	8 18
14 Ponedlek	Valentin, duhovnik.	☾	10	18	10 38	35
15 Tork	Faustin i Jovita, m.	☾	9	20	predp	54
16 Sreda	Juliana, dev. m.	☾	7	22	12 3	9 17
17 Četrtek	Donat, m.	☾	5	23	1 27	9 46
18 Petek	Šimeon, p. m. †	☾	4	25	2 46	10 24
19 Sobota	Konrad. ☉	☾	2	26	3 57	11 14

8. Od delavcov vu vinogradi. Mataj XX. 1—16.

20 Nedela	I. pred pepelnicov.	☾	7 0	5 28	4 43	pop.
21 Ponedlek	Severian, m.	☾	6 59	30	5 36	1 26
22 Tork	Stol. sv. Petra.	☾	57	32	7 7	2 40
23 Sreda	Peter Damj., p.	☾	55	33	6 31	2 53
24 Četrtek	Prestopni den.	☾	53	34	6 50	5 3
25 Petek	Matjaš apoštol. †	☾	52	36	7 5	6 11
26 Sobota	Margeta, v. m. ☉	☾	50	37	7 19	7 17

9. Prilika od sejáča i semena. Luk. VIII. 4—15.

27 Nedela	II. pred pepelnicov.	☾	6 48	5 39	7 33	8 24
28 Ponedlek	Leander p.	☾	46	40	46	9 29
29 Tork	Roman, apat.	☾	45	41	49	58

Spremeni meseca:

- ☉ Mlad 3-ga ob 5 v. 5 m. popoldne.
- ☾ Prvi krajec 10-ga ob 11 v. 20 m. po noči.
- ☉ Pun 10-ga ob 3 v. 28 m. po noči.
- ☾ Zadnji krajec 20 ga ob 10 v. 23 m. predpoldne.

Vremen

po Herscheli:

Do 3-ga mrzlo, 3—10
lepo, 10—19 lepo,
19—27 sneg i viher,
od 26-ga mrzlo i veter

Marc

31 dnevov

ma.

Mali traven.

1-ga je den 10 v.
59 m. dugi, do
konca meseca
zraste 1 v. 44 m.
20-ga ob 11 v 47
m vnoči začetek
sprotoletja.

Sunce stopi v zna-
menje ovna dne
20. ob 11:47.

Den	Dnevnik svetnikov	hod	Sunca izhod v m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Sreda	Albin, p.		6 44	5 41	8 1	10 37
2 četrtek	Simplicij papa.		42	43	8 19	11 46
3 Petek	Kunigunda, cas. †		40	45	8 42	predp
4 Sobota	Kašimir sp. ☺		38	46	9 11	12 56

10. Jezuš ozdravi slepoga. Luk. XVIII. 31—41.

5 Nedela	III. pred pepelnico.		6 36	5 48	9 38	2 3
6 Ponedlek	Perpetua i Felicitaš m.		34	49	10 40	3 5
7 Tork	Tomaš Akvit c. vuč.		32	51	11 44	3 59
8 Sreda	Pepelnica. ††		30	52	pop.	4 41
9 četrtek	Franciška Rimska. †		28	54	2 25	5 14
10 Petek	40 mantrnikov. ††		26	55	3 51	5 40
11 Sobota	Heraklij. ☺†		24	57	5 17	6 1

11. Hüdi düh skušava Jezuš. Mataj IV. 1—II.

12 Nedela	I. postna.		6 22	5 59	6 43	6 19
13 Ponedlek	Rozina, dovica. †		20	6 0	8 9	6 38
14 Tork	Matilda, kralica. †		18	1	9 39	7 3
15 Sreda	Longin, m; kvatre ††		16	2	11 7	7 19
16 četrtek	Heribert, p. †		14	4	pred.	7 45
17 Petek	Gertrud, dev. ††		12	6	12 33	8 20
18 Sobota	Ciril Jeruzalemski p. †		10	7	1 48	9 1

12. Vzeo je Jezuš s seboj Petra i Janoša i Jakoba i preobrazo se je. Mataj XVIII. 1—9.

19 Nedela	II. postna. ☺		6 8	6 8	2 52	10 8
20 Ponedlek	Niketas, p. †		6	10	3 38	11 16
21 Tork	Benedik, apat. †		4	12	4 11	pop.
22 Sreda	Katarena, dov. †		2	13	4 37	1 43
23 četrtek	Viktorijan, m. †		0	14	4 57	2 54
24 Petek	Gabriel arkangel. ††		5 58	16	5 14	4 1
25 Sobota	Ceplena Marija. †		56	17	5 27	5 8

13. Jezuš iz žene vraga iz nemoga. Luk. XI. 14—28.

26 Nedela	III. postna. ☺		5 54	6 18	5 40	6 14
27 Ponedlek	Janoš Domaski sp. †		52	20	5 54	7 19
28 Tork	Janoš Kapistr. sp. †		50	22	6 10	8 26
29 Sreda	Ciril p. M. †		48	23	6 26	9 34
30 četrtek	Kvirin p. m. †		46	24	6 46	10 44
31 Petek	Balbina, dev. ††		44	26	7 12	11 52

Spremeni meseca:

- ☉ Mlad 4-ga ob 4 v.
57 m. zajutra.
- ☾ Prvi krajec 11-ga
ob 7 v. 34 m.
večer.
- ☾ Pun 19-ga ob 6 v.
26 m. večer.
- ☾ Zadnji krajec 26 ga
ob 5 v 22 m. po-
poldne.

Vremen

po Herscheli:

Do 4-ga mrzlo, 4—11
dež ino sneg,
11—19 dež ino sneg,
19—26 dež i sneg,
Od 26-ga lepo.

April

30 dnevoj

ma.

Veliki traven

1 ga je den 11 v.
46 m. dugi; do
konca meseca
zraste 1 v. 38 m.

Sunce stopi v zna-
menje bika 20. dne
20. ob 11:25.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Sobota	Hugon, m.	+	5 42	6 27	7 47	predp.

14. Jezuš nahrani 5 jezero moškov. Jan. VI. 1—16.

2 Nedela	IV. postna.	☾	5 40	6 28	8 32	12 56
3 Ponedelek	Richard, p.	+	38	29	9 30	1 51
4 Tork	Izidor, p.	+	36	31	10 40	2 36
5 Sreda	Vince, sp.	+	34	33	11 58	3 12
6 Četrtek	Celestin, papa.	+	32	34	pop.	3 39
7 Petek	Eberhard, püšč.	+	30	35	2 44	4 02
8 Sobota	Dionizij, p.	+	28	37	4 7	4 22

15. Pravo je Jezuš vnožini: Što iz vas pokara me greha?
Jan. VIII. 46—59.

9 Nedela	V. postna (čarna).	☾	5 26	6 38	5 34	4 38
10 Ponedelek	Exehjel, prorok.	+	24	39	8 3	4 57
11 Tork	Leo, papa	+	22	41	8 32	5 18
12 Sreda	Julius, papa.	+	20	43	10 3	5 43
13 Četrtek	Hermenegild, m.	+	18	44	11 27	6 17
14 Petek	Marija 7 žalosti.	+	16	45	predp.	7 00
15 Sobota	Anastazia, dev.	+	14	46	12 37	7 56

16. Kda bi se Jezuš približavao, vnožina je presterala obleč na pot.
Mataj. XXI. 1—9.

16 Nedela	VI. postna (cvetna).	☾	5 12	6 48	1 33	9 4
17 Ponedelek	Anicet, p.	+	10	49	2 13	10 18
18 Tork	Apolonias, m.	+	9	51	2 42	11 32
19 Sreda	Timon, m.	+	7	52	3 2	pop.
20 Četrtek	Velki četrtek.	+	5	54	3 20	1 53
21 Petek	Velki petek.	+	3	55	3 36	2 59
22 Sobota	Velka sobota.	+	1	57	3 49	4 4

17. Jezuš vstane od mrtvih. Marko XVI. 1—7.

23 Nedela	Vüzem. Goristan. Jez.	☾	4 59	6 58	4 3	5 10
24 Ponedelek	Vüzemski pondel.	☾	58	7 0	4 17	6 16
25 Tork	Marko evangelist.	☾	56	1	4 33	7 25
26 Sreda	Kletus, papa.	☾	54	2	4 52	8 34
27 Četrtek	Peregrin, duhovnik.	☾	53	4	5 26	9 43
28 Petek	Pavel od Križa sp.	+	51	6	5 48	10 48
29 Sobota	Peter m.	☾	49	7	6 30	11 46

18. Jezuš se prikaže apoštolom pri zaprtih dverah. Jan. XX. 19—31.

30 Nedela	I. po Vüzmi (bela).	☾	4 48	7 8	7 25	predp.
-----------	---------------------	---	------	-----	------	--------

Spremeni meseca:

- Mlad 2-ga ob 5 v.
21 m. popoldne.
- Pri krajec 10-ga
ob 3 v. 35 m. po-
poldne.
- Pun 18-ga ob 6 v.
7 m. zajutra.
- Zadnji krajec 24ga
ob 11 v. 38 m.
zajutra.

Vremen

po Herscheli:

2—10. lepo, 10—18.
lepo, 18—24. spre-
menljivo, do konca
lepo.

Maj

31 dnevov

ma.

Risalsček.

1-ga je den 14 v.
27 m. dugi; do
konca meseca
zraste 1 v. 16 m.

Sunce stopi v zna-
menje dvojčkov ☊
dne 21. ob 11:5.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Ponedlek	Filip i Jakob apoštola.	☾	4 46	7 10	8 28	12 34
2 Tork	Athanazius, p. ☸	☾	44	11	9 43	1 12
3 Sreda	Najdenje sv. Križa.	☾	42	12	11 1	1 42
4 Četrtek	Florijan m.	☾	41	13	pop.	2 4
5 Petek	Pius V., papa. †	☾	40	14	1 42	2 24
6 Sobota	Janoš evangelist.	☾	38	16	3 5	2 42

19. Jas sam dober pastir. Jan. X. 1—16.

7 Nedela	II. po Vüzmi.	☾	4 36	7 17	4 20	3 00
8 Ponedlek	Prikazanje Mihaela n.	☾	34	18	5 57	3 19
9 Tork	Gregor Naz., p.	☾	33	20	7 28	3 42
10 Sreda	Slovesn. sv. Jožefa. ☾	☾	32	22	8 56	4 11
11 Četrtek	Mamert, p.	☾	30	23	10 16	4 49
12 Petek	Pankrac, m.	☾	28	24	11 20	5 40
13 Sobota	Servac, m.	☾	27	25	predp	6 45

20. Edno malo i že me ne te vidili. Vi te se žalostili, nego žalost
vaše se obrné na radost. Jan. XVI. 17—22.

14 Nedela	III. po Vüzmi.	☾	4 26	7 27	12 6	7 59
15 Ponedlek	Janos de la Salle, sp.	☾	25	28	12 41	9 16
16 Tork	Janoš Nepom., Ubald.	☾	24	29	1 6	10 31
17 Sreda	Paškal, sp. ☸	☾	23	30	1 26	11 42
18 Četrtek	Venanc, m.	☾	22	31	1 41	pop.
19 Petek	Pudenciana, dev. †	☾	21	33	1 55	1 55
20 Sobota	Bernardin Sijenski sp.	☾	19	34	2 9	3 1

21. Jezuš obeča vučnikom Dúha Svetoga. Jan. XVI. 5—14.

21 Nedela	IV. po Vüzmi.	☾	4 18	7 35	2 23	4 7
22 Ponedlek	Julija, dev.	☾	17	36	2 39	5 14
23 Tork	Deziderij, p. m.	☾	16	37	2 57	6 23
24 Sreda	Marija pom. kršč. ☾	☾	15	38	3 20	7 33
25 Četrtek	Urban, papa	☾	14	39	3 50	8 40
26 Petek	Filip Nev. sp. †	☾	13	41	4 29	9 40
27 Sobota	Beda, sp.	☾	12	42	5 19	10 32

22. Či kaj prosili bodete Očo vu mojem Imeni, da vam.
Jan. XVI. 23—30.

28 Nedela	V. po Vüzmi.	☾	4 11	7 43	6 22	11 12
29 Ponedlek	Magdalena Pac.,	☾	11	44	7 34	11 43
30 Tork	Najdenje d. roke	☾	10	45	8 50	predp
31 Sreda	Petronila, dev. ☸	☾	9	46	10 9	12 00

Spremeni meseca :

- ☉ Mlad 2-ga ob 6 v.
28 m. zajútra.
- ☾ Prvi krajec 10 ga
ob 9 v. 47 m. pred-
poldne.
- ☉ Pun 17-ga ob 3 v.
11 m. popoldne.
- ☾ Zadnji krajec 24-ga
ob 5 v. 16 m. za-
jútra.
- ☉ Mlad 31-ga ob 8
v. 37 m. večer.

Vremen

po Herscheli :

2—10 sneg ino dež,
10—17 spremenljivo,
17—24 spremenljivo,
24—31 spremenljivo.

Junij

30 dnevov

ma.

Ivanšček.

1 ga je den 15 v 43 m. dugi; do 22-ga zraste 18 m., potom se skrči do konca meseca 3 m. 21-ga ob 7 v 25 m. zajutra začetek leta.

Sunce stopi v znamenje raka 21. dne 21. ob 7-25. Začetek leta. Najdugši den, najkračša noč.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Četrtek	V nebozastoplenje	☿	4 8	7 47	11 27	12 29
2 Petek	Maria Ana, dev. †	☿	7	48	pop.	12 47
3 Sobota	Klotilda, kralj., Oliva.	☿	7	49	2 7	1 4

23. Kda pride Oveselitel, on bode svedočanstvo činio od mene.
Jan. XV. 26.

4 Nedela	VI. po Vüzmi.	☿	4 6	7 50	3 30	1 22
5 Ponedlek	Bonifac, p.	☿	5	51	4 56	1 43
6 Tork	Norbert, p.	☿	5	51	6 24	2 8
7 Sreda	Rupert, apat.	☿	5	51	7 48	2 41
8 Četrtek	Medard, p.	☿	4	52	9 1	3 25
9 Petek	Primož, m. ☾ †	☿	4	53	9 56	4 24
10 Sobota	Margeta, kralica. ††	☿	4	54	10 37	5 35

24. Jezuš guči od Dūha Svetoga i lūbezni. Jan. XV. 23—31.

11 Nedela	Risali. Prišestje Dūha	☿	4 3	7 55	11 6	6 54
12 Ponedlek	Risalski Ponedlek.	☿	3	56	11 28	8 12
13 Tork	Anton Padovanski sp.	☿	3	56	11 46	9 27
14 Sreda	Bazil, p. Kvatre ††	☿	3	57	predp	10 36
15 Četrtek	Pren. Ost. sv. Mart. ☾	☿	3	57	12 2	11 44
16 Petek	Franc Regiski sp. ††	☿	3	58	12 16	pop.
17 Sobota	Adolf, p., Laura, n. †	☿	3	58	12 30	1 54

25. Idoči včite vse narode krščavajoči je v Imeni Očē i Sina i Dūha Svetoga. Mat. XXVIII. 18—20.

18 Nedela	I. Sv. Trojica.	☿	4 3	7 59	12 44	3 2
19 Ponedlek	Juliana Falk.	☿	3	59	1 1	4 10
20 Tork	Florentina, dev.	☿	3 8	0	1 22	5 20
21 Sreda	Aloizius, sp.	☿	3	0	1 49	6 28
22 Četrtek	Telovo. ☾	☿	3	0	2 25	7 32
23 Petek	Edeltruda, dev. †	☿	3	0	3 3	8 28
24 Sobota	Ivan Krstitel.	☿	3	0	4 14	9 12

26. Niki človek je pripravo veliko večerjo. Luk. XIV. 16—24.

25 Nedela	II. po Risalih.	☿	4 4	8 0	5 22	9 49
26 Ponedlek	Janoš i Pavel, m.	☿	4	0	6 39	10 12
27 Tork	Ladislav, kral.	☿	4	0	7 58	10 34
28 Sreda	Leon, papa. †	☿	5	0	9 16	10 52
29 Četrtek	Peter i Pavel, apošt.	☿	5	0	10 35	11 9
30 Petek	Spomin sv. Pavla ☾ †	☿	6	0	11 54	11 27

Spremeni meseca :

- ☾ Prvi krajec 9-ga po polnoči 59 m.
- ☾ Pun 15-ga ob 10 v. 41 m. v noči.
- ☾ Zadnji krajec 22-ga ob 2 v. 16 m. popoldne.
- ☾ Mlad 30-ga ob 11 v. 43 m. predpoldne.

Vremen

po Herscheli :

Do 9-ga spremenljivo, 9—15 lepo, 15—22 lepo, 22—30 spremljivo.

Den	Z a p i s n i k	Dohodki		Stroški	
		kor.	fil.	kor.	fil.

Pravilo staroga kmeta za junij:

Štirideset dnij se nebo skuži. Vidove megle se žito boji, Sloven veli: ka Petrov dež
Či na Medaravo ž njega rosi. Ci Mürčar jo vidi, že v žetvi dvoji. Za lagev i pisker je meč.

Julij

31 dnevov

ma.

Jakopešček.

Mali srpan.

1-ga je den 15 v.
57 m. dugo; do
konca meseca
se skrči 25 m.
Sonce stopi v zna-
menje leva v dne
23. ob 6-21.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Sobota	Teobald, püšč.	☾	4 7	8 0	pop.	11 46
27. Prilika od zgübljene ovce. Luk. XV. 1—10.						
2 Nedela	III. po Risalih.	☾	4 7	7 59	2 38	predp
3 Pondelek	Helijoder, p.	☾	8	59	4 3	12 8
4 Tork	Berta, dev.	☾	8	59	5 27	12 37
5 Sreda	Anton Zacc., düh.	☾	9	58	6 43	1 15
6 Četrtek	Dominika, dev. Izaiáš	☾	9	58	7 45	2 7
7 Petek	Ciril i Metod. †	☾	10	57	8 31	3 14
8 Sobota	Elizabeta, kralica. ☾	☾	11	57	9 5	4 30
28. Pravo je Jezuš Petri: Pelaj na globočino i prestrite mreže na lovljenje. Luk. V. 11.						
9 Nedela	IV. po Risalih.	☾	4 11	7 57	9 29	5 48
10 Pondelek	Amalia, dev.	☾	12	56	9 50	7 6
11 Tork	Pius, papa.	☾	13	55	10 7	8 18
12 Sreda	Janoš Gualb. spov.	☾	14	55	10 21	9 27
13 Četrtek	Anaklet, papa.	☾	15	54	10 35	10 36
14 Petek	Bonaventura, p. †	☾	16	54	10 49	11 41
15 Sobota	12 apostolov. ☾	☾	17	53	11 5	pop.
29. Ci ne bode obilneša vaša pravica, kak farizeušov, ne pridete vu kraljestvo nebesko. Mataj. V. 20—24.						
16 Nedela	V. po Risalih.	☾	4 18	7 53	11 24	1 55
17 Pondelek	Andraš i Benedek.	☾	19	52	11 49	3 3
18 Tork	Friderik, p.	☾	20	50	predp	4 13
19 Sreda	Vince Paulanski, sp.	☾	21	49	12 21	5 19
20 Četrtek	Marjeta, dev., Eliaš.	☾	22	48	1 9	6 18
21 Petek	Olga, dev. †	☾	23	47	1 58	7 7
22 Sobota	Marija Magdalena. ☾	☾	24	46	3 5	7 45
30. Milo mi je nad vnožinov... že tri dnih trpijo i ne majo, ka bi jeli. Marko VIII. 1—9.						
23 Nedela	VI. po Risalih.	☾	4 25	7 45	4 21	8 15
24 Pondelek	Bl. Kunigunda, d.	☾	27	44	5 42	8 40
25 Tork	Jakab, apostol.	☾	28	43	7 3	8 59
26 Sreda	Ana, mati Preč. D. M.	☾	29	42	8 23	9 17
27 Četrtek	Pantaleon, m.	☾	30	40	9 43	9 34
28 Petek	Inocencij, papa. †	☾	32	39	11 4	9 52
29 Sobota	Marta, dev.	☾	33	38	pop.	10 13
31. Varte se od krivih prorokov... je li berejo z trnja grozdje? Mataj VIII. 14—21.						
30 Nedela	VII. po Risalih. ☾	☾	4 34	7 37	1 49	10 38
31 Pondelek	Ignacij Lojolanski, sp.	☾	35	36	3 13	11 13

Spremeni meseca:

- ☾ Prvi krajec 8-ga ob 12 v. 55 m.
- ☾ Pun 15-ga ob 5 v. 40 m. zajütra.
- ☾ Zadnji krajec 22-ga po polnoči 33 m.
- ☾ Mlad 30-ga ob 3 v. 15 m. popoldne.

Vremen

po Herscheli:

Do 8-ga dež, 8—15
dosta dežja, 15—22.
dosta dežja, 22—30.
lepo.

Den	Z a p i s n i k	Dohodki		Stroški	
		kor.	fil.	kor.	fil.

Pravilo staroga kmeta za julij:

August

31 dnevov

ma.

Mešnjek.

1-ga je den 14 v.
51 m. dugi; do
konca meseca
se skrči 1 v. 34 m.
Sunce stopi v zna-
menje device 1 dne
23. ob 1-19. Konec
pesjih dni.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Tork	Verige Petra apoštola	☿	4 37	7 33	5 36	predp
2 Sreda	Alfonz Liguorski, p.	☿	39	31	6 27	12 58
3 Četrtek	Naidenje sv. Stev. M.	☿	40	30	7 5	2 10
4 Petek	Dominik, sp. †	☿	42	29	7 32	3 28
5 Sobota	Snežna D. Marija.	☿	43	27	7 53	4 45

32. Bio je niki bogat, ki je meo špana i te je bio obtoženi.
Luk. XVI. 1—19.

6 Nedela	VIII. po Risalih. ☾	☿	4 44	7 25	8 11	6 00
7 Ponedlek	Donat, p. m.	☿	46	24	8 25	7 11
8 Tork	Cirjak, m.	☿	46	24	8 25	7 11
9 Sreda	Roman, m.	☿	47	22	8 40	8 20
10 Četrtek	Lovrenc, m.	☿	48	20	8 55	9 26
11 Petek	Žužana, dev. †	☿	49	19	9 10	10 33
12 Sobota	Klara, dev.	☿	50	17	9 28	11 41

33. Jezuš se je jokao nad Jeruzalemom. Pridejo dnevi na tebe.
Luk. XIX.

13 Nedela	IX. po Risalih. ☾	☿	4 52	7 16	9 49	pop.
14 Ponedlek	Euzeb, duhovn. ☿ ††	☿	53	14	10 18	1 58
15 Tork	Velka Meša.	☿	54	12	10 55	3 4
16 Sreda	Joakim, Rok, sp.	☿	56	11	11 44	4 6
17 Četrtek	Liberat, m.	☿	57	9	predp	5 00
18 Petek	Jelena, casarica. †	☿	58	7	12 46	5 42
19 Sobota	Ludovik Toledanski. p	☿	5 0	5	1 57	6 15

34. Dva človeka sta gori šla v cerkev, da bi molila. Luk. XVIII. 9—14.

20 Nedela	Stevan, kral. ☾	☿	5 2	7 4	3 18	6 41
21 Ponedlek	Ivana Franciška, dov.	☿	3	2	4 40	7 3
22 Tork	Timotej, m.	☿	4	0	6 2	7 22
23 Sreda	Filep Benitski, sp.	☿	6 6	59	7 25	7 40
24 Četrtek	Bertalan, apoštol.	☿	7	57	8 47	7 58
25 Petek	Ludovik, kral. †	☿	8	55	10 11	8 17
26 Sobota	Zefirin, papa.	☿	10	53	11 36	8 42

35. Jezuš ozdravi gluhonemoga. Marko VII. 31—37.

27 Nedela	XI. po Risalih. ☾	☿	5 11	6 51	pop.	9 14
28 Ponedlek	Augustin, püšpek. ☿	☿	12	49	2 21	9 56
29 Tork	Glavosek sv. Ivana.	☿	14	47	3 31	10 51
30 Sreda	Roza Limaska, dev.	☿	15	45	4 26	11 58
31 Četrtek	Rajmund, sp., Izabela.	☿	16	43	5 5	predp

Spremeni meseca:

- ☾ Prvi krajec 6-ga ob 10 v. 5 m. v. noči.
- ☾ Pun 14-ga ob 1 v. 3 m. po polnoči.
- ☾ Zadnji krajec 20-ga ob 1 v. 52 m. po polnoči.
- ☾ Mlad 28-ga ob 6 v. 24 m. večer.

Vremen

po Herscheli:

Do 6-ga dež, 6—14 lepo, 14—20 lepo, 20—28 lepo.

September

30 dnevoj

ma.

Mihalšček.

Kimovec.

1-ga je den 13 v. 22 m. dugi; do konca se skrči 1 v. 40 m. 23-ga ob 10 v 15 m. predp. začetek jeseni.

Sunce stopi v znamenje vage $\frac{1}{2}$ dne 23. ob 10-15.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Petek	Egid, apat. †	☾	5 18	6 41	5 35	1 13
2 Sobota	Števan, kral vogrski. ☾	☾	19	39	5 59	2 30

36. Niki človek je spadno med razbojnike, ki na pol živoga ostavivši ga, odišli so. Luk. X. 23—37.

3 Nedela	XII. po Risalih.	☾	5 20	6 37	6 17	3 44
4 Ponedlek	Rozalija, devica.	☾	22	35	6 33	4 56
5 Tork	Viktorin, p. ☾	☾	23	33	6 47	6 6
6 Sreda	Zakariaš, prorok.	☾	24	31	7 1	7 12
7 Četrtek	Kašovski, mantrniki.	☾	26	29	7 16	8 19
8 Petek	Mala Meša. Rojstvo M.	☾	27	27	7 32	9 26
9 Sobota	Peter Klaver, sp.	☾	28	25	7 53	10 35

Spremeni meseca :

- ☾ Prvi krajec 5-ga ob 5 v. 26 m. za-jutra.
- ☾ Pun 11-ga ob 9 v. 30 m. večer.
- ☾ Zadnji krajec 19-ga ob 6 v. 35 m. po-poldne.
- ☾ Mlad 27-ga ob 8 v. 34 m. pred-poldne.

37. Jezuš ozdravi deset gobavih možov. Luk. XVII. 11—19.

10 Nedela	XIII. po Risalih.	☾	5 30	6 23	8 18	11 43
11 Ponedlek	Prot i Hijacint, m. ☾	☾	31	21	8 51	pop.
12 Tork	Ime Marije, Guidon. ☾	☾	32	19	9 33	1 52
13 Sreda	Amat, pūšpek.	☾	34	17	10 29	2 49
14 Četrtek	Povišanje sv. Križa.	☾	35	15	11 35	3 35
15 Petek	Nikomed. m. †	☾	36	13	predp	4 12
16 Sobota	Eufemia, m.	☾	38	11	12 50	4 40

38. Nišče ne more dvema gospodoma služiti. Mataj VI. 24—33.

17 Nedela	XIV. po Risalih.	☾	5 39	6 9	2 10	5 3
18 Ponedlek	Jožef Kupert, sp.	☾	40	7	3 32	5 23
19 Tork	Januarij, p. m. ☾	☾	42	5	4 56	5 43
20 Sreda	Eustak m.; Kvatre ††	☾	43	3	6 20	6 1
21 Četrtek	Mataj, apostol.	☾	44	1	7 45	6 20
22 Petek	Tomaš Villanovski ††	☾	46	5 59	9 13	6 44
23 Sobota	Tekla, dev. m. †	☾	47	57	10 42	7 13

39. Jezuš od mrtvih obūdi Naimskoga mladenca. Luk. VII. 11—16.

24 Nedela	XV. po Risalih.	☾	5 49	5 54	pop.	7 53
25 Ponedlek	Gerard, p. m.	☾	50	52	1 23	8 46
26 Tork	Ciprijan, m.	☾	52	50	2 22	9 49
27 Sreda	Kozma i Domjan. ☾	☾	53	48	3 7	11 3
28 Četrtek	Venceslav, kral.	☾	54	46	3 40	predp
29 Petek	Mihael, arkangel. †	☾	56	44	4 4	12 18
30 Sobota	Hieronim, duhovnik.	☾	57	42	4 24	1 33

Vremen

po Herscheli :

V začetki spremen-ljivo, 5--11 dež, 11-19 spremenljivo, 19—27 spremenljivo.

Den	Z a p i s n i k	Dohodki		Stroški	
		kor.	fil.	kor.	fil.

Pravilo staroga kmeta za september:

Kakše je vremen na den Male meše
Takše nam trideset dnih ne odteče!

Či na Mihalovo sever vleče,
Veliko zimo i sneg prinese.

Oktober

31 dnevov

ma.

Svetvišček.

Vinotok.

1-ga je den 11 v.
38 m. dugi; do
konca meseca
se skrči 1 v. 42 m.

Sunce stopi v zna-
menje škorpiona
☾ dne 23. ob 6:57.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
-----	-------------------	----------	-------------------------	-------------------------	--------------------------	--------------------------

40. Jezuš ozdravi človeka vu vodenom betegi. Luk. XIV. 1—11.

1 Nedela	XVI. po Risalih.	☾	5 59	5 40	4 43	2 45
2 Ponedlek	Leodegar, p. m.	☾	6 0	38	4 55	3 45
3 Tork	Angeli čuv., Kandid m.	☾	1	36	5 9	5 3
4 Sreda	Ferenc. Asiški, sp. ☾	☾	2	34	5 23	6 8
5 Četrtek	Placid in tivariši m.	☾	4	32	5 39	7 14
6 Petek	Branon, sp. †	☾	5	30	5 53	8 22
7 Sobota	Rožnoga venca; Marko.	☾	6	28	6 21	9 30

41. Lübi Gospodna Boga... Druga zapoved je spodobna: Lübi bližnjega, kak samoga sebe. Mataj XXII. 34—46.

8 Nedela	XVII. po Risalih.	☾	6 8	5 26	6 51	10 38
9 Ponedlek	Vel. Gospa; Dionizij.	☾	10	24	7 30	11 42
10 Tork	Ferenc Boržijanski, sp.	☾	11	22	8 19	pop.
11 Sreda	Placidia, d. ☾	☾	12	20	9 20	1 29
12 Četrtek	Maksimilijan, p.	☾	14	18	10 20	2 8
13 Petek	Kolman. Edvard, kr. †	☾	15	16	11 45	2 40
14 Sobota	Kalist, papa.	☾	17	14	predp	3 5

42. Videvši Jezuš njihovo vero, pravo jes zlakom vdarjenomi: Vüpaj se sinek, odpüščajo se grehi tvoji. Mataj IX. 1—8.

15 Nedela	XVIII. po Risalih.	☾	6 18	5 12	1 5	3 26
16 Ponedlek	Gal, apat.	☾	19	10	2 25	3 44
17 Tork	Hedvika, kralica.	☾	21	9	3 37	4 3
18 Sreda	Lukač, evangelist.	☾	23	7	5 11	4 22
19 Četrtek	Peter iz Alkant., sp. ☾	☾	24	5	6 40	4 44
20 Petek	Vendelin, sp. †	☾	25	3	8 9	5 11
21 Sobota	Ursula, dev.	☾	27	1	9 40	5 47

43. Prilika od kraleskoga gostüvanja. Mataj XXII. 1—14.

22 Nedela	XIX. po Risalih.	☾	6 29	4 59	11 4	6 35
23 Ponedlek	Severin, p. Janoš Kap.	☾	30	58	pop.	7 38
24 Tork	Maurus, p. sp.	☾	32	56	1 5	8 50
25 Sreda	Margarita Alac., dev.	☾	33	54	1 41	10 8
26 Četrtek	Demetrij, m. ☾	☾	35	52	2 8	11 24
27 Petek	Šabina, mantrnica. †	☾	37	51	2 29	pop.
28 Sobota	Šimon in Juda, apošt.	☾	39	49	2 47	12 37

44. Jezuš ozdravi sina kraljeskoga človeka. Jan. IV. 45—59.

29 Nedela	XX. po Risalih.	☾	6 40	4 47	3 2	1 45
30 Ponedlek	Klandij, m.	☾	41	46	3 16	2 52
31 Tork	Lucila, dev. Vuk, p. †	☾	42	44	3 31	3 59

Spremeni meseca:

☾ Prvi krajec 4-ga
ob 12 v. 5 m.
poldne.

☾ Pun 11-ga ob 8 v.
11 m. predpoldne.

☾ Zadnji krajec 19-ga
ob 2 v. 38 m. po
polnoči.

☾ Mlad 26-ga ob 9
v. 33 m. pred-
poldne.

Vremen

po Herscheli:

V začetki spremen-
ljivo, 4—11 lepo,
11—19 spremenljivo,
19—26 dež, na konci
dosta dežja.

Den	Z a p i s n i k	Dohodki		Stroški	
		kor.	fil.	kor.	fil.

Pravilo staroga kmeta za oktober:

Moker Dioniz mokro zimo da,
Gallus či je sühi, lepo leto da.

November

30 dnevov

ma.

Andrešček.

1-ga je den 9 v.
54 m. dugi; do
konca meseca se
skrči 1 v. 14 m.

Sunce stopi v zna-
menje strelca ☐
dne 23. ob 3:58.

Den	Dnevnik svetnikov	☾ hod	Sunca izhod v. m.	Sunca zahod v. m.	Meseca izhod v. m.	Meseca zahod v. m.
1 Sreda	Vsesvecovo.	☾	6 43	4 42	3 47	5 5
2 Četrtek	Den vseh vernihdūš ☾	☾	45	41	4 4	6 13
3 Petek	Ida, kraljica. †	☾	47	39	4 26	7 21
4 Sobota	Karol, Boromej, p.	☾	48	38	4 54	8 29

45. Prilika od krala, ki je račun včino s slugami svojimi.

Mataj XVIII. 23—35.

5 Nedela	XXI. Imre ali Mirko.	☾	6 50	4 36	5 30	9 33
6 Ponedlek	Sv. ostankov v pūšp.	☾	51	35	6 26	10 34
7 Tork	Engelbert, p.	☾	53	34	7 13	11 25
8 Sreda	Gottfrid p. (Bogomir).	☾	55	32	8 18	pop.
9 Četrtek	Teodor (Božidar). ☾	☾	56	31	9 30	12 41
10 Petek	Andraš Avel., sp. †	☾	57	29	10 46	1 6
11 Sobota	Martin, p.	☾	59	28	predp	1 27

46. Dajte casari, ka je casarovo. Mataj XXII. 15—21.

12 Nedela	XXII. po Risalih.	☾	7 0	4 27	12 3	1 46
13 Ponedlek	Stanislav Kostka, sp.	☾	2	26	1 20	2 4
14 Tork	Josafat, m.	☾	3	25	2 40	2 23
15 Sreda	Leopold sp., Gertrud.	☾	5	24	4 4	2 43
16 Četrtek	Edmund, p.	☾	6	23	5 33	3 7
17 Petek	Gregor, p. ☾	☾	8	21	7 3	3 38
18 Sobota	Odon, apat.	☾	9	20	8 32	4 22

47. Jezuš ozdravi Jaurušovo hčer. Mataj IX. 18—26.

19 Nedela	XXIII. Elisabeta.	☾	7 10	4 19	9 51	5 19
20 Ponedlek	Feliks Val., sp.	☾	12	18	10 52	6 29
21 Tork	Darov. D. Marije.	☾	14	17	11 38	7 48
22 Sreda	Cecilia, devica.	☾	15	16	pop.	9 8
23 Četrtek	Klemen, papa, m.	☾	16	15	12 33	12 24
24 Petek	Janoš od Križa, sp. †	☾	18	14	12 52	11 36
25 Sobota	Katarina, dev. m. ☾	☾	19	14	1 9	predp

48. Od rüšenja Jeruzalema i od slednje sodbe.

Mataj XXIV. 15—35.

26 Nedela	XXIV. po Risalih.	☾	7 21	4 13	1 23	12 45
27 Ponedlek	Virgil, p.	☾	22	12	1 37	1 51
28 Tork	Jakob iz Marke.	☾	24	11	1 53	2 55
29 Sreda	Saturnin, m.	☾	25	11	2 10	4 2
30 Četrtek	Andrej, apoštol.	☾	26	11	2 31	5 10

Spremeni meseca :

☾ Prvi krajec 2-ga
ob 6 v. 50 m.
večer.

☾ Pun 9-ga ob 9 v.
18 m. večer.

☾ Zadnji krajec 17-
ga ob 11 v. 5 m.
v noči.

☾ Mlad 25-ga ob 9
v. 50 m. pred-
poldne.

Vremen

po Herscheli :

V začetki dosta dež-
ja. 2—9 sneg i dež,
9—17 sneg i dež,
17—25 lepo, na konci
dež ino sneg.

Den	Z a p i s n i k	Dohodki		Stroški	
		kor.	fil.	kor.	fil.

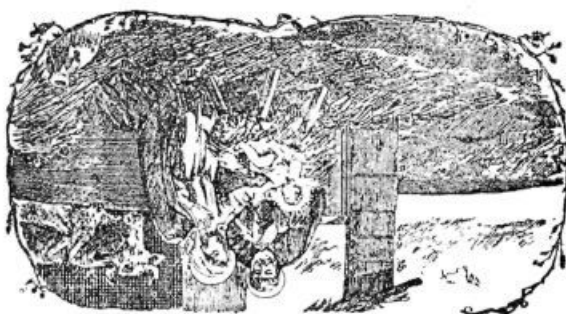
Pravilo staroga kmeta za november:

Mraz Vsehsvecov to pomeni,
Ka Martina den bo lepi.

Či je Martin lepi, veliko da zimo,
Či je megleni, slabo dobimo.

December

=
31 dnevov
=
ma.

Božić.
Prošinec.
1-ga je den 8 v. 35
m. dugi, do 21-ga
se skrči 19 m., po-
tom zrasle do konca
meseca 5 m. 22-ga
ob 4 v. 58 m. zajutira
začetek zime.
Sunce stopi v zna-
menje kozla
dne 22. ob 4-58.

Den	Dnevnik svetnikov	hod	Sunca izhod	Sunca zahod	Meseca izhod	Meseca zahod
1 Petek	Eligij, p.	☾	7 27	4 10	2 56	6 19
2 Sobota	Bibijana, dev.	☾	28	10	3 30	7 25

49. Od slednje sodbe. Luk. XXI. 25—33.

3 Nedela	I. Adventna.	☾	7 29	4 9	4 13	8 27
4 Pondelek	Barbara, dev. m.	☾	30	8	5 7	9 21
5 Tork	Saba, apat.	☾	31	8	6 11	10 6
6 Sreda	Mikloš, pušpek.	+	32	7	7 21	10 42
7 Četrek	Ambrozij, p.	☾	33	7	8 35	11 10
8 Petek	Brez greha p. D. M.	☾	35	7	9 49	11 32
9 Sobota	Leokadia, dev.	☾	36	7	10 8	11 52

50. Ivan Krstiteľ vu vozi. Mataj XI. 2—10.

10 Nedela	II. Adventna.	☾	7 37	4 7	predp.	12 26
11 Pondelek	Damaz, papa.	☾	37	7	12 21	12 26
12 Tork	Sinezij, m.	☾	39	8	1 40	12 44
13 Sreda	Lucija, dev.	+	40	8	3 2	1 5
14 Četrek	Nikazij, p.	☾	41	8	4 30	1 31
15 Petek	Kristina, dev.	☾	42	8	5 58	2 7
16 Sobota	Euzebij, p. Adela, d.	☾	43	8	7 21	2 58

51. Poslali so židovje k Ivani: Ti što si. Jan. I. 10—28.

17 Nedela	III. Adventna.	☾	7 44	4 8	8 33	4 2
18 Pondelek	Gracijan, p.	☾	45	8	9 27	5 20
19 Tork	Nemezij, m.	☾	45	8	10 0	6 43
20 Sreda	Peter k. sp. Kvatre	☾	46	9	10 33	8 3
21 Četrek	Tomaž, apostol.	☾	47	9	10 55	9 18
22 Petek	Zenon, m.	☾	47	9	11 18	10 29
23 Sobota	Viktorija, dev.	☾	48	10	11 27	11 38

52. Veli Ivan: Pripravljajte pot Gospodovo, poravnajte steze njegove. Luk. III. 1—6.

24 Nedela	IV. Adventna.	☾	7 48	4 11	11 43	predp.
25 Pondelek	Božić. Rojstvo Jez. Kr.	☾	48	11	11 58	12 45
26 Tork	Števan, prv. mantrnik.	☾	49	11	pop.	1 51
27 Sreda	Janoš, apostol.	☾	49	13	12 34	2 56
28 Četrek	Drobna neduzna deca	☾	49	13	12 58	4 4
29 Petek	Tomaž, p. m.	☾	49	14	1 29	5 18
30 Sobota	Anizia. David, kralj.	☾	50	15	2 9	6 15

53. Ovo, položeni je ete na opadenje i na goristanenje. Luk. II. 33—40.

31 Nedela	Silvester, p.	☾	7 50	4 16	3 00	7 11
-----------	---------------	---	------	------	------	------

2—8 dež ino sneg,
9—17 dež ino sneg,
17—24 dež ino sneg,
24—31 dež ino sneg.

Vremen
po Herschell:

večer.
ob 9 v. 31 m.

☾ Prvi krajec 31-ga

v. 31 m. večer.

☾ Mlad 24-ga ob 9

poldne.

☾ Zadnji krajec 17-ga

ob 3 v. 6 m. po-

43 m. popoldne.

☾ Pun 9-ga ob 1 v.

noči.

☾ Prvi krajec 2-ga ob

2 v. 55 m. po pol-

Spremeni meseca:

Na spomenek.

1916.

Below the title and year, there are 15 horizontal lines for writing, each consisting of a solid top line and a dashed bottom line.

LETO 1916.

I. Kvatre:

Sprotolešnje: 15., 17., 18. marc.
Letne: 14., 16., 17. junija.
Jesenske: 20., 22., 23. septembra.
Zimske: 20., 22., 23. decembra.

II. Vigilski posti:

1. Pred Risalami, 20. junija.
2. Pred Petrovom, 28. jun.
3. Pred Velkov Mešov, 14. aug.
4. Pred Vsehsvétcih, 31. okt.
5. Sveti post, 23. dec.

III. Drügi posti:

1. Velki post od pepelnice do vüzemske nedele (od 8-ga mārca do 22-ga aprila).
2. Adventni post v adventi vsako sredo i petek.
3. V petek je prepovedano meso jesti.

IV. Čas vüzemske spovedi:

V Sombotelskoj püšpekiji se vüzemska spoved zvršava od drüge postne nedele do Križnoga Četrтка (od 19-ga marca do 1-ga junija.)

V. Fašenek:

Fašensko vremen od Treh Kralov do Fašenskoga Torka (od 7. jan. do 7. marca.) Od Božiča do Pepelnice je 10 tjednov i 4 dni.

VI. Cerkvni patronja slovenske okrogline:

Dolnja Lendava: Sv. Katarina.
Bogojina: V nebo idenje našega Gospoda.
Beltinci: Sv. Ladislav.
Črensovci: Sv. Križ.
Dobrovnik: Sv. Jakob.
Türnišče: Velka Meša.
Števanovci: Sv. Števan, apat.
Doljni Sinik: Ceplena Marija.
Gornji Sinik: Sv. Ivan Krstitel.
Dolence: Sv. Mikloš, püšpek.
Tišina: Mala Meša.
Gornja Lendava (Grad): Velka Meša.
Martjanci: Sv. Martin, püšpek.

Sobota: Sv. Mikloš, püšpek.
Sv. Jelena: Sv. Jelena.
Sv. Jürrij: Sv. Jürrij.
Nedela: Sv. Trojstvo.
Sv. Benedek: Sv. Benedek, apat.
Sv. Sebeštjan: Sv. Sebeštjan, mantrnik.
Cankova: Sv. Jožef.

VII. Potemnenje Sunca i meseca:

V leti 1916. se bode sunce trikrat zmračilo; nego ni eden mrak se vu naših krajinah ne bode vido.

Mesec potemne dvakrat, od obadva mraka bo v Europi viden li začetek.

1. Sunce popolnoma potemne 3-ga februara. Bode se vidilo vu zahodnoj Europi, severozahodnoj Afriki, v Severni Ameriki, severnom kraji Jüžne Amerike ino v Grönlandiji.

2. Sunce potemne v kolombari 30 julija. Vidilo bode se v Australiji ino Indiji.

3. Sunce potemne 24. decembra. Vidilo de se v polarnih krajah.

4. Mesec potemne 15-ga julija. Začetek mraka ob 3 v. 18. zajütra, konec ob 8 v. 13 m. predpoldne.

VIII. Letos planeta Saturnus lada.

IX. Kakše vremen ino leto se pričaküje:

Leto 1916. bo vlažno, mrzlo ino neprijazno. — Sprotoletje de v začetki toplo, potem mrzlo, mrzle noči ino süho. Meseca maja bo škodljiva slana. Leto mrzlo i nerodovito. Mrzla bo tüdi jesen, meseca oktobra mraz, november bode topel. Zima bo mokra, mraz traja do meseca aprila.

Cerkveno vladarstvo.

Rimski papa: XV. Benedikt, Ježuša Kristusa zemelski namestnik, nasleditel svetoga Petra, vidna glava matere cerkvi, püšpek varaša Rima, prle Della Chiesa Jakob zvan, se je narodo v Genovi 1, 1854. nov. 2; za rimskoga papa zvoljen 3-ga septembra leta 1914-ga, korunüvan sept. 6-ga.

Sombotelski püšpek: Grof Mikeš Janoš; za sombotelskoga püšpeka postavljeni 1-ga novembra 1911. leta. Narodo se je 27-ga junija leta 1876.

RODOPIS AUSTRIJSKE CASARSKE I VOGRSKE KRALJESKE RODOVINE.

FERENC JOŽEF I. (Karol) avstrijski cesar, apostolski kralj, rojen v Schönbruni 48-ga avgusta 1830, je prevzel cesarstvo 2-ga decembra 1848. Za vogrskoga kralja kronan 8-ga junija leta 1867.

Cesarica i kraljica: † ELIZABETA, hči vojvoda Maksa Jožefa na Bavarskom, rojena v Posenhofeni 24-ga decembra, l. 1837., umožena 24-ga aprila 1854 v Beči; vmrla 10. sept. 1898.

Deca:

1. † RUDOLF, rojen 21. avg. 1858, vmro 20. jan. 1889, oženjeni 10. maj. 1881. z belgijskov princezinjo ŠTEFANIJOV, rojenov 21-ga maja 1864.

2. † ŽOFIJA, rojena 5. marca 1855, mrla 30. maja 1857.

3. GIZELA, rojena 12. jul. 1856, umožena z bavarskim kraljevičom Leopoldom 20. apr. 1873.

4. MARIJA VALERIJA, rojena 22. apr. 1868, zdana z nadvojvodom Ferenc Salvatorom 31. jul. 1890.

Hči Rudolfa:

ELIZABETA, rojena 2. septembra 1883, umožena 23-ga januar 1902 s knezom Otonom Windischgratzom.

Bratje Njihovoga Veličanstva casara i krala.

1. Najvojvoda † FERDINAND MAKSIMILIJAN, rojen v Schönbruni 6. jul.

1832, oženjen 26. jul. 1857, s Karolinov, hčerjov kralja belgijskoga, kak cesar Mehikanski je mro 19. jun. 1867.

2. Najvojvoda † KAROL LUDOVİK, rojen v Schönbruni 30. jul. 1833, mro 19. maj. 1896. Oženjeni 4. nov. 1856 z Margaretov, hčerjov kralja Ivana Saksonskoga, rojenov 24. maj. 1840, umrlov 15. sept. 1858. Ob drugim oženjeni z Annuncijatov, hčerjov kralja Ferdinando II. Sicilijanskoga, roj. 24. marca 1843, umrlov 4. maj. 1871. Ob tretjim oženjeni 23. jul. 1873 z Marijov Terezijov, hčerjov Portugalskega kraljeviča Don Miguela, roj. 24. avg. 1855.

Deca: † FRANC FERDINAND d'Este bivši prestolonaslednik, roj 18. dec. 1863, umrl 28. junija 1914. † OTTO, roj. 21. april 1865, umrl 1. nov. 1906. FERDINAND, roj. 27. dec. 1868. † MARGARETA, rojena 13. maj. 1870, umrla 27. avg. 1902. MARIJA ANUNCIJATA, roj. 31. jul. 1876. ELIZABETA, rojena 7. jul. 1878.

3. Nadvojvoda LUDOVİK VIKTOR, rojen 15. maj 1842.

Stariši Nj. Veličanstva.

† FRANC KAROL, rojen v Beči 7. dec. 1802, umrl 8. marca 1878. — Oženjeni 4. nov. 1814. z † ŽOFIJOV, rojenov v Monakovom 27. jan. 1805, umrlov 28. maj. 1872.

Krstna imena.

P. = püšpek, dev. = devica, m. = mantrnik, sp. = spovednik (spoznovalec).

Abraham, patriarka, okt. 9.
Adalbert, p., april. 23.
Adam, dec. 24.
Adela, dec. 24.
Adelheid, febr. 5.
Adolf, püšpek (Osnabrück) febr. 11.
Agatha (Geta), dev, febr. 5,
Agneš (Neža), jan. 21.
Aleksander (Sándor), maj. 3.
Alfonz, p., aug. 2.
Aloizius (Alojz, Lujz), jun. 21.
Ambrozius, p., dec. 7.
Anastazia, dev., dec. 25.
Andrej (Andraš) ap., nov. 30.
Angela, dev., maj. 31.
Ana, mati Marije, jul. 26.
Anselm, p., april. 21.
Anton, püščavnik, jan. 17., pado-
vanski. jun. 13.
Antonia, m., april 30.
Apollonia, dev. m., febr. 9.
Augustin, p., aug. 28.

Barbara, dev. m., dec. 4.
Barnabaš, ap., jun. 11.
Bertalan, apoštol, aug. 24.
Bazilijus, jan. 14.
Beatriks, dev. m., jul. 29.
Benedek, apat, marc. 21.
Bernardin, maj. 20.
Bernard, apat, aug. 20.
Berta, jul. 4.
Balaž, p., febr. 3.
Brigita, devica, okt. 8.

Cecilia, dev. m., nov. 22.
Kristiana, dev., jun. 16.
Kristina, dev. m., jul. 24.
Cirill, p., jul. 7.

Damjan, m., sept. 27.
Demetria, dev. m., jun. 21.
Deziderius (Dezső), p., maj. 23.
Dionisia, dev. m., maj. 15.
Dionizius (Dénes), p. m., okt. 9.
p. (Augsburg), febr. 26.
Dominik, aug. 4.
Dominika, dev., maj. 13.
Donat, p. m., aug. 7.
Dorotea (Dora), dev. m., febr. 6.

Edeltrud, jan. 23.
Edmund, (Ödön), p., nov. 16.
Eduard, kral, okt. 13.
Einholda, marc. 28.
Eleonora, dev., maj. 27.
Eliaš, prorok, jul. 10.
Elizabeta (Eržebeta, Ožēbeta, Jal-
sabet), nov. 19.
Emerenciana, dev., jan. 23.
Emma, devica, april 19.
Eugen (Jenő), pad., jun. 2.
Eugenia, sept. 16.
Eva, dec. 24.

Fabjan, papa m., jan. 20.
Ferdinand, kral, maj. 30.

Filip, apoštol maj. 1.
Flavia, m., febr. 22.
Flora, d. m., jul. 29.
Florijan, maj. 4.
Franciška, devica, marc. 9.
Franciskus Asiski, okt. 4., borži-
janski, okt. 10., Saleški, jan. 29.,
Ksaverski, dec. 3.

Gabriel, marc. 24. (18.)
Genovefa, dev., jan. 3.
Gerard (Gellért), sept. 24.
Gertrud (Gera), nov. 15.
Gizela, nuna, maj. 7.

Imre (Mirko), nov. 5.
Jürj (Jurka, György), april. 24.
Ida, grofica (Toggenburg), nov. 3.,
grofica (Herzfeld), sept. 4.
Ignac lojolanski, jul. 31., p. m.,
febr. 1.

Ivan Krstiteľ, jun. 24.
Janoš Zlatovüstni, jan. 27., Janoš
de la Sella, maj. 15., Janoš
apoštol, dec. 27.
Jeromos (Hieronim, Oremuš), sep-
tember 30.
Jelena (Ilona, Lenčika), aug. 18.
Johana, vučenica Kristušova,
maj. 24.
Johana Franciška šantalska, nuna,
aug. 21.

Jolenta, nuna, jun. 16.
Jožef, hranitelj Jezušov, marc. 19.,
Kupertinski, sept. 18.
Jozefa, nuna, jan. 21.
Josefine, dev., marc. 12.
Ireneus, p. m., jun. 28.
Irene, devica m., april 4.
Juditha, devica, maj. 5.
Julia, dev. m., jul. 21.
Juliana falkonieriska, nuna, jun. 13.
febr. 16.
Julius (Gyula), papa, april. 12.

Karol p., nov. 4.
Kašpar (Gaspar) kralj, jan. 6.
Katarina, dev. m., nov. 25. iz
Ricci nuna, febr. 23. iz Siena,
april 30.

Klara, nuna, aug. 12.
Kunigunde, casarica, marc. 3.

Ladislav, kral, jun. 27.
Lovrenc, diakon m., aug. 10.
Leon, papa, april 11.
Leonhard, püščavnik, nov. 6.
Leopold, vojvoda, nov. 15.
Ludovik (Lajos) kral, aug. 25.
Ludovika (Aloizija), m., jan. 31.
Lukač, evangelist, okt. 18.
Lucija, dev. m., dec. 13.

Magdalena, pokornica, jul. 22.
Margareta (Marjeta) d. m., jul. 20.
Maria, jan. 23., sept. 8., aug. 5.,
febr. 2., marc. 25., jul. 2.

maj. 24., aug. 15., nov. 21.,
dec. 8. Ime Marijino.
Mariana, dev. nuna, april 17.
Marko, april 25.
Marta, dev., jul. 29.
Martin, p., nov. 11., papa nov. 12.
Martina, d. m., jan. 30.
Mathilda, kralica, marc. 14.
Mataj, evangelist, sept. 21.
Matjaš, apoštol, febr. 24.
Medard, p., jun. 8.
Melania, devica, jan. 31.
Metod, p., jul. 7.
Miháo, arkangel, sept. 29.
Monika, devica, maj. 4.
Mikloš, p., dec. 6.

Notburga, službenica na Tirol-
skom dev., sept. 13.

Oskar, p. (Hamburg), febr. 3.
Otto, p., jun. 30.

Pankrac (Pongrac), m., maj. 12.
Pavel, puščavnik, jan. 15., apoš-
tol. jun. 29.
Paulina, marc. 14., dev. m., jun. 6.
Peter, apoštol, jun. 29.
Petronilla, dev., maj. 31.
Pius, papa, maj. 5.
Priska (Piroška), d. m., jan. 18.

Regina, d. m., sept. 7.
Robert, apat, april. 29., jun. 7.
Rok, sp., aug. 15.
Roza Limaska, nuna, aug. 30.
Rozalija, dev., sept. 4.
Rozalina, dev., jan. 7.
Rozina, dev., marc. 11.
Rudolf, april 17.

Šebjan, m., jan. 20.
Žigmond (Sigismund) kral, maj. 1.
Šimeon, m., febr. 18.
Šimon, apoštol, okt. 28.
Štanislav, Kostka, nov. 13.
Števan, kral, aug. 20., m. dec. 26.
Žužana, aug. 11.

Teodor, nov. 9.
Terezija, nuna, okt. 15.
Tomaž villanovski, sept. 18., apoš-
tol, dec. 21., sp., dec. 29.

Urban (Orban) papa, maj. 25.
Ursula (Oršola, Orša) d. m., okt. 21.

Valentin (Balint) m., febr. 14.
Veronika, d. m., jul. 9., z robcom
febr. 4.
Viktor, papa, jul. 28.
Viktoria, d. m., dec. 23.
Vince, paulanski, jul. 19.
Vendelin, pastir, okt. 20.
Venceslav, kral, sept. 28.
Vilmoš, apat, jun. 25.
Vilma, jan. 10., jun. 25.

Postni red.

Poleg pooblasčenja vogrskim püšpekomp leta 1906. jan. 17. od rimskoga papa danoga je postni red sledeči.

I. *Ostri postni dnevi*, kda se samo ednok do sitosti slobodno naje i se meso ne je, so sledeči:

1. Pepelnica.
2. Trije slednji dnevi velkoga tjeđna.
3. Vsaki petek posta i adventa.
4. Kvatrni peteki.
5. Vigilski posti Dneva Svetoga, Risalih i Velke Meše.

II. *Polehšani dnevi*, kda se slobodno meso vživa, nego večkrat se najesti, je prepovedano:

1. Zvün petka vsaki den v posti.
2. Srede adventne.
3. Vigilski posti pred Petrovom i Vsehsvétci.
4. Kvatrne srede i sobote.

Poleg toga pooblasčenja se trpi, da *svecki verni* pri večerji meso vživajo, naj se samo do sitosti ne najejo.

III. *Dnevi*, kda se slobodno večkrat do sitosti naje, nego *meso vživati, je ne slobodno*:

Vsaki petek v leti.

IV. *Zvünredno odpüščenje* se da od mesnoga jela:

1. Na celo püšpekijo, či proščenje, kakši svetek ali sejmne na post spadne.
2. Za posebne vesnice, či proščenje, kakši svetek ali sejmne na post spadne.
3. Za zasebne osebe:

A) Vsaki postni den — zvün pepelnice, treh slednjih dnevvov velkoga tjeđna, vigilskih postov pred božičom risalami — so rešeni od postne zapovedi:

a) delavci v fabrikah i rüdah,

b) vsi oni svecki lüđe, ki svojega stola nemajo i celo leto v oštariji jejo ali jestvino si iz oštarije dajo primesti, či bi postno hrano na lehkoma ne dobili.

B) Od vsakšega posta — zvün velikoga petka — rešeni:

a) službeni na železnici i na ladjah,

b) vsi oni potniki, ki v železniških oštarijah ali na ladji morejo jesti,

c) vsi oni, ki za vrastva volo so na kopališči,

d) vsi oni, ki pri takšoj hiži slüžijo ali zaman jejo, kde postno zapoved neščejo zdržati.

C) Vsaki siromak ki iz almoštva žive, od zapovedi obdržavanja od mesnoga jela je oslobodjeni.

V. Vsaki den celoga leta je slobodno k spravlanji hrane mast nücati.

VI. Na obdržavanje od mesa je dužen vsaki krščenik, ki je sedem let vö star.

Na celi post — to je na obdržavanje mesa i edno nasitnost — je dužen on krščenik, ki je 21 let vö star, nego ne je ešče 60 let star.

Onih se prepoved večkratne nasitosti ne dotiče ki težka delo opravljajo.

Od posta so celo oslobodjeni betežni.

VII. Dovoljeno je meso i ribe pri ednom máli jesti. Na veliko soboto poldne že več ne ga posta.

VIII. Vsi oni, ki do z tov sloboščinov živeli naj milostivnost rimskoga pape z delami milostiznosti düševne i telovne, z vrelov molitvvov i z almoštvvom nadomestijo.

Na leto 1916.

I. *Ostri postni dnevi* (v kalendaru dva rdečiva križa):

1. Pepelnica: 8 marca.
2. Slednji trije dnevi velkoga tjedna: 10, 21, 22. aprila.
3. Vsaki petek postni i adventni.
4. Sprotolešnih kvater: sreda 15. marc., petek 17. marc., sobota 18. marc.
letešnjih kvatr: sreda 14. jun., petek 16. jun., sobota 17. jun.
jesenskih kvatr.: sreda 20. sept., petek 22. szept., sobota 23. sept.

zimskih kvatr.: sreda 20. dec., petek 22. dec., sobota 23. dec.

5. Vigilia pred Risalami 10. jun.
„ „ Velkov Mešov 14. aug.
Svet post 23. dec.

II. *Vsaki petek je prepovedano mesa jelo* (v kalendaru eden čaren križ).

III. *Prepovedani čas:*

1. Celi post, ešče prek vüzma do bele (sprevodne) nedele, te dën še tüdi i
2. v adventi, ešče prek božiča do treh Kralov, té dën še tüdi.

Zakaj sem jaz Marijin.

*Marijin sem popolnoma
Za Jezusa predragoga,
Zato živem
Noč ino dën,
Zato trpim
toljk' bolečin,
Zato zročim i Njej prekdam
Kaj v düši ino teli mam
Za stälno vekomaj.*

*Če zmagam zlo, peklensko moč,
Popaščim k Njej se naravnoč
Pa zmago to
Njoj dam v roko,
I prosim Njo
Z srcä lepo:
„Tolaži ž njov zdaj Jezusa
V oltärsko svestvo skritoga
Za teljko grešnikov.“*

*Suzé i križ, težäve noč,
Pač vsaki jaj, Njej dam rekoč:
„Za Sinka Ti
Ščé sin dati
Té mäli jaj!
O Njem ga daj!
Lübézen tá, té čisti zläť
Toläži naj ga teljkokrat,
Kak žäli se od nás!*

*Goreti ščém, zgoreti ščém,
Trpeti, mreti vsaki dën,
Zaté Srcé,
Zaté Srcé,
Božje Srcé,
So mi želé . . .
Tolažit ščém v oltäri Te:
Naj prav morem, postävim se
Mariji v polno läst.*

SRČEN.

SRCÉ JEZUŠOVO PA NAŠE NEVOLE.

Ne takšega človeka na sveti, ki bi vu velki nevolaj znao vsikdár mučati ino si ne bi iskao v potrebčini konči ednoga prijátla, šteromi bi pokazao rane svojega srcá z tem nakanenjom, ka dobi od prijátla tolážbo, dober presvet ino olejšanje svoga trpljenja.

Pa ka nájde nevo-
len človek návadno
med lúdmí? Mrzla
srca, štera včási nanč
ne poslühnejo njegove
tožbe, se nezadovolno
na en kráj obrnéjo ino
začnejo kaj drügo gu-
čati. Šteri so malo bole
mehkoga srcá, oni
poslühnejo, se znábiti
ob prvím zjočejo z
tebom pa tüdi vözje-
čijo ništerne tolažlive
reči, ali drügikrát se
te ozdaleč ognejo, ka
ne bi prisiljeni bili
znova poslúšati tvoje
nesreče, da ti pomá-
gati tak i tak ne vejo.

Redki je právi pri-
játeo, ki žele pomáhati prijátli ino vsaki
dén pri njem z novim presvetom i no-
vim sočütjom! Ár ne koga, ki bi meo
takše srcé, ka bi dugo šteo trpeti
znami za nás.

Samo edno Srcé je, štero vsikdár
z nami čüti, štero nas zové k sebi, kda
smo v potrebčini i nevoli, rekoče: »Ho-

dite k meni vsi, ki ste trüdni i obter-
šeni i jas vas olejšam.« Pa to srcé je
nájsveteše srcé Jezušovo.

Vidilo je to Srcé nevo-
lsta na zemli, v greh zatopleno poko-
lenje Adamovo v šatanovoj oblásti pa
je doliprineslo Sina božega z nébe na
zemlo, naj se človek
odslobodi greha ino
gráta dete bože z plena
šatanovoga.

Nikák bi mislo, ka
je to že čüo i čteo, to
je ne nikaj novoga!

Pa si premislo, kak
daleč so nebésa? Znáš,
kak velka je bila dale-
čina med Bogom i člo-
vekom, kda je človek
raztrgao z svojim gre-
hom vezálje lübvavi,
štero ga je z Bogom
zdrúžilo ino je podr-
žao svoje grešne roké
šatani, naj vrže svoje
verige na njega? Znáš,
ka se nebésa i pekeo
več nikdár ne sréčata,

ka z ednoga v drügo ne poti, ka ki je
ednok v pékli za njega več nanč čüde
bože ne prineséjo pomoči?

Glej! To dalečino je prestopo za
tebé Jezuš v lübéznosti svojega Srcá,
te je prijao za roko ino te je pripelao
vö z nevarnosti. »Nišče neima vékše
lübéznosti, kak ki düšo dá za prijátla

Iména mi najslajša so :
Jezus, Marija, Jožef !

svojega.« Pa si ti ne bio prijáteo, nego neprijáteo i glej, Jezuš je na križi dao dūšo svojo za tebé z nezmerne lūbavi svojega Srcá.

Či pride zdrav pa toláži betežnika, pride bogat i toláži siromáka, pride zmožen i toláži nevolnoga, se dostakrát čūje odgovor z vūst njihovih: »Ti lahko gučiš, tebi nikaj ne fali.«

Pa glej, Jezuš se je za to tūdi poskrbo, ka njemi nanč toga ne more praviti nišče. Poskrbo se je z lūbéznosti svojega Srcá, naj njegova tolážba pri vsakom moč má.

Bio je bogat, Gospodar nébe i zemle pa je prišeo kodivat na zemlo eden kotiček, kde bi se na svet narodo; bio je zdrav pa se je dao razmrcvárjati, ka so se vidile vse njegove kosti; bio je zmožen, ka bi lahko zapovedávo pa se je dao sem-tam zvati, sūnjávati, poplūvati, bičūvati i na križ pribiti.

Pa vse to záto, ár je njegovo Srcé tak lūbilo tebé, človek, ka je štelu na popuno tolážbo biti vsakomi, ki de si pri njem pomoč, tolážbo iskao.

On ki bi lahko zapovedávo zdaj, kda nas je odkūpo z krvjov svojega Srcá, zdaj tūdi ne zapovedáva, nego prosi rekoč: »Dete moje, daj mi tvoje Srcé,« ár lūbav išče pa za to lūbav

vse obeča, či njemi jo skážemo: Dá potrebne milosti, mir njim nastávi, potoláži je v trpljenji, vu vsej poslaj je blagoslovi, miloščo pokore, velko popunost njim podeli, brez mere i meje njim dá milosti, šteri do ga lūbili!

Pa je to ne zláto Srcé?! Bi iskali edno drūgo, štero bi nam tak znalo i štelu pomoči, kak nam to zná i šcé? Istina, zemelskoga bogástva je ne obečalo.

Zná biti, ka mo mogli malo trpeti s tem Srcom, mogoče je, ka de nas svet za nevolne držao, či mo Jezuš lūbili, da je pa Herodeši, Kaifaši, Pilátuš i nikda tūdi dobro šlo pa je Jezuš ne menjao z njimi, naj vidimo, ka lūbav ne od zemelskoga vesélja, ka sočūtje ne v bogástvi, ka je minlivi svet z svojim veséljom ne vreden preminiti z vekivečnov dikov, štero nam správi lūbav Jezušovoga Srcá. Herodeša, Kaifaša, Pilátuša je ne rešilo, niti potolážilo bogástvo i zemelska dobrot, na križi viséćemi razbojniki je pa vesélje prinesla reč: »Šče dnes boš z menov v paradižomi.«

Kam se želes srce človeče, štero je boše za té? Daj Jezuš i z cela svoje srcé!

Častitljivi Don Bosco.

DON BOSKO.

Naši listi radi pripovedavlo od Čast. Don Boska, ar znajo ka lůstvo želno čté življenje svétcov. Za prva so bili, ki so ne vervali, rekoč, ka je to ne mogoče. Ne mogoče bi bilo, istina, či bi gledali samo človečo moč, nego či si mislimo ka je Don Boska Bog pomagao, ki je »Vsemogoči,« te bomo vervali in pravili — tů je zaistino boži prst! Pa da se vsigdar bole prepričamo, ka je Bog ne henjao čůde delati, č ravno je svejt tak pokvarjeni, bomo vidili ništerna čůdna dela, štera je po Don Boski včino dober Bog. Vse je

vzeto iz knige-njegovoga življenja štero je zaistino nikaj čůdovitnoga.

Z lůtarenske vere na kršćansko.

Don Bosko je vsigdar krićao: »Dajte mi dűše, dajte mi dűše zato je najvećšo sladkost čůto te, gda je mogoć vtrgnoti kakšo dűšo z pogűbelnih zank, ino jo pripelati na pot življenja.

Eden dećak, njegov nigdašnji go-ijenec, je zajšeo v družbo zasleplениh proteštantov. Tej so ga poslali v Genovo, da bi postao proteštanski paster, ali dűhovnik. Bojeći se pa, ka bi seme

katoličanstva, štero se je klilo v njegovom srci, znova cvetje poglalo, so njemu odprli pot do nenaravnosti, štera največkrat zaduši popolnoma vero. To pokvarjeno življenje njemu je spravilo neozdravljivo bolezen.

Zavolo doktorskih tanačov je prišeo nazaj v Turin. Pogled na svojo katoličansko mater, stoječo sploj pri njegovoj posteli, in na toliko prijatelov, ki so živeli krščansko življenje in so bili méni in srečni, njemu je zbüdo v srci strašno zburkanje. Silni valovje nemirne düšnevesti so se premetavali v njegovej düši in jo zalevali. Čüto je, ka samo katoličanski dühovnik njemu more vtišati zburkano düšnevest, zato ga je proso in želo viditi. Ali to njemu je za nikoj ne bilo dopüščeno, namesto katoličanskoga popa so njemu poslali proteshanskoga pastéra z Genove, ki je prišeo v dečakovo hižo, kak či bi ga hüdi düh prneseo, in se je več ne ločo od njegove posteli. Plevanoša so vsigdar vö zaprli, mater so pa penezi premotili, zato se je ne brigala.

Plevanoš so to naznanili Don Boski. Té je na vsaki način šteo obiskati betežnika. Z sebov je vzeo dva dečkeca, kak je navadno prle vsigdar delao, gda se je bojal kakše nevarnosti, in se je podao k poznanomi betežniki. Prišedši pred hižo, je zcinkao. Prišeo njemu je odpirat pastér Bert:

— »Ka želite, gospod?«

— »Želem gučati z betežnikom.«

— »Ne je mogoče, gospod. Žao mi je, ne sprijme nikoga in tüdi doktor je prepovedao.«

— »Jas pa želem, pa morem gučati ž njim.«

Kak je paster li brano pa brano, Don Bosko je posili stopo na hodnik.

— »O mati, dober den!« pozdravi mater, štera je ravno z hiže stopila. »Prišeo sam gledat, kak je kaj Peter.«

Med tem je prijao za kvako in odpro hižne dveri in kak je paster kričao: »Ne slobodno, ne slobodno!« je že pri betežniki bio.

— »Dragi Peter!... vzdihne Don Bosko.«

— »O, koga vidim?...« zakrči dečak, in se začne skuziti.

— »Kak si pa kaj, Peter? Se ešče spominaš z méne? Me ešče poznaš?«

— »Poznam, poznam... Don Bosko... nigdašnji prijatel moje düše... ki mi je dao toliko lepih tanačov... štere sam pa pozabo... Sram me je, Don Bosko.«

— »Či me poznaš, či sam tvoj prijatel, zakaj se bojiš?«

— »Ne vas, Don Bosko, vas se ne bojim, nego sramüjem se, ka sam toliko lagoonja včino.«

Paster je več ne mogeo zakrivati srčnoga boja in čemerov. Pred Don Boska je stopo, pa:

— Gospod dühovnik, lepo vas prosim, nihajte ga! Ali ne vidite? To čütenje, ka njemu vi zroküjete, njemu zna škoditi pri zdravji. Vaše obiskanje je nepričakano, prisiljeno. Peter je ne šteo nikoga sprijeti in zdaj ne potrebüje nikaj od vas.«

— »Peter,« je djao Don Bosko, »počivli malo, potom va si dale gučala. Ne trüdi se preveč z gučum, vej ešče ne odidem.« Vzeo je stolec, pa si je doli seo pri posteli.

— »Pravim, ka vö tü odnet!« zakriči

pastir. »Vi nemate nikaj pri tom mladenci.«

— »Mam, gospod, mam, pa ešče jako dosta. Te mladenec je moj prijatelj.«

— »O, što ste pa vi, ka se tak za poniznoga držite?«

— »Što ste pa vi, z takšov gizdostjov?«

— »Jes sam paster Amedeo Bert, in se ne vidiva dnes ob prvim.«

— »Jes sam pa voditeo v oratoriji sv. Franciška saležkoga v Valdocco-i.«

— »In ka ščete od toga betežnika?«

— »Ka ščem? Rešiti njegovo dušo.«

— »On je protestant i nema nikše zveze z katoličanci.«

— »Prle, kak vi sam ga vpisal v knigo svojih sinov. Zato nikšega dela nema z vami.«

Vi gospod, či te tak gučali, njemi zburkate dušo. Jes velim, da se poberete... Včasí!«

— »In jas velim, da se vi poberete, gospod pastir!«

— »Vi neвете, z kem gučíte.«

— »O, znam, z nam, dobro z nam, in mislim, ka vi tudi znate, z kem gučíte.«

— »Znajte, ka mam oblast...«

— »Jes poštujem vse, nego ne bojim se nikoga, z tem menje zdaj, ka betežnik žaluje, ka se je vpisal v vašo vero in žele mreti v katoličanskoj cerkvi.«

— »Laž! Ne istina, Peter, ka želeš ostati v našoj veri?«

Mladenec boječ odgovori: »Ščem ostati v katol. veri.«

— »Pomali Peter,« se je zdro paster, »premislite, ka gučíte!«

— »Gospod paster, bole mirno, bole mirno!«

— »Dopustite, ka dam betežniki samo edno pitanje. Odgovor naj bo odločilen za vas in za mene!«

Minister je tiho bio, kakti zadovoljen z tov pogodbom.

Don Bosko se obrne k betežniki in lübeznivo pravi: »Poslušaj, Peter! Te gospod je zpisao edno knigo, gde pravi, ka se dober katoličanec lejko zveliča v katoličanskoj cerkvi. Mi pa pravimo, ka se nieden katoličan ne more zveličati v proteštanskoj veri. Naša vera je zato bole stanovita. Ka si zato zabereš? V šteroj veri želeš mreti?«

— »V katoličanskoj. Žao mi je, ka sam zatajo to lepo vero.«

Paster se je trgao od čemerov in zgrabi kranščak pa odide.

Peter se je zraven spovedao. V njegovo dušo se je povrno mér, in znova jo je obsvetila boža milost. Od veselja in hvaležnosti je stiskavo Don Boskovo roko in jo küšüvao. Či gli je betežen bio, itak se je čüto za srečnoga in zadovolnoga.

Drügi den je z največšov gorečnostjov prijaó sv. prečiščavanje in slednje mazanje. Prvle kak je mino dén, je dušo püsto.

Don Bosko je rešo novo dušo in jo je postavó v boža naroča, gde spevle čast Bogi in bo naveke spevalo z Don Boskom — rešitelom duše.

Don Bosko prežene gosanice.

Nadale se čte tudi v knigi Don Boskovoga življenja sledeča dogodba.

»Eden den pride k Don Boski edna stara ženska. Mela je ograd poleg oratorija.«

— »Don Bosko, moj ograd je pun gosanic, vse mi pojejo.«

— »In ka ščete praviti?« pita Don Bosko.

— »Ščem vas prositi, da bi preganili škodlive mrcine. Dajte blagoslov, naj poginejo.«

Don Bosko se nasmehne. »Zakaj na nikoj spravlati sirote stvari? Jas dam blagoslov pa je pošlem ta, gde ne bodo delale nikšega kvara.«

In čudno! Drugi den so vse gosanice odišle gori na zidani plot okoli ograda in tam so prejšle od glada.

Gda se je Don Boskovo življenje začnolо pisati, so prednjek Sal. Družbe, nigdar nepozableni Don Rua, na vse kraje dali pisati, gde je Don Bosko v svojem življenji hodo, ali pa z kem je meo kakše guče, da naj vsakši, ki kaj zna od njega, pošle v Turin.

Dogodbo štero mo eti vidili, je pripovedavao eden grof po imeni Camburzano, veliki Don Boskov prijatelj in dobrotnik. Te grof je eden den bio pri Don Boski, gda so ravno njegovi gojenci meli svetek na čast sv. Očē pape. Po tom ne dugo je grof v Nizzi Marittimi pripovedavao od Don Boska, kakti od človeka poslanoga od Boga. Bili so pa med poslušavci ništerni za-

ničlivi, ki so se smejali, gda je grof pripovedavao od čūd, štere je vido in čūo pri Don Boski. Edna gospa, puna nemēra in žalosti, pretrgne govōr:

— »Rada bi vidila, či bi te dūhovnik znao tūdi meni odkriti dūšnovest. Či to vgoni, te bom vervala, ka gučite.«

— »Probajte, morebiti se vam posreči!«

Gospa je resan napisala pismo in poslala Don Boski. Grof je pripisao ništerne rende, pro-seči, naj pošle kaj reči gospej v tolažbo.

Don Bosko je za kratek čas odpisao grofi: »Či tista gospa žele mer, naj stopi nazaj k moži, od šteroga se je vkraj zela.«

Gospej pa piše: — »Gda popravite dvajsetletno spoved in poravnate špot, bodete postali znova merni.«

Grof je ne znao či je tista gospa ločena od moža, ar

so jo vsi za dovico meli. Nego, gda je povedao gospej Don Boskov odgovor, je spoznao, ka Don Bosko iz daljave čte v dūšah. Tūdi gospa je rada pripoznala, ka je Don Bosko rasvetlen od Boga.

Na dale čtēmo v knjigaj, ka ravno tisti den je prišeo k Don Boski dečak, Albert, notarjošov šin, komi je oča nevarno obetežao. Že več let ne bio pri

Obvežüvanje ran pod zemlov.

spovedi. Čtenje brezvernih knjig je zcela zadušilo v njem verska čutenja. Doktor je naznalo, ka ešče samo par vör ma živet.

Nesrečen beteznik je vse svoje veselje najšeo v Alberti. Čiravno je dečak vido očino božno življenje, itak se je dao voditi od njega: lübezen njemi je ne dopüstila, kabi oči odpovedao najmenšo želo.

Don Bosko pride in ostane v predhiži. Gda ga dečak opazi, se zraven pašči k oči.

— »Papa, ščete Don Boska, ka vas blagoslovi? Tak dobro včini njegov blagoslov.«

Oča je ne šteo čüti od dühovnika. »Ne, ne!« je mrmrao.

— »Ja, papa, ga pozovem. Don Bosko je že tū, tam v hiši,« in se je paščo notri. »O Don Bosko, pridite, pridite k oči, tak so betezni...«

— »Rad, samo prvla idi in pitaj, či mi dovolijo.«

— »Ja, ja, papa so zadovolni!« In znova ide v hižo. »Papa, papa, Don Bosko! Ste zadovolni, ka pride, jeli?« In ne, da bi čakao odgovor se obrne v predhižo in prime Don Boska za roko:

— »Hodite, papa vas čakajo.«

Don Bosko notri stopi. Gda beteznik pogledne dühovnika, razčemerio obraz. Nego Don Bosko je ne zgübo srčnosti.

— »Kak se čütite?«

— »Kak? vej vidite...« odgovori čemerno.

— »Srčnost! Albert bo molo vnogo za vas, in jas se k njemi zdrüžim.«

— »Takšim norostam jes ne ver-

jem pa mi nigdar ne gučte od toga!« Sin se je sramotio očinoj sirovosti in je odišeo z hiže. Don Bosko pa:

— »Ne verjete v molitvi nedužnoga?... Vej sam ne zato prišeo, ka bi vas čemerio. Bio sam tū blüzi, zato sam se vzeo, ka vas poisčem, ár vas lübir in poštüjem.«

Te lübeznive reči so se povidile betezniki ino so razegnale temne oblake. Dugo sta si gučala, notri do tmice. Teda stane Don Bosko:

— »Kšno je: ne morem duže ostati... Nego prvla vas želem blagosloviti. Mi dovolite?«

— »No, včinte, ka vam je vola!« zavrne mrzlo beteznik. Don Bosko zove dečaka: »Albert!«

— »Zakaj zovete sina?«

— »Želem, ka zmoliva vküp edno Zdravomarijo za dobrega očo.«

-- »Ne trebe!... nehaite ga!... nikaj se ne trüдите!«

Don Bosko pa li zove: »Albert!... Albert!«

Dečak pribeži.

— »Albert, moliva edno Zdravomarijo za očo. Vidiš, slabo se čütijo, jako slabo, in ti potrebüješ, ka jii Bog odzdravi. Ka boš delao, či ti merjejo? Sam ostaneš, zapüščeni, brezi pravoga prijatela, brezi branitela. Na svejti koliko nevarnost, koliko lagoon pajdašov, koliko nevarnih knjig! in nišče se ne bi brigao za tebe, za tvojo nedužnost. Tvoja neizkušenosť bi te morebiti vrgla v nevarnost. Siromak Albert! In potom na smrtnoj posteli... koliko nemera, ka ne si meo na strani angela vari-vača! In po smrti... vsigdar ločeni od svojih starišov.«

Albert je začno jokati. Tudi očine oči so se skuzile.

— „Poglekniiva in moliva, ne samo edno, nego tri Zdravemarije!“ In molita. Na to pošle Don Bosko Alberta z hiže, sam pa pristopi k betežniki:

— „Gospod, se štete prekriziti?“

Počasi je vlekeo roko vō od odeje in se trdo prekrizo, Don Bosko njemi je pa dao blagoslov Marije Pomočnice. Potom si je znova seo in ga spitavao od mladosti, od kesnejšega življenja, kak prijatelj spitavle prijatelja, in brezi toga ka bi njemi pokazao ka nakani, je, žalostec se, pomilivao človeče življenje in zvedo z njegovoga srca vse, ka je potrebno za odkritje dūše. Videč pa ga že trūd-noga, pita:

— „Zdaj, gospod, či želite, vam dam odvezanje?“

— „Odvezanje? Prvle se trbe spovedati, to pa jes neščem.“

— „Nikaj ne trbe. Vi ste se spovedali, in jes sam razmo.“

— „Pa je to zadosta?“

— „Zadosta. Obūdite samo požalivanje!“

— „Je to mogoče?“

— „Ja, Gospod vam odpūsti vse.“

Pri teh rečah so se njegove vto-plene oči bridko skuzile.

— „Ah, Bog je resan dober!“ je ponavlaol in brisao zkuze.

Smrt je stala pri njem. Don Bosko

jo je čūto, zato je šo k plevanoši, ka njemi je prneso sv. popotnico. Za kratek čas je merno zaspao v večnem spanji. Albertov oča pa je postao Don Bosko.

Ne dugo po tom dogodki, njemi je Bog odločo novo dūšo, naj bi njoj odpro nebeska vrata. Eden večer ga na hitroma pozovejo. Don Bosko, ki je poznao betežnika, je šo k njemi. Vnogo dūhovnikov je že bilo pri njem ali ves trūd je bio brezi vūpanja.

Betežnik sprijme Don Boska, nego mrzlo, ár je razmo, ka šče. Don Bosko

ga je pitao od bolezni, troštao ga je in kaj malo se fretao. Betežnik se je čūto zadovolen.

Od posvetnoga pogovarjanja sēgne Don Bosko tudi v dūšo. Ali komaj betežnik čūje to imē, ga prosi, naj obrne guč na drugo.

— „In zakaj neščete čūti od dūše?“

Don Bosko stopi

k stoli in zame edno knigo.

Kniga je bila brezbožnoga Voltaira.

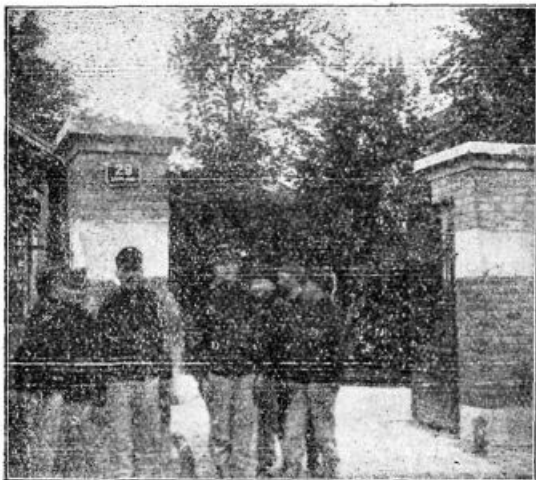
— „In ka štete z tem?“

— Što pozna toga slavnoga pisatelja, tisti se nigdar ne bo spovedao.“

— „Nigdar? Zakaj se je pa on, pa ešče na smrtnoj posteli je štirikrat poslao po spovednika.“

— „To pa...“

— „Zaistino, in opravo bi tudi spoved, či bi njemi prijatelje dopūstili.“ In tū njemi je pripovedavao od Vol-

Ranjenci pri počitki.

tairove smrti. Betežnik je želno poslušao, in vsigdar z vekšim čudüvanjom. Malo je poslušao in premišlaval po tom pa pravi: „Tak... te je pa on vervao... te je pa pisao krivo v svojih knjigah... Tüdi jes se ščem spovedati. Vzemite tiste knige, pa je vržite na ogen!“

Betežnik se je spovedao. Ob osmih večer je prijaio sv. popotnico, ob desetih slednje mazanje in pápov blagoslov in prle kak je mino den je mro pun vere in žalüvanja.

Takših dogodkov je zgodovina Don Boskovoga življenja puna. Bog je blagoslovo njegova dela, ár je samo za njega živo pa delao.

Spominajte se z štirah zadnjih reči in nigdar ne bodete grešili! Te reči je meo Don Bosko vsigdar pred očmi. Pri vsakoj priliki je gučao svojim gojencom od smrti, od peklenskoga ognja, od črva, šteri grze i nigdar ne pogine, od grozne bože sodbe, od trpljenja v vicah, od veselja v nebesah. Z svetim strahom je sagao gojence in jim meščio srca, in tak so obžalüvani hodili k njemu pa njemu odkrivali dūšo.

Bog je podpirao Don Boskovo gorečnost in njemu kazao ešče skrivnosti, zprte v srcah ništernih svojih dečakov.

Turchi Janoš, hvalevreden prijatelj Don Boska in profesor njegovih gojencov, piše leta 1861-ga:

— „To ka eti nakanim povedati, bo se morebiti komi za norost vidilo, in što bo čteo, bo morebiti pravo: tiho bodi, babnjek! Rad odpüstim takšim gučom, ár si jas sam ne vem razložiti gotove prikazni, štere sam vido v Don Boski.

— „V desetih letah mojega stanüvanja v Oratoriji sam večkrat čüo Don Boska, ka je pravo: „Dajte mi ednoga dečaka, šteroga sam nigdar ne vido, jes pa poglednem v obraz, in njemu povem vse grehe, začnovsi od njegove mladosti.

— „Pravo je tüdi: — Gda spovedavlem, vidim večkrat dūšnevesti dečakov odprte, kak knigo, z štere lejko čtem. To pa celo na kakše svetke in med dühovnimi vajami. Sreča za tiste, ki se te poslužijo mojih opominov! Včasi pa ne vidim nikaj, to kak je potrebno.

— „Da bi njegove reči več moči mele, je večkrat pravo šalivo: — „Gda spovedavlem po noči, želem, ka naj bo tak svetlo ka bom gojence vido v obraz; či je pa den, sam raj, či vsi pridejo pred mene, ár tak jih lejko spovem.“

— „Don Bosko vidi grehe gojencov, kak v gledali, in da je to istina, sam bole kak prepričan in sam vido sto pa stokrat, ka se je to zgodilo.

— „Zato so si gučali gojenci: Don Bosko čte na čeli.

— „Jes neščem soditi toga dela. Zadosta, ka povem, kak je poznam in z menov vsi gojenci Oratorija.“

Ka Don Bosko čte grehe z obraza, so gojenci tak stálno znali, ka so se rajši spovedali njemu, kak drüгим dühovnikom, rekoč: „Či idemo k njemu, smo gotovi, ka je spoved dobro opravlena, in či pozabimo kakši greh, on ga pove sam. Zato je bila njegova spovedarnica vsigdar puna.

Edna goreča pobožna dūša, videč toliko dece okoli spovedarnice, pravi

Don Boski, naj včasi-včasi henja spovedavati, ár se zna zgoditi, ka kakši dečak od straha, ali od sramežljivosti zataji greh.

— „Či bi njemi jas dopüsto zatajiti,“ pravi Don Bosko.

Ešče zdaj jih žive vnogo, ki trdijo, ka njim je Don Bosko odkrio grehe in na tenkoma razložo. Odkrivao je grehe, štere so pozabili, ali so pa ne vüпали povedati. Navadno je pravo: „Kapa toga greha ne poveš? In toga drügoga se ne spominaš?“

Večkrat je povedao celo leto, kraj, den, število in okolščine včinjenoga greha. In se je ne zmešao, kak trdijo vnođi nigdašnji gojenci, med temi nadškof Cagliero.

Nego tü je ešče ne konec. Turchi dale pravi: „Poznao sam toliko mladencov, ki so mi pravili: — Šo sam k spovedi k Don Boski in me je pitao: — Ščeš povedati sam, ali naj povem jas? Gda sam proso, ka naj pove on, mi je našteo vse grehe. Jas sam samo odgovarjao: ja, ja. Cela dela, ka sam že jas pozabo, mi je na tenci povedao.“

Vsakši si lejko premisli, kak potolaženi so se dečki ločili od Don Boska. Gvüšni so bili, ka njim je düša čišťa. Mír je kralüvao v njihovih srcah. Gda so mantrani bili od sküšnjave, ali od drüge düševne težave, so po večerašnjih molitvah stopali k Don Boski, so njemi küšnoli roko in mírno gledali v obraz, da jih je tüdi Don Bosko lejko vido v obraz. Či je nikaj ne pravo, so gvüšni bili, ka so njihove düše popolnoma čiste.

Tüdi vudne so večkrat prišli k

njemi, on jim je pa z kimanjom, ali z pogledom ali z drüгим znamenjom, brezi toga ka bi oni odprli vüsta, odgovoro na želo in je pomiro. Notrašnji nemir se je razkado, in ki so prve bili žalostni, so šli od njega veseli, z smeječim se obrazom.

Ednoga bogoslovca je mantrao jako düšni nemir. Ne je znao či bi šo, ali ne k sv. prečišćavanji. Eden večer je čakao na spoved. Mali lampaš se je blisketao v koti, in zavolo slaboga posveta je Don Bosko ešče tistih dečkecov ne mogeo poznati ki so blüzi okoli njega klečali. Siromak klerik je ne mogeo več prenašati nemíra in je pravo v srci: „Či bi me Don Bosko pred spovedjov pozvao k sebi in bi mi pravo: bodi míren! kakše veselje bi jas čüto! Postao bi zraven in popolnoma míren.“

Komaj je skončao te reči v srci, čüti roko, ka ga potepka po rami. Klerik se stepe in sladek Don Boskov glas njemi zasepečc v vüho: „Bodi míren, tvoja düša je čišťa! Vütro lejko stopiš k sv. prečišćavanji.“

Klerik je bogao in od toga dneva je več ne čüto v srci nemíra.

Don Boskovo življenje je puno takših dogodkov. Joakim Berto piše:

„Večkrat sam vido mladence, ki so po več vör klečali pred Don Boskovov spovedarnicov. Vidilo se je, ka so meli v srci nemír. Don Bosko pa je pozvao zdaj ednoga, zdaj drügoga in njemi šepetao v vüho: „Samo idi k sv. prečišćavanji!“ Ár smo vidili, ka ga je vodila višenaturalska svetlost, smo na vsako njegovo znamenje radi bogali. Na te način je vnođo svojih

gojencov rešo dušnoga nemíra. Med dnevom pa gda je srečao šteroga z med teh gojencov, njemi je pravo: „Dnes sam te poslao k sv. prečišćavanji brezi spovedi, ár sam vido, ka maš mirno dušnovest,“ ali: „Z koj si se šteo spovedati, je ne bio greh.“

— »Teh dogodb sam jes sam svedok, ár sam je probao pa tudi čüo drüge pripovedavati.«

Morebiti bo što pitao: »Ali so bili v Oratoriji vsi prepričani, ka Don Bosko resan vidi v duše?« Odgovori nam Turchi: »Vnogi so se smejali, gda so čüli, ka Don Bosko čte na čeli, nego počasi so se tudi tei prepričali. Omenim samo ništerne dogodbe. Prva leta Oratorija se je dečak Ro, z doma v Bieli, prišeo spovedavat v cerkev Marije Tolažnice v Turin. Včasi po tom je stopo v Don Boskov zavod kakti dijak. Don Bosko je ravno gučao z gojenci, ki so ga obdajali od dušnih skrivnostih. Novi gojenec Ro, je želno poslušao. Na ednok skoči in pravi: „Don Bosko! Jas se vadlam, ka ne poznate mojih grehov. Či je vgonite, dopüstim, ka je vsem povete!«

Don Bosko njemi odgovori: »Pridi k meni!« gda ga je blüzi meo, ga pogledne v obraz in njemi zašepeče v vüho. Dečak je začno jokati pa kričati: „Aha, vi ste me spovedali včera v cerkvi Marije Tolažnice. To se tak ne dela!«

— »To pa je ne!« zavrnejo pajdašje — Don Bosko je celi den ne hodo iz zavoda. Celo zajtro je med nami bio. Ti ešče ne poznaš Don Boska. Don Bosko čte grehe na obrazi.«

— »Na te reči se je dečak pomíro

in od toga dneva je vse vüpanje meo v Don Boski. Pri tom deli sam jas nazoči bio pa Don Rua tudi.

Eden drügi dečak trinajset let star, ki je že večkrat čüo od svojih pajdašov, ka Don Bosko pozna skrivne grehe, je stopo pred njega in njemi pravo: »Don Bosko, vi nigdar ne bode poznali mojih grehov!« Don Bosko ga prime za roko, ga lübeznivo k sebi potegne, prigne se in njemi nikaj časa guči v vüha. Gda je dokončao, dečak se k nam obrne, ki smo stali okoli in pravi: »Don Bosko je vgono! Ešče tisto je vgono, ka sam nigdar pri spovedi ne povedao.« Od toga dneva je vsigdar meo za spovednika Don Boska.

Edno zajtro smo sedeli z Don Boskom v obednici in on nas je lübeznivo gledao, rekoč ka vidi v naša srca. Eden dečak, ki je pogosci hodo v Oratorij, goriskoči in zaničljivo pravi Don Boski: »Dobro, povejte moje misli!« Don Bosko se njemi približa in pravi na tihoma. Ka njemi je pravo, ne vemo, samo toliko znamo, ka je dečak postao, kak nemi in je ne vüpao reči pregoriti. Pri tom sam jas nazoči bio.« — Dotéc Turchi.

Mamo ešče drüge verodostojne dogodke. Dühovnik professor Garino Janoš je poslao sledeče poročilo.

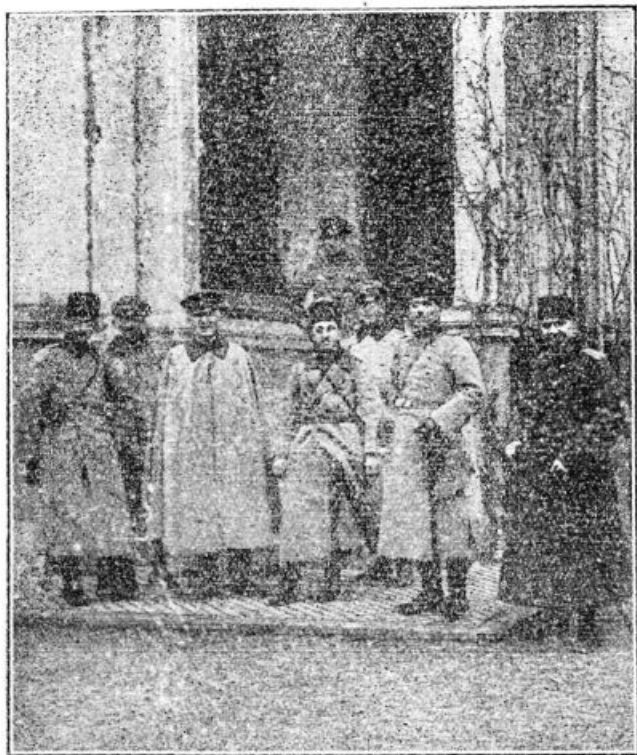
Bilo je leta 1858. ali 1859. Edno zimsko zajtro nas je vnogo bilo okoli Don Boska. Ki je sedo kre njega, ki odzaja, ki naprej na jednoj dugoj klopi.

Vsi so si pogovarjali in smejali, nego pošteno, kak je navada dobrih sinov, ki lübijó očo. Med drüгим je ništerni začno gučati, kak Don Bosko pozna prihodnost, kak on zna, gda

što ma mreti. Spominam se, kak je Don Bosko tisti den večim povedao v vüho skrivnosti. Na maloj klopici je sedo dečak Evarist C... in jas na njegovoj desnoj. Malo se je tak špotljivo posmehavao Don Boski. Naednok pa pravi: „Don Bosko, jas pa ne verjem, ka bi vi vidili skrivnosti. Povejte...“ In je pozvao Don Boska, naj njemi odkrije, že nevem štero skrivnost.

dara. Leta 1869. je po večerji gučao celomi zavodi, zbranomi v kapeli: „Dobo sam od Boga dar, da zpoznam hinavce. Gda se mi šteri izmed teh približa, čütim nikši smrad, šteroga ne morem premagati. Oni opazijo, ka jas trpim, čütijo, ka jih poznam, kak so, zato betežijo pred menov.“

Dela so poresničila njegove reči. Edno zajtro l. 1870. je Don Bosko

Trije sinovje türskoga sultana na obiski pri nemškom vojaškom poveljništvu.

Don Bosko ga poslušša. Glavo dene k njegovomi vühi in njemi pravi ništerne reči, štere smo mi ne mogli razmeti. Dečak je rdeči postao, in potom je več nigdar ne dvojio, ka Don Bosko vidi misli gojencov.

Te veliki dar boži je nigdar ne zapüsto Don Boska in večkrat je celo sam gučao gojencom od toga velikoga

prišeo iz cerkvi. Videč ga, dečki so bežali k njemi, da njemi küšnejo roko. Bio je trüden od spovedavanja, nego itak prijazen. Obrne se k ednomi dečki, ga pogladi z prstom po čeli in pravi: „Dnes si se ne mujvao.“

— „Sam se.“

— „Pa si se ne,“ ponavla Don Bosko. Nato njemi začne praviti v vüho.

Dečak sramežljivo povesi glavo. Don Bosko njemu je povedao ka je ne hodo k spovedi in zakaj bi mogeo idti.

Don Lemoyne piše: »Med duhovnimi vajami l. 1870, se je eden dečak, ne ravno najlepšega oponašanja, hvalo, med gojenci, ka Don Bosko ne bo poznal njegovih grehov.

— »Posküsi,« njemu pravijo drügi.

— »Bom.« Tak se mi vidi, ka je vaša vera v Don Boski vkanлива.

In smeječ je stopo v cerkev pa poklekno pred Don Boska. Njegova spoved je bila prece duga. Pajdaše so ga čakali v dvorišči. Pride vö z skuznimi očmi. Pajdaše so ga okoli v zeli:

— »No, ka, ka?«

— »Mir mi dajte!«

— »Ka ti je pravo Don Bosko?«

— »Pravim, mir mi dajte!«

— »Ali je vkanlivost, ka ti je pravo Don Bosko?«

— »Vkanlivost? Vse mi je povedao, vse, ešče tisto, ka sam pozabo. Nihajte me samoga!« In se je začno šetati pa ponavlati: »Vse je povedao, vse.«

Či se je kesnej što norčüvao z toga Don Boskovoga dara, se je zraven goripostavo, rekoč: »Meni boš pravo?«

Ešče edno dogodbo, štero je Don Bosko sam pripovedavao l. 1871.

Dečki so odišli spat. Samo Don Rua in ništerni predstojniki so ostali z Don Boskom in si pogovarjali od pohüjšanja, štero je glavni zrok, ka se pogübi toliko mladencov. »Zaistino te beteg je težko poznati, zato ga je težko odzdraviti. Našim gojencom pa Bog zkažuje posebno milost. Či sam jas

med njimi in poleg je kakši grešnik, čütim veliki szmradi. Či se pa približa, ka vidim v njegov obraz, sam gvüšen v svojoj sodbi.

Zato toliko dečkov beži pred menov, ka se bojijo, či bi njim čteo na čeli. Či so pa gda prisiljeni priti blüzi, pokrijejo glavo in držijo čelo pokrito z kranščakom, kak či bi šteli pokriti grehe.

To se je dogajalo posebno v žačetki školskoga leta, gda so dečki nazaj prišli z počitnic in so ešče ne vredili z dušov. Gda je Don Bosko prišeo na dvorišče, se je dogajalo nikaj posebnoga: edni so bežali vkroj od nje, ga, edni pa k njemu. Vkraja so bežali vsi, ki so meli zamazano dušo.

Nego Don Bosko je tüdi té znao privabiti. In gda so prišli k njemu, jih je spitavao: »Gda stiraš od sebe šatana? — Ka bo, či merješ to noč?«

Dečak je to noč ne zapro oči. Drügi den je prišeo k spovedi. Gda je pa ne mogeo privabiti dečkov k sebi z rečjov, te je rabo drüge škeri. Pod zglavnik takših dečkov je skrivoma djao pismece z napiskom: »Či to noč merješ, ka bo z tebe?« ali: »Ne odlašaj!« ali: »Bog te čaka« in več takšega. Večkrat se je zgodilo, ka je kakši dečak ešče tisti večer pribežao k Don Boski pa očisto svojo dušo.

Don Bosko je meo ednoga vrloga gojenca, po imeni Savio Domeniko. Te sveti mladenček je par dnevov pred smrtjov prišeo v Don Boskovo hižo. Oči, vlažne od zkuz, so pravile, ka skrivle v srci veliko skrivnost.

— »Oča,« pravi lübeznivo Don Boski, »paščiti se moram, ar ovači me noč zgrabi na poti.«

— „Ka nakaniš praviti, Domeniko?“

Bodete že vidili za kratek čas in tedi se bodete spomnili z mojih reči. Samo nekaj bi želo...“

— „Povej, ka!“

— „Rad bi vido pápo, prle kak merjem. Povedao bi njim, naj se skrbijo posebno za Angleško. Tam Bog pripravla veliko diko za katol. cerkev.“

— „Odked to znaš?“

— „Vam že povem, nego želem, da nikomi ne povete. Samo te, gda te šli v Rim, povejte pápi. Gda sam pred ništernim dnevom hvalo davao po sv. prečiščavanji, so me naednok vsa čutila zapustila in vido sam veliko ravnico in na njoj puno lüdi v gostoj tmici. Eden mi je pravo, ka je te kraj angleško kraljestvo. Gda sam ga šteo več kaj spitavati, vidim sv. očo Piusa IX., kak jih vidim tü na kepi. Lepo gorioblečeni so nesli v rokaj gorečo baklo in šli proti tistoj nepreštetoj vnožini. Gda so prišli blüzi k megli, je bakla začala vgašuvati in lüstvo je bilo v punoj svetlobi. Ta bakla, mi je pravo prijatelj, je katoličanska vera, štera ma razsvetiti angleško kraljestvo.“

Tak je gučao lübeznivi mladenček, ki je bio, kak vidimo, mali prorok. Pa istina, što ne vidi, kak se je razširilo krščanstvo v teh 40 in večih letah na Angleškom? Što ne vidi slobodnost in dopuščenje katoličancov za razširjanje bože reči? Što ne vidi vnoge cerkvi, štere se vsakši den vnožijo, in vnoge proteštante, ki stopijo v katoličansko vero? Što se ne spomina z eukarističnoga shoda, šteroga so pred ništernimi leti držali v Londoni? Vsa

ta znamenja svedočijo, ka je mali Domeniko vido prihodnost.

Na drügi den po tistom, je bila v oratoriji mesečna vaja srečne smrti. To lepo pobožnost je Don Bosko nastavio, najmre vsakši mesec je zebrao eden den, šteroga so dečki prosti bili od vsakšega dela, in si premišlavalu od megnjena, gda bodo ležali na smrtnoj posteli. Mogli so spoved opraviti, tak kak bi jo opravili na smrtnoj posteli, in molili so za srečno smrt.

Po litanijah za srečno smrt, so molili, kak tüdi zdaj, eden *Očanaš in zdravomarijo* za tistoga ki prvi izmed njih merje. Domeniko je stopo k pajdaši, ki je naprejmolu in ga proso naj mesto: „*Molimo Oča naš in zdravomarijo za tistoga, ki prvi izmed nas merje,*“ pravi rajši: „*Molimo Oča nas in zdravomarijo za Domenika Savio, ki prvi izmed nas merje.*“

Ništerni den po tom je resan obeležao. Don Bosko ga je domo poslao k starišom, misleč ka bo njemi domači zrak pomagao.

Prišeio je domo ves slab in zmantrani. Gda ga je mati varala, se je prestrašila, tak je bleđi bio.

— „Kak, pa si sam prišeio? Te je nišče ne sprevedo?“

— „Gda sam doli stopo z vlaka, sam najšeio edno lepo gospo, štera me je sprevedila notri do vesi.“

— „Zakaj si jo pa ne sem pripe-lao? Gotovo je trüdna in bi rada počivala.“

— „Kak sva prišla do vesi, je preminola in več sam je ne vido.“

Mati je friško šla v hiže in gledala okoli, toda gospe ne bilo nindri.

Morebiti je bila Devica Marija.

Preteklo je nikaj dnevvov in Domeniko se prikaže znova v oratoriji. Doma si je ne najšeo počinka, mislo si je vsigdar za oratorij, za Don Boska, za cerkev Marije Pomočnice in za tovariše. Toda v oratoriumi je ne mogeo dugo ostati: bolezen je rasla in doktor je zrendao, naj se povrne domo.

Žalosten je postao, gda ga je Don Bosko pozvao v hižo in njemi povedao doktorovo zapoved. Britko je zajokao dečak.

— „Ne joči, Domeniko; gda malo bole odzdraviš, prideš nazaj.“

— „O nigdar, nigdar več“ je odgovoro Domeniko, in ešče bole jokao. Zdelo se je, ka se ne more odtrgnoti od Don Boska.

Kak se je malo zajokao, se je obrno k Don Boski in njemi zahvalo za vse trüde. Küšne njemi roko in znova v joč püsto.

— „O Don Bosko, smem biti gotov, ka se zveličam?“

— „Gotov; z pomočjov božega smilenja, štero ti ne sfali, si lejko gotov.“

— „In či pride hüdi düh in bo me sküšávao, ka njemi naj povem?“

— „Pove njemi, ka si düšo odao Jezušü Kristušü, ka jo je On odrešo z svojov krvjov, in jo je küpo za večno zveličanje.“

— „Bom vido z nebes svoje stariše in tovariše?“

— „Vido boš vse, ka bo se godilo v oratoriji, vido boš stariše in sto jezero drügh lepü reči.“

— „Bom lahko prišeo jih obiskat?“

— „Či bo v večno čast božo, lahko

prideš. Nego zdaj idi, Domeniko. Bog te naj pela in Marija Pomočnica!“

Domeniko je zapüsto hižo, držeč Don Boska za roko. Na dvorišči so ga čakali njegovi tovarišje. Žalostni so njemi v roko segali in želeli nazajpridenje.

— „Vi me neščete meti?“ pita Don Boska in ga milo pogledne z skuznimi očmi. „Te pa li moram oditi? Ešče samo kratek čas bi vam bio na brigi, či bi tü ostao... Naj se zgodi boža vola. Či bodete šli v Rim, povejte papi, ka sam pravo. Molite, ka srečno merjem in da se vidimo v nebesah.“

Prišli so do dver, štere pelajo na pot. Domeniko je ešče spoj držao Don Boska. Tü püsti njegovo roko, se obrne k pajdašom in glasno zakrči:

— „Z Bogom, pajdašje lübleni, z Bogom vsi! Molite za mene in ka edenkrat pridemo vsi vküp v nebesa!“

Veliki joč je nastano med dečkami. Tüdi Don Bosko si je brisao skuze. Domeniko njemi je ešče ednok zdigno roko, stisno na svoja vüsta in küšno po trikrat... potom je odišeo.

Prišeo je domo. Starišje so vse včinoi, kak bi njemi mogli občuvati drago življenje. Nego Bog ga je šteo k sebi vzeti, ár je bio lepi in čisti, cveteči klinec za nebeski ograd.

Bilo je 9-ga marciüša. Sladkost je dihalo z maloga Domenika, veselje je plavalo v njegovih očeh, na njegovih vüstah se je zibala radost, počivao je v sladkom čakani.

Pol vöre pred smrtjov se zgledne po hiži in glasno zakriči: „Oča, oča, čas je.“

— „Ka želeš, sinek moj? Ti je hūdo?“

— „Vzemite knigo in molite, jas bom mirao.“

Mati se je zajokala in vō odišla, želeč zakriti svojo bolezen. Očo je tiskala žalost, ka njemi je glas stavlala, gda je čteo litanije za srečno smrt. Domeniko je odgovorjao z slabim glasom: „*Smileni Jezuš, smiluj se mi!*“

Pri rečah: *Gda se moja dūša prikaže pred Tebov in bo vidila prvič Tvoje veličastvo, ne zavrži je, vzemi jo v naroča svojega smilenja, ka bom na veke spevao Tebi hvalo,*“ je Domeniko pravo:

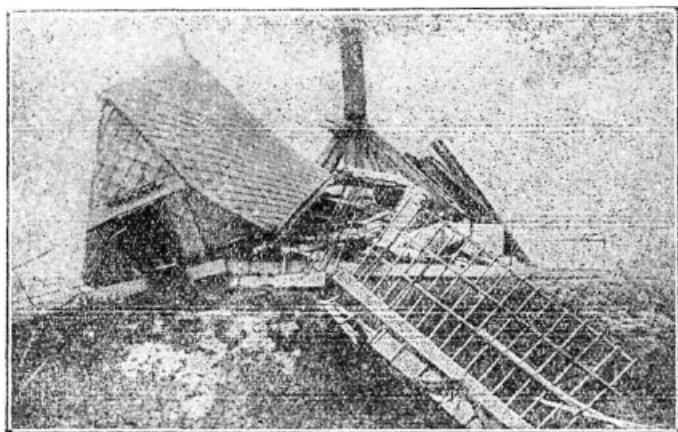
navlali vsi dečki, ki so poznali Domenika.

* * *

Komaj je smrt vtrgnola nedužnoga Savia, je že znova klonkala po dveraj oratorija. Vmoriti je štela Don Boskovoga brata, Jožefa.

Prava bratovska lūbezen je vezala Don Boska in Jožefa. Tūdi gojenci oratorija so ga veselo pozdravljali, gda je negda negda ta prišeo. Dosta lepih dogodb njim je znan pripovedavati, zato so ga lūbili in se radi tiskali okoli njega.

Gda je prišeo l. 1857. v oratorij,

Razstreljen mlin v Flandriji, šteri je skrivališče bio za sovražnika.

„*To, samo to želem. Ja, ja, dragi oča, na veke spevati hvalo Gospodi.*“

Nato se je pogrozo v kratko spanje. Za kratek čas odpre oči in smeječ pravi oči: „*Z Bogom, dragi oča, z Bogom! Oh ka vidim... kakša lepota...*“

To rekši, je stisno oči. Dūša je zapūstila mlado telo, štero je ostalo lepo, z sklenjenimi rokami na prsah.

— „Z ednim angelom je več v nebesah“ je pravo Don Bosko, gda je to zvedo. „Mro je angeo,“ so po-

je nevarno obetežao. Vročina je rasla in zdelo se je, ka bela žena že odpira dveri in vtegūje roko, da vtrgne zadnji dih brati Jožefi. In zaistino bi tak včinila, či ne bi stao pri posteli čistilivi brat in zabrano smrti stopiti k betežniki. Pri njem je bio in molo.

Eden večer so že vsi vūpanje zgūbili: doktor, žena... vsi, samo Don Bosko se je ešče vūpao in tolážo jokajočo ženo Jožefa. Potom stopi k betežniki, ga prime za roko in pravi:

— „Poslušaj, Jožef! Ščem, da te čas prosimo Marijo, ka te odzdravi. Si zadovolen?“

Brat je kimao in globoko zdehno. Don Bosko je poklekno in z njim vsi drugi in so glasno molili. Po kratkoj molitvi je stano in prijao znova brata za roko:

— „Jožef, vüpaij se! Za par dnevov moram iti v Genovo. gledaj, ka boš tečaš zdrav!“

Tak se je zgodilo. Smrt se je prestrašila Don Boskovih reči in odišla. Nevarnost je minola. V par dnevah je Jožef odzdravo. Vsi so vidili nebesko pomoč in so hvalili Marijo.

Smrtna žalost je tiskala srca. Stariše so jokali za svoje sine, brati in sestre za svoje brate, ki so mrli na bojnem poli. Zdelo se je, ka bojni ešče ne bo konec.

Austrianci so že prišli prek Mincio potoka in postavili svoje šatore pred zmožnov Solferinskih vozov. Vsi so čakali, ka se pri Veroni začne novi boj. Francuzke ladje so priplavale v Adriansko morje in se združile z taljanskimi. Lüstvo je trepetalo in čakalo strašen den za napad. Samo Don Bosko je ostao miren.

— „Eden večer 1. 1859., medtem, gda je bila v Lombardiji vojska,“ piše mlada grofica, Roza Cravosio — „me prosi edna mati, štera je mela v vojski sina in brata, naj jo pelam k Don Boski. Strah in žalost sta njoj trepetala na licah. Don Bosko je ravno večerjo opravo. Kak naj je varao, pravi materi: „Že znam, grofica, ka je namen vašega prihoda, nego nikaj se ne

bojte: ešče to noč Napoleon sklene mír in vojski bo konec.“

— „Ne mogoče,“ pravi mati. „Vi tak pravite, ár me ščete potolažiti.“

— „Ne zato.“

Drügi den svi šle v cerkev sv. Dalmacija. Na vulici „Dora Grossa“ čüjevi tržča novin: „Mír sklenjen med casarom Napoleonom, med Viktor Emanuelom in casarom austrianskim.“

Zraven svi se napotili k Don Boski. „Ste vidili?“ pravi veselo, gda stopivi pred njega. „Zahvalimo Bogi. In naj pela v cerkev in moli glasno z nama.“

Ka se je teda zgodilo? Grofica Cravosio je gučala z Don Boskom dneva 6 jul. okoli osme večer. Napoleon III. je bio v svojem stanüvanji v Villafanko-i. Tü dobi glas, ka so ništerne oblasti pripravlene, priti pomagat Austriji. Zraven pošle pismo k austrijanskomi casari in ga prosi naj henja z vojskov. Casar je že v posteli bio gda je poslanec pismo preneseo. Šli so ga zvat. Sprijme poslanca, prečte pismo in privoli.

Grofica Cravosio in njene hčeri so se dosta trüdile za siromake, posebno za Don Boskov oratorij, zato jih je Don Bosko večkrat obiskao. Edna hči piše:

— „Bilo je 30. aug. 1859-ga na svetek sv. Rozalie, moje godovnice. Mati so me vsakše leto razveselili na te den z kakšim darom. To leto so mi kúpili eden lepi kep Prečiste Device Marije. Don Bosko je oblübo, ka pride k nam na obed. In resan je prišeo.

— „Po obedí sam ga prosila, naj ide z menov v hižo. Na stol sam posta-

vila Marijin kep, in prosila Don Boska naj ga blagoslovi in prosi za milost, štero želem, brezi toga ka bi povedala kakšo.

Don Bosko sklene roke in stoječ pred kepom ga prekriži in malo moli. Po kratkoj molitvi, vsigdar pred kepom, vzdihne: »O Devica prečista, blagoslovi in tolaži Roziko, štero vidim v beloј obleki!«

— »Don Bosko« — pretrgam razburjena — »jas sam ne v beloј obleki in bela obleka se mi niti ne vidi (bila sam stara 19 let). Deca nosijo belo obleko, mojim letam se že ne pripravi.« (In ravno zavolo bele obleke se mi je ne vido red Dominikank.)

Don Bosko nadale pravi: »Ja, Rozika v beloј obleki; Marija, blagoslovi jo in potolaži!«

Bog je posluhno Don Boskovo molitev. Njegove reči so se na istino obrnole. Dve leti po tom so se mi odprla redovniška vrata v samostan Dominikank v Mondovi.« (*Sestra Filomena Cravosio.*)

Vidili smo, ka so se casarje spomirili, nego cerkveni neprijatelje, ki so šteli na nikoj spraviti duševno moč rimskoga papo, so ne bili mirovni. Sto in jezerokrat so svoj peklenski namen očivesno naznanili v novinaj. Leta 1863 2-ga aug. so novine »*Il Diritto*« naznanile celomi sveti: »Naše delo je, razdreti poslopje katol. cerkvi in je moramo razdreti. Narodnost, jedinost, politična prostost, to so škeri, da to dosegnemo!« Drugič je pisano: »Den, gda stopimo v Rim, ne samo ka nadigne Italijo, nego razdrobi papinstvo.«

Don Bosko, kakti mož poslan od

Boga, je pisao taljanskomi krali, naj ne začne boja proti papi. Pismo se začne z rečmi: »*Dixit Dominus: Regi nostro vita brevis — Gospod pravi: Našemi krali kratko življenje...*« in je povedao nesreče, štere bodo obiskale krallesko hižo, či bo vojsküvala proti cerkvi. Pismo je bilo kratko, nego reči takše, ka so segale vdno duše.

Kral je postao nemiren in se je boja, ár je poznao Don Boska. Nego za kratek čas je vse pozabo in stopo na prvejšo pot.

Pismo je prek dao ministrom. Glas od pisma se je širio od vüst do vüst, po varaši in zvün varaša. Razišeo je guč, ka Don Bosko sega za kralovim življenjom. Nego, gda je Don Bosko razlagao pismo Don Rui in drugim, je pravo: »Reči: *vita brevis — kratko življenje* majo lejko več pomenov.«

Proti konci l. 1859. je Don Bosko spisao eden kalendar. Tü je naštam-pao ništerne dogodke, šteri so se meli zgoditi v pridočem leti 1860. V kalendar, imenüvani »Galantuomo,« je dolipopisao najprvle zgodbe boja pred kratkim dokončanoga, potom pa piše:

Morebiti što izmed vas, dragi prijatelje, me bo pitao: »No, Galantuomo, ali bo letos mir,« njemi odgovorim: či se lüdstvo ne bo bojuvalo: či bo se pa bojuvalo, ne bomo meli mira. Mir in vojska sta v rokah lüdi.

Či pa povem, kak mi pravi srce, te je tak: *Vsake vojske reši nas, o Gospod, daj nam mir per omnia saecula saeculorum.* Žalostno je gledati, či se mladi lüdje, zdravi in črstvi, močni kak Šamšon, ki so veselje družinam, eden drugoga strelajo, sekajo in morijo, tam

na sredi pola, kak živina. O, kak je to grozno! Vsi, ki so že bili v boji, ali znajo ka je boj, vsi pravijo: *Vsake vojske reši nas; o Gospod!* To je moja živa žela.

— »Ali, Galantuomo, ka misliš, bomo meli to leto boj ali mír?«

Či pa li ščete znati mojo misel, vam jo povem. Zagotoviti ne morem, povem samo ka jas mislim, in koga se bojim. Pazite zato!

Bojim se ka pride doče leto bo znova boj. Moje proroküvanje se naslanja na reči moje matere. Spominam se, ka so mi moja mati, gda so ešče živeli, večkrat pravili: »Boj je bič, šteroga Bog pošle lüdem za volo grehov.« Grehi pa ne henjajo. Zagotovim vas, ka sam med vojaki najšeo vnogo dobrih, ki so se preporečali Bogi. Ali vnoge sam čuo gučati proti veri, proti papi, proti püšpekem in dühovnikom. Čuo sam ništerne v boji kunoti-kunoti, gda so bili ranjeni, kunoti celo, gda so mirali.

Prišedši iz boja, sam si mislo: zdaj bodo cerkvi pune lüdi, ki bodo hvalili Boga, ka je konec boji. Ali ka, vido sam jih vnogo nevolnih, in tak se mi je vidilo, ka bole želejo boj, kak mír.

Esče več: vsešiom so preklinjali, ešče bole grdo kak med vojaki. Delajo po nedelaj in svetkaj, ne hodijo v cerkev, ne k spovedi, in edni se norčüjejo z tistih, ki delajo dobro.

»Nespametno lüdstvo! Ali mislite, ka je Gospod deca in ka je dao bože zapovedi na gori Sinajskoj zato, ár je ne meo drügoga dela? Ne, On jih je dao, in šče, ka je spunjavlite. Što bo

je spunjavao, ga Bog blagoslovi in njemi plača v zdajšnjem in pridečem življenji, što bo je pa zametavao, bo kaštigani tü na zemli, potom pa vrženi na veke v peklenški ogenj. Odpüsite mi, či sam se tak razsrdo. Gda gučim od vere, se čütim v ognji, in težko ga pogasim, tak me segrevle v guči. Zdaj vam pa naznanim drüge kaštige, šterih se moramo bojati prideče leto.

— »Meli bomo drügi krvavi boj.

Čiravno ne prelije toliko krvi, itak nešteto düš pokopa v pekeo. Meli bomo dva grozniva betega, šteriva neščem zdaj imenüvati in šteriva prineseta strašne nevole. Dve plemenitivi peršoni premineta z sveta z svojov dikov.

— »Dosta starišov bo se jokalo nad svojimi sini, in se tožilo zavolo

Kako se delajo granate za oklopne topove, to je za takše štüke, šteri majo oklop, to je ocelno steno za brambo.

nemíra. Iskali bodo pomoč, nego ne najdejo je, ár jedina pomoč je vera, za štero se ne brigajo.

— »Vidili bodete vino po bošoj ceni, krüh pa dragši. Ništerne krajine razrüši potres, drüge mraz, toča in süšava.

— »Rad bi ešče povedao kaj drügoga, samo ka ne vüпам. Povem samo, ka je vnogo nevol, štere se začnejo letos, in ka jedina pomoč je sv. vera.

— »To je moje mišljenje. Vi te mi pravili: — Ti, Galantuomo, si že stari, zato se vsega bojiš in trepečeš, gda ti ne trbe.

— »Odgovorim: — Istina, ka sam že zadosta stari in slab kak drügi starci. Nego znajte, ka strah starcov pride z skušanja in skušanje je vučíteo, šteri ne vkani.

— »Želem pa iz vsega srca, ka se to proroküvanje ne zgodi, in tak mi pridoče leto lahko pravite, gda vas pridem iskat: — Galantuomo, slab prorok si bio...«

Nego na žalost celomi Taljanskomi orsagi, se je vse zgodilo kak je Don Bosko povedao.

Zadnje dni septembra in prve dni oktobra je Don Bosko navadno doma bio v svojoj vesi. Z sebov je vzeo najboše vučenjake, da naj bi je vsigdar bole in bole pripravo na stan, za šteroga jih je vido pozvane.

Po rožnovenskoj nedeli 1849., gda so že tei dečki nazaj v Turin prišli, je Don Bosko eden večer šo z Becchi v Butigliero. Šo je po peškoj poti naravnoč po ednoj gošči. Na nagli skoči

pred njega eden razbojnik, z velikim nožom v roki:

— »Peneze, ali smrt!«

Don Bosko ga pogledne in mirno pravi: »Penez nemam; življenja ti pa ne morem dati, ár je ne v mojih rokah; od Boga sam je dobo in samo On mi je ma pravico vzeti.

Med tem je Don Bosko dobro pogledno razbojnika in je spoznao v njem dečka, ki je edno vöro vkrao in bio v vozo zapreti, zato so ga starišje zavrgli. Zvün toga se je ešče spomeno, ka ga je vu vozi katekizmuš včio in ga je rešo tam odnet. Dečko je ne spoznao svojega dobrotnika, ár je tmica bila. Don Bosko njemi milo pravi: »Kak je pa to, Tonči? Tüdi ti si si zebrao to vrajžo meštrijó? Tak si obdržao oblübe, štere si mi pred ništernim dnevom obečao — tam — pri Agostini, ka ne boš več krao?«

Nesrečnoga, ki je po teh rečah spoznao Don Boska, je strašno sram postalo, poveso je glavo in pravo:

— »Prav mate, gospod, ali ka naj včnim, sram me je iti nazaj v domačo vesnico? — Pa... Vas sam pa ne poznao, Don Bosko. Či bi Vas poznao, nigdar Vam ne bi včino takše krivice — Zato prosim odpüščenje!«

— »To je ne zadosta, dragi moj Tonči, ti moraš preminiti to življenje. Ti grešiš proti božemi smilenji, in jas se bojim, ka či se ne pobolšaš, ti sfali čas.

— »Jas se ščem zaistino pobolšati.«

— »To je ne zadosta, trebe začnoti kak najprle, in spovedati se brezi

odlašanja, ár ovak či bi znao mreti v toj veri, bi se na veke pogübo.

— »Dobro, spovem se.«

— »In gda?»

— »Čiravno zdaj včasi, samo ka sam ne pripravljeni.«

— »Te že jas pripravim, ti pa samo obečaj, ka več nigdar Boga ne razžališ.«

Don Bosko je prijaó dečka za roko, ga pelao z poti, doli si je seo na eden štor, dečki pa velo pokleknoti. Siromak človek se je spovedao z velikim požalüvanjom. Don Bosko njemi je dao edno svetinjo, potom ga je z sebov odpelao v Turin. Tü njemi je priskrbo slüžbo, navdüšavao ga je k stanovitnosti, in dečko je resan postao dober krščenik.

Ne dugo po tom dogodki, je Don Bosko ednok prišeó v edno krčmo. Pride k njemi mali točaj in se z njim v guč zeme.

Dečaka je premagala očinska lübezen; začno je pomali odkrivati svojo düšo, pomilüvanja vredno. Povedao njemi je, ka se je godilo v njegovej düši in v kakšoj pogübelnosti je bila.

Včasi včasi je dečak mogeo vkraj iti dvorit novim gostom, nego zraven je nazaj prišeó in si pogučavao z Don Boskom. Gučala sta sí pomali, ka jiva nišče ne razmo.

Na zadnje pravi Don Bosko dečaki: — Prosi gospoda, ka te püsti priti v oratorij, potom že nikaj dokončava.«

— »Gospod mi to nigdar ne dopüsti.«

— »Tü pa ne smeš ostati.«

— »Veј to razmim, ali ka naj včinitim.«

— »Odbeži.«

— »Kam?»

— »K starišom.«

— »Jih nemam — so mrli.«

— »Te pa pridi k meni.«

— »Kam?»

— »V Valdocco.«

— »In ka bom tam?»

— »Poberi svoj oblečec in pridi k meni kak najprle, jas bom tvoj oča in ne bode ti falilo nikaj, ne krüh, ne stanüvanje — vzgoja ti pa preskrbi lepo bodočnost.«

Don Bosko je odišeó. Na drügi den je dečak z svojim oblečecom pod pazijov, pribežao v Oratorij. Več let je ostao v Oratoriji, potom je pa bio veren krščenik.«

Mama, on je!

Šolski ravniteo iz Specije, gospod B. Alvaro, je l. 1884. pripovedavao lepi dogodek, šteróga je sam vido, gda je l. 1850. obiskao Don Boskov oratorij.

Eden siromaški oča v Turini je postao protestant. Nesrečen mož je tüdi ženo in dečaka šteo na to vero obrnoti. Dobra žena, trdna v veri, je niti čüti ne štela od toga. Skrbno je čuvala tüdi maloga sina.

Edno noč se dečaki senja, ka ga nikak vleče v krivoversko cerkev. On se brani in proti stoji. Med tem se pokaže eden dühovnik in ga reši z neprijateljskih rok.

Drügi den dečak pripovedavle svoje senje materi. — Mislim, ka te Bog zove v zavod — njemi pravi mati in premišlavle kak bi mogla to včiniti.

Soseda njoj pravi, naj se obrne k Don Boski v Valdocco.

V nedelo zajtra je šla z sinom v Oratorij. Don Bosko je ravno mešo služo, zato sta mati pa dečak šla v cerkev. Gda je dečak ob prvim varao Don Boska, na ves glas zakriči proti materi: — »On je mama, on je, ravno je on!« najprej duhovnik, šteroga je vido v senjah. Dečak je kričao, mati je jokala od veselje, gospod Alvaro pa, ki je poleg njiva bio, jiva je tišio, ka naj mirovniva bodeta v cerkvi. Nego njegove reči so nikaj ne pomagale, zato jiva je gnao v šegeštijo, gde je dečak pripovedavao senje. Med tem je Don Bosko, opravivši mešo, stopo v šegeštijo. — Prvle kak bi doli djao mešno opravo, dečak k njemu stopi, in pravi: »Oča, rešite me!«

Don Bosko ga je gorivzeo in mali dečak je ostao v Oratoriji več let, potom je pa živo pošteno z svojim delom v sveti, brez nesrečnega oču.

Čiravno je Don Bosko meo vno go dela na vse kraje, itak je naišeo toliko časa, ka je inam hodo predgat. Vsi so ga radi poslūšali, in večkrat se je zgodilo, ka či so ravno zraven ne vsi sveti postali, itak so se malo preobrnoli in na pravo pot stopili.

Ednok je pozvani bio predgat v Rivoli. Kočis, ki ga je pelao, je to božno navado meo, ka je rad preklinjao.

Eden čas ga poslūšam, tak je pravo Don Bosko sam, nego te sam že več ne mogeo, ka njemu ne bi nikaj pravo. Ej prijatelj moj, pravim, da lagojo navado mate, pūstite jo ta.

— »Znam jas to, znam, odgovori kočis, ali ka naj včiniim?«

— »Ka, odvadite se, koliko štēde vas stalo, vej pa znam to znate, ka preklinjati je greh?«

— »Vi lejko gučite, nego gda je človek tak včen, te... te je ne tak lahko delo ta nehati...«

— »Poskūsimo či se namp osreči. Vidite te peneze?«

Vojaki se vadijo z strojnimi puškami v Ljubljani.

Dve svetlivi koroni njemu je kázao.

— »Kakpa, ka vidim, ali ka mi hasni? V mojo prgiščo takši beli ne kaplejo, in sam rad či samo čarne dobim.«

— »No zdaj bo že inaiči. Poslūšajte: To bo vaše, či do

Rivali niti ednok ne bodete psūvali.«

— »No, či samo to trebe, naj sem pes, či ne obdržim.«

— »Nego, z tem pogojom, ka či bi vam včas i vujšlo, jas seli, gda te kunoli, deset filerov doli zračunam.«

Komaj sta se pogodila, se konj opotekne, in kočis se zdere z preklinjanjom; drugič sta ne štela bežati, kak je on šteo, pa se je čemerio in psūvao. Jas sam pa samo čteo, eden, dva, tri... pravi Don Bosko.

— »Či pa ne morem! je skričao kočis, stepao glavo in konje česao.

Gda sva do mesta prišla, doli stopim, kočiš se je pa ne vūpao v mene zglednōti, tak ga je sram bilo. Jas stopim k njemu in pravim: To mate, prijatelj, ka sam vam obečao. Denite si v žep pa pijte za nje na moje zdravje.

— »Jas sam toga ne vreden.«

— »Obečajte mi samo, ka od segamao več ne bo dete preklinjali.«

— »Obečam, obečam! ali što ste pa Vi?«

— »Jas? Don Bosko.«

— »Tisti pop, ka toliko dece vkūp pobira?«

— »Tisti ja, samo pridite vi tūdi k meni, pa priženite vašo deco.«

— »To že bo. Hvala na napitki.«

Potom je resan skoro vsaki tјeden pogledno Don Boska, in pogosci se je spovedao pri njem. Po dugih letah je premino z sveta kak dober krščenik.

Don Bosko, kakti veren sin Sv. Matere Cerkvi, je neskončano lūbezen in poštenje meo do sv. Očo.

Leta 1858. febr. 18. je slovo vzeo od dečkov in odpotūvao v Rim. Šo je, da pogledne namestnika Kristušovoga in njemu odkrije svoje žele.

Dečki so jočič za njim gledali, ar je Don Bosko ne šo samo na par dnevov, nego na dva meseca. Od toga dneva so vsakše zajtro vnogi opravljali za Don Boska sv. prečiščavanje in vsi so srčno molili za njega.

Februara 21-ga je prišeo v Rim. Pri grofi De-Maistre je bio na stanūvanji, ki njemu je bio veliki prijatelj. Glas, ka je Don Bosko v Rimi, je zraven razišeo po mesti, in vnogi-vnogi

so ga goripoiskali. Najlepši čas za Don Boska je zaistino bio tisti, gda je klečao pred sv. Očom. Z njim je bio tūdi mladi pop, Don Rua.

Sv. Oča so sedeli pri stoli. Don Bosko je poklekno pri dverah, potom na sredi hiže, zadnjič pred nogami sv. očo, nego častiti starček ga je zdigno in posado poleg sebe na stolec.

— »Vi ste Don Bosko, voditelj v Oratoriji sv. Franciška saležkega?«

— »Ja, sveti Oča.«

— »In ka delate v svojem Oratoriji?«

— »Vsega kaj, sveti oča: mešūjem, predgam, spovedavlem, včim v šoli, včasi v kūnji kūham, pa večkrat cerkev pomečem.«

Sveti Oča so se smejali tomi prostomi odgovori in so obrnoli guč na gojence. »Spominam se dara,« so pravili med drūgim, »ka so mi vaši gojenci poslali v Gaeto, in lūbeznivih rečih v pismi.«

Gda so papa Pius IX. pregnani bili z Rima, so Don Boskovi dečki po krajcari vkūp nadevali 33 koron in so papi poslali.

— »Mali dar, pravi Don Bosko, so poslali v znamenje lūbezni, da vas resan lūbijo in poštūjejo. Vzemite, sveti oča, te snopiče naših knižic.«

— »Aha, *Letture Cattoliche*. Oh, poznam, poznam te knižice in znam, ka vnogo dobra delajo med svetom.«

— »Prineseo sam je v imeni malih dečkov knjigovezačov, ki so zvezali te snopiče.«

— »In koliko je teh dečkov?«

— »Gojencov v zavodi je 200, knjigovezačov je 15.«

— „Dobro, ščem poslati vsakšemi eden mali spomenek.“

Šli so v drugo hižo in prinesli 15 svetinjic Marije Prečiste.

— „Te dajte knjigovezačom! To naj bo za vašega pajdaša!“ dali so edno svetinjo malo vekšo Don Rui. „To pa za vas!“ in dali so edno ešče vekšo Don Boski.

Gda so sveti oča vse pozvedili od Don Boskovoga delovanja, so pravili:

— „Veliko delo ste začnoli, nego či bi vi mrli, ka bi bilo z vsega toga dela?“

Ravno ta miseo me je prignala v Rim. Sveti oča, k vam se obračam, ponizno proseč, pomoč, tanač in potrjenje tega dela, da naj se primeri zdajšnjim časom.

Pius IX. so njemi dali več modrih tanačov. Med drugim so pravili: „Dobro bi bilo, ka bi vi nastavili takšo družbo, štero vlada ne bo mogla zatreti. Kotrige te družbe združite z vezaljom svetih oblüb, ár samo tak bo jedinst med kotrigami, med predstojniki in podložniki. Či to ne včinite, nigdar ne bode te gotovi v svojih podložnih, nigdar se ne bode te mogli zanesti na nje. Delo bo žmetno, istina. Mogli te živet med svetom, ne da bi vas svet poznao. Nego nikaj se ne bojte, či je to boža vola, Bog vas rasveti. Ite, molite in za par dnevov pridite nazaj, vam že odkrijem svoje misli.“

Don Bosko je proso blagoslov. Oba, on i Rua sta pokleknola.

— „Iz srca rad ga vama dam,“ odgovorijo sv. oča. In zdignišvi roko so jima dali posebni blagoslov, rekoč:

„Blagoslov Boga vsamogočega, Očo, Sina in sv. Dūha naj pride na tebe, na tvojega tovariša, na vse tiste, ki so pozvani z tebov v božo službo, na pomočnike in dobrotnike tvoje, na vse tvoje dečke, na vsa tvoja dela in naj ostane na vse veke vekov.“

Don Bosko je stano in odišeo z skuznimi očmi od veselja in z nezbrihlivim spomenkom v srci.

Marciuša 21. se je znova povrnok sv. oči. Pius IX. so si začeli pogučavati z Don Boskom. „Premišlavao sam si vaše načrte,“ so začnoli praviti sv. oča, „in stálen sam, ka bodo prinesli vnogo sada. Nego či to ščete dosegnoti, morate vsakojački nastaviti edno družbo. Družba naj ma oblūbe, ár brezi oblūb je ne mogoče občuvati jedinst; in te oblūbe naj bodo proste, ka se kotrige, ki bi kalili mir in družbeno življenje brezi vsake težave lahko oprostijo.

Dužnosti naj bodo lehke! Obleko naj nosijo takšo kak svecki dūhovniki.

Don Bosko je prek dao rokopis svojih pravil.

— „Ovo, Svetost, ona pravila, štera so že 20 let vodila tiste ki so svoje moči posvetili oratoriji. Mislim, ka so popolnoma po modrih tanačah Vaše Svetosti.“

Papa so vzeli rokopis, obrnoli ništerni paper in ga položili na stol. Potom so vse od kraja do kraja spitali Don Boska, od oratorija. Don Bosko jim je povedao začetek, protivnosti, težave in bože pomoči. Ogibao se je vsega, ka se njeni je vidilo obernaturalsko. Nego sv. oča so to v pamet vzeli, zato so njemi pravili, ka

naj nikaj ne skrivle. In Don Bosko je pripovedavao od vseh svojih senj.

Sv. oča so poslušali, spitavali in kazali veliko čudenje. „Prst boži!“ so pravili, gda je Don Bosko dokončao. „Gda pridete nazaj v Turin, popište vsa vaša senja, in nihak je kak del vašoj družbi! To bo za navdūšanje in včenje vašim sinom.“

Od toga dneva so Pius IX. bili lūbeznivi oča in veliki prijatel Don Boskov. Po gosci so želeli z njim gučati, večkrat so njemi ponūvali cerkvene časti, nego Don Bosko je vsigdar šteo ponizen in skriti ostati.

Aprila 6-ga se je znova povrno k sv. oči. Papa so ga gori-prijali z največšim veseljom. Lūbeznivo so se njemi nasmehali, gda je prišeo in naznanili, ka so prečteli rokopis njegovih pravil. „In zdaj ga nesite kardinali Gandeji, naj ga prečte tudi on, potom ga dobite.“ Don

Častnik pred svojim podzemelskim stantivanjom

Bosko ga je odpro in opazo ka so sveti oča sami k njem napisali nikaj opomb.

— „In zdaj, sv. oča, dajte mi kakše tanače za moje gojence, kakti spomin namestnika Kristušovoga.“

— „Nazočnost božo!“ odgovorijo papa. „Povejte njim, ka naj majo vsigdar v misli nazočnost božo. Ka drugo želete? nikaj? Zaistino ešče nikaj želete.“

— „Sv. oča, dobo sam, ka sam proso; zdaj mi drugo ne ostane, kak praviti srčno hvalo.“

— „Vi ešče nikaj želete.“

Don Bosko je ne znan, ka bi pravo.

— „Kapa? Ne želete razveseliti vašo deco, gda pridete z Rima?“

— „To že, Svetost?“

— „Zato čakajte!“

Papa so odprli omar in vzeli nikaj penez.

— „Vzemite in pripravite vašim gojencom dobro jūžino.“

Novi nezbrisani spomin se je zasado v Don Boskovo srce. Poznao je dobrotivnost sv. Očo, zato pun lūbezni do njih, bi najrajši spadno na kolena pred njimi in njim kūšno nogo, samo ka so ga zadržali z rokov. Iskao je reči, da bi se zahvalo, nego vsaka reč se njemi je preslaba vidila. Hvalo je z srcom

z skuzami in z reči.

Sv. oča so ešče njemi ednok veleli, naj popiše vse svoje senje, potom so ga blagoslovili in odposlali.

Don Bosko vrnivši se v Turin, je pripovedavao svojim gojencom od papo, naj bi vsigdar bole vcepo v njihovo srce lūbezen do Kristušovoga namestnika.

Juniuša 24. so vsi gojenci treh oratorijov obhajali svetek sv. Očo.

Oratoriji so bili puni dečkov. Ki je samo mogeo, je pristopo k angelskomi stoli, da je zadobo popolen odpustek, šteroga so sv. Oča dali vsem Don Boskovim gojencom, ki so se spovedali in prečistili.

Po sv. meši je bio zajtrek. Nigdar je ne bio tak tečen, kak zdaj. In kak tudi ne bi, vej je bio dar samoga papo, lübeznivoga očo, šteroga so lübili kak pravi sinovje, poštüvali in molili za njega.

— „Teško je popisati sladka čutenja,“ — so pisale novine *Armonia* juniuša l. 1858-ga — štera je pobüdo v srci pogled na toliko dečkov, ki so z pesmami v cerkvi in vüni, z lepimi rečmi kazali živo in mirno veselje, shajajoče z čiste düšnevesti, štera lahko pravi: *Ne sam kriva*.

Vsešerom se je čüo glas: *Živi papa, živi njegova velika dobrot!* Nego najbole je človek genjen postao večer, gda je ta vnožina dečkov domo šla. Vsi so se zdrüžili okoli Don Boska in kričali: — Hvala, o sv. Oča, hvala; Bog vam plačaj! Don Bosko naznanite sv. Oči, ka smo mi puni hvaležnosti do njega, ka ga lübimo z celoga srca in poštüjemo kakti namestnika Krislušovoga...

Komaj je Don Bosko dühovnik postao, je že začno misliti, kak bi mogeo najti in dobiti kakše vrele, lübeznive in delavne düše, štere bi se glihale ž njim v mišlenji in dejanji. Pomagale bi njemi širiti delo, štero je začno za mladino, gda bi pa on mro, bi delale same nadale. Don Rua, ešče kak dečak je večkrat čüo praviti Don Boska: „O, či bi meo bar dvanajset

dühovnikov, koliko bi dobroga včino! Pošilao bi je predgat, ne samo po cerkvah, nego na drüga mesta!“ — Večkrat je preglejüvao mapo, in malo je ne mro od želenja, ka bi rad vužgao ogenj sv. evangeliuma onim nepreštetim düšicam, štere ešče ne poznajo misijonara, in živejo v tmici zmot in greha.

Očivesno je bio prepričani, ka ga je Bog odebrao da nastavi edno družbo. „Vido sam delo,“ tak pravi — „vido sam škér, štero moram v roke vzéti, naj dosegnem svoj cio.“

Kak ga je dosežno?... Kak je vü-pao nastaviti redovniško družbo v onom časi, gda so svetcke oblasti škripale z zobmi proti dühovnikom, redovnikom in nünam? Gda so že več kloštrov vkraj zeli in redovnike pregnali? Kak bi se to moglo zgoditi brezi toga, kabi neprijatelje sv. vere mirovni bili? In kak sam peklenski düh ne bi proti stao tomi, ki je vido koliko mladine ta pridoča družba odslobodi z njegovih zank?

Ne, lübi moji, ne so falile Don Boski niti svetcke, niti peklenške nasprotnosti. Nego Don Bosko je poznao boža nakanenja, zato je šo batrivno naprej; z močnov verov, molitevjav in stanovitnostjav je vse obladao ešče peklenškoga düha, šteri, kak mo eti vidili, ga je hodo mantrat.

— „Pripazili smo,“ — pripovedavle eden lübleni vučenec Don Boska — „ka je zavolo hüdogo düha dosta trpo, vsigdar, gda je šteo kakše veliko delo začnoti v čast božo. Edno zajtro pitam častitlivoga Bosko Janoša, kak je kaj počivao vnoči. — „Jako slabo“ —

mi odgovori — »grda hūdoba si je legla na mene, in me štela zadūšiti.« Kaj takšega mi se je že večkrat pripetilo. Don Bosko je sam pravo, ka je to prihajalo od hūdoga dūha.«

Že dolgo časa je pisao in priprav-
lao pravila za svojo družbo. Navadno je delao po noči, gda ga je nišče ne moto, z pomočjov molitvi in premiš-
lavanja. V noči, gda je ravno dokon-
čao z pisanjom pravila salezianske družbe in je ravno šteo pripisati reči: *Ad majorem Dei gloriam*, — v vekšo čast božo, se nanagli priklati *inimicus homo* — sovražni človek. Stol se trosi, gla-
žek se prevrže in tenta se razlije na rokopis, šteri se zdigne v zrāk in spadne na razlejšano tento, znova se zdigne in spadne; to se je tolikokrat ponavljalo, dokeč so ne vse strani zamazane bile. To zdigavanje in kapanje pisma se je godilo med škripanjom in kričanjom. Don Bosko je znova mogeo začnōti svoje delo. To je sam pripovedavao tistim, v šterih se je najbolje vūpao.

Takši dogodki, šterih se vnogo najde v njegovom življenji, so se vsigdar bole pogosci ponavljali in vsigdar bole strašni, kem bole se je bližalo leto 1864. to je tisti čas, gda se je naš častitlivi nastaviteo najbolje trūdio in delao na to, da bi kak najhitrej mogeo zložiti pravila nove salezianske družbe in je poslati v Rim.

Kak hūdi dūh, tak tūdi njegovi pri-
jatelje so šteli na nikoj spraviti Don Boskovo delo.

Sami orsački poglavarje so prišli v Oratorij našpijavat, ār so njim drūgi pravili ka Don Bosko deco vči, naj samo papo poštūjejo, krala pa naj

odūrjavlejo. Prišli so zato gledat in zvedavat.

Šli so zraven k Don Boski, ki je bio v svojoj hižici.

— „Odprte nam, gospod,“ so djali „vse šcole, hiže in omare!“

— „Pa ka ščete najti v hiži ed-
noga siromaškoga dūhovnika?“

— „Gda najdemo, te bōdete znali,“ zavrne fiškališ.

— „Kak je pa to, ka nindri pri
vas ne viditi kepa krala Emanuela?“

— „Zato ār si ga nemam za koj
kūpiti. Samo dobro poglednite, gos-
podje, niti kepa Piusa IX. ne najdete.“

Gospodje so tiho postali in dale preiskavali. Prišli so do bogoslovnih knjig.

— „In te knjige?“ pita eden.

— „Spisi ježuitov, ki vas ne bri-
gajo,“ odgovori Don Bosko.

— „Knjige ježuitov!“ zakriči Tua,
„teda z nami!“

— „Ne — pravi Graselli — što bo
je neseo? Poglednimo, ka je v njih!“

Tua je začno čteti. Čteo je čteo,
gda se je pa navolo, je vrže od sebe,
rekoč: Naj je zlodī zeme! što to razmi.
Povejte ka so te knjige! Da bi šatan
zeo to latinščino!

— „Življenje svetcov,“ odgovori Don Bosko. To ka ste čteli, je življenje sv. Šimona pūščavnika. Poslūšajte! Te mož, misleč na pekeo in na svojo dūšo, je zapūsto stariše in domovino pa je živo v pūščavi. Potom je stopo na breg in kričao posvetnim, naj si zmislijo na večno kaštigo. Guči tūdi od drūgih poštenih dūš, ki so, boječ se pekla, z veseljom živeli po božoj zapovedi. Gledajte, te svetec se je

spovedao vsaki teden, te tū dvakrat na teden, te pa, ki...”

— „Zadosta, zadosta, Don Bosko!”

— „Naj bo! Opomnim samo, ka so tei svetci, od šterih te knige gučijo, vsakše leto opravili vüzemsko spoved, štero vüпам, ka tūdi vi mate navado opraviti.”

— „Ja, ja...” so mrmrali oni gospodje in nehali v míri knige in dalešli. Prišli so v edno hižo, gde kak so

dopüstim dreti moje hiže. Če prek vzemete stroške, te ne maram.”

Medtem je eden mlato z petov po podi, ka bi znao, ka je pod njim. Don Bosko se obrne k ovim: „Odprostitute, ali majo oni gospod, ki tak močno bi-jejo z petov po podi, dobro podkovane črevle?”

Vsi so se nasmehali tomi freti. Medtem pride pošta, ki je prineseo več pisem Don Boski. Kak oroslanje so

Burska straža strela na angleže. — Buri so se v toj boji poreberili proti angležom, a pobiti so.

stopali se je čulo bobnenje pod podom. „Ka je tū notri?”

— „Praznota.”

— „In v toj praznoti?”

— „Ka je zrak, to znam; či je kaj drugo, mi je ne znano.”

— „Dobro, pošlite po zidara!”

— „To je lepo! Ne, gospodje, ne

priskočili. In ka so najšli? Pismo od ministra Salina, ki je preporačao Don Boski ednoga dečka, naj bi ga gori vzeo v svoj oratorij.

— „Da bi ga zlodil zeo!” pravi tisti, ki je čteo pismo: „Gledajte! Pošilajo nas sem preiskavat, oni so pa prijatelje.”

— „Gospodje! — pita Don Bosko — ali poznate te podpisek? Kak se vam vidi to ravnanje? Tū v zavodi žive 15 dečkov, priporočeni od ministrov. Ali jas odpūstim vam in želem povrnoti krivico z lūbeznostjov.“

Preiskovalci so že tri vōre hodili po zavodi. Trūdni so bili, zamazani in žedni od vročine in praha, šteri se je nadigno z knjig. Don Boski so se milili in velo jim je prinesti vino. Ta lūdnost je bila balžam, šteri je omečo njihova srca, in pobūdo v njih veliko poštenje do Don Boska.

Gda so se okrepili, je Don Bosko naznano, ka ga dečki čakajo za spoved. Zato je proso, naj dopūstijo dečkom priti v hižo ali pa — či jim je drago — naj sami začnejo opraviti spoved.

— „Meni bi se trbelo spovedati,“ pravi eden.

— „Meni tūdi,“ pravi drugi.

— „Meni pa najbolje,“ dene fiškališ Grasselli.

— „Teda,“ pravi Don Bosko, „začnimo!“

— „Či bi to včinoli,“ pravi Grasselli, „ka bi vse pisale novine.“

— „In či bi prišli vi v pekeo, vas bodo novine in pisacje potegnoli iz njega?“

— „Prav mate, toda... zadosta... drūgoč... drūgoč.“

Vōra je odbila šest. Preiskovalci in stražarje so zapūstili zavod, dečki so pa hvalili Boga, ki je tak čūdno občuvao Don Boska. Te gospodje so prišli z namenom, da zvežejo Don Boska, zaprejo njegov zavod in na nikoj spravijo njegovo delo, nego neduž-

nost je obladala in spremenila sovražnike v prijatele.

Po varaši je razišeo glas, ka je Don Bosko zaprt v vozo. Ešče v novinaj se je čtelo. Eden dečko, po imeni Gastini, je stanūvao v zavodi nego hodo je delat vō vu varaš. Mírno je delao in ne znao nikaj, kaj se godi v oratoriji. Pride k njemu pajdaš in pravi: „Nikaj ti mam povedati. Tvoj Don Bosko je vu vozi.“ Na to dečki spadne zrok vsa šker in zakrči: „Ka si pravo? Guči!“

— „Ka je Don Bosko vu vozi. Vzemi te novine pa či!“

Gastim čte, premine farbo, ide z delavnice naravnoč v zavod. Z napnjenimi očmi se vrže notri nad dveri, kričeč: „Gde je Don Bosko, gde je Don Bosko?“

Don Bosko je na dvori stao, samo ka ga je Gastini ne opazo, tak je bio zmešani. Šo je dale pa kričao: „Gde je Don Bosko, gde je Don Bosko?“ Pajdasje njemu ga pokažejo, pelajo ga celo k njemu. Gastini spadne pred njega: „Ah, Don Bosko! Ali ste vi?“

Vnogim se je milo Don Bosko za volo svetckoga preganjanja, zato so njemu pomagali in ga tolažili.

Dneva 27 majuša ga je obiskao kanonik Anglesio. Hvalo ga je in tolažo. Na zadnje pravi: „Veselte se v Gospodi, dragi Don Bosko. Bog je potrdo vaše delo. Gda se je začnol preganjanje apoštolov, so odbežali z Jeruzalema in nesli vero v drūga mesta in v drūge krajine. Tak se tūdi zgodi z vami.“

Mír v Oratoriji je ne dugo trpo. Dneva 9. juniuša so prišli novi or-

sački poslaniki: Malusardi, pisac ministra Farina, vitez Gatti in profesor Petitti. Prvi je meo zapovedano pregledati račune, drugi pregleđati prostore in škole, tretji pa goripisati pitanje in odgovarjanje. Bili so ešče z njimi ništerni drugi, ništerni stražarje so pa stali pred zavodom.

Don Boska je ne bilo doma.

Poslaniki so začnoli preiskavati škole. Najprle so prišli v školo, gde je včio učitel Reano. Tresetidevet učencikov je sedelo mirno v stolicah. Gospodje so preglednoli vse knige in vsaki kotichek v školi.

— „Kakše kaštige mate za to deco?“ pita vitez Gatti.

— „Kaštig ne poznamo.“

— „Je to mogoče?“

— „Zaistino.“

Z čudüvanjom so zapüstili školo in šli k prefekti.

— „Pokažite nam knige, je račune vpelavlete!“

— „Ovo — odgovori dober duhovnik — to so imena gojencov, to tū dnevni računi, tū pa pogodba za gorijemanje.“

Hablasto zgrabijo zapisnike, pregledüjejo in ne razmijo nikaj.

— „Što more razmiti to babilonsko zmešanico!“ pravi čemerno pisac.

— „Jas ne morem pomagati,“ odgovori duhovnik. „Či ščete potrpeti, vam razložim.“

— „Odgovorite samo na to pitanje: Koliko gojencov je?“

Zvünešnjih, ki hodijo v Oratorij, je blüzi 700, notrašnjih 300, edni so dejaki, edni pa rokodelski učenicje.

Med notrašnjimi je 40 siromaških, 127 pa brezi očé ali matere.

— „Koliko plačüjejo?“

— „Samo 17 gojencov plačüje redno, vekši del pa nikaj. Vnogim ešče trbe küpiti obleč in obüteo.“

— „Z kem pa te goridržite zavod?“

— „Turinski župan da vsako leto 300 lir, red sv. Mauricija 500 lir, in püšpekija 1000 lir.“

— „Vse to pride samo 1800 lir. Premalo. Što preskrbi drugo?“

— „V začetki sta skrbela Don Bosko in njegova mati, šteriva sta odala vse svoje imanje in je posvetila siromaškoj mladini. Zdaj pa živemo z milodarov dobrotnikov.“

— „Što so tei dobrotniki?“

— „Vnoge ne poznam; vnogi pa želejo, da ne odkrijemo njihova imena, zato, ne morem odgovoriti na to pitanje.“

— „In gde shranjüjete peneze?“

— „Nemamo nikše shrambe. Komaj pridejo, je že moramo vödati.“

To so ne šteli vervati. Prepričani so bili, ka Don Bosko vdabla peneze od papo, in na vsaki način so šteli, ka se jim odkrije kasa.

— „Vi lažete, Vi mate peneze pa je ščete zakriti...“ tak so kričali nepoštena gospoda in zgrabivši duhovnika so ga tukli kak dete. Slaboga zdravja je bio, zato je omedlo in doli spadno. Gospodom so se odprle oči in so se sramüvali. Zdignoli so duhovnika in ga posadili na stolec.

Na to pride domo Don Bosko. Vsi dečki so ga okoli zeli, pripravljeni rajši mrete, kak püstiti Don Boska v roke orožnikom. Sprevodili so ga do dver,

gde so bili preiskovalci. Stopi v hižo, prime duhovnika za roko in ga zove. Dober sin se je odemeno in z tihim glasom pravo: „Don Bosko, pomagajte!“

— „Ne boj se!“ odgovori Don Bosko; „zdaj sam tū jas in vse bo vredi.“ Obrnivši se k preiskovalcom, batrivno pita, ka želejo.

— „Želemo ka nam pokažete vašo kaso, ovači Vas odpelamo vu vozo.“

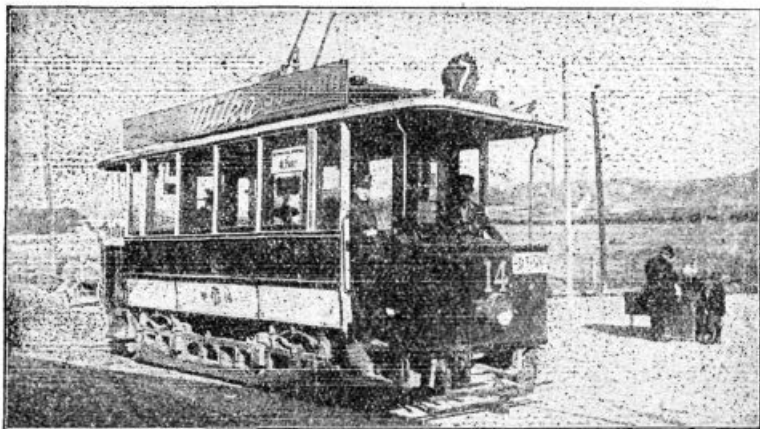
— „Dopustite mi par minot, ka dam blagoslov svojim gojencom, potom bomo si gučali. Prosite me tisto, ka nemam...“

Na te batrivne reči zavrne vitez Gatti, ves ponizen: „Gospod Don Bosko, odpustite, mi smo ne prišli ka bi komi škodūvali, prišli smo samo, da dobimo nikše razlaganje.“

— „Za razlaganja se obrnite k tistomi, ki jih more dati. Odgovorni predstojnik sam jas, mene proste, in ne tistoga ki ne more odgovoriti na vaša pitanja.“

— „Verite nam, ka smo ne naknili nikaj lagoonjega. Zdaj nihajmo to in obrnimo guč na drugo. Nam dopustite obiskati škole?“

— „Dopustim.“ In je pela v šolo.

Ženske vodijo električni voz v Gráci zavolo pomenkanja moškov.

Duhovnik znova omedle. Don Bosko obrnivši se k špijonom:

— „Vi osramūjete vašo oblast: mesto sodnikov ste razbojniki. Z tem ravnanjom ne pridobite božega blagoslova, ne poštenja pri lūdeh, nego v zgodovini nesramno stran. Ste poslani, da preglednete zavod? Včinte svojo dužnost, in ne mantrajte poštene lūdi, v mirnih njihovih hižah. Notri dam tožbo pri ministri, pri samom krali in se vūpam, ka ne bodo glūhi na moje reči.“

Tū so spitavali, preiskavali, či bi li mogli najti, z kem bi škodili Don Boski. Najbole semleta pitanja so davali v petom razredi.

— „Si se včio rimsko zgodovino?“

— „Sam se včio nikelko.“

— „Mi znaš povedati, što je vmoro Julija Cesara?“

— „Julija Casara je vmoro Bruto in drugi neprijatelje.“

— „Dobro. Te Bruto je dobro včino, ka je vmoro Casara, jeli?“

— „Ne istina. Podložnik se ne sme

protipostavlati casari, tem menje vmoriti ga.«

— »Či pa vladar ne ravna dobro.«

— »Či ne ravna dobro, ga že pokastiga Bog, podložnik ga pa mora poštivati.«

— »Povej mi: bi smeo vmoriti našega krala, ka bi te v míri živeli redovniki in redovnice, papa, pūšpeki in dūhovniki?«

— »Gospod vitez — zavrne ostro Don Bosko — to so ne pitanja za mlade dejake; to je ne proba, nego nastavljanje zank, in jaz bom prisiljeni prepovedati odgovor.«

Gda je dečak čuo te reči, je začno jokati.

— »Zakaj jočeš?« ga pita vitez.

— »Zato ka me pitate takše ka v knigi nega, pa se bojim či, ne odgovorim dobro.«

— »Ne boj se, dobro si odgovoro.« Na to se obrne k drugomi dejaki.

— »Kak se pišeš.«

— »Ropolo da Villafranca.«

— »Ali poznaš krala?«

— »Vido sam ga ne nigdar, nego znam ka je Viktor Emanuel naš kral.«

— »Lagoji kral je, jeli?«

— »V zgodovini, štero se včimo, to nega, zato ne vem kaj odgovoriti.«

— »Či si ne čteo v zgodovini, učitelje so vam zagvūšno povedali, ka mislijo.«

— »Ne sam čuo. Zgodovina Italije, štero je spisao Don Bosko in štero se včimo, hvali krala in njegove prednjeke.«

— »Ali preganjavci cerkve so hūdobni, Viktor Emanuel pa preganja cerkev, zato je hūdoben.«

— »Vi, gospod, bole poznate to od mene, zato si lejko mislite, ka ščete. Jas sam nigdar ne pravo pa nigdar ne čuo, ne od Don Boska, ne od drugoga učitelja, ka je kral hūdoben. Samo to znam, ka ga je Don Bosko preporačao v molitvi, gda je betežen bio, in vsi smo molili za njega.«

Gospodje so ne znali kam. Šli so dale v tretji razred, gde so tudi spitali: Ka je svetna oblast pape? Što zapovedavle na Taljanskem? Čida je Umbrija? ... Ešče več; segali so celo v spoved in spitali, ka jim pravi spovednik pri spovidi. Nego Don Bosko jih je zvrno in pokazao, ka nemajo pravice, takše spitali.

Bilo je poldne. Dečki so šli k obedi, varaški gospodje so pa li iskali po školah, po delavnicah, v cerkvi in v kuhnji.

Na zadnje so se že navolili, ar so ne najšli, ka so želeli, in so odišli.

Don Bosko je vkūp pozvao dečke in jih pelao v cerkev, gde so spevali zahvalo zmožnomi Bogi, da jim je dao trpeti, po trpljenji se pa veseliti obladanji. Najbole se je pa veselio Don Bosko, ki je ništerni den po tom vido pred sebov dva z med onih gospodov, pokorjeniva in objokajočiva svoje grehe.

Čudovitne so bile škeri, štere je Don Bosko do rok jemao za svoje gojence.

Gda ga je što pitao, kakda dosegne toliko sada pri vzgoji mladine, je odgovoro: „Z lūbeznostjov.“ Z lūbeznostjov je pridobo srca gojencov, da so radi gorijemali njegove tanače in rábili sredstva, štera jim je preporačao. Z lūbeznostjov jim je vdihno strah

boži, ki je začetek modrosti; z lübeznostjov jim je vlejao vüpanje do predstojnikov in z istov lübeznostjov jih je privabilo k gostoj spovedi in prečiščavanji, šteriva sta skrivnosten stüdenec prave vzgoje. *Lübezen*, glejte fundament Don Boskovoga vzgajanja; *strah boži*, *zavüpanje do predstojnikov*, *gosta spoved in gosto sv. prečiščavanje*, glejte so sredstva.

Don Bosko je vsigdar ponavljao: »Vsaka reč dühovnikova mora biti sad vekivečnoga življenja in to vsešérom in pri vseh peršonah. Što se približa k dühovniki, mora vsigdar odnesti kakšo pravico, koristno svojoj düši.« Po teh rečah je Don Bosko ravnal tudi pri svojih gojencih, štere je štimalo kak dragi dar, šteroga njemu je Bog poslal v varstvo in z svetim veseljem je večkrat pravo: »Bog nam je poslal, nam pošilal in nam bo poslal ešče mnogo dečkov. Pazimo na nje! O, koliko drugih dečkov nam ešče pošle Bog, či mo te dobro vzgajali. Vzgjajmo je z lübeznostjov in je rešimo.«

Gda je kakši novi dečak prišel v njegovo hižo, njemu je najprve gučal od düše in večnosti. Njegova lübeznost, krotek njegov obraz, smeh na njegovih vüstah, njemu je spravo poštüvanje in zavüpanje.

Da bi pomenšal žalost za dom novim gojencem, je navadno prijazen etak pravo dečaki:

— »Kak sam veseli, ka te vidim! Si prišel rad, jeli? Povej, ka ti je ime? odkod si?«

Dečak je odgovarjal.

— »Si zdrav?«

— »Ja gospod.«

— »In tvoji stariše? Ali ešče maš očo pa mater? Sta zdraviva?«

— »Sta.«

— »Maš brate in sestre?«

— »Mam.«

— »In tvoj gospod plevanoš?«

— »Pravili so mi naj, Vas pozdravim.«

Z tem in spodobnim pitanjem si je odpro pot do srca. In tak je lahko pristopil k bole notrašnjemu pitanju.

— »Ščem, da sva prijatela! Ščeš biti moj prijatelj? Pomagati ti ščem, rešiti düšo. Kak se čüti tvoja düša? Si bio vrli doma? Pa tü boš ešče bole vrli, kajne? Si že bio pri spovedi? Si se doma dobro spovedal? Mi odpres svoje srce? Ščem, da ideva vküper v nebesa. Me razmiš, ka ščem?«

Dečak se je nasmejao, z glavov klumal, negda-negda tiho bio, ali pa oči povesil in rdeči gratal. Don Bosko je pa silil v njegovo düšo, odkrival srce.

Či je spoznal v dečki bistrega düha, ga je pitao:

— »Mi daš klüč?«

— »Kakši klüč?«

— »Klüč od svojega srca,« odgovoril Don Bosko.

— »Ja, rad, včasi, vej sam vam ga že dao!«

Tak je Don Bosko pridobil dečkovo düšo, in kak dišeča roža je rasla v njegovi roki in razširjala diš sladkih čednostih.

Večkrat so stariše sami pripelali sina, in gda so odišli, genjeni Don Boskove prijaznosti, in dečak sam ostal z njim, njemu je pravo:

— »Ščem biti velki tvoj prijatelj. Znaš ka ščem?«

— »Mene preživeti.«

— »Ne samo to.«

— »Dati dobre navuke.«

— »Ešče je ne vse.«

— »Navčiti se to in ono.«

In dečak je vgonjavao.

— »Zapomni si! Jas in predstojniki ti včinimo vse najboše in nikaj lagojega. Razmiš?«

— »Mislim, nego ne popolnoma.«

— »Ščem praviti, ka jas in predstojniki včinimo vse, ka bo mogoče, za tvojo dūšo. Tū nje-mi je na kratki razlo-žo te reči.

Včas̄i je srečao na dvorišči dečka, šteroga je ešče ne vido. Po navadnom pitanji je pravo:

— »Ščem, da sva velkiva prijatelja. Ali znaš ka se pravi biti Don Boskov prijatelj?«

— »Biti bogaven,« — zavrne dečak.

— »Ne samo to. Biti Don Boskov prijatelj, se pravi, Don Boski pomagati.«

— »V kom?«

— »Samo v ednom; da mi pomagaš rešiti tvojo dūšo. Ali znaš, ka se to pravi?«

— »Biti vrli,« odgovori dečak.

— »Pomeni, včiniti vse, ka ti naračam, za zveličanje tvoje dūše.«

Te reči so navadno tak genole dečka, ka či je v hiži bio, je ne znan

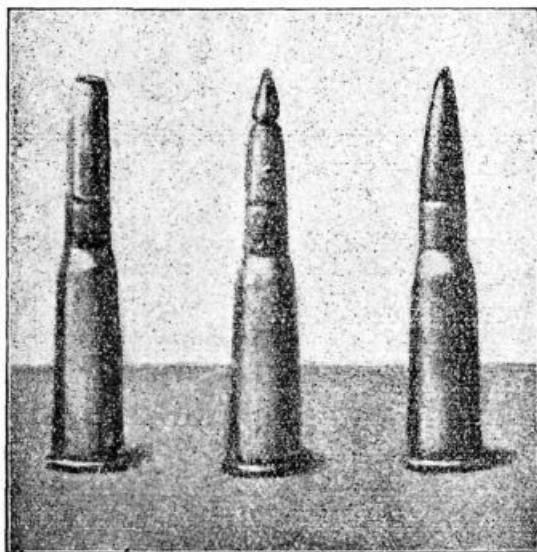
najti dvér. Na to je odišeo v kakši kot in premišlaval Don Boskove reči. Ništerni so razmili vse, drugi polovico, ništerni nekaj, ali skoro nikaj, pa li so ostali močno zamišleni, in prisiljeni so bili, spremeniti svoje življenje.

Gda je pa prišeo na dvorišče, so ga okoli vzeli stari gojenci, novi so pa bole odaleč stali, znam zato ár so se ne vūpali popolnoma približati k Don Boski, ne navajeni življenja v zavodi, znam pa ka so ne šтели žaliti pajdašov, ki so šтели biti celo pri Don Boski.

Teda jih je Don Bosko k sebi pozvao in na tihoma in v svetom zavūpanji je pravo pod vūho zdaj ednomi zdaj drugomi: »Či postaneš vrli, bova prijatelja. Don Bosko te lūbi in žele zveličati tvojo dūšo. Bog te je poslal sem da postaneš vsigdar boši. Marija čaka, da njoj darūješ svoje srce. Bog šče, da

postaneš drugi sv. Alujzij.«

Don Bosko je znan, ka dečki, ki čūjejo te reči, občūtijo zadovolnost, odprejo srce, postanejo dobri in prijatelje predstojnikov. Povedati zraven in batrivno, ka se žele od njih za zveličanje dūše, je zmaga srca. Malo se je najšlo takših, ki bi ostali mrzli. »Či predstojnik novomi gojenci ne pokaže lūbezni za dūšno njegovo zveličanje,« — pravi Don Bosko — »či se boji segnoti v dūšo ali pa govoreč od nje,

Krugle za puško.

guči samo z polovine, ka žele in ka nakani, njegove reči nemajo haska; gda je že dečak sfalo z prvim stopajom, ga je težko popraviti.«

Na te način je tudi vabo dečke k spovedi, štera je najbolje potrebna za dušno zveličanje. Nego pri tom vabili je čedno delao, spominajoč se velike pravice, ka je trbe pridobiti z lübeznostjov in ne siliti.

Či je vido dečaka, ki je najšeo težavo priti k spovedi, ga je pitao: »No, gda se pripraviš, na dugo spoved od pridočega življenja?«

Dečak se je nasmejao in pravo: »Od pridočega življenja? Vej je to ne mogoče!«

— »Prav maš« — zavrne Don Bosko. »Pripravi se zato za preminoče življenje. Ne boj se, ka ti ne poveš, povem jas!«

Jako je trpo, gda je vido kakšega dečaka daleč od drugih, z žalostnim obrazom. Bojao se je, ka ga mantra hūdi dūh, zato njemi je lübeznivo gučao, potom ga pa dao dobromi pajdaši, ka se je igralo z njim.

Prvo teda, ka je Don Bosko želo od gojenca, gda je stopo v zavod, je bila dušna prenovitev, štera pride z dobre spovedi.

Spoved je bila priprava za sv. prečiščavanje. Gosto sv. prečiščavanje je vsakojački potrebno. Zato je Don Bosko to vsigdar prepöračao. Vnogi so pristopili vsaki den, drugi večkrat na tјeden, po nedelah pa svetkah pa skoro vsi.

Gda se je Don Bosko zdržavao v Rimi dva meseca, je bio eden den gost kardinala Tostija, predstojnika v za-

vodi sv. Mihala. Vzgojitelje toga zavoda so šteli dosegnoti z palicov, ka so ne mogli z lübeznostjov, zato je njihov trūd bio brezi haska. Kardinal Tosti je čūo in čteo od čūdovitnoga Don Boskovoga vzgajanja, zato ga je zdaj želo viditi in gučati z njim od vzgoje. Kak vsem, tak tudi tū je Don Bosko prepöračao lübezen in zavūpanje, štero mora meti vzgojiteo.

— »Toda, kak to pridobiti?« pita kardinal.

— »Privabiti je trbe.«

— »Je to mogoče? in kak?«

— »Približajmo se k njim in oblecmo si njihovo naturo, njihove lastnosti, njihove slabosti, z ednov rečjov, postanimo vednaki njim! Ščete poskušnje? Povejte, gde se zbira v Rimi največ dece?«

— »Na — Piazza del Popolo.«

— »Dobro, či vam je vola, hodiva ta, in bodete vidili.«

Šla sta. Gda je Don Bosko opazo edno trupo dece, štera se igrala na cesti, se jim približa, nego deca so bežala. Teda je prijazno pozove. Pomali so nazaj prišli. Don Bosko jim je dao cecva in kepce, spitavao jih je od starišov, od igrače, povabo jih je znova k igranji in on sam se je hapo z njimi. Nato so od vseh krajov vrela deca in se zbiralı okoli Don Boska. Gda je šo tam odnet, vsi so bežali za njim po Rimi, dokeč jim je ne velo nazaj iti se igrat. Kardinal se je čūdūvao in pravo: »Prav mate, Don Bosko.«

Šla sta dale. Pri Tiberi opazita novi šereg dece. Don Bosko stopi k njim. Vsi ga gledajo začūdjeni. Don Bosko vzdigne roko in pravi: »Preveč

vas je; žao mi je, ka nemam toliko kepv, ka bi vsakomi dao.*

Prijaznost in lübeznive reči so osrčile deco, da so silili v Don Boska, vteguvali roke in kričali: Meni! meni!

— »Za vse nemam, zato to dam najbole vrlomi. Što je izmed vas najbole vrli?«

— »Jas, jas!« ... so kričali eden bole kak drügi.

— »Ka naj včinim, či ste vsi vednako vrli?«

Med Don Boskom in decov je nastano veseli pogovor. Koliko guča, koliko breke, koliko smeha!

Kardinal in drügi, ki so to vidili so se smejali in pravili: »Ovo, drügi Filip Neri, prijatel mladine!«

Lübléni čtevci, nespametnost bi bila si misliti, ali praviti, ka je to ne vse istina, ár či vidimo ka je človek kaj dobroga včino, je to zato, ár njemi je Bog pomagao, ki je pa nevkanljivi in vsemogoči. To ka smo do zdaj vidili iz življenja toga velikoga človeka devetnajstoga stoletja, bi nam skoro nikaj ne valalo, či ne obrnemo na svoj düševni hasek tiste lepe zgléde in navuke štere smo čteli.

Radoha J.
salezianec.

Jajce pa njegova vrednost.

Niedna hrana je nej tak prilüblena pri starih pa pri mladih, kak je jajce. To pa po pravici, zato ka je jajce nej samo dobro, kakšte naj je pripravleno, nego tüdi zato, ka ma jako veliko redilno vrednost.

Jajce ma v sebi teliko belakovine pa masti kak $\frac{1}{2}$ (pol) kile govenskoga mesa ali pa $\frac{3}{4}$ (tri četrt) kile mleka. Večkrat se pa pripeti, zlasti pri deci, ka neščejo rada jesti belaka. To pa nikaj ne dene, naj li samo žučak pojejo. Žučak ma najmre v sebi 1.28 odstotkov fosforne kisline pa 1.15 odstotkov železa. To sta pa dve tištivi snovi, šterivi sta za zras naših mozeg pa krvi neobhodno potrebni. Lüdem, ki majo premalo krvi, ne moremo zadosta

preporačati zavžívanje žučaka. Zlasti deca bi ga naj rada jela, pa poleg žučaka tüdi dosta špinače, zato ka je špinača edna z med tistih jestvin, po šteroj človeki najbole krv raste. — Cecatjo deco bi mogli privaditi že v šestom meseci na zavžívanje žučaka. Najbolše je, či ga denemo v župo, ali ga pa mehko kühanoga namažemo na krüh.

Lüdem, ki majo slab želodec, ali pa ki so prestali močen beteg, pa dugo ne morejo priti k moči, je jajce neobhodno potrebno. Največ pa vala, či se zavžije mehko kühano. Večkrat se tüdi lahko zavžije širovi žučak z mlekom, konjakom, z župov itd. Či koga pše kašel, zmešajmo žučak pa malo

cukra, vlejmo na njega ruski ali pa listnati tej, pa te pijmo to vseli, gda nas napadne kašel.

Jajce pomaga tudi človeki, ka dobi lepši glas. Znano je najprej, ka dosta pesmarov prle, kak se začne spevati, spi je sirovo jajce, štero da glasi čistost pa krepkost. Pozvačinje tudi radi pi jejo sirove belice, ka te bole morejo jufkati, kopinarje pa, ka ležej trobijo po vesnicaj.

Vsako zajtro pa večer zavžito celo jajce, štero smo zgrozali s sokom treh citron, je jako dobro vrastvo proti zlatanici.

Što šče meti lepe vlase, naj si vsake 3—4 tjedne ednok namaže glavno

za papir. Drži močno, kak arabski gumi.

Lüşčanje od jajca ma tudi svojo vrednost. Stučene v prah pa pomešane med krmo se davlejo kokošam, ka bole neséjo. Zlasti pa takšim kokošam se naj davlejo te zdroblene lüşčanje, štere nesejo belice brezi lüşčanja.

Či je kakša glažovena posoda ali okno motno pa zamazano, naj se dobro zvošči z zdroblenim lüşčanjom pa z vodov, potom postane znova svetlo pa čisto.

V leti, gda je dobiti zadosta črstvih belic, je pravi čas, ka si je za zimo prihranimo. To se pa najležej tak zgodi, či je denemo v vapneno vodo. Belice

Zvonik Ivana Velikoga v Moskvi na Ruskom.

kožo z žučakom, šteroga more potom z mlačnov vodov ščista splaviti, ka ne ostane nikaj na vlaseh, glavo pa more zatem z mehкими brisačami zbrisati.

Či se što žežge ali popari pa devle na opeklino belakovino, štero more večkrat menjavati, te se njemi ne napravijo meherje. Zvün toga pa to vrastvo tudi jako hladi pa lejša bolečine.

Belakovina je tudi jako dobro kelje

se položijo v lončeno posodo pa se na nje naleje vapnena raztopina. Ta raztopina se tak napravi, ka vzememo na vsaki liter vode pol kile vapna pa edno žlico soli. Tak shranjene belice se ohranijo leto dni, pa je šče belak zmirom tak črstev, ka se lahko napravi ž njega sneg. — Paziti pa moremo, ka so te belice, štere ščemo shraniti za zimo, črstve, zato je pa moremo dobro spreglednoti. Či denemo jajce v mrzlo

vodo, pa se včasi potopi pa ide na dno, te je to jajce črstvo. Tisto jajce pa, štero na sredi ali pa odzgora na vodi plava, je nej črstvo pa je za shranitev nej dobro. Črstvo jajce se tudi spozna po tom, ka či je k ognji držimo, da mokroto od sebe. Pripravni za preglejüvanje belic so tudi za to narejeni posvečnjeki. Presvetleno jajce ma, či je šče zevsema črstvo, celo mali, komaj vidni zračni meher, šteri se pa vsaki den povekša, zato ka tekočina presehne ž njega. Po tom zna-

menji, ki zna dobro preglejüvati belice, lejko določi, kelko dni je jajce staro.

Z teh vrstic lejko vidimo, kak velke vrednosti so za nas belice. Nemajo zato prav tiste naše gospodarice, štere po fal ceni tržijo belice, pa na mesto njih kúpüjejo kavo, tej, rum, žganico pa ešče bogzna kakše druge slabe reči, šterih vrednost se niti ozdaleč ne da primerjavati z jajcom, pa štere reči so ešče večkrat škodlive, kak rum pa žganica, pa si ž njimi samo zdravje podkaplejo.

Zadnja popotnica — prinešena po voži.

Eden dühovnik, ki je bio več let düšni pastér v ednom takšem kraji, gde so navekše sami bregovje pa plaine, nam pripovedavle sledečo zgod-bico, štera nam z ednim krajom kaže, kak smileni je Oča nebeski proti nam grešnikom, zlasti proti tistim, ki radi častijo Mater božo, z drugim krajom nam pa tudi pove ta zgodbica, kak batriven pa junaški je bio te dühovnik.

Pripovedavle nam eta:

„Bilo je eden jesenski odvečarek. Jaz sam ravno opravlaao svoje vsak-denešnje molitve, gda mi nekaj sklonka po dveraj. Nej, to je nej bilo klonkanje, nego mi je nekaj, kak či bi meo železno roko, dobro zružo po dveraj. Včasi sam si mislo, ka tū more biti nekaj važnoga, nekaj jako silnoga. Jaz najmre dobro poznam raznovrstna klonkanja. Či pridejo k meni šolarje, ki majo kakši posel, tej klonkajo jako

narahi, zato ka oni radi majo svojega dühovnika, ki je vči veronavuk, pa se ga tudi malo bojijo. Tudi zaročenci klonkajo pomali. Navadno se boji sklonkati po mojih dveraj zaročenka, šteroj šče večkrat pri klonkanji srce začne močno trüpati. Pa je šče zaročenka zato li bole batrivna, kak zaročenec. Moji farnicje i drvarje pa, šteri živejo v bregaj, majo močno klonkanje. Pobiraš mi klonka gda bole, gda pomenje, ka visi od toga, v kakšem posli prihaja k meni, či je najmre delo, štero mi šče naznaniti, silno, ali pa nej. Jaz poznam dobro ta klonkanja, nego dnes mi je klonkao nekaj drugi, pa mi je niti dugo nej trebela čakati, ka je po klonkanji včasi odpro dveri pa stopo v hižo eden visiki drvar, pa je pravo: „Gospon plivanoš, eden težak je spadno z brega v globočino.“ Nej sam čakao, ka bi mi drvar, šteromi se je znoj

cedio po čeli, kaj več pravo, nego sam se paščo v cerkev. Na poti v cerkev sam pitao drvara, ki mi je prineso glas, či bi vzeo s sebov tudi božanstvo. Drvar mi je odgovoro, ka naj vzemem. Najprle, gda sva v cerkev prišla, sva vužgala posvet, šteroga je drvar neseo pred menov. Zatem sam si jaz oblekeo spovedno robačo, sam vzeo k sebi boži olij za slednje mazanje pa sveto hoštijo. V par minotaj sva bila kredi.

Moji farnicje so jako pobožni ljudje. Gda začüjejo glas zvonca, šteri nazzanja, ka se nese presveto Rešno Telo k betežniki, spribežijo vsi vö na pot pa sprevaljajo z gorečimi molitvami Najsvetejše, pokeč je ne sprevodijo daleč vö z vesnice. Drvar, ki je z menov šo, je molo naglas sveti rožni venec, pokeč je mogeo, gda sva pa prišla na težke strmne poti, gde je nej mogeo več naglas moliti, tam je te molo potihoma. Nazadnje sva prišla gor na breg. Trije drvarje so naj čakali pa so stremali v globočino. Nej je bilo viditi nindri betežnika. Jaz sam najmre čakao, ka v tistom časi, ka jaz, tá pridem, potegnejo ponesrečenoga človeka nazaj gor. Vsi so mi pa začnoli praviti, ka bi siromak zaistino mro, či bi ga gor vlekli, pa tak ne bi mogeo sprejeti slednja svestva, štera so njemi pa bila jako potrebna, zato ka je nej bio ravno jako pobožen človek.

Bilo je zavolo toga vse pripravleno, ka bi mene püstili v globočino k ponesrečenomi človeki. Jaz sam se pa tudi nikaj nej müdio. Bio sam včasi pripravljeni, ka so djali težko vože na mene, to pa tembole nahitroma, zato

ka se je od časa do časa čülo jako milo ječanje z globočine. Hitro sam bio zato kredi. Vože so mi djali okoli prsi pa so je močno zvezali, v rokaj sam pa držao najsvetejše svestvo. Moje potüvanje v globočino se je začnolo. Napravo sam hitro popolno požalüvanje, ka ne bi nepripravljeni prišeo pred stol boži, či bi se vože vtegnolo vtrgnoti, pa bi jaz spadno dol. Gda sam tak nekelko minot viso na voži pa se püščao v globočino, sam se čüdüvao, ka sam nej čüto nikšega straha. Samo edno zahvalno molitev sam zmolo Zveličiteli, šteromi se ne povnoža nikša pot, naj samo more priti k siromakom betežnikom. On ide z dühovnikom k betežniki prek po mestnih cestaj, prek po vesnicaj, on stopi, kak negda z apoštolami, v ladjo, on se pela na prostih kmečkih kolaj pa v bogatih kočüjaj, on se da pelati k betežniki po železnici, pa tudi v zrakoplovi, nego to se pa zato malogda pripeti, ka bi ga po voži püščali v globočino k betežniki, kak se je zgodilo zdaj tü.

Za nekelko minot sam bio odspodi v globočini. Betežnik je šče bio živ, to je kazalo milo ječanje.

To pa, ka sam tam vido, ne bom mogeo pozabiti, či bi li šče ravno sto let živo. Ponesrečeni človek je najmre ležao vznak, okoli njega je bila mlaka krvi, vö z prsi njemi je pa stala edna preci debela veka, štera njemi je pri spadaji skoz tela prišla. Kāk grozne bolečine je mogeo čütiti te siromak človek! Bio je pa nej samo ešče živ, nego je bio tudi ešče zevsema pri zavesti, ka je bila prava čüda. Jaz sam si ga položo v naroče, kak si položi

mati betežno dete, pa se mi je tak spovedao pa sprijao Odkupitela kak zadnjo popotnico, slednje mazanje pa odpustke za mirajoče. Pravo mi je, ka se Mariji ma zahvaliti za srečno poskradnjo vüro, či ravno ka jo je v življenji zametavao. Gda je sveto opravilo dokončano bilo, sam mogeo veko vzeti vö ž njegovih prsi, ka je napravilo siromaki tak grozne bolečine, ka je omedlo. Prostor v globočini, gde se je to godilo, je bio jako mali, zato je pa bilo moje delo precej težko. Djao sam

v imeni vsemogočega Oče, ki te je stvoro, v imeni Jezušä Kristušä, Sinü živoga Boga, ki je za tebe mro, v imeni Svetoga Düha, ki te je posveto, v imeni angelov i nadangelov“ i. t. d.

»O smileni i najdobrotlivejši Bog, ki v svojoj velkoj smilenosti odpustiš grehe tistim, ki je požalüjejo, zgledni se milostivno na toga svojega slugo. Smilüj se nad njegovimi zdihaji, smilüj se nad njegovimi skuzami pa njemi odpusti grehe, ki nema v drugom nikom zavüpanja, kak samo v Tebi.«

Pod pazkov straže spijo nemški vojäki.

siromaka betežnika na vože, kak so to prle meni napravili drvarje, pa sam privezao na vože tüdi vejko, štera ga je tak nesrečno ranila, naj bi ta vejka zdaj vkraj držala vože od pečine, tak ka se betežnik ne bi ešče bole zvrzao. Zatem sam dao znamenje lüdem, ki so bili odzgora, pa so te začnoli vleči betežnika vujška. Jaz sam se bojao, ka betežnik na toj poti merje, zato sam molo lepo pa tolažbe puno molitev, štero moli sveta cerkev za mirajoče: „Idi, düša krščanska, z toga življenja

Gda sam molo reči: „Tvojoj odhajajočoj düši naj pridejo proti svetli kori svetih angelov, sveti apoštolje, sveti manternicje itd., sam Jezuš se ti naj prikaže v nebeskoj slavi, pa te naj sprime v paradižom blaženih,“ gda sam molo te reči, so drvarje ravno gor potegnoli siromaka, ki je pa bio že mrtev: düša se njemi je že odločila od tela.

Za en časek so vože, s šterim so gor potegnoli mrtveca, püstili znova v globočino. Jaz sam si je privezao okoli

prsi, pa so te začnoli vlečiti vujškar tudi mene, ka je bilo dosta bole nevarno, kak prle, gda so me pūščali dol. Moj angel čuvar me je čuvaro na toj poti, ka sam srečno prišeo vujška. Drvarje so pokojnoga telo položili na mejko ležišče, štero so napravili z meha. Njegov obraz je bio viditi miren, kak či bi spao. Jaz sam z drvari vred poklekno k mrtveci pa sam molo z globočine srca: Gospodne, podeli njemi večni pokoj!

Zatem je trebelo napraviti mrtvečko stolico, na šteroj bi prenesli mrtveca v dolino na pokopališče. Jaz sam pa meo to težko nalogo, ka sam mogeo naznaniti to nesrečo pokojnoga ženi, štera je mela četvero male dece, štera deca so postala zdaj sirote. Človek si lejko misli, kak veliko žalost je čutila ta ženska, štera je komaj pred par vūrami moža zdravoga pa veseloga vidla doma, zdaj pa te zvedi, ka je že mrtev. Pa tudi žalost dece je bila grozno velika. V tolažbo je pa bilo družini to, ka je pokojni zadobo milost, ka so njemi v groznoj globočini bila podeljena svestva za mirajoče. Jaz sám sam se goreče zahvalo Ma-

teri božoj, ka je tomi mojemi farniki na tak čuden način bila na pomoč pa njemi je sprosila milost, ka se je tak srečno preselo z toga sveta. Za tem čudovitnim dogodkom se mi je več noči zandrūgim senjalo, ka so me pūščali po voži v nezmerno globočino.

Bližanjo nedelo se mi je prigodilo nekaj jako veseloga. Prišli so k meni štirje drvarje, pa so mi prinesli tisto vože, na šterom je Zveličitel bio pūščani v globočino. Pravili so, ka so že v šoli čūli, ka je Rudolf Habsburski nej več seo na tistoga konja, šteroga je ednok ponūdo spovedniki, ka se je prek edne vodine neseo s spresvetim Rešnim Telom k ednomi betežniki, zato oni zdaj tudi toga voža, na šterom je Zveličitel bio prenešeni v globočino k ponesrečenomi betežniki, neščejo več rabiti pri deli, nego je podelijo meni. Jaz sam je djao k zakladom naše cerkve.«

To je pripovedavao te vrli plivanoš! Vsa čast njemi! Na njega se po pravici lahko nanašajo reči Gospodnove: „Jaz sam dober pastir, jaz dam življenje za svoje ovce.«

L. K.

Kak sta Kristuš pa sveti Peter po sveti hodila.

Stari lūdje znajo dosta pripovedavati, kak sta Kristuš pa Peter po sveti hodila. Vsaki zna, ka je to nej sveto pismo, nego so pripovesti, pravlice, štere majo vnogo lepih navukov i tolažbe, pa nam kažejo, ka je vse prav,

ka Bog včini. Edna takša pripovedka, takzvana legenda je tudi ta, štera je tū popisana.

Sveti Peter je bio sveti človek, dobroga pa odkritoga srca, zato ga je Kristuš jako rad meo. Da je to istina,

nam svedoči to, ka je njega postavo za namestnika svojega na zemli; ka njemi je dao klüče, to se pravi: vso oblast, zemelsko pa nebesko — čiravno je bio tüdi Peter, kak vsaki človek na zemli, slabostim podvrženi, kak nam to kaže tista zgodba z evangeliuma, gda ga je Kristus opomeno, ka ga rekši prle izda, kak de kokot trikrat spevao.

Hodila sta Kristus pa sv. Peter po trataj Galilejskih. Vidi pa Kristus, ka je Peter eden den bio bole zamišleni pa maloveren, kak inda. Zato ga pita Kristus: „Dragi Peter, zakaj si tak zamišleni, pa ka si premišlavles?“ „Moj Vučenik“, pravi Peter, „zakaj ne bi bio? Vej znaš: nekše misli mam, štere me mantrajo, tak ka nemam pokoja nej vudne pa nej vnoči.“ „No, kaj takšega?“ pravi Kristus. „O, Gospod! bojim se, ka bi ti je povedao, pa sram me je, ka mam te misli, či se zmislím na nje.“ „Vej jih pa znamkar pred menov ne boš zakrivao, ki sam te zvolo za svojega vučenca? Kí sam te pozvao od galilejskoga morja, gda si tam brodaro pa ribe lovio — pa ešče za več sam te odločo“.

„Naj bo, vej ti povem: Premišlavlem si, či je Bog zaistino pravičen pa moder.“ — „Tak, te to ti ne verješ? To je slabo, dragi moj Peter, to je pregrešno. Povem ti, ka je nespametno premišlavati, či je moj Oča v nebesaj pravičen pa moder, gda jaz pravim, ka je On sama pravica pa modrost.“

„Vej te misli meni ne prihajajo slepo,“ odvrne Peter, „nego mam za nje svoje zroke.“ — „Zroke maš? Na priliko...?“

„Oprvim,“ postavim, „ka je telko

hüdobij pa spačenosti po sveti; kod hodiva, vidiva takše grehe, ka se nanč misliti ne dajo. Pa, vej ti to sam znaš, pa skušaš.“

„Na priliko?“ — „Na priliko, ka je telko nemarnih starišov, ki ne spunjavlejo svoje dužnosti, ki nedužno deco zapuščajo, ka se nebože deca klatijo po poteh, kradnejo pa se samo lagoje včijo. Ešče kamenje so za menov lüčali. Pa ka je tüdi dosta poštenih lüdi, ki celi boži den delajo, ka njim znoj teče z obraza, ka majo krvave žüle pa trüdne roke, pa je zato li tere siromaštvo; klantošje, tepešje pa manjacje se pa za preobloženim stolom lepo gostijo. Dosta mater poznam, štere znajo, kaj je njuva dužnost, štere Boga ne pozabijo; pa zato li nemajo svoje dece s kem odeti; nesramne ženske, gizdalinke se pa v svilo oblačijo.“

„Istina je, dragi Peter, sveta istina je vse, ka praviš. No, pa dale...?“ — „Dale ti je znano, lübleni Vučenik, kak naj preganjajo pa odürjavlejo nevoščeni farizeušje, skažlivci. Kak pazijo na naj, či bi naj mogli zgrabiti v svoje mreže. Ovi den smo šli po poli, sunce je šlo že k jednadi, pa gda smo si vtrgnoli nekolko klasov, zato ka smo bili šče na tešče — kak so nas hüdo meli tej nečamurni lüdje? Kak so se čemerili nad nami pa nas psüvali, ka rekši mi Gospodnov den oskrunjavlemo! Bojim se za tebe, zato ka tebe najbole sovražijo. Na celoj židovskoj zemli nega hüdobnejših lüdi, kak so tej nevoščeni farizeušje, skažlivci, ki s svojov jalnov pobožnostjov lüstvo zape-lavlejo. Či bo tak šlo dale, ešče kame-

nūvali naj bodo. Či je tvoj Oča za-istino pravičen pa moder, zakaj dopusti takše hūdobije? Nej so vredni tej lūdje, ka je zemla nosi, pa ka sunce na nje sija. Jaz bi je zravna z ognjom pokončao... Takše so moje skūšnjave, to so tiste misli, štere mi ne dajo pokoja.“

„Dragi Peter,“ ga zavrne Křistuř, „tvoje misli so jako greřne; srečen pa si, ka ne gučiř s slabim namenom, nego z nevednosti.“

Gda je Křistuř to povedao, se je zgledno na Petra, řteroga je Křistuřova milost razsvetila, tak ka je spoznao svojo hibo pa nepremišlenost. Poklekno je zato pred Křistuřa pa ga je proso odpūřenje. Křistuř njemi je podao roko, ga je tolažo pa včio.

Potūjeta dale pa prideta do edne lepe hiže. Pri hiži je bilo nasajenoga vnogo rodovitnoga drevja. Nej daleč je řumo bister potok. Moř i žena pa črstev sinko so na poli řeli pa snopje vezali.

„Moj dober Vučenik,“ spregovori Peter, „počivliva tū malo, ka je meni že preveč vroče.“ Sedeta pod črešnjovo senco. Moř pa žena vidita, ka sta se tūjinca pred njiva kučov stavila, zato sta pūstila delo, sta njima řla proti. „Stopita v hižo,“ pravi žena, „vama nekaj napravim, ka se malo poživeta.“ „Nikaj nama ne pripravljaj, řenska,“ je pravo Křistuř, „tū pod črešnjov je jako dobro za naj, samo požirek vode bi prosila.“ Řenska njima prinese vodo pa jestvino. „Letos bote meli bogato řetev,“ spregovori Peter. „Prav obilna bo,“ pravi nato řenska, „hvala bodi zato Bogi, ki nam je pole

tak nenavadno blagoslovo. Přenice bo zadovolé, eřče k odaji bomo meli nekelko; řeleva za tiste peneze, ka za njo dobiva, sinū v řolo dati, ka bi se navčo za pisača.“ Gospod pa Peter se na pot odpravlata; oča njima je prineso čuturo řutoga vina, dečak pa, ka bi meo iti v řolo, pun kranřćak čarnih čreřenj. Zahvalita se pa odideta.

Med potjov pravi Peter: „Znař ka, moj Gospod pa Vučenik, tej lūdje so jako dobroga srca. Bog je obvari vsake nesreče doma pa na poli.“ Nato Křistuř zdigne oči proti nebi, na řteroj so se že zbirali oblaki; gro-movitni pa viherni oblaki so se gnali ober lepe hiže. Nej dugo — postalo je temno; grmilo je pa treskalo, tak ka se je zemla trosila; bliskovite kače so se zvijale po temnih oblakaj. Potnika sta se pařčila, ka bi řče za časa priřla v najbliřanjo kučo. Zdaj se je zblisnolo pa treřćilo ravno v tisto čreřnjo, pod řterov sta malo prle sedela. Peter se je tak prestrařo, ka njemi je vse z rok spadnolo, ka je neseo. Tak se je drřao Křistuřa, ka je nej vūpao nikam gledati, pa nej pobirati, ka njemi je natla spadnolo. Med tem sta priřla v edno lūknjo, řtera je bila zdublena v pećino, pa sta tam ostala pod strehov. Vōni se je spūstila toča, řtera je kleřtila drevje, na poli je pa mlatila silje, tak ka je vse naskriř letelo.

Viher mine, pa Peter vidi strařno pokonćanje, ka je toča napravila; — dobri lūdje so se njemi tak milili, ka si je nej mogeo zadrřati skuz. Tūdi Křistuř se je zgledno na pokonćana pola pa je vido na nikoj spravleno

silje, okleščeno sadoveno drevje — pa je nikaj nej pravo.

Vidi pa Kristuš Petrov žalosten obraz, pa ga pita: »Dragi Peter, ka ti je?« »Bog pa Vučenik«, odgovori Peter bridko, »vej si vido, kak dobri so tej lüdje tam v tistoj lepoj hiži, pa zato li, kakša nesreča je je zadela.« »Moj dragi Peter, zakaj že pali dvojiš nad modrostjov pa nad pravičnostjov mojega Oče?« ... Kristuš ga milostivno pogledne, milost boža presveti Petri pamet, pa sprevidi svojo falingo.

Ideta dale; na poti jiva je najšla noč. Bila sta na samoti. Okoli njiva je bila divja gošča, Zverina se je glasila, vukovje so tulili kak peklenski dühovje. Strah pa groza je spreletavala Petra, tak ka njemi je sapa zastala, noge pa odrevenele.

»Ne bom šo dale, za nikoj nej,« se stavi Peter. »Dragi Peter, ali ne veš, ka či erjovi divjačina, tulijo vukovje, ka njim Bog dopusti?« »Pa to ne dovolim, ka bi me požrl, pa ka bi mi droba strgali,« pravi Peter. Kristuš njemi odgovori: »Ne boj se, gda sam jaz pri tebi. Tükar blüzi je püščavnik, eden sveti človek, tá bova šla, ka nama da prenočišče.«

Obrnola sta se nato k püščavnikovej kuči pa sta ga prosila, ka bi njima dao prenočišče. Püščavnik njima je z veseljom spuno želo, njima je dao krüh, orehe, sladko korenje pa bistro vodo v zlatoj, pa z dragimi kamli obklajenoj kupici. Peter se je nej mogeo nagledati zlate kupice, pa se je čüdüvao, ka ma siromak püščavnik tak drago posodo.

»Ne čüdüvajta se, dragiva mi gosta,

či vidita to drago posodo pri meni, ki sam ločeni od lüdi, v samoti, pa ki se živem z vodov, z zelenjom pa s korenjom. Znata, jaz sam bio negda bogat pa premožen, časten pa spoštüvani, pa je moja reč dosta valala v spravišči imenitnih možakov; nego pri Bogi — o moj Bog! je zdejno püščavnik — pri Bogi sam nej bio nikaj; bio sam kak živinče v brlogi, brezi višiše misli, brezi višišega namena. Znabiti se me je Bog zato smilüvao, ka sam nej bio skopi. Odpovedao sam se sveti, odpovedao sam se veselji, razdavao sam, ka sam meo, pa sam prišeo v to samoto. Samo to kupico sam si obdržao, štero mi je podelo kralj za moja zaslužjenja.«

Gda je püščavnik vido, ka sta potnika trüdniva pa zdelaniva, njima je napravo ležišče s tem, ka je nastlao šebrijne pa meh, kak se to nahaja v logi. Bila je to slaba postel, pa zato dobra za Kristuša i Petra, šteriva sta bila počinka potrebiva. Zajtra njima je pali podvoro, kak je najbole mogeo. Gosta sta se odpravljala dale pa sta se zahvalila lüdnomi püščavniki.

»Te püščavnik je zaistino sveti pa bogaboječi človek«, pravi Peter. — »Nojco, vseli gda sam se prebüdo, sam ga vido klečati, moliti pa se skuziti.« — „Istina je, ka je pobožen, odgovori Petri Kristuš, samo ka je njegova pobožnost v nevarnosti.“

Pot jiva pela dale; vročina je čim duže vekša pa jiva mantra velka žeja; sühi krüh pa orehi njima šče bole süšijo vüsta. Gledata okoli, či bi bio gde stüdenec — pa ga je nej bilo; šla sta dale, či bi mogla najti, pa

zaman; nazadnje je Peter zato li opazo nekšo vretino, štera je tiho šumela med grmovjom. Pa kak bota pila? Prignoti se, je bilo starovičnomi Petri težavno; z prgišče šrebat, bi bilo neopačno. Zdaj je potegno Kristuš s svoje butare zlato kupico — šetroj se je Peter nej malo čudüvao. Strašna misel se njemi je zbüdila, ka njegov Vučenik... Toga je Peter nej čakao. Velka obvüpanost se ga je lovila. Obraz njemi je postao tužen pa se njemi je razžalostilo srce.

„Oh, moj Gospod i Vučenik, ka naj to pomeni? — „Peter, bodi miren pa pij!“ Nikak njemi je nej po voli, ka je to včino Kristuš. — „Ali je tvojemi Oči v nebesaj to prav?“ — »Kakpa, ka njemi je prav,« odgovori Kristuš, »mojemi Oči v nebesaj je vse po voli, ka jaz včinim.« Peter si skimlavle, kak či njemi to ne bi šlo v glavo.

»Peter, ali ti to ne razumeš?« — »Gospod, toga jaz ne razumem; ne morem zapopasti, kak bi moglo to prav biti. Püščavnik, sveti človek, naj je pod streho vzeo, dao nama je, ka je premogeo, napravo nama mehko postel, bio je z nama jako lüden, pa — to dobroto njemi midva tak vračava, ka njemi odneseva jedino

drago posodo, njegov dragi spomin!«

»Ne premišlavli, Peter! Mojega Oče vola je bila to.« Gda je Kristuš spregovoro te reči je milostivno pogledno Petra, ki je spoznao, ka s svojov prostov pametjov ne more spreviditi pa dobro zarazmiti božih namenov. Požalüvao je zato svoj greh, je globoko zdejno pa pravo: »Zgodi se naj tvoja vola.«

Častnikovo stanüvanje pod zemlov.

Pot jiva pela dale kre velike droče vodine. Pride pa brodar skuznati, potrti pa tužen, tak ka si je človek včasi lahko mislo, ka se njemi je bogzna kak velika nesreča zgodila.

Brodar se pokloni potnikoma, jiva pela v kučo pa pogosti z ribami pa z vinom. Zatem pela oba prek vodine. Med vožnjov vzeme Kristuš sveder, prevrta ž njim skrivoma dno čuna

pa te zakrije z nogov lüknjo. Pri odhodi ne terja brodar nikšega plačila...

Včasi se začüje kričanje na pomoč. Peter se zgledne nazaj pa vidi, ka se čun vtapla, brodar se pa zalevle, ešče nekolko minot, pa valovje pokrijejo brodara pa čun.

»Pomagaj, pomagaj,« veli Peter »ali ne vidiš, ka se godi?« »Lübi Peter, naj se spuni vola mojega Oče.«

»Čudna vola je to,« pravi drzno Peter, »či vse naopak ide.« Kristuš ga milostivno pogledne, Peter pa znova spozna, ka je pali grešio.

Potüjeta dale pa prideta že v mraki v vesnico, gde jiva je živ človek nej poznao. Zagledneta, ka stoji na pragi bližanje hiže človek, se hitro k njemi obrneta pa ga prosita, ka bi njima dao prenočišče. Pa slabo sta zadela. Te človek najmre, kak či bi jiva nalašč čakao, jiva začne kregati pa psüvati, ka sta rekši tepeša, klantoša pa manjaka. Na vsako lüdno reč sta dobila grdi odgovor. Na človeki se je dobro poznalo, ka se je preveč napio, zato ka se njemi je jezik zaletavao, kak v zvoni macel, či je dugši, kak bi mogeo biti.

Takši kratki, zaničlivi odgovori so že Petri presedali, pa je že odpirao vüsta, ka bi odgovoro, pa či bi trebelo, tüdi s pesnicov potrdo; — samo ka njemi je Kristuš prepovedao vsako nepremišlenost.

Dale sta nej šla, nego sta stopila v edno drügo hižo, štera je stala raven te, pa sta tam sladko prespala noč. Zajtra zaran pa opazita, ka ravno pred tistov hižov nekak leži na tleh na obrazi, z razprestretimi rokami, kak či bi šteo kaj premeriti, pa je nej bilo znati, či je živ ali mrtev. Bliže sta stopila pa sta vidla, ka je siromak vse zamazani pa blaten, zbiti pa spraskani, pa ka je šče vinski düh od njego dejno.

»Püstiva ga,« pravi Peter, »toga grdoga človeka, zakaj si je zapio pamet, naj leži gnjüsna prikazen. Či bi bio jaz kral, v mojem kralestvi ne bi pio niden človek, zvün tistih, ki bi znali

posvedočiti, ka njim je zdravnik velo, zato ka je za nje potrebno; v mojem kralestvi bi se samo v lekarnaj (v patekaj) odavalo vino. Bi njim jaz že pokazao.«

»Dragi Peter,« ga zavrne Kristuš, »ti bi hajda pobirao kamenje pa je poganjao v drüge, kak či sam nigdar ne bi bio kriv nikaj.« Nato pravi spavajočemi: »Stani, den je že!« Človek je stano z blata, se zravnao pa šo v velkoj sramoti. »To je pa ravno tisti, ka je naj snočkar psüvao,« je zapomlo Péter. Kristuš ga je pa zato nazaj pozvao, njemi je dao zlato kupico pa njemi je pravo: »Na, vzemi to kupico, dosta je vredna, odaj jo, pa peneze, ka za njo dobiš, obračaj tak, ka bo dobro pred Bogom.« Ta velika dobrotota je človeka do skuz genola, se je lepo zahvalo pa je odišeo.

Peter je stao pa gledao, kak či bi bio poparjeni. Mislo je najmre, ka Kristuš ostro pokara toga človeka, zato je pravo: »Za toga hüdobaša bi se spodobilo, ka bi ga dobro skregao, nej ka njemi dare davleš. To presega mojo pamet pa je tvojemi modromi pa pravičnomi Oči v nebesaj tüdi nej povoli.«

»Dragi moj Peter,« ge je zavrno Kristuš, »zakaj si tak na dvojščini? Veri mi, ka je moj nebeski Oča moder, neskončano moder pa pravičen. Tvoja vera se gosto opoteče, pogostoma ti jo morem potrditi, zato ka tebe ščem postaviti, ka bi v mojih navukaj potrdjavao svoje brate po vsem sveti.«

Kristuš pa Peter nadaljavleta pot. Šla sta mimo ciprovoga loga po travnikaj, šteri so bili z lelijami posejani,

pa po poli, gde se je zorila zlatoklasna pšenica. Poleg Kristuša je stopao Peter zamišleni v sebe. Čudno pa žmetno njemu je bilo pri srci, zato ka njemu je vse, ka je vido pa čuo, delalo nemirovčino. Znao je, ka njegov Vučenik guči istino vsigdar pa povsedi; — nego on je je nej razmo. Kristuš njemu je pa pravo: »Nikaj se ne skuzi, dragi moj Peter, či teh reči ne razumeš, zato ka ti povem, ka pridejo časi, šterih ne želeš pa se — te ne boš skuzio. Ka sam pa jaz na poti delao, si zapomli eta:

1. Zakonskiva, šteriva živeta boga-boječe, sta štela obernoti peneze v to, ka bi sinü dala v šolo. Sin bi postao pisač, bi delao svajo med ljudmi. V vsakom kraji bi mir kalio. Kelko tožb, srdov, nemirovčine pa sovražtva bi napravo med lüstvom! Zvün toga bi delao staršom nečast, sramoto pa žalost, bio bi nesrečnejši pa ešče na ovom sveti. Zdaj bo inači. Dečak ostane doma. Pri oči bo delao na poli, pa gda doraste, bo pošteni polodelavec. Starišom bo zaželjena podpora, čast pa tolažba, pa gda njemu merjejo, njim on spoštlivo zatisne oči. Njega samoga pa čaka zadovolnost na zemli pa čast v nebesaj.

2. »Püščavnik v gošči je skoro svetnik. Vse je razdelo, vse je zapüsto pa je samoga sebe Bogi darüvao. Samo tista kupica ga je šče mešala v molitvaj pa raztrešavala v pobožnosti. Ta kupica njemu je kratila žaslüženja pa

ga je odteguvala od Boga; zdaj je pa že z Bogom sklenjeni.«

3. Brodar, šteri se je včera vtopo v vodi, je bio strašno veliki hüdodelnik. Potnike je ropao, v vodo metao pa morio. Dostakrat je že obžalüvao svoje grehe, pa se je vseli nazaj v nje povrno. Včera je bio pri spovedi, spovedao se je z svojih hüdobij, je je v resnici požalüvao, pa njemu je je Bog odpüsto. Ka se je včera vtopo, to je njegova velika sreča; či se ne bi vtopo, bi znova začno grešiti pa bi bio pogübleni.

4. »Človek pa, šteroga sva vinjenoga najšla pa sam njemu dao zlato kupico, je bio prle jako pošteni človek, miren polodelavec pa oča velike družine. Slabe letine, toča, povodni so ga spravile na nikoj. Da bi pozabo svojo nesrečo, se je vdao pitji. S kupicov pa zdaj plača dug pa tüdi svojoj družini pomore, štera je bila že na poti v greh. Zdaj postane znova skrben oča pa dober gospodar.«

»Zdaj vidiš, dragi Peter, ka je moj Oča pravičen pa moder. Ka on včini, je prav, čeravno ka je lüdem nej vseli prav pa nej jasno. On sam najbole zna, ka je komi na hasek pa ka nej. Ali ne bi bilo čudno, či bi lüdj Bogi kazali pa njemu zapovedavali, kak naj vlada svet?«

Po teh rečaj Kristušovih je bio Peter zevsema razsvetleni, pa si je od toga časa več nigdar nej tro glave, zakaj je to tak, pa nej ovak na tom sveti.

Razložitev prâvde.

Zadav.

Pitanje: Odao sam kobilo v ponedelek, pa mi je kûpec dao 10 koron zadava. Dogovorila sva se, ka mi ovo plaća v pêtek, pa kobilo tûdi te odžene. Čakao sam ga do nedele, pa ga je nej bilo nazaj. Prišeo je pa eden drûgi kûpec, ki mi je kobilo včasî plaćao. Prvi kûpec me je nato tožo pri občînskom županstvu, pa mi zdaj župan veli, naj plaćam 20 koron, to je naj denem zadav na zadav. Ali je to pravično?

Odgovor: Postopanje župana je nej pravilno, zato ka je tû pogodba navezana na pogoj, to je tû na termin. Kûpec bi mogeo kobilo v pêtek plaćati pa jo odegnati. To je nej vćino, zato je kobila nazaj vaša, pa ste jo meli pravico odati v nedelo drûgomi. Prvi kûpec v najbošem slućaji lejko zahtevle, naj se njemi povrne zadav, to je tû 10 koron, več pa nikaj nej! Zadav se more nazaj dati, či sta s pogodbob oba, kûpec pa odavec, nezadovolna, ali pa či sta oba zakrivila, ka se je pogodba razvrgla. Či sta se pa nači dogovorila, napriliko či si je zgovoro odavec, ka slobodno odstopi, či kûpec ne spuni doloćenih pogojev, potom je odavec niti zadava nej dužen povrnoti. Zadav na zadav je pa samo te dužen djati, či se je samo po njegovoj krivdi razvrgla pogodba. Vi se tû morete zezavati na pogodbo, štere je kûpec nej spuno, pa tak nema pravice, ka bi njemi vi dali zadav na zadav. Ešće onih 10 koron, štere vam je dao, samo tak

date nazaj, či vam je dobra vola. Stôžiti vas za nje ne bo mogeo, zato ka je v tom slućaji on sam zakrivo, či se je pogodba razvrgla.

Na podlagi skûpnosti.

Pitanje: Bilo nas je z edne vesi kakših 70 delavcov, ka smo pri građitvi edne železnice delali, pa smo vsi, vse po osem vkûp, meli strošek v ednoj krćmi. Gda smo delo opravili, so nešterni z med nas dužni ostali krćmari, ki je potom to v tožbo dao, pa je zdaj sodnija tak razsodila, ka moremo na podlagi skûpnosti vsi plaćati té dug. Pitamo vas zato, kak naj razmimo to »na podlagi skûpnosti.«

Odgovor: Či se več lûdi zaveže, ka vkûp opravljajo kakše delo, potom nastane med njimi skûpnost, to je vsi so odgovorni za ednoga, eden za vse. Zavolo toga je odvisno od upnika (tû od krćmara), proti šteromi z med vas, ka ste se skûpno zavezali, nastopi z tožbov. Ki so se skûpno zavezali, so odgovorni za ves dug, pa či nega drûge pogodbe med njimi, ga morejo vsi ednako, v ednakom razmerji plaćati. Či napriliko eden plāća krćmari ves dug, njemi ovi morejo to nadomestiti.

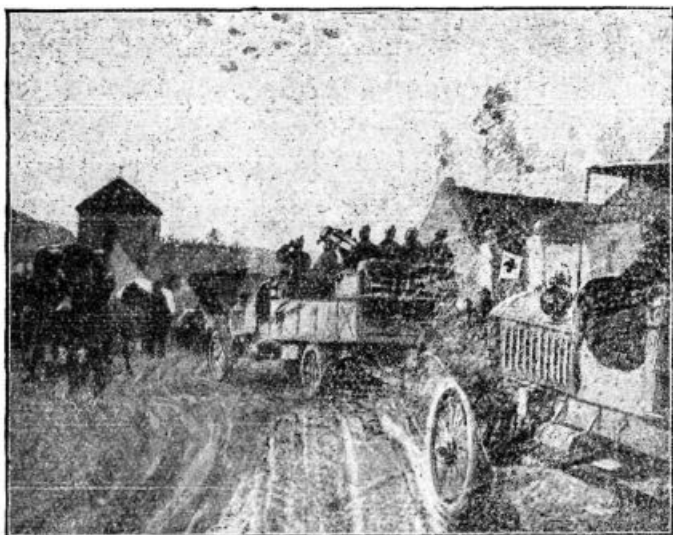
Razlastitev.

Pitanje: Pri nas šće železnićka drûžba graditi železnico, pa žele zavolo toga razlastiti zemlo, po šteroj bi šla železnićka cesta. Z tov železnićkov drûžbov se pa ne moremo pogoditi, zato ka nam preveć malo davle za tiste

žalože zemle, šteri so postali neporabni, pa tudi ovači nam jako nisko ceno ponūvle. Prosimo zato pojasnila.

Odgovor: Poleg določbe razlastitvene postave (LXI.) z leta 1881. ma pravico lastnik zemle zahtevati razlastitev celoga zemlišča, či bi pri razlastitvi samo ednoga dela ova zemla postala nerabna, ali pa či je té žalož zemle menši kak eden štrti del pod razlastitev spadajočega celoga zemlišča. Či je pri vas tudi te slučaj, potom lejko zahtevlete, naj vam razlastijo

premestijo, potom to ne pride v račun pri določitvi oškodnine. Či bi pa razlastiteo v takših rečaj kvár napravo, potom lastnik zemle lejko zahtevle od njega oškodnino pri sodniji. Za takše postopanje je pa tista sodnija pristojna, pod štero sodnijsko okrožje spada razlastitvena zemla. Sodnija določi odškodnino v razsodbi, proti šteroj razsodbi si lejko vloži pred 8 dnevi priziv (apelacija) na kralesko sodnijsko tablo, oziroma dale na kralesko Kurijo, štera pravoveljavno razsodi. Naj-

Pregánjanje sovražnoga zrákoplova.

celo zemlišče. Pri določitvi odškodnine se more v račun vzeti nej samo vrednost razlaščene nepremičnine, nego tudi tista škoda, štera je nastala s tem, ka se je zemla razdrobila, nadale tudi stroški, šteri nastanejo, ka se zemlišče, šteroga eden del je razlaščeni, nadale dá tak hasnūvati, kak se je hasnūvalo pred razlastitvov.

Či se na zemli, štera spada pod razlastitev, nahaja silje ali pa kakše druge reči, štere se brezi škode lejko

bolše se je pa doma pogoditi, pa nej zahtevati preveč dosta, zato ka či višja sodnija zavrže priziv i ga spozna za neopravičenoga, potom morejo plačati pravdene stroške lastniki zemle sami. Pravomočno določeno oškodnino more razlastiteo v 15 dnevaj plačati, ovači se proti njemi lejko prosi žakucija; či pa na razlaščenoj nepremičnini so vkniženi kakši dugovje, potom se položi oškodnina pri grūntničkoj oblasti.

Menice maloletnih.

Pitanje: Gda sam ešče dečko bio, sam na menico (váltó, weksel) od ednoga židova vzéo 200 koron brezi znanja mojega očé. Za poroka se mi je podpisao eden moj tivariš, ki je tudi ešče v tistom časi maloleten bio. Zdaj, ka sam se oženo, terja židov mojega očo teh 200 koron pa na 6 let inte-reš. Pitam vas zato, či so oča dužni to plačati, ali pa nej?

Odgovor: Postava od menic se tak glasi, ka maloletni ljudje ne smejo podpisati menice pa nej na njo vzeti pe-neze, to je ka so od maloletnih pod-pisane menice nevalane. Zato pa vas, či ste kak maloleten vzeli 200 koron na menico, pa ravno tak vašega tiva-riša, ki vam je kak maloleten podpi-sao menico, ne more stožiti ničče. Takša v maloletnosti podpisana me-nica bi valála samo te, či bi jo vidva zdaj, gda sta postala že punoletna, pripoznala pa jo sprijala. Tak pa, či vi pa vaš tovariš-porok neščeta pri-poznati pa sprejeti menice, židov ne more stožiti nej vas pa nej vašega očo. Po civilnopravdenoj poti tudi samo tak lejko zahtevle židov od vašega očo teh 200 koron, či ste vi kak malole-ten té peneze v velkoj potreboči vzeli

gor pa je porabili na takše reči, za štere bi mogli skrbeti vaš oča, kak so napriliko: obleka, stanüvanje, hrana.

Ccnitev zapuščenih nepremičnin.

Pitanje: Pri vküppisanji i cenitvi za-puščine mojega očé je notarjoš jako visiko cenilno vrednost pisao gor. Pi-tam vas zato, kak se more določiti cenilna vrednost nepremičnine?

Odgovor: Predvsem zapomlimo, ka je pri določitvi cenilne vrednosti razloček napraviti med takšov zapuš-činov, štere obravnava pride pred sod-nijo, pa med takšov, štera ne pride pred sodnijo. Či ne pride pred sodnijo, po-tom za ccnitev nepremičnin postav-noga pravila nega, liki se ceni njuva vrednost, kak jo navadno majo nepre-mičnine v tistom kraju. Či je pa po-trebna sodnijska obravnava, to je či od okrajnoga sodnika pride zapoved za ccnitev, potom — či samo dediči (er-bašje) ne dajo pozoseb ceniti po izve-dencaj — poleg naredbe ministeriuma pri goricaaj pa pri tistih nepremičninaj, štere spadajo pod hižnorezredni davek, vzemejo té letni državni davek dves-tokrat, pri drugih nepremičninaj pa stoteren letni državni davek. Či je za-pisek zapuščine pomenkliv, se to lejko spopolni pri kraleskom notarjoši.

GOSPOD NEPOMINAJ.

Vojteh Breg, župan v Marigladi, je takši človek, ka njemi je nej zlejka najti para. Nej samo to, ka je najbo-gatejši v občini, nego pitaj, koga ščeš,

pa ti vsaki pove, ka je tudi pameten tak, kak malošteri mariglajski gospodar. Tomi se pa tudi nej trebe čüdi-vati. Vojteh Breg je že od malih let

meo priliko, ka se je večkrat obrno v gradi pri gospodi, pri pokojnom grajščaki je šče več let služo za kočiša pa je ž njim hodo na dugša potüvanja. To je pa že stara istina, ka kem več sveta pa lüdi človek vidi, tembole pameten postane. Zvün toga je bio te naš Vojteh ešče radoveden, pa bistre glave, kak malo drüghih. Vse, ka je vido pa čüo, je dobro premislo, pa si je znan vzet z toga pameten navuk.

Či človek šče vse, ka se godi na sveti, dobro premisliti, lejko spozna, ka vlada te svet najveksa pa najsijajnejša modrost boža.

Povedati trebe, ka je postao Vojteh tak bogat ešče komaj te, gda se je oženo z dovicov Kozaičihov. V svojoj mladosti je nej meo lastnoga koticčka pa si je mogeo s težkim delom služiti svoj vsakdenešnji krüh. Da je pa vido drüge hlapce, ki so nej tak zrasli pa tüdi nej bili tak bistre glave kak on, pa njim je zato nej trebelo služiti; opravili so eden ali dva dni robote, pa so bili potom gospodje lastne vole i lastne hiže, za to se je Vojteh tüdi večkrat tožo pa se nevolivao, ka je rekši Bog samo njemi nej dovalo delati za sebe, nego je mogeo služiti tujim lüdem.

»Ej, ka mi je za takše življenje!« je pravo večkrat, »človek dela i dela, ka niti rok ne čüti, či so njegove, pa je zmirom siromak. Drügi se pa kotajo po cele dneve v senci, pa majo vsega zadosta do vüh. Naj bo kakkoli, to zato ne morem razumeti, zakaj je Bog razdelo svoje darove tak, ka je dao ednomi preveč, drügomi pa premalo.«

Sreča, ka je takšega modrüvanja nej povedao bo le glasno, zato ka bi ga moglo biti sram pred lüdmi. Gda je najmre postao pameten, je sprevido sam, ka či se človek zna pobratiti z usodov, štero njemi je odločo Bog, potom se večkrat čüti stokrat srečnejšega, kak je pa tisti, na šteroga je prle gledao z nevoščljivimi očmi. Zanimivo je pa to, kak je prišeo Vojteh do toga spoznanja. Kak je sám pravo, se je meo zahvaliti za to spoznanje Nepominaji.

Što je bio té Nepominaj, to včasi zvedimo.

Gda je Vojteh služo za kočiša v gradi, si je njegov gospod večkrat domislo, ka bi se pelao na svoja imanja prek meje, tamodnot pa dale v Rusijo. Vojteh je pa bio pri gospodi jako prilübleni, zato ga je mogeo sprevajati na teh poteh.

Prepotüvao je zato široko krajino pa se nagledao raznih lüdi, pokeč so nazadnje opravki nej spravili gospodara v Moskvo, štero je za ruse takše mesto, kak je za polake sveti i stari Krakov. Vojteh je šče v svojem življenji nigdar nej vido tak velkoga mesta, zato je samo malo menkalo, ka je nej zgübo oči, tak radovedno je gledao na vse strani pa se tak čüdüvao vsemi. Žmetno ga je samo to stanolo, ka je nej razumo jezika, šteroga so lüdje gučali. Polaki najmre ne razumejo zlehka rusine, tem menje pa ešče ruse.

Gospod je dovalo Vojtehi, ka se slobodno ide šetat po mesti. Vojteh je šo z edne vulice v drügo, pa se je nej mogeo zadosta nagledati vseh teh nevidlivih čüd. Vsemogoči Bog! Kelko

kinčov je ležalo tū na kūp spravljenih pred njegovimi očmi.

Nej je pa bilo ešče zadosta teh raznovrstnih dragotin, zlata, srebra, dragih tkanin, ka jih je bilo tū v oknaj viditi, nego pred trgovinov je stalo ešče nekelko jako velikih kol pa na vsaki kolaj vnožino težkih škrinj, štere so skladali pa odnašali v trgovino. Mogle so biti v njih jako drage reči, zato ka je v nešternoj škrinji cinkalo, kak čisto zlato i srebro, pa je vnoga ta škrinja bila tak žmetna, ka jo je komaj desetero lūdi zdigavalo.

Gda je Vojteh to vido, si je mislo:

»Hej, hej, mogočni Bog, to je bogatin, tomi ne preseda življenje na sveti.«

Pri tom je vkūp počo z rokami, vūsta so se njemi pa odprla od čūdūvanja.

»Da bi samo znao, ka je tomi velkomi bogatini ime, ka bi meo kaj povedati, gda se povrnem domo« je pravo Vojteh sam pri sebi.

Vzeo je za hip kučmo z glave pa je stopo k ednomi bradatomi rusi, ki je v blizini razvežūvao vože na ednih kolaj, pa ga je pitao pokorno:

»Dober človek, ali mi ne bi šteli povedati, ka je ime tomi vašemi bogataši, ki ma to velko trgovino pa ta velka kola?«

Bradati rus ga debelo pogledne na to pitanje, pa gda je vido, ka je to nekši čūden človek, ki ne ve gučati ruski, je zmigao z ramami, pa nej ka bi henjao z delom, je pravo:

»Ne pominaji,« ka je pominalo po našem: »Ne razumem!«

Našemi poštenomi Vojtehi se je pa

to vidlo nači. Nej je razumo bradatoga rusa, pa si je mislo, ka je tomi bogataši ime: Nepominaj, zato je samo skimao z glavov pa pravo sam sebi:

»Nepominaj, gospod Nepominaj! Prosim, takši bogatin, ime njemi je pa tūdi takše, kak našemi staromi porotniki Nepoveji!«

Zatem je šo dale, se je malo poškrabao za vūhom pa šepetao potihoma:

»Mogočni Bog, da bi meo samo stoteri del od toga, ka ma te bogataš, pa bi meo lepo življenje! Pa zakaj bi takše gučao? Vej pravice nega na sveti! Eden ma do vūh vsega, drūgi pa nanč vlasi nema kama namočiti.«

Šo je naprej pa je vido, ka tū nekelko desetini zidarov pa drūgih delavcov zida edno jako velko hižo; kak celi ogonje se razlega zidovje na dužavo.

Vojteh je postao pa je radovedno gledao velikansko zidino.

»No, te si postavi hižo,« pravi sam sebi, »ka bi lūdje deseterih takših občin, kak je naša, meli v njoj prebivati! Jako rad bi znao, ka je ime tomi drūgomi bogatini!«

Stopo je nato k najbližanjemi delavci, ki je na lestvici podavao zidatom opeko (cigel), pa je pitao s prijaznim smehom:

»Ej, gospod mešter, ali mi ne bi šteli povedati, što si zida to tak lepo pa ponosno palačo?«

Rus je na široko odpro vūsta pa je z čūdūvanjom gledao Vojteha, zato ka je sče v svojem življenji nigdar nej čūo polskoga kmeta.

»He? Ka šćete?« je pitao po svojem.

»Pitao sam vas, mešter, što si da zidati to lepo palačo?« je pravo znova Vojteh.

Rus je skimao z glavov:

»Ne pominaji,« je odgovoro nahitroma pa je začno dale delati.

Naš lübi Vojteh pa v prvom hipi vujška skoči.

»Gospod! Nepominaj!« je zdejno na vse grlo. »Tü ga mate! Da bi te žveplena strela, to vam je bogatin! Te vam vživle dobrote! Jaz pa, mili Bog!« je pošepeto naednok žalostno, »Jaz pa morem kak pes služiti tujim lüdem! Takša je pravica na sveti!«

Nezadovolen i čemeran je šo dale pa si je premišlavo od svojega siromaštva pa od tujega bogastva.

Za en časek je znova postao. Zagledno je pred sebov lepo leščečo palačo na tri pode, z glažovenim hodnikom, s bliščečimi

stebri, štera palača je pa bila tak lepa, čüdna, ka si je Vojteh sprva mislo, ka je to cerkev pa se je hitro odkrio.

Gda jo je duže gledao, je sprevido, ka je to nej cerkev, nego je samo bogata palača. Streha se je svetila na njoj, kak či bi bila z zlata pa z srebra,

dveri so se pa ravno tak vidle, kak či bi bile oltar v cerkvi.

Na pragi pri dveraj je stao močen moški v süknji, štera je bila obšita z zlatom, pa je meo velko pozlačeno palco v rokaj, tak ka je nej bio viditi kak stražar, nego kak general.

»Mati boža!« je zdejno Vojteh, »to je prava čüda, takša palača kak kakša

cerkev!« Ej, je pravo dale sam sebi, »tü stanüje zaistino sam casar, ali kakši minister, ali pa znabiti casarov komisar.«

Nej je mogeo več potlačiti svoje radovednosti; nanizo se je pred tem velikanom, ka je meo pozlačeno palco v rokaj, pa ga je pitao ponizno:

»Mogočni gospod stražar, ali mi ne bi šteli povedati, čida je ta palača?«

Malo je menkalo, ka je nej postao nemi od straha, gda se je človek z zlatov palicov razkolebo kak puran, vtežno svojo roko grozno

naprej pa z nečamurnim glasom pravo:

»Ne pominaji! Pašol!«

»Oj, groza!« je zdejno naš Vojteh, »te pa že pripada ves svet tomi človeki, tomi Nepominaji. Hej, hej, Mati boža!« se je nevolivao v dühi pa je šo dale.

Pečina v Kaukazi, imenüvana „vrajža vräta“ na rusko-türskom bojišči.

»Človeki pač bridko postane življenje, či vidi, ka eden do vūh plava v zlati, drugi je pa takši siromak, ka nema niti najpotrebnejših reči. Hej, hej, nega več pravice na sveti! Delaj, tak ka ti skoro roke odnemoje, pa si komaj pridelaš krūh pa kakšo slabo obleko, té gospod Nepominaj je pa v celom svojem življenji niti snopa žita nej zmlato, pa njemi bogastvo sili v oči.«

Gda je Vojteh tak mrmrao pa se čemerio, je samo ednok začūo milo tužno muziko.

Nekelko dūhovnikov je šlo naprej, šest konjov, šteri so bili pokriti s čarnim sūknjom, je vleklo drvo, odzaja je pa bilo ešče dosta kočūj, nego za drvom je nej bilo opaziti žive dūše.

»Tū je zaistino mogeo mreti kakši velki gospod« si je pogučao Vojteh, se je stisno k zidi edne hiže, pa se prekrižao pobožno pa tak gledao sprevod.

Pri srci njemi je postalo jako tužno pa žalostno. Nišče je nej šo za drvom pokojnoga, nišče se je nej jokao, nišče se je nej skuzio za mrtvecom. Tisti, ki so se pelali za pokojnoga drvom, so bili opravljeni, kak či bi se pelali na svatbo pa so vsi bili viditi nekam veseli.

»O, ka naj to pomeni?« si je pošepeto Vojteh; »mrtvec, sprevod, pa se nišče ne joče, nišče niti edne skuze ne pretoči za drvom pokojnoga.«

Nej je mogeo duže strpeti, nego je

stopo k kočiši, šteri je sedo v ednih zadnjih kočūjaj, pa ga je pitao:

»Ali mi vi ne bi štelí povedati, čidi je te sprevod?«

»Kočiš si je samo stepao glavo, je zmigao z ramami pa pravo:

»Ne pominaji.«

»O, Jezuš Nezerenski!« je zdejno zdaj Vojteh, »to je te tisti velki bogatin! Mro je, ka njemi je hasnilo njegovo velko bogastvo? Pa se nišče ne joče za njim, nišče ne preleje niti edne skuze za njegovim drvom. Vidite zdaj, bio sam nevoščeni na njega, pa je zato meni li bole, kak njemi, — zato ka sam ešče jaz živ pa zdrav. O, Bog ne daj, ka bi mene, gda merjem, tak z veseljom pokapali. Ho, ho, kelko bi bilo pri mojoj smrti joča pa nevolivanja. Gospodarje bi žalūvali, gospodinje bi postale tužne, deklina bi se razjokale, moja mati bi pa brščas mrli od žalosti pa od joča! Da je pa s tvojim bogastvom tak, gospod Nepominaj« je pravo za en časek dale Vojteh, »zato počivli mirno v zemli! Jaz ne menjam s tebov; raj sam siromaški hlapec, šteroga lūdje radi majo, nego bogatin, za šterim nišče ne pretoči niti edne skuze!«

Od toga časa je nej bio več nigdar nevoščeni na nikoga bogastvo pa se je nej več tožo zavolo svoje usode.

Gda je postao sam bogatin pa župan v občini, je tūdi na njegovo bogastvo pa na njegovo srečo nej bio nišče nevoščeni . . .

Po „Str.“

Nekelko slovenskih pregovorov.

Nej je tisti siromak, ki je nigdar nikaj nej meo, nego tisti, ki je meo, pa je zgūbo.

Lanskoga snega se nej trebe bojati.

Mrtvoga zobovje ne bolijo.

Što dosta guči, on tūdi dosta laže.

Kovač zato ma klešče, ka si rok ne bi žežgao.

Što se z vukom pajdaši, more ž njim tūdi tuliti.

Gde te ne srbi, tam se ne škrabli.

Kakše seme se-jaš, takše silje boš žnjeo.

Edna lastvica ešče ne napravi protoletja.

Z šteroga dreva sad sam kaple, je nej trebe trositi.

Gola kost nanč psovi ne tékne.

Dvakrat žine, trikrat laže.

Drūgim proso braniš, svoje pa vrablom pūstiš.

Pokeč ma medved ešče gnjile grūške, se ne boji lakote.

Dobro blago, dobro delo se samo hvali.

Čemi je slepci gledalo?

Bolše je vervati svojim očem, kak tūjim vūham.

Žensko jezik bije.

Bolše je pošteno mreti, kak sramotno živeti.

Brezi kvasa se krūh ne gible.

Bolše je z čednim jokati, kak z norcom spevati.

Brezi zdravja nega bogastva.

Ribič ribiča daleč vidi.

Siromaštvo pa kašel se ne data zakriti.

Rani dež, pa stare babe ples.

Sila železo tere.

Proti smrti nega vrastva.

Stare vere, staroga vina, starih prijatelov se drži.

Z velkov gospodov je nej dobro črešenj zobati.

Strah je dobra reč pri hiži.

Vari se maček, štere naprej ližejo, odzaja pa škrablejo.

Či več ma, bole mrmra.

Vino ešče s čednoga napravi norca.

Vsaka ftica rada leti tá, gde se je

zvalila.

Devet meštrov, pa deset stradavcov.

Vsaka krava svoje tele liže.

Zakon brezi dece je den brezi sunca.

Vzemi si ženico sebi vrstnico.

Ženi sinū, gda ščeš, hčer pa, gda moreš.

Tisti je moj brat, šteri bi mi včino dobro rad.

Trezen misli, pijan pove.

Tūdi stare koze rade sol ližejo.

Najšeo se oča za sirote padloga vojáka.

Ka mladi ne vejo, njim stari povejo.
Pijanka je ciganka.
Pes psa dobro pozna.
Nej trebe gledati, gde mačka spi,
naj samo miši lovi.
Nej so vsigdar kolede!
Kakša je prelja, takše je platno.

Kak si postilaš, tak bos ležao.
Bolše je, či jem jaz pesje meso,
liki pa psi moje.
Bolše je samomi biti, liki pa poš-
tenje zgübiti.
Či sosedova hiža gori, pazi na
svojo!

Narodne pesmi.

Od edne deklina zapeti...

Narodna.

Od edne deklina zapeti vam ščem;
Ona živela nesrečen je den:
Zdrava od domi gre,
Ona za to neve,
Či jo smrt v vodi dokončat žele.

Da bi ona znala za to,
Lejko bi vzela od mater slovo.
Sladko si zgovori:
Ge si moj bratec ti,
Kak se ti kaj pri soldakaj godi?

Da bi jaz stariše bogala,
Ne bi trpela telko nevol!
Vu eden no dvajsti let,
Spisan je ete svet,
Zdaj pa med vodov mogla bom mret'.

Njeni stariši iščejo njo,
Ona pa plava na bistro vodo.
Oča prestrašeni,
Šče njoj pomagati,
Ali da Micka več ne govori.

Zemla je velka, Gospodov je vrt;
Na vsako stopinjo nas čaka že smrt.
Vari se človek moj,
Kliče ti angeo tvoj,
Vedno te pela z nevidnov rokov.

Drügo pomagati ne znamo kaj,
Prosmo Marijo en zvoleni raj,

Ka de tam prosila
Lüboga Jezoša,
Ka nam enkrat ležešo smrt da.

Zapisao: Š. K.

Sinko Marko se je ženo...

Narodna.

Sinko Marko se je ženo...
Takšo ženo si je iskao,
Ka bi znala svilo presti,
Gvant zašiti, robce tkati.
Iskao jo je, najšejo jo je,
Proso jo je, dobo jo je.

Gda smo se po njo pelali,
Te je morje süho bilo;
Gda smo se nazaj pelali,
Te je morje breg štrijalo.

Grüntaj, grüntaj, mladi družban!
On je grüntao do kolena.
Grüntaj, grüntaj, mladi pozvačin!
On je grüntao do pojasa.

Grüntaj, grüntaj, mladi staršina!
On je grüntao do pazij.
Grüntaj, grüntaj, mladi mladoženec!
On je grüntao, nej ga več bilo...

Zdaj vsi se stopte zaporedoma,
Naj vam davlem svilne robce:
Či so mali, vej so dragi,
Či so mali, vej so dragi!

Jaz pa idem, k njegovomi oči.
Oni mi tak pravijo:
„Sneho imam, sina nemam,
Sneho imam, sina nemam.“

Jaz pa idem k mojemii oči.
Oni mi tak pravijo:
„Hčerko imam, zeta nemam,
Hčerko imam, zeta nemam.“

Jaz pa stopim notri v morje,
Ge moj lübi tam prebiva.
Jaz pa stopim notri v morje,
Naj si ženina poiščem.

Zapisao : Š. K.

Mati je mela tri hčeri.

Narodna.

Mati je mela tri hčeri,
Vse tri k meši pošilala;
Dve sta radive molile,
Edna nič nej marala.

Gda je sveta meša bla,
Te je v krčmi tancala;
Gda je sveti evangeljom bio,
Te že je trüdna gratala.

Gda je sveta predga bla,
Te je šla v ograd ležat.
K njoj je prišeo en mladenec,
Deklico je gor zbüdio:

„Stani gor, devojčica,
Ka va malo tancala!“
„Kak bom s tebov tancala,
Da sam te nej poznala?“

„Jaz sam s pekla vrag,
Imam takše düše rad,
Štere nič ne marajo,
Vsigdar vragi slüžijo.“

„Jezoš no Marija ti,
Pomagaj mi, pomagaj mi!“

Zapisao : Š. K.

Naša straža v zakopah.

Spomin na ednoga velikoga dobrotnika vogrskih slovincov.

Letos, 1915. aprila 22-ga je ravno *devétideset* let, ka je té naš dobrotnik sunce zagledno. Gučim od vsešiom, po celoj slovenskoj krajini dobro poznanoga i visoko poštüvanoga, topolovskega veleposestnika, blagorodnoga gospoda *Pitz Hermana*.

Skromnost toga blagoga starca toti ne dovoli, da bi mi njega hvalili, ali njegove zaslüge pri vogrskih slovincih so tak velike, ka je naša ostra dužnost se ž njega spomenoti, dár zahválnosti njegovomi spomini prinesiti ob redko gda doživlenoj *devetleasetletnici*.

Blagr. g. Pitz Herman so se rodili na Nizozemskom, ali v Hollandii l. 1825-ga, aprila 22-ga v občini Frankelhof. Leta 1857-ga so prišli na *Krajno* za ravnitela na imanje grofa Szápáry Antona i tü 35 let gospodarili z takšim uspehom, ka pára tomi ne najiti pred njimi, niti za njimi.

Kda so té človek med naš narod prišli, je té v gospodárskom poglédi ščista zaostani bio. Pravilno obdelávanje njiv, prava živinoreja je niti po imeni ne bila znana med našim lüdstvom. Dnesdén pa po navodilah toga dobroga gospoda navučeno naše lüdstvo tak v gospodárstvu, kak pri živinoreji svoje sosede, štajerske slovence jako prekosi.

Navčili so té gospod naše lüdi orati, gnoj prav ceniti, spravili so njim pripravno skér (pred njuvim prihodom na *Krajno* so v slovenskoj okolici samo lesene plüge poznali) právo plemensko

živino, pokázali so njim, kak se more toj polagoti, kak se more ž njé hasek brati. Njuv „*krajnčki sir*“ je daleč sveta znáni bio.

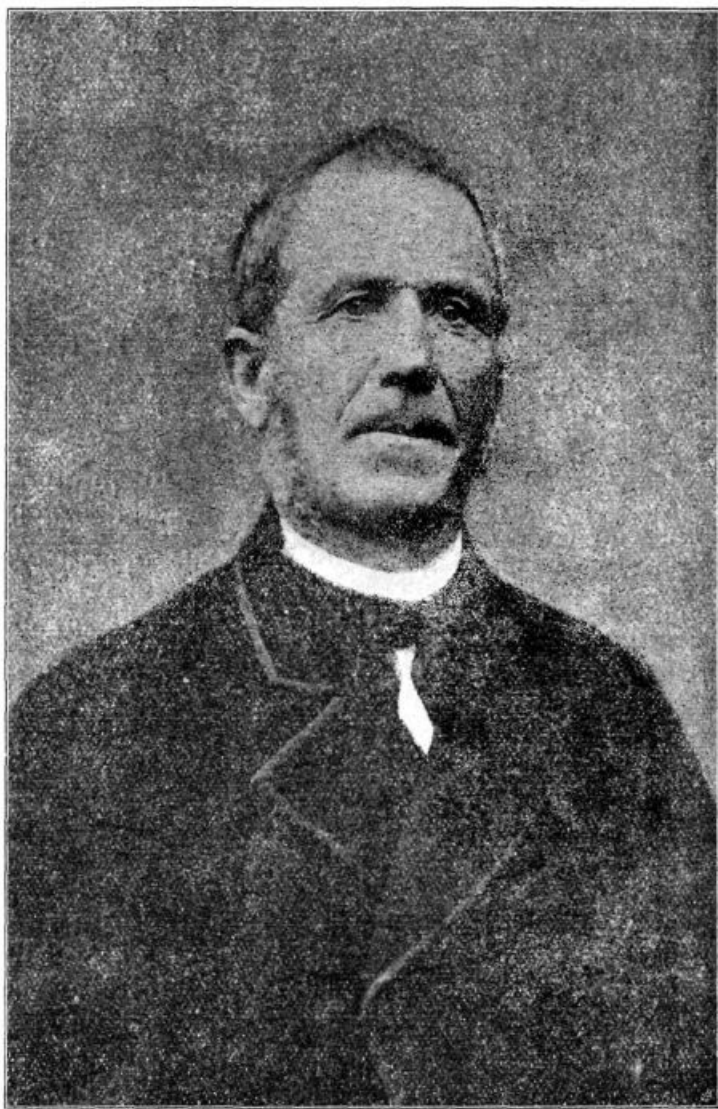
Vsakoga so radi presvetili, vsakoga pomogli, ešče v nočnom vremeni se njim je nej vnožalo siromaškomi lüdstvi iti na pomoč, če se njemi je pri márhi kakša nesreča protila i vse to brezplačno, samo za Bog plati.

Je čüda zato, če jih je lüdstva poštüvalo i bogalo? Je čüda, če se dalo po njih voditi, če je začelo po njuvih navukah gospodariti, po njuvih navodilah živinorejo, svinjerejo, kürijerejo vpelávati? Prvi so bili krajnčarje i sosadni veščarje, ki so hodili se včit gospodarstva na »marof,« od teh se je pa pa širo düh pravoga gospodárstva po celoj slovenskoj krajini. Na kakši hasek je bilo toga blagoga moža čedno gospodarenje našemi lüdstvi, kaže jasno dobrostanje tišinske fare. Na mnogo slabših grüntah, kak je drüge krajine majo, tü vendar dobro stojijo prebivalci, dugov ne poznajo, pa če je, se jih hitro rešijo. Sobočke hranilnice i tišinska posojilnica sta svedok, ka tišinski farniki po vplivi g. Pitz znajo dobro gospodariti, znajo, ne jezere, nego sto i sto jezere spraviti i shraniti.

Vlekla je lüdi k dobromi gospodi tüdi njuva pobožnost. Leto poznej, kak so na *Krajno* prišli, so se oženili z ednov jako bogáboječov gospodičinov, štera je mati bila ne samo svojoj deci, nega vsakoj siroti. Ne bilo tak slaboga

vremena, ka se tá družina ne bi sprá-
vila po nedelah i svetkah k sv. meši.
Molitev je bila vsakdenéšnja hrana
njuve dúše. Od Boga so čakali vse i
túdi dobili se. Meli so mir i Božji

Božji blagoslov šo meli, ár so molili
i prosto, trezno živeli. *Vina, žganice*
neso poznali. Glédajte ključ do velike
starosti. Živež so meli prosti — mleko,
sir, zmočaj, dober domači krüh njim

PITZ HERMAN.

blagoslov pri hiši, meli so dobro deco,
štera ečče dněsdén z gorečov požrtvo-
valnostjov dvori seromi oči i trepeče
z lübézni, naj more nagoditi njego-
voj želi.

je nadamesto nezdrave, zdravji škod-
ljive sladkarije. To prosto, pobožno
življenje njim je rosilo blagoslov z nébe,
šterim so kranjčko imánje tak vréd
spravili, ka so je oddaleka hodili gle-

dat gospodarovi prijátli i poznanci; té blagoslov je napravó, ka so poleg vernoga službovanja za svojega gospoda zasé túdi spravili lepo, veliko posestvo v Topolovcih, kde po dobro pretlačénih, delavnih mladih letah sladki sad i mir starosti vživlejo.

Ljúdstvu je pa najbole to nagajalo, ka so se trídili navčiti njegov materni

jezik, šteroga če so se popolnoma toti ne mogli navčiti, trídili so se, da se ga je njuva deca popolnoma navčila. Stem so stopili v družino slovensko, odprla se njim je dúša slovenska i kak dugo bo živo narod slovenski v toj krajini, bo živo túdi globoko zapisan njuv zahvalni spomin v njegovom srci.

Krajnčki.

Za kratek čas.

Slab zgovor.

Sodnik: Níkaj ne tajite, ka je to istina, ka ste šteli pobegnoti. Zakaj bi pa ovači delali lükno na zidi?

Voznik: To sam zato napravó, ka bi se sobica vetrila.

Té pa zna.

Díjak tújinci: Oprostite, gospod, vi ste mojemi pokojnomi strici ščista podobni. Ali bi mi šteli posoditi dvajseti koron?

V šoli.

Vučíteo: Či bi vas vaš pokojni oča čúli, kak velko norost ste povedali, bi se v grobi obrnoli!

Díjak: Já, moj oča so šče živi.

Vučíteo: No, te pa vaš dedek.

Premalo gosposko.

Trgovec agentí: Či se mi ne spravite s poti, vas vó vržem!

Agent: Pa nanč hlapca nemate, ka bi sami te poseo vršili. Sram vas more biti!

V zapori.

Tújinec: Ali pa v vozi túdi dobro ravnaajo z vami?

Voznik: Ravnaajo z nami dobro, nego jako so nam nezavüplivi. Nigdar nam ne dajo klüča od dver.

Pred sodnikom.

Sodnik: Komaj ste prišli z voze, pa ste že pali vkrali celo obleko!

Tat: Ka sam si pa znao? Vse mi je bilo pretesno, zato ka sam v vozi postao 50 kil žmetnejši!

Pobolšao se je.

Pazíteo temlice: Komaj ste prestali svojo petletno vozo, pa ste že pá prišli notri na tri leta!

Voznik: No, ali pa to ne kaže, ka sam se pobolšal, ka bom zdaj samo tri leta, prle sam pa bio pet let?

Na bolšem.

Prvi sosed: Ka vam pa je?

Drügi sosed: Glava me boli tak, ka malo ne ednore.

Prvi sosed: Dajte hvalo Bogi, ka

ste na bolšem kak jaz. Mene zob boli pa me žena zmirom nagovarja, ka bi si ga dao zmeknoti. Vaša žena pa znamkar ne bo zahtevala od vas, ka bi si dali glavo odrezati!

Pri sodišči.

Sodnik: Že tretič ste letos toženi, ke ste v krčmi marelo vkrali. Kelko marel pa te vi potrebujete?

Slab zgovor.

Mlekar dekli, štera je mleko prinesla: Kak je pa prišla riba v mleko?

Dekla: Jaz si to ovači ne morem premisliti, ka jo je mogla krava požreti, gda smo jo napajali!

Velki zgübiček.

Sluga: Gospod baron, prosim, odpustite me z službe!

Baron: Zakaj pa?

Sluga: Mladi gospod baron me je že tri tjedne nej spluskao!

Baron: To je prav; jaz sam njemi prepovedao. Ali si pa odnoro, ka za toga volo ščeš oditi?

Sluga: Odnoro sam nej, nego ta reč stoji etak: Gda me je mladi gospod baron zbio, mi je vseli plačao 50 file-rov — zdaj se pa ta zgübitev preveč pozna v mojoj mošnji!

V menažeriji.

Gledavec: Gda idete k tigrom pa k medvedom v kletko, vas ne obide strah?

Krotivec zverin: Strah ne, nego buhe!

Pri krščanskem navuki.

Verovučitel: No, Jožek, kam drži vozka pa kamenita pot našega življenja?

Jožek: V cerkev!

Verovučitel: No — tüdi prav! Navadno pravimo, »v nebesa!« — Kama pa pela široka, lepa pot?

Jožek: V krčmo!

Malo pa velko.

A.: Meni se je pripetila mala nevola. Žena mi je vujšla.

B.: To maš ti za malo nevolu? Ka bi pa te bila velka nevola?

A.: Či bi se ona povrnola.

Sam sebe ovado.

Zagovornik: Prosim, obtoženca ne sodite ostro, zato ka je malo penez vkrao. V tistom prečnjeki je bio celi küp bank, pa je je nej vzeo!

Obtoženec joče; predsednik ga pa nato pita: Zakaj pa jočete?

Obtoženec: Zato ka sam tistih bank nej opazo!

Pri betežniki.

Betežnik: Dnes sam že telko trden, ka lejko kupico pive pijem!

Zdravnik: Tak, tak... meni bi pa bilo lübbe, či bi bili tak trdni, ka nikaj pive več ne bi pili!

Pri ženitbenom posredüvalci.

Mladoženec: Edna ma penez kak toče, pa je grda; drüga je lepa kak angelček, pa je siromaška kak cerkvena miš! — Ali nemate niedne takše, ka bi bila lepa pa tüdi bogata?

Posredüvalec: Mam, samo ka takša za vas ne mara!

Odkritosrčen odgovor.

Jožek proti Tineki, ki je dovec: Povej mi, povej, lübi moj, kak ti je bilo, gda ti je žena mrla?

Tinek: Ravno tak, kak či bi se po lakti vdaro. Nezgovorno boli, pa hitro mine.

Brihten sluga.

Častnik slugi: Joško, ti si mi prineso dva leviva črevla, teva pa vendar ne morem obüti!

Sluga: Gospod, to sam že jaz sam opazo; čüdno pa je, ka mam vöni ešče dva crevla, šteriva pa tüdi ne bote mogli obüti, zato ka sta oba desniva.

Pri sodniki.

Sodnik: Čüdno je pa, ka ste vi pe-neze pri miri nehali, obleko ste pa vkrali!

Tat: Prosim, na to me nanč ne opominajte, zato ka sam zavolo toga že sam na sebe čemerem!

Čüdno.

A.: Či se moj mož preveč napije, je na drügi den ves pobiti!

B. To je šče nikaj nej lagoonjega. Či se pa moj mož napije, te sam pa drügi den jaz vsa pobita.

Pred porotniki.

Mladi fiškališ zagovarja človeka, ki je svojega očö vmoro. Na konci zagovora pravi:

»Pa, gospodje porotniki, ali je nej čisto naravno i prav, či oča prle ide na ov svet, kak pa deca?«

Čüdno.

Kelko dokazov je potrebno v reči pa v dejanji, ka človek dokaže svojo modrost; edna sama reč je pa zadosta, ka ovadi svojo norost!

V kasarni.

Desetnik: Prostack Sršen, vaše gombe so vse zamazane, samo tista je svetla, štera vam menka.

Pred sodiščom.

Sodnik: Zakaj ste sosedi vkrali kolbase?

Obtoženec: Njegovoga praščiča sam že dugo časa poznao, pa bi zato rad meo mali spomenek od njega!

Slab zgovor.

Sodnik: Nikaj se ne izgovarjajte! Redar vas je zadobišao, gda ste tomi človeki, ki je bio vinjeni, črevle züvali!

Obtoženec: Istina, ka je tak bilo. Čüo sam, kak zdihavle, pa sam mislo, ka ga čreveo žüli, zato sam njemi ga pa züo!

Kratek odlog.

Zavüpnik: Či mi v osmih dnevaj ne plačate duga, bom vas mogeo tožiti.

Dužnik: Ka, v osmih dnevaj? Ve si pa premislite, kak kratki dnevi so zdaj po zimi!

Ruski pregovor.

Prle kak ideš v vojsko, moli ednok, prle kak se podaš na morje, moli dvakrat; prle kak se ženiš, moli trikrat.

V jahalnici.

Častnik novinci, šteri ravno s konja leti: »Bačkecma negda! Ali jahajte, ali pa po zraki plavajte!... Oboje naednok ne ide!«

Dobra klüpija.

A.: Jaz ti odam konja. Kelko daš za njega?

B.: Velki voz sena!

A.: Ka bom pa z senom, či ne bom meo konja?

B.: Jaz ti ga posodim za telko časa, ka ti seno poje!

V trgovini.

Trgovec vsiljivomi agenti: Či bi meo hlapca, bi vas včasi dao vün vrčiti!

Agent: Kelko mi date, pa bom šo po njega!

Kelko šče ostane?

Vučitel: Števek! či od 10 vzemeš 10, kelko šče ostane?

Števek je v zadregi, pa nikaj ne pravi.

Vučitel: Či ti mati dajo 10 krajcarov, pa je ti zgubiš. Ka maš potom v žepi?

Števek: Lükajo!

Z detečih vüst.

1. *Sinček:* Kama pa ide sunce večer?

Oča: Spat ide, kak ti.

Z bližanje mlake se oglasijo, žabe sinček nato pravi oči: »Oča, sunce že frče.«

2. Verovučiteo pita deklico, što jo je stvorilo. Deklica odgovori: »Lübi Bog, nego ščista malo; rasti sam mogla sama.«

KÜHARICA.

„To maš tepeš nepošteni!
Tak se küharca jezi,
In s kijancov po temeni,
Da njem v glavi vse šümi.

V laboško je mast nalila,
Vnjoj že fanke plavajo,
V lonec pa je štrukle skrila,
Krog se vsi naganjajo.

Vsa, kak pečen rak, rdeča,
Gre po malo mrkevce.

„Oj ti modra küharica!“
Pravi Mankici srce.

Prišedša nazaj, prebledi,
Prazna, joj, je laboška!
Pa za vratmi ka zasledi?
Sosedovoga Joška.

Ti si Jožek tü za dvermi?
No vse znano mi je zdaj!
To maš tepeš nepošteni!
Pif, paf, pof... le idi zdaj!

R. J.

Kakši je bio Jezuš, gda je kak človek prebivao na zemli?

Či gledamo podobe pa kepe, šteri nam predstavljajo Jezuš, vidimo, ka je na njih Jezuš nej povsedi ednako namalani. Nastane zato pitanje, kakši je bio Jezuš v resnici, gda je živo na zemli. Na to pitanje nam da odgovor edno staro pismo, štero pismo se nahaja v arhivi Cesarinove družine. To pismo je napisao svojemi casari Publij Lentulus, ki je bio prednik Poncius Pilatuša. Pismo je napisano v dijačkom jeziki, pa je je pisao človek, ki je Jezuš vido z lastnimi očmi.

V slovenski jezik prestavleno se to pismo etak glasi:

»Zvedo sam, o casar, ka bi ti rad znao, ka ti jaz ščem povedati.

Žive najmre tü eden jako jakosten človek, komi je ime Jezuš Kristuš, koga zove lüstvo za pre-roka, vučenicje njegovi pa pravijo, ka shaja od Boga, pa to trdijo od njega, ka je sin Boga, ki je stvoro nebo i zemlo pa vse, ka jeste.

V resnici so čüti, o casar, vsaki den jako čüdovitne reči od toga Kristuša: mrtvece obüdi pa betežnike zvräči z ednov samov rečjov.

To je človek jako lepe postave pa

lepe zvünešnjosti, na šteroga obrazi je telko milobe, ka ki ga gledajo, ga morejo lübiti, pa se ga bojati tüdi.

Vlasje, štere ma za vüha pogladjene, so takše farbe kak dobro zreli lešnjeki, od vüh do ram so malo bole črnkasti, nego svetlejši.

Na čeli ma vlase na dvoje (kak se pri nas pravi »na potec«) počesane, kak je to navada pri lüdeh z Nazareta.

Čelo ma gladko pa jako jasno; lica, na šterih nega nikše grbe, nej drugoga znamenja, so zmerne farbe.

Vüsta pa nos so pravilna; obraščenje (brada) je gosto, pa je na farbo gledoč takše, kak so vlasje; nej je jako dugo, pa je nasredi razpelano.

Njegov pogled je oster pa resen; oči so takše kak sun-

čeni traki, pa zavolo svetlosti nišče ne more naravnoč v nje gledati; gda koga kara, trepeče; gda opomina, te se skuzi; lüstvi se hitro dopadne, pa je poleg resnosti tüdi večkrat dobre vole.

Lüdje pravijo, ka so ga nigdar nej vidli, ka bi se smejao, pač pa ka se je jokao. Roke ma jako lepe; gda se

Naši vojáci pri obedí na bojišci.

s kem v guč vzeme, ga vnogo lüdi rado poslüša, nego on to malogda včini; obraz je skromen, ponizen; on je najlepši človek med vsemi, kak jih človek more viditi pa si jih misliti; povsem je podoben svojoj materi, štera je najlepša ženska med vsemi kak jih je viditi v toj krajini.

Zato pa, o casar, či tvoje veličanstvo žele viditi toga človeka, kak si to prle dao pisati v svojem poročili, potom mi samo naznani, pa ga jaz včasi pošlem k tebi.

V vučenosti ga občüdjuje celi Jeruzalem. On se je bar nej včio od nikoga, pa je zato li v vseh znanostaj jako vučeni.

Hodi bos pa goliglav; vnogi se zato smejejo ž njega, nego v nazočnosti se ga bojijo, pa je resan istina, kak so mi to židovje pravili, ka je nigdar nej bilo čüti tak modre nasvete pa tak lepe navuke, kak je vči te Kris-

tuš. Vnogo židovov ga drži za Boga pa njemi verjejo, edni so ga pa tožili pri meni, kak či bio sovražnik tvojega veličanstva.

Tei jalni lüdje ga večkrat jako kaj zimlavlejo.

Nega čüti, ka bi gda komi napravo niti to najmenšo neprijetnost; pač pa vsi tisti, ki ga poznajo pa ki so ga že preskušali, pravijo, ka so od njega dobili kakšo dobroto ali pa zdravje.

Zato, o casar, čakam pokorno, pa ka bo mi velelo tvoje veličanstvo, tisto se spuni. « ...

Tak je opisao Jezusa človek, ki ga je vido z lastnimi očmi. Bio je pa te človek poganske vere, pa nej znabiti Kristušov prijatel, kak bi si to što vtežno misliti; pa da je pismo pisao casari, pred kem je bio odgovoren za svoje trditve, zato lejko verjemo, ka je pisao istino.

Je Jezušovo Srcé v nébi od vekomaj bilo?

Ne, nego samo od tistih mao je tam, kak je Jezuš odičeno v nebo odišo. Na 33-om strani našega kalendara pa čítemo té reči »Vidilo je to Srcé nevolo človečanstva na zemli, v greh zatopleno pokolenje Adamovo v šatanovoj oblasti pa je doliprineslo Sina božega z nebe na zemlo.« Kak se pa te té reči moro razmeti? Bog vse vidi i vse zná. Vido i znao je zato Sin Bog v nébi od vekomaj, ka človek postane,

de njemi ime Jezus i de meo človeče srcé. V to formo je že tak od vekomaj bilo Jezušovo Srcé v nébi, to je v Božoj voli ne pa v Božem teli, šteroga te ešče ne bilo.

Ka pa v oltarskom svestvi jé Jezušovo Srcé? Jé poistini od slednje večerje mal i bo do konca sveta.

Pa či to Božje Srcé tak blüzi bi je za té, smeš ti pri njem mrzel ostati?

PETER

ALI MOČ DOBRE VZGOJE.

Spisao v taljanskem jeziki Don Bosko.

1. POGLAVJE.

Peter ide v delavnico žveplenk (špic).

Oča: Ja znaš, žena moja, žmetno mi je pri srci, gda vidim našega Petra v raztrganoj obleki in brez dela potepati se okrog. Četvero dece mava, Peter je največji, star že 8 let, morava ga dati kam delat. Či inam ne, v delavnico žveplenk Bokardove gospe. Dosta ne bo zaslužio, kajti takših delavcov ma dosta, itak nikaj prinese k hiži in tudi to nam pomore za živež.

Mati: Lubi moj mož! znam kakša težava je s četvero decov. Itak mislim, da bo bole či bova Petra ešče kaj časa pošilala v samostansko šolo, gde se navči čteti in pisati, ka je pa ešče več, moliti. Vej je ešče tudi preveč mladi za težko delo. Či bō hodo v šolo, to bo gotovo bole za njega, kak pa delati v tistoj tovarni (fabriki), gde se nahaja toliko lagojih, ki bi njemi gotovo ne dajali lepih zgledov (péld.)

Oča: Bodi mirna! Zmerom maš v glavi samo te lagoje zglede. Ka pa morejo takši mali dečki lagojega gučati ali misliti? No pa na to se bo že pazilo. Zdaj ga ščem poslati v službo k Bokardijovej gospej.

Mati: Pa njemi vsaj poišči kakšo drugo delavnico, gde nega takših tovarišov ali pa menje kak v toj. Znaš da dečaka morava varovati vsega la-

gojega, štero bi njemi znalo strgati iz srca tisto, ka sam njemi s tolikim trüdom do zdaj zasadila.

Oča: No... zadosta je zdaj! Indri zasluži največ 12 krajcarov na den, pri Bokardijovej gospej pa 18 in s tem...

Mati: Ešče nikaj: jaz ti neščem proti stati, toda se mi vidi bole, či se dečak prve navči toga ka njemi je bole potrebno. Srčno želem, da se navadi čitati, pisati in malo računati. V istom časi bi se pa navčo krščanski navuk in se pripravo za prvo sv. obhajilo in...

Oča: Ne delaj si nepotrebnih brig! Peter bo delao kak jaz. V šolo sem nikdar ne hodo pa sem itak ne zaostao za svojimi vrstniki. Istina da, či obesijo kakši napis na občinski steber, ga gledam kak »tele nova vrata« in či me što pita ka je bilo napisano, njemi ne vem povedati. Naj bo kakšte, jaz moram delati tudi v nedelo, či v pondelek ščem kaj jesti. Z 18 krajcari, štere Peter zasluži, si ti napraviš svojo polento jaz pa jūžino.

Hajdi Peter, obüj si črevle pa na delo!

Mati: Zakaj ga zoveš? Počakaj, bom ga jaz sama gnala. Prve njemi obleko popravim.

Sirota mati si globoko zdehne, muje Petrov obraz, ga obime in položi na svoja kolena, rekoč: Dragi Peter! Bogati moraš svojega očo in mene. Vi-

diš, tak mladoga te morava poslati na delo, da si zaslužiš falaček kruha. Ubogo dete! potrpi, pri nas je že tak, da se moraš tudi ti poprijeti dela. Vkuš boš z ništernimi tovariši; spominaj se vsikdar lepih navukov, štere sem ti dala. Znaš, dragi Peter, da moramo Boga ljubiti, ga bogati in ga ne smemo žaliti? Či te bodo tvoji tovarši zaničevali ali slabo od tebe gučali, ne odgovarjaj jim. Či te bodo na kaj lagojega napelavali, n. pr. da ne trbe delati; ali da drugim kaj vzemi, ali da ne trbe stariše bogati, nikdar jih ne poslušaj! Zpomni si, lubo moje dete, da mi vsaki večer. gda prideš domo, vse poveš, ka ste si po dnevi pogovarjali.

Jaz sama bom te učila ka smeš delati in ka ne. Bodi vesten, bogaj svojega gospodara, proti svojim tovarišom pa bodi vluden in prijazen. Delaj marljivo in razodeni vse svoje težave dobromi Jezusi, misli večkrat na njega, na Marijo Devico in sv. Jožefa. Prosi neprestano svojo najbolšo mater, da bi ti sprosila tiste milosti, štere najbole potrebuješ. Prosi jo pa tudi za svojega očo. Strašno bridko mi je bilo pri srci, da je celo pred tebov pravo, da te samo zato tak mladoga pošila na delo, da bo za tvoje težko zaslužene krajcare ležej po krčmah popivao; dragi moj, bridko je to.

Končavši svoje navuke, sirota mati prime Petra za roko in ga pela proti delavnici žveplenk. Oba stopata tiho po strmih in temnih stopnicah do tretjega nadstropja (štoka). Odpre dveri in pravi: Dober den gospa Bokardi! Pripelala sem vam tū osemletnoga dečaka, da bi ga vzeli med svoje de-

lavce, či je mogoče med njegove vrstnike.

Bokardi: No dečko, ka bi pa rad delao? Tvoj oča mi je že pravo, da si ne posebno močen, pa da boš za to zmožen ka ti dam. Ne bojte se mati, tudi on dobi delo kak drugi.

Te reči so ravno ne jako potolazile mater. Itak se je dala vsa v volo božo, vej pri Bogi edino je tolažba. Srečna mati, štera je v vseh nevolah iskala tolažbo v sv. veri.

Stopimo pa nikelko v delavnico žveplenk.

Prvi dečak: Glejte si ga no toga, kak je lepo oblečen pa umit, kak lepi robec in črevlje ma, glejte ga no!

Drugi: Oho, daj mi malo robec, ti nikaj pokažem. Zakaj se pa jočeš? Zakaj?

Tretji: No tej pa majo lepi čas se šengariti, hodi se k meni; či te što kaj pita, povej njemi, da tu samo jaz mam pravico gučati.

Te tretji je bio najstarejši med vsemi drugimi. Peter je postao malo batrivnejši. Si sede pri svojem zagovorniki in gospa njemi prinese delo, za štero je prijaos vso silo, da bi zaslužio tistih 18 krajcarov, štere je oča tak pohablano čakao.

Peter je bio vsikdar veseloga značaja in hitro je postao prijateo s svojimi tovariši. Nato so se začeli živi pogovori med njimi od raznih rečeh.

Tovariš: Kaj delajo tvoj oča, Peter?

Peter: Moj oča so zlatar, in tvoj?

Tovariš: Moj so fakin. Ali se kaj dobro zabavaš ob nedelah?

Peter: To tak, da se zabavam. Najprej idem z materjov v cerkev, potem

k večernici, nato se pa sprehajam s svojimi brati.

Tovariš: K meši hodiš in k večernici-ti? Či bi ti znan kolko je prijetnejše delati kak delam jaz! Meni moja mati pravijo: Idi k meši! Se razmi da bom šo, njim pravim. Kda pa pridem

jana, v nedelo in svétke biti pri sv. meši.

Tovariš: No pa vsaj med večernicami boš šo; boš vido kak lepo se bomo zabavali.

Peter: Tudi to ne morem; istina, da moja mati vsikdar ne idejo z menov,

Pregnanje rusov z Uzsok prelaza.

do prvih cerkvenih dver, stopim, potem pa hajd na druge dveri vün — in se idem z tovariši igrat. V nedelo boš tudi ti Peter šo z nami — jeli?

Peter: To pa že ne! Moja mati idejo z nami, pa či tudi ne, jaz znam, da je dužnost vsakoga vernoga krist-

toda mi toplo priporočajo da moram iti. Jaz jih bogam, kajti znam, da što starišov ne poslušša, tisti je Bogi samomi nepokoren.

Tovariš: Ej beži no, ti se samo mitiš. Či ne boš šo naj te...?

Ne brigajoč se Peter za to tova-

rišovo napetavanje, je skoz dve leti hodo po poti, štero njemi je skrbna mati pokazala. Velko zavüpanje je meo v njoj. Vsaki den njoj je povedo, ka je šlisao od tovarišov. Mati njemi je davala dobre navuke, oba sta pa vsaki den prosila Boga, da bi njemi podelo potrebne milosti. Bog njemi je pa dao milost, da je premagao svoje sovražnike.

II. POGLAVJE.

Kak se je Peter pripravlao za prvo sv. obhajilo.

Dve leti je živo v takših razmerah. Namesto 45 krajc. je zdaj služo 55. Bokardijova gospa je bila z njim zadovoljna. Tüdi oča se je veselio, da je dobivao zaslužene groše, štere je pa takrekoč tople zapravo.

Tak se je čas za Petrovo prvo sv. obhajilo približao, in zato je mati mela nove skrbi. Oča je popolnoma prepüsto materi Petrovo vzgojo. Njegova navada pa, hoditi v krčmo in pijančevati, je postala druga natura. Druga deca so dorasla, stroški so se povekšali, nieden pa nikaj ne zaslüžo.

Draga žena, dene mož, potrpi, potrpi. Peter mora dale hoditi v tovarno na delo.

Mati: Bog moj, ka pa prvo sv. obhajilo?

Oča: Tukar si pomagaj, kak sama znaš!

Mati: Ka pa misliš, se bo mogeo včiti katekizem in hoditi v cerkev h krščanskomi navuki?

Oca: To me nikaj ne briga, jaz želim, da dečak naprej hodi na delo. Hajdi Peter, hitro delat!

Sirota mati se pri tom obrne in vsa žalostna se pašči proti cerkvi. Stopi notri in jočeč spadne pred tabernakel, gde stanuje najbolši tolažnik potrlih src. — Tu razodene Vsemogočnomi, kak dete, štero se da popolnoma oči-noj voli, vse svoje stiske in težave, ki njoj težijo srce, in ga ponižno prosi, da bi dobrotlivi Gospod njenomi deteti podelo vse milosti, štere so potrebne za prvo sv. obhajilo.

Srce se njoj napuni z nepopis-nov tolažbov. Domo idoča, komaj čaka, da bi mogla s Petrom gučati. Tüdi ta prilika je prišla. Dragi moj sinek, njemi pravi, glej čas je tu za prvo sv. obhajilo. To je za tebe najlepši čas vsega tvojega življenja, zato se dostojno pripravi.

Najlepše se pa pripraviš, či boš bole goreče molo kak navadno, či bos bole ubogliv in goreči za cerkev. — Samo to me žmetno stane, da nemaš zadosta časa, da bi se navčo katekizem in poslüšao razlaganje krščanskoga navuka pri gospodi župniki.

Peter: Ne delajte si preveč skrbi, draga mati, hvala Bogi spomin mam dober pa volo tüdi. Toliko časa že najdem v nedelo, da bom so v cerkev. Včio bom se pa marlivo. Delavne dni pa mam precı časa za obed. Jaz ga opravim v pol vöri, potem bom pa bežao v oratorij sv. Frančiška Saleškoga in tam ves post popoldne razlagajo katekizem. Či pa ne opravim obeda prle, bom jo potem.

Falaček krüha pojem nazaj idoč pa bo zadosta. Zvün toga, pa, draga mati, či mi dovolite, lahko hodim vsaki večer ta, gde včijo dečke zobstom.

Mati: Dragi sinek, pridi da te obinem, te tvoje reči tolažijo moje potrto srce.

Sirota mati je zdaj z dvojnov gorečnostjov molila, da bi mogla omečiti svojega sirovoga moža. Čiravno njoj je te ne davao od 75 krajcarov, štere je na den zaslužio, več kak 50, itak je dobra žena znala tak pripraviti obed, da je bio vsikdar že na stoli, gda je Peter prišeo domo.

Hiža je bila v lepom redi. Najmenšega praheka si ne zapazo na stoli, tla so bila zmeraj čista, postel razrah-lana in pokrita z zakrpamin toda opranim prtom. Z možom si je vsikdar smeječ pogovarjala, čiravno je bio srdit na njo, čiravno ne hodo v cerkev, v krčmo pa dostakrat.

Čidakoli ga je srečala, je vsikdar prijazno z njim gučala, vūpajoč, da se naslednje morebiti povrne na pravo pot. Koliko takših obžalūvanja vrednih možov vidimo, štere je pijača spravila v pogūbo, ki bi pa gotovo drugačni bili, či bi mogli doma mirno živeti, v poštenjej svoje žene in dece.

Nesrečna mati je bila popolnoma prepričana v tom, zato se je pa tudi trūdila, da bi moževi in celoj družini mogla olajšati življenje. Kak je šparala pri gospodarstvu! Kak si je pretrgavala! Kak dugo v noč je gori bila pri malom deli, da bi mela drugo jūtro moževi kaj skūhati.

Zdaj pa poglednimo Petra. Veren svojemi sklepi, je delao naprej v istoj tovarni. Navčo se je krščanski navuk, večkrat je pūsto obed, da bi li mogeo v cerkev. Falaček kruha je bio večkrat vsa njegova hrana, in toga je porūsteo pojdoč.

Spominam se, (pravi Don Bosko) da sem ga večkrat vido kesno v noči in pozimi prihajati h krščanskomi navuki. Eden večer njemi pravim: Peter! pa se ne bojiš v tom grdom vremeni in sam hoditi sem? Zakaj bi se bojao, mi odgovori, vej sta Bog in angel variváč z menov. Ka, to sta ne najboša prijatela?

Nikajvredni pajdašje so se njemi smejali zavolo njegovoga lepoga obnašanja. Vrstniki njegovi so ravno tisto leto meli opraviti prvo sv. obhajilo, samo da so se njihovi starišje za to jako malo brigali.

Prvi izmed onih pravi: Lansko leto me je spovednik poslaol domo, zato ka sem v posti meso jo. Moj oča mi pa pravi, naj letos ne bom tak bedast, da bi gospodi župniki to šo praviti.

Drugi: Mene je tudi stiraol ravno zatogavolo. Zato so pa mati pravili oči, da se naj zadržimo mesa, da opravim to sv. obhajilo; potem bomo pa delali kak prle.

Tretji pravi: Moj oča so mi prepovédali vėkše grehe povedati spovedniki, da bi me gde ne pūsto k obhajili. Letos je morem opraviti, ali dobro ali slabo. Potem se mi pa odpre pot k bolšemi slūži.

Peter je bio ves prestrašen nad takšimi rečmi. Samo par reči je povedao, da bi tak pokazao svojo nezadovolnost. Jaz sem ne zmožen, da bi vam odgovarjao, pravi, to pa znam zagotovo, da tisti, ki ide k sv. spovedi in obhajili in ne oblūbi odkritosrčno, da se pobolša, opravi slabo spoved. Ki pa zamučī kakši smrten greh, tisti ne more dobiti svete odveze in nap-

ravi božji rop. Tisti pa ki postne dni jejo meso, so nepokorni sv. Cerkvi, štera prepovedavle v petek in druge postne dni meso jesti.

Domo prišedši, je Peter povedao vse materi, ka je čuo. Dobra mati se je prestrašila, gda je vidila, med kakšimi pajdaši dela njeni sin. Prva skrb njoj je bila, da ga je navčila, ka zapovedáva sv. Cerkev in ka vči sv. Evangelij. Kakša nesreča, njemi pravi, kakša nesreča je to za deco, či majo brezverske stariše, in posebno, či nemajo dobre matere, štera bi jih varvala slabih zgledov in odvrčala od hudobnih navukov njihovih očov. Spomni se, dragi Peter, da je prvo sv. obhajilo za tvoje življenje najbole važno delo, na štero se mora človek dolgo pripravlati. Strgati moraš iz srca vse slabe navade in pridobiti si čednosti tvoje starosti. Moraš biti pokoren, rad in z veseljem se včiti, delati in v cerkvi se lepo obnašati. — Grehe, šterih se ščeš spovedati, obžaluj iz srca, in skleni, da več nikdar ne boš grešio. Či bi te što postne dni silo meso jesti, ne privoli, spomni se da moramo Boga bole poslušati kak pa ludi.

Pazi tudi, da niti ednoga greha pri spovedi ne zatajiš. Spovedati se moraš vseh, obžalovati vse, in trdno obljubiti za naprej lepše živeti z božov milostjov. Znaj, da je stokrat bole edno leto počakati, kak pa slabo opraviti sv. obhajilo.

Peter: Bodite brez skrbi, mati. Štiri leta že hodim k spovedi, pa se mi ešče ne pripetilo, da bi zatajo kakši greh. Gda se sam včasi več ne spominam, in me spovednik kaj pitajo, vse povem.

Tak je dobra mati pripravljala svojega Petra na prvo sv. obhajilo. Koliko mater je, ki se trüdijo samo za telo detete, za dušo se pa nikaj ne brigajo! Kaj pa naj pravim od tistih starših, ki ne samo, da se ne brigajo za duše svoje dece, nego jih ešče na krive poti spravljajo s svojim govorenjem in dejanji? Namesto da bi jih dobro pripravljali na sv. obhajilo, jih pelajo na pot pogübljenja. Kak strašen račun bodo takši starši morali dati pred božim Sodnikom!

III. POGLAVJE.

Peter ide k spovedi.

Peter se je marljivo včio katekizem. Bio je pokoren vsakoj najmenjšoj očinj zapovedi. Oča je bio gizdav, da ma bolšega sina, kak njegovi sosedje. Vido je, da se za tak lepe sinove lastnosti ma zahvaliti edino sv. veri, štero je njegova žena za mlada zasadila v deteče srce.

Tóda čas sv. obhajila se je približavao in tembole je rasla tudi Petrova gorečnost. Navajen je bio se večkrat spovedavati. Štiri leta je hodo vsikdar k ednomi spovedniki, šteromi je odkrio vse skrivnosti svojega srca; zato bi pa tüdi zdaj njegova spoved bila lahko opravljena. On je pa ne tak mislo. Ešče bole natenko se je pripravljao kak inda. Skleno je opraviti spoved za vse pretečeno življenje.

Meo je navado vsikdar najprle prositi pomoč sv. Duha, da bi mogeo spoznati vsako düšno hibo. Zato je tüdi jako skrkno zgruntao svojo düšnovest. V cerkev je hodo z največšim

spoštovanjem in mirno čakao, gda pride na vrsto, da stopi pred božega namestnika. Pred spovedjov je goreče proso Boga, da bi globoko mogeo obžalovati svoje grehe.

V zavodi sv. Frančiška je navada, da se dečki tri dni z duhovnimi vajami pripravljajo za vüzemsko obhajilo. Ves te čas je Peter pri predgah bio vzgled vsem drugim. Ednoga tovariša je tak genolo Petrovo lepo obnašanje, da je skleno se spovedati ednoga greha, šteroga je prle po očinoj zapovedi zamučao.

Eden den njemi pravi tovaris: »Peter, pogledni se v gledalo in popravi si vlase, da ne boš tak mršav.« — »Oh« - njemi odgovori - »rajši si popravim svoj duševni stan, in tak pripravim ljubomi Jezušu vredno prebivališče v svojem srci.«

Koliko mladencov pa ešče več dekeo je, ki skrbijo noč in den samo kak bi nacifrali svoje telo, njihove duše so pa prazne bože lübezni! Koliko starišov je, ki iščejo svojo čast v tom, či morejo kaj dragoga obesiti na svoje hčeri, da bi bile najlepše med onimi, ki pristopijo k sv. obhajili!

Petrova mati pa ne mela takših praznih misli v glavi. Čiravno je mela dosta vsakdanjega opravila pa ešče skrbeti za drugo deco in moža, itak je bežala, gda je malo vtegnola k sosidovim prosit kakše ostanke od platna, da bi mogla napraviti pošteno obleko za Petra. Sirota je bila, pa ne mogla sama vöstatu in či g. župnik ne bi prišli na pomoč, Peter bi šo strgani v cerkev. Kak lepa duša je prebivala pod tov siromaškov oblekov! To je

bilo tüdi za mater največše veselje. — Nazadnje je prišeo tak pričakovani čas za duhovne vaje, gde je Peter pri spovedi dobo odvezo. Nemogoče je popisati s kakšov gorečnostjov se je pripravljao na to. Nikaj ga ne mešalo v pobožnosti, do konca je ostao zbran. Stopi v cerkev, približa se spovednici in si opere dušo od vseh grehov. Oh kak je v srci goreči, gda znova büdi žalüvanje! Skuze njemi kaplejo iz oči, gda stopa od spovednice. Z rokami si pokrije obraz, ves potrtr spadne na kolena pred oltar in tak ponavlja žalüvanje nad svojimi grehi. Oblübla, da šče vsikdar Bogi veren ostati in njemi služiti celo življenje. Nedužno srce, puno najčistejšega veselja, ne more dobiti reči, s šterov bi moglo hvalodavati za tak velike milosti.

Vse njegove misli pa so zdaj obrnjene na Boga, šteroga bo za kratek čas prijaov v svoje srce, čiravno je sam siromaška stvar. Pun takših misli se vrača domo. Oča ga zagleda, in je ves začüden. Petrov obraz je spremenjen, nikša nebeska zadovolnost sija iz njega. Ide njemi proti in ga obine. Peter se njemi pa zgrabi za šinjek kak malo dete mater, rekoč: Oh lübi moj oča, či bi vi znali kak sem jaz srečen! — Ja, ja, vüпам se, pravi oča, da se obješ hitro te sreče.

Ne, ne oča, pravi Peter, ste me ne razmili. Vidite kak dober je Bog, ki zajtra pride v moje siromaško srce. On, ki je stvaru nebo in zemlo, on me püsti, da pristopim k njegovomi stoli in jem njegovo sveto telo; njega dobim, z njim se zdrüžim. Razmite to, dragi oča? Sam Bog me vabi, da se

njemi bližam in si tak pridobim njegove neštete kinče. Koliko bogastva lahko pridobim zdaj, koliko milosti lahko sprosimo za vas in za mater! Oh koliko lepoga bom proso Boga! Oča, srečni bote tudi vi, vej je Bog sam pravo: prosite in bote dobili.

Očo so te reči močno genole, tak da začne premišlavati. Kak čista in sladka je Petrova zadovolnost! Z mojim veseljem je pa vsikdar kaj bridkoga zmešanoga. To samo delo nikakor ne kaže dobrega srca, da zapravlam penne po krčmah, namesto da bi podpiral ženo, štera je tak dobra in prijazna proti meni, čiravno sem jaz zmerom čemeran na njo. Tudi jaz ščem koštati malo onoga veselja, kak moj sin.

Na, pravi ženi, vzemi ves zaslúžek toga tedna, vütro je nedela, ostanem celi den doma, samo s Petrom bom šo v cerkev, da bom pričujoč pri njegovom sv. obhajili. Pripravi tudi kaj bošega za obed, da bomo vsi veseli.

Peter zdaj od veselja ne ve kaj bi delal. Tudi mater polijejo skuze. Boža in kušuje dražo dečico, stera so se okrog njega vršeni. On sam pa je čüto takše veselje, kakšega ešče nikdar. Doma z družinov lepo živeti in meti mürno srce, to njemu je bilo pred očmi.

Peter prle kak je šo spat, je opravo svojo pokoro. Proso je svoje stariše odpüščanje za vse.

Odpüstite, jim pravi, odpüstite mi dragi stariše, vse tisto s šterim sem vas razžalio. Jaz sem gotov, da mi vse pozabite. Vüпам da mi je Bog odpüsto, vi mi pa dovršite to srečo či

mi tudi odpüstite. Tu vidite spokornoga sina, ki vam obeče pokorščino in spoštovanje za vsikdar. Oh prosim vas, odpüstite mi!

Oča gleda okoli, in njegove oči se srečajo s Petrovimi in skoro do skuz genjen pravi: Sinek moj, ti mene prosiš odpüščanje, namesto da bi se jaz ponižal in te proso usmiljenje do oča, ki je ne bil za tebe drugo kak morilec. Z rokami si pokrije obraz in skuze ga polijejo, sladke skuze, kajti prihajale so iz kesanoga srca.

Po večernoj molitvi Peter tiho zaspi. Oča pride k njemu in gladi njegov smeječi obraz. Mislo je, da vidi angela. Položi svojo glavo na počitek, toda ne more spati. Misli na svoje pretečeno življenje, spomina se nikdašnje sreče, v dühi vidi Petra, kak je müran in srečen. V düši njemu nastane boj, či ostane doma ali ne. Nazadnje sklene da obdrži oblübo, v nedelo doma ostati pri svoji družini.

IV. POGLAVJE.

Petrovo prvo sv. obhajilo.

Peter je v tom sladko zaspal. Drugi den pa, komaj se obüdi, njegova prva misel je — molítev. Njegovo srce se obrača k Bogu, šteroga bo za kratek čas prijal v svoje srce. Po molitvi se zdigne in sramežljivo obleče. Ne smemo pa misliti, da je zavolo nove obleke bil gizdav, čiravno je zdaj prvičrat v življenji bil malo lepše oblečen.

Ka pa je tudi zvünanja obleka, proti oblačili düše, ki se oblači v čednosti, štera se ogible vsakše nečimernosti in vsakšega greha? Zdaj se začüje glas

zvonov, vabečih v cerkev. Vsa deca se paščijo v te boži hram. Prvi ne ve, ka bi delao od gizdosti zavolo nove obleke, drugi skače s svojoj prevzetnosti, zato ka starši idejo z njim in drugi ga gledajo. Peter pa ves ponižen stopa poleg očo.

Ka bi njemi pa hasnilo bogastvo toga svetá, či v kratkom pride do nebeskoga bogastva? Kak modro in prijazno se obnaša, lahko opaziš pri vsakom njegovom stopaji. Njegove oči so obrnjene v oltar, niti edne reči ne spregovori s svojimi tovariši. Oča sam ga začuden opazuje. Vidi ga, kak pobožno molí iz knigice »Preskrbleni mladenič.« Zdaj je spoznao, kak dobra in skrbna je njegova žena, ki je Petra tak lepo vzgojila.

Zatem začnejo glasno vsi predobhajilne molitve. Kak pazljivo Peter ponavlja te molitve, kak gori njegovo nedužno srce pri toj pobožnosti. Kak se ponižuje pred Bogom! Čiravno je čisti kak angel, itak se ma za nevrednoga tak velke milosti. S kakšim čustvom ponavlja žalovanje! Vidi se, kak njemi je bridko pri srci, da je razžalo tak dobroga Boga. Sklene, ogibati se vsega, ka bi moglo škodovati njegovoj duši.

Slednjič pride tak zaželjeni čas. Trikrat ponavlja to srečno dete: »O Gospod, ne sem vreden, da prideš pod mojo streho, nego samo z ednov rečjov povej, in odzdravljena bo moja duša!« Gđa to pove, položi jezik na svoje nedužne lampice in prime Gospoda nebes in zemle, krala nebeskih korov.

Zdaj je Peter ne več sin siromaškoga delavca, on je pravi angel. V

svojem srci ma tistoga, ki ediní more dati pravo srečo v življenji, ma Boga. Njegov obraz je v nebeskoj svetlobi, njegovo srce je puno veselja in hvaležnosti. Potem si pa pogovarja z Jezusom samim. Gđa njemi odkrije svoje siromaštvo, svoje potrebe, slabosti svoje duše, začne etak zdihávati: Moj prelübi Jezus, ti si zdaj v mojem srci. Da si tak dober proti meni, slaboj stvari, to mi da vüpanje, da dosegnem ešče druge milosti. Mam očo, ki je svedok moje sreče tu v cerkvi, ti ga poznaš. O moj Jezus, neščem ga soditi, moram pa povedati, da on ne živi po navukih naše svete vere. Že dugo časa ne pristopi k tvojemi svetomi stoli. Hüdobni tovariši ga zapelüjejo na pot, po šteroj bi ne smeo hoditi. O moj Jezus, pripelaj ga ti na pravo pot. Ti sam si pravo: Prosite in dobite. Obrni svoje oči, tüdi na mojo lübo mater. Plačaj njoj vse trüde. Prosim te tvojo lübezen in milost. Vsikdar pa naj se zgodi tvoja sveta vola!

Vse to njegovo notranje pogovarjanje, se je vidilo na obrazi. Oča ga je neprestano gledao. Rad bi ga od veselja objino, samo nešče ga motiti v molitvi. Dugo časa se zahvaluje Bogi, potem se pa napoti proti domi.

Celi den je Peter bio vzgled svojim tovarišom. Gđa so doma opravili obed, se povrnejo vsi nazaj v cerkev, gde je bila pridiga za prvo obhajance. Peter videvši svoje tovariše, ki so z njim vred prijeli sv. obhajilo, že tak razmišlene, je postao žalosten.

Hvale vredna je navada v ništernih krajih, da deca, po vüzemskom obha-

jili ponovijo vsi vkup krstno oblubo. Te navade so tam ne meli, zato je pa Peter doma opravo lepo pobožnost. Vzeme v roke sv. križ, poklekne in začne na glas moliti: »Odpovem se za vsikdar šatani, vsem njegovim nečimernostim in njegovim delom, pos-

mene bilo kak kakša stara navada. O, či bi jaz meo takšo mater, kakšo ma Peter, gotovo ne bi zanemarjao svetih sakramentov. Srečna bi bila tudi zdaj žena, štera zasluži mnogo bošega moža, kak sem jaz. Či bi pusto slabe tovaršije, moja hiža bi bila bogata in

Ponesrečeni nočni ruski napad na naše žične (drotne) ograje pri Przemysli.

vetiti se ščem Jezušu za vse življenje.«

Očo je ta molitvica jako genola. Srce se njemi krči.

Tudi jaz, pravi sam pri sebi, sem nikda napravo to oblubo, toda kak sem jo zdržao? Prvo sv. obbajilo je za

srečna. O Peter! od tebe se včim poznati pravo srečo. Moj Bog, odpusti meni siromaki! Či si mojega sina tak blagoslovo, vupam tudi jaz, da ne zavržeš moje prošnje in mojega kesanja. Rad bi postao srečen, kak je moj sin. —

Vsi so čutili, da je te den prišla sreča v hižo. Kakše veselje za vse domače!

Večerno molitev opravijo vsi vküp. Oča je zdaj prvič klečao med svojov decov. Što bi popisao veselje in srečo dobre matere? Nikaj jo je pa itak skrbelo. Lepi začetek, si misli, samo či tak ostane.

Po molitvi si Peter leže, odpre okno, štero je gledalo proti cerkvi, in pravi: Pozdravljen mi bodi ešče ednok, mili Jezus, daj, da bom ves tvoj zdaj in vsikdar! Amen.

S srcom, punim lepih misli, v naročji angela varivača, zaspi nedúžen mladenič.

V. POGLAVJE.

Oča se spreobrne.

V ponedlek je oča znova poslal Petra v delavnico. Po večerih je pa hodo v šolo včit se čitati in pisati. Oča je navadno delao do poldne, po poldne je pa začeo po svojoj staroj navadi zapuščati delavnico. Žena je skrbno opažala vsak njegov stopaj, in je bila jako tužna, videč, da mož ne šo na delo.

Zvabo ga je tovariš, ki je že prle popívaó z njim. Oča Ivan je dnes nikši pobit in zamišlen.

No, ka ti pa je, njemi pravi pajdaš, da se tak skisnjeno držiš? Žena te je zbila, ali ka?

Te reči je pravo krohotajoč se. V Ivanovom srci so pa obüdile spomin, kak vse lepše je bilo prejšnji den.

Ivan: Jaz sem tuj, samo da sem ne tam gde bi morao biti. Tü ne op-

ravlám svojih dúžnosti. Z Bogom, jaz idem!

Pajdaš: No, malo boš pa li počakao, ne? Tvoj Peter ti dela toliko skrbi? Pravijo, da se je včera nikaj jako skažljivo obnašao v cerkvi. Veseli bodi, ne žalosten! Na tvoje zdravje, Bog živi sladko vince! Cerkev je samo za ženske pa za deco.

Ivan: Ja, itak sta pa moja žena in moj sin srečnejša kak jaz, ár mata mirno vest, mene pa peče.

Pajdas: Ej samo idi! Pij edno kupico ali pa dve, pa boš vido, kak boš srečen!

Ivan: Je nemogoče.

Pajdaš: Ti, ti, ti čakaj, jaz ti dam dobro zdravilo. Krčmarica, prineste eden liter dobroga, najbošega! Poglej pomoč, štera prežene vso tvojo tužnost; na zdravje tvoje žene in moje!

Zdaj ravno Peter ide mimo krčme v delavnico. Oča ga zagleda, in kak či bi ga strela vdarila, spadne. Nato naglo stane in beži k vratom, kričeč za njim: Peter, Peter, čüješ, hodi malo notri, hodi!

Peter: O dragi oča, ka mi pravite! Dobro znate, ka sem včeraj Bogi oblübo. Püstite me rajši na delo.

Peter pride ves tužen v tovarno. Skleno je, da te den nikaj ne bo gučao, nego tembole bo molo za svojega zgüblenoga očó.

Ivan je ostao v krčmi, toda poznalo se njemi je, da je potrť. Pajdaš ga gleda in začne etak brbrati: Jaz sem ti že povedao, da je ravno tvoj deček tisti, ki ti dela toliko skrbi. Tüdi moj je včera opravo prvo obhajilo. Zdaj se je toga rešo, ne brigaj

se toliko za njega, zdaj bo že sam delao, ka bo šteo. Moj ide v cerkev, gda njemi je po voli, toga njemi ne branim. Gda pa dorase, tepeš, bo pa gotovo delao, kak njegov oča in glej, ha, ha! na tvoje zdravje — vzeme kupico — vkraj vsa žalost!

S tem divjim gučom je zapro vse poti do Ivanovoga srca. Nikak si ne more z glave izbiti ženo in Petra.

Ivan: Ne morem se ti smejati prijatelj, pūstim ti to kupico. Lahko noč!

Pajdaš: Ehé Ivan, počakaj, poslušaj šeče nikaj.

Ivan je odišeo, pa ga več ne bilo nazaj. Poglej no babo, pravi pajdaš drugomi, kak se da zapelati od žensk in dece.

Drugi tovariš: Nikelko maš prav, toda Ivan dobro dela, on ma zaistino jako ženo in zlata vrednoga sina. Njegov sin ga poštuje, in njemi ne odgovarja tak predrzno, kak n. pr. moj meni. Grintavec grdi, včera j komaj kak je prišeo od sv. obhajila, me je gledao, kak kakšega psa. Oh, ka bo pa kesneje, gda bo star 20 let! Te več ne za njega niti vere, niti postave, zamestavao bo očo, mater i njene navuke, kak sem delao jaz. Pripoznati moramo, da ravno sv. vera dela Ivanovo ženo krepotno, in sina poštenoga in ubogdivoga; sv. vera prinaša srečo v ono hišo. Či bi jaz meo takšo ženo kak on, in či bi moj sin bio tak lepo vzgojen, gotovo jaz ne bi bio tak zavržen od oba in bi mi ne trbelo si z vinom lajšati britkosti toga življenja.

Kam je pa šo Petrov oča? Kak mori, je leto prek po placi. Nišče ga me vido, gda se je stavo pred cerkvov,

v šteroj je prejšnji den čūto takšo tolažbo. — Gotovo, pravi sam pri sebi, Bog Petrov in moje žene je tū notri. Stopim, naj bo kajšte...

Nikaj skrivnostnoga ga vleče k oltari, gde je bio svedok sreče svojega sina. Kak či bi omedlo, spadne na kolena. Srečnoga se čūti kak prejšnji den. Naenkrat se njemi obūdi odūrnost do posvetnoga veselja, in ga skuze oblijo. Dugo ostane tak zamišlen, dokeč ga domači župnik ne gene. Dober pastir videč, da Ivana nikaj teži na dūši, ga prime za roko in ga pela v šegeštijo.

Zdi se mi, njemi pravi, da vas nikaj mantra; povejte mi svoje britkosti, jaz sem služabnik Boga tolažnika. Kak vam naj pomagam?

Na mesto odgovora, Ivan globoko zdihne.

Župnik: Povejte, prijatelj, jaz sem siromak župnik, ki sem že vido dosta siromaštva, vse težave prostoga lūstva poznam. Povejte, odprite mi svoje srce!

Po teh sladkih rečeh, kakših ne čūo od svojih pajdašov, je postao batrivnejši. Odkrio je in razložo vse, ka ga je prejšnji den tak genolo, kak je zdihtavao k Bogi, ka je oblūbo, kak dobra in lūbezniva je njegova žena, kak vrli in ponižen je njegov Peter itd.

Župnik: Dobro, prijatelj moj, ali ne želite vi postati vredna glava svojoj družini, postati prijatelj boži, prijatelj onoga, ki vam je dao tak dobroga sina?

Ivan: Ah, gotovo! Ravno to želem, in to me že od včera muči.

Župnik: To ne nikša mūka, dragi

moj, to je milost boža, štera za vas skrbi, to je Bog sam, ki vas opomina vaših grehov in svoje neskončane dobrote, to so poslunjene prošnje vaše žene in Petra. Batrivnost, prijatelj, dobra spoved, trdna obluba poboljšati svoje življenje, to je zdravilo za vaše moke! Jeli, ka mi radi odkrijete, ka vas teži?

Ivan: Oh kak rad, ár vas poznam, da ste dober gospod, toda ka bodo pravili moji pajdašje?

Župnik: Ali vam morebiti pajdašje morejo dati mir, šteroga iščete? Poslušajte ka morejo vaši pajdašje! Oni znajo dobro piti, vas žuliti, da zapravlate svoje težko zaslužene groše, da ste nikdar ne doma pri svojoj ženi in deci. Pustite pajdaše, naj klepečejo ka njim je vola. Vi pokažite da ste mož, ki se ne sramüje spunjavati svojih dúžnosti! Se že obrtúdiyo na zadnje in vas bodo ešče hvalili.

Ivan: Prav mate. Moja žena zdaj misli, da sem v gostilni, boža roka me je pa se pripelala.

Župnik: Dobro, prijatelj, sam Bog vas je se pripelao. On vas jako lübi, kak sami dobro vidite. On šče dati mir vašoj dúši in srečo vašoj družini. Prijatelj, poslušajte njegov glas! Pokleknite tū doli, pripravite se nekoliko, potem opravite dobro spoved in videli bote, da se povrne mir v vaše srce!

Samolübnost se je mogla podvrči; strah pred lüdmí je bio potrť. Jočič opravi Ivan spoved. Pravi balzam se razlije po njegovej nepokojnoj dúši — nezmerno veselje se njemi vidi na obrazi. Kak tisti, ki je najšeo velki kinč, tak je zdaj Ivan šo domo veseli. Žena se je začüdila, gda je vi-

dila moža tak veseloga in da je prišeo domo prvle kak navadno.

Od kod si prišeo, Ivan? njemi pravi. Iz krčme in iz cerkve, odgovori. Od krčme sem za vsikdar slovo vzeo, v cerkvi sem pa gučao z župnikom. Videč me, da nemam srčnoga mira, me pita zakaj. Vse sem njemi povedao. Dao mi je zdravila za mojo ranjeno dúšo, spovedao me je namreč. Genola me je njegova prijaznost in srčnost. Oh kak sem srečen! Od zdaj naprej želem biti oča svojoj deci, za štere sem se dozdam tak malo brigao.

Nemogoče je popisati veselja sirote žene in Petra. Vsi so se čütili srečne, ár so zmerom vidili očo doma. Ob nedelah so navadno vsi bili pri božoj slúžbi. Delavne dni je Ivan delao kak prle. Pajdašje so ga eden čas posmehavali, kesnej pa več ne.

Tak je družina, že 12 let pogroznjena v nevole, zavolo očo, dobila mir in srečo. Kajti edino vera in milost boža data človeki pravo zadovolnost, srečo in tolažbo.

VI. POGLAVJE.

Ka je Peter doživo v svojoj mladosti.

Dragi čitatel! gotovo bi rad znao kaj ešče od te povestice, zato te pa ščem zadovoliti. Pustimo za zdaj stariše pa poglejmo bole natenko Petra. Vidili smo kak pobožno je opravo svoje prvo sv. obhajilo. To je pa ešče ne vse. Napravo je tūdi lepe sklepe, to je, oblubo je, da bo lepo pobožno živo do smrti.

Eden den (pravi Don Bosko) dobim v roke njegovo knižico. Pogledam

in zapazim v njoj eden papir, na šterom je bilo nikaj napisanoga. Čitam in vidim, da je to Petrov zapisnik, šteroga si je napravo pri prvom sv. obhajili. Bilo je napisano jako prosto, kak je Peter znan v 12 leti, a zapazem sem da so lepe misli in važne resnice za vse, ki prvič pristopijo k sv. obhajili. Ovo vam:

Pravila za moje življenje, štera sem napisao jaz Peter, na preblaženi den prvoga sv. obhajila, 12. aprila 1845, v dvanajstom leti svoje starosti. Klečeč oblübim svojemi Bogi, da bom živo, prejemši prvič sv. Rešno Telo, po sledećih pravilih, zato da si zveličam dušo:

1. Oblübim, da bo Bog vsikdar moj oča in preblažena Marija moja mati, in da ščem ljubiti in poslušati oba;

2. Spovedati se ščem vsakih 14 dni, ali vsaki mesec, in prijeti sv. obhajilo, kak mi naroči spovednik;

3. Posvetiti ščem vse svetke s tem, da bom vsikdar pri sv. meši, predgi in pri blagoslovi;

4. Vsaki den ščem nikelko čitati iz kakše pobožne knige in opraviti molitvico: Zdrava bodi Kralica, za svojega oča in mater, da bi se zveličali;

5. Prositi ščem iz vsega srca ljuboga Jezua v svojem srci za dvojno milost: *a)* da se ogiblem vsikdar slabih tovaršin in *b)* da ostanem do konca svojega življenja tak moder, kak je bio sv. Alojzij;

6. Te sklepe ponovim enkrat na mesec pred svetim razpelom. Amen.

Blažene Devica Marija reši dušo moju, mojega oča in matere, mojih bratov in sester!

To so sklepi, štere je Peter napravo pri prvom sv. obhajili.

Prvle kak njemi dam knigo z zapisnikom, ga pitam, či je do zdaj zdržavao te oblube? — Do zdaj sem, mi odgovori, želem jih pa spunjavati do smrti z božov pomoćjov. Mislim, da bi to bila tudi velka pregreha, či bi Bogi kaj oblubo in potem ne bi zdržao.

Gda je Peter dovršo 13 leto, ga stariši pošlejo, misleč, da je že zadosta močen za kakše drugo delo, v delavnico bombaža (pamuka). Čeravno tükar vdabla več zaslůška, kak v prvoj delavnici, itak je nezadovoljen, kajti njegov novi gospodar ga sili na delo tudi ob nedelah.

Ka bo? je večkrat zdihavao Peter, Bog zapovedavle svetke posvećivati, jaz pa moram delati; kak bi Bog blagoslovo to delo? Povedao je to tudi svojim starišom. Sprevidila sta oba, da ne smeta več pústiti sina k tomi gospodari. Mati je večkrat djala: Ti si ne moreš misliti, Peter, kak težko mi je na srci, gda vidim, da moraš na Gospodov den delati. Sama ne vem, ka bi napravila. Gućala sem že z g. župnikom, ki so mi pravili, da naj ešće malo potrpim; gda si gospodar poišće drugoga, več ne boš šo.

Toda previdnost boža je prišla Petri na pomoć. Bog je pa tudi pokazao, da tisto, ka se pridobi svetešnje dni, nema blagoslova. Ka se zgodi? Onoga gospoda je najprej zadeo požar; mrla sta njemi dva sina, žena je ležala be-težna že edno leto; na zadnje je od vsega prišeo.

Kak je pa vendar Peter opravlaao

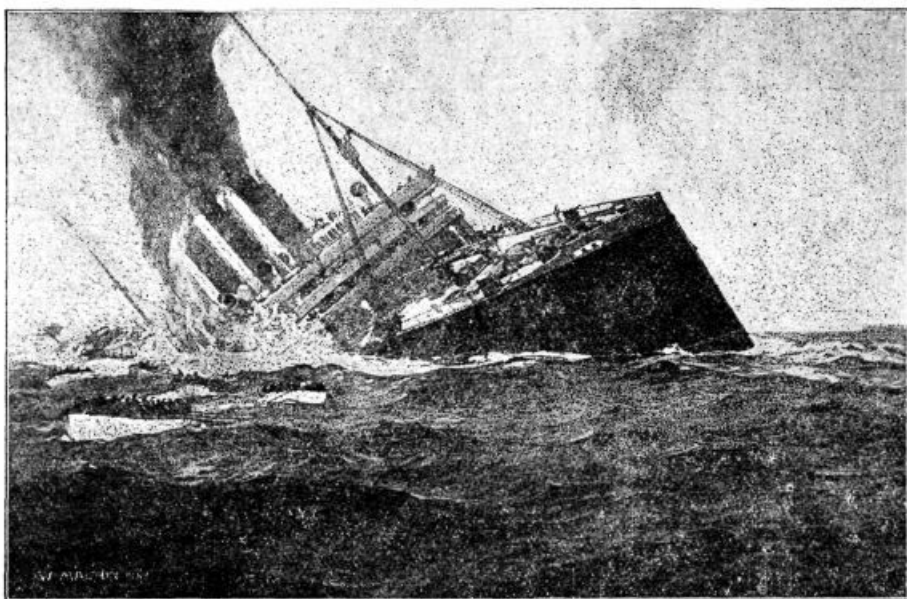
svoje verske d  znosti pri tom nesre  nom gospodi? Ki    e v istini delati dobro, te t  di dobi čas zato. Vsako nedelo je   o k meši zaran, ostao je pri prvoj predgi, potem je pa   o na delo. Dr  ge dni je t  di najšeo toliko časa, da je   itao malo iz kakše dobre knjige. Dobi čas t  di za spoved. V soboto večer po deli ide k spovedi in v nedelo opravi sv. obhajilo.

Novi Petrov gospod je bio prijaznejši in t  di bole veren, kak pre  jnji.

za pazitela ni  sternih dr  gih delavcov, ki so bili jako zadovolni z njim. Peter sam je pa bio najbole zadovolen s tov  astjov,   ar je tak mogeo zabraniti prepiranje in slabe gu  e.

Ki l  bi Boga, tomi vse ide dobro. Zavolo marljivosti njemi je gospod tak povzdigno plačo, da je na tjedem sl   o 10 K.

To je bila zaistino prava previdnost bo  a; kajti Petrov o  a je   e par mesecov le  ao, in tak je Peter skrbo za celo dr   ino.

Nemški podmorski   un torpedira angle  sko ladjo Lusitania, štera se pogrozi i više jezero l  j  dih se potopi.

Prepričan je bio, da je Bog sam zapovedao svetke posve  ivati in da to prinaša najve  k  i blagoslov, ka se med tednom naredi. Pazi sam na delavce, da pridejo na delo. V soboto zvečer se pa mora delavnica zapreti in ostati zaprta do pondelka. Vsi so radi hodili k njemi delat, in vse je šlo srečno.

Te gospod je t  di opazo, kak je Peter veren in delaven, zato njemi je pove  sao plačo. Precej dobro je znao računati in pi  ati, zato ga je postavio

Oh kolikokrat je mati zvala za blaženi čas, šteroga je por  abila za Petrovo vzgojo! Oča je t  di hvalo božo previdnost, štera njemi je dala tak dobro ženo.

VII. POGLAVJE.

Na Petrov god.

Ne smemo misliti, da Peter zdaj ne meo ve   neprijatelov; kajti človek je nikdar ne brez nevarnosti, posebno pa v mladosti ne. Peter jih je meo

mного, toda njegova trda vola in milost boža sta ga varovala, da je ostao nepokvarjen.

Pride svetek sv. Petra, zato njegov god. Tovariši so ga povabili, naj bi šo z njimi, da se na svoj god malo razveseli.

Hodi Peter, njemi pravijo, mi plačamo za tebe, ár je tvoj god.

Peter: Hvala lepa, dragi prijatelji, rad bi šo z vami, samo, da prle moram iti v cerkev.

Tovariši: V cerkev bomo šli potem, je ešče čas.

Peter: Opravimo prle to, ka Bog zapovedavle, potem to ka ljudje ščejo!

Tovariši: Če bomo šli s tebov v cerkev, potem boš ti gotovo šo z nami?

Peter: Potem bom šo gotovo, samo s pogodbob, štero že znate.

Tovariši: S kakšov pogodbob?

Peter: Da ne bote nikaj nespodobnoga gučali. Zadovolni, da majo Petra s sebov, ki je bio jako prijazen v družčini, so šli vsi — k večernici, k predgi in blagoslovi. Gda so šli v krčmo, se je Per spomno, da je petek. Njegovi pajdašje so pa pripravili meseno hrano. Peter zapazi zanko, v štero so ga mislili zgrabiti, zato njim pravi: Tak, lepo je to od vas!

Tovariš: Ka pa je, Peter?

Peter: Pa ste ne premislili, da je petek. Nam kristjanom je prepovedano meso jesti postne dni.

Tovariši: Oj istina da, toda mi smo ne mislili na to, ka ščemo zdaj, ka je, je.

Peter: Ne, zdaj ne henja biti petek in cerkvena zapoved nas tūdi zdaj veže.

Tovariši: No, mi smo ne mislili na to.

Peter: Pa če zdaj jemo, mislimo na to in mamo greh.

Tovariš: Jaz mislim, da ednok smemo biti malo slobodni.

Peter: Jaz pa znam, da je prepovedano in da če što je postne dni meso brez vzroka, greši.

Drugi tovariš: Pa naj ostane to vse na mojoj dūši; nikda je bilo prepovedano, zdaj že jejo vsi meso.

Peter: Ti si jako smileni, da zemeš vso odgovornost na sebe; toda če pridem jaz v pekeo, ti me ne boš mogeo rešiti.

Tovariš: Ej samo idi, zdaj že vsi jejo meso v petek.

Peter: Ne zameri! ne je tak. Jaz poznam dosta takših, ki držijo zapoved. No, pa če bi je ravno vsi jeli, misliš da v pekli nega prostora za vse? Misliš da zdaj več ne zapovedavle tisti Bog, kak nikda? Spreminjajo se časi, spreminjajo se ljudje, boža postava pa ostane ka je bila.

Tovariš: Vej ne zapovedavle Bog petešnje hrane jesti, nego Cerkev.

Peter: Bog pa vodi Cerkev, zato pa tisto ka zapove Cerkev, je vola boža.

Tovariš: Peter poslušaj! Prosim te, ka bo pa Gospod Bog meo od nas, če mi pojemo eden kolbas ali pa eden falaček sira?

Peter: Ka bi pa Bog dobo od toga, ali bi Adam jo prepovedani sad, ali ne? Pa itak, kak strašno ga je kaštigao. Dragi prijatel, nas ne briga to, ka ma Bog od toga; znamo da je boža zapoved in da je Bog obečao strašne kaštige tistim, ki prelamlajo njegove zapovedi.

Tovariš: Pa ne veš Peter, da če je kakši velki vzrok, da se sme meso jesti; gda so moj oča betežni, ne mislijo na petek.

Peter: Dobro, tükaj pa jaz ne vidim nikšega velkoga vzroka; mi smo vsi zdravi.

Tovariš: No, ka zdaj napravimo s tem?

Peter: Jaz sem vaš prijatelj, toda ne vaš gospod. Napravite z mesom ka vam je drago! Denite v papir in pojedite v nedelo, zdaj se pa ne sme.

Drugi tovariš: Poslušaj mene, Peter! Dobro znaš, da smo zdaj v takšem časi, da je vse slobodno. Vsaki slobodno piše, guči, misli in dela ka njemu je drago.

Peter: Ta sloboda ne vala za človeške prepovedi in zapovedi, menje pa ešče za bože. Sveta boža postava ostane na veke ista in smo dužni živeti poleg te postave tak dnes kak včera. Delajmo pa slobodno in napravimo etak: Jaz vam ne morem zabraniti, da ne jejte mesa, vi pa tudi mene pustite, da delam slobodno in jem, ka ščem.

Proti tomi so nikaj ne mogli povedati. Sedejo si k stoli in začnejo rezati meso. Peter pa zeme falaček krüha in črešnje, pa tečno jé. Eden tovariš ga zapazi in pravi: Če Peter tak jé, zakaj pa jaz ne bi? Pusti meso, že razrezano na tanjeri, zeme falaček krüha, malo sira in to jé. Ravno tak napravi drugi, potem tretji in štrti.

Tak so samo trije ostali, ki so jeli meso. In čeravno jim je ne bila povolji ta prememba, itak jih je genovzglede drugih, tak da so pustili meso

in vzeli postno hrano. Petra je jako veselilo, da je na te način zabrano Boga žaliti. Dugo časa so se veselili z nedužnimi pripovestmi in s poštenim pajdaškim gučom.

Prvle pa kak so se razišli, je Peter etak pravo vsem: Dragi tovariši! Dnes ste mi skazali veliko prijaznost, da ste mi dali priliko počastiti mojega patrona. Vekše veselje je pa ešče bilo za mene, gda sem vido, da ste vsi postno hrano jeli. Odzdaj naprej bote moji najboši prijatelji. Da ste vi dnes za mene plačali, vas povabim vse, da pridete v nedelo k nam, gde se bomo veselili na moje stroške. Moji stariši me jako radi majo, zato le pridite.

Tak je Peter lübeznivo opomnno svoje tovariše, da se cerkvene zapovedi ne smejo oskrünjavati. Odzdaj so to bili Petrovi najboši prijatelji. Navadno so z njim šli v cerkev, in nikdar so ne zanemarili bože službe. Koliko dobrega lahko dela tisti mladenič, ki se ne boji, če se drugi smejejo z njegove pobožnosti!

VIII. POGLAVJE.

Ništerne posebnosti iz Petrovoga pobožnoga življenja.

Tü ščem povedati nikaj od Petrove nenavadne pobožnosti.

Stara navada je tü pri nas, da se dečkom po cerkvenih opravilih dovoli nikelko zabave na dvorišči. Peter je tudi rad stopo k takšim nedužnim veselicam; navadno je pa ne skakao kak drugi, nego pogovarjao si je in navdušavao druge. Gda so pa drugi bili najbole segreti v igri, gda so spevali,

skakali, so lovili, sem vido večkrat Petra, kak se je zmekno z dvorišča in je šo v cerkev.

Gledao sem za njim, tak da me ne mogeo zapaziti, in sem vido, da namerava na tihom obiskati presv. Rešno Telo, moliti rožnivenec, ali pa opraviti sv. križno pot. Pitam ga ednok, naj mi lepo odkritosrčno pové, zakaj hodi v tom časi molit in na kakši namen opravla te molitve. Odgovori mi: Iščem vsikdar takši čas, gda se drügi tovariši igrajo, tak me nišče ne moti. Te molitve pa opravlam vse za duše v vicah. Sirote duše, zdihne potem, mi jim moremo pomagati in lahko dosežemo, da se preselijo v raj k Bogi.

Čeravno je on mislo, da ga nišče ne vidi pri toj pobožnosti, itak so ga ništerni tovariši zapazili in so delali kak on.

Iz toga je ešče dnesden navada v naših zavodih, ka se po blagoslovi moli sv. rožnivenec. Petrovo srce se je vžigalo od veselja, gda je čüo gučati od Boga.

Ednok njemi pravim, stoječ med drügimi tovariši to: »Dragi moj Peter, či boš vsikdar tak pobožen, kak veseli praznik bomo slüžili v nebesih z Gospodom! Ž njim se bomo zmerom veselili in ga na ve'ce hvalili.«

Te reči so ga tak genole v srce, ka je ves bleđi postao.

Čiravno je doma meo dosta dela, itak si je toliko časa poiskao, ka je vsaki den lepo opravo svoje molitve in drüge verske pobožnosti. K meši, či je li mogeo, je šo, in je večkrat pristopo k sv. obhajili. Gdašte pri deli, či ga je samo nišče ne moto, je molo.

To sam vido ednok, gda sam šo domo po poti kre vode Pada. Na sredi ceste zapazim ednoga dečka, ki je neseo dugi leseni drog. Siromaček, si mislim, gotovo je že jako trüden. Gda pridem bliže, vidim ka večkrat nagne glavo, kak mi gda molimo »Dika bodi Bogi itd.« Zapazim, ka moli. Te deček je bio Peter.

»Peter« njemi pravim »tak se mi vidi, ka si že jako trüden.«

»Ne ravno preveč« mi odgovori; »šo sam na mesto očo po te drog.«

»Kak sam vido, si se z nikim pogovarjao, s kem pa?«

»E pogledjte, dnes sam ne mogeo k meši, in tak sam ne mogeo zmoliti rožnogavenca, zato ga pa zdaj molim, posebno ešče zato, ka je dnes tork, in na te den so mrli moja tetica, ki so mi dosta dobroga včinoli. Za njihovo dušo molim vsaki tork eden rožnivenec.«

Zaistino vreden dogodek, da bi ga vsi nasledüvali. Molitev je najboša šker, da poplačamo tistim, ki so nam kaj dobroga napravili.

IX. POGLAVJE.

Peter more iti k vojakom.

Prišeo je čas, da se je skalo lepi mir pri Petrovoj hiši. Zvali so dečke k vojakom. Tüdi Peter je mogeo iti. Nemogoče je povedati, kak so žalovali za njim že stari, seri oča.

»Bog moj« so djali, »postarao sam se že, moč in zdravje me zapüščata; krüha si več ne morem slüžiti; Peter mi je bio edina pomoč, zdaj pa more

oditi. Jaj meni in mojej držini. Žalost in nesreča me v grob sūneta.«

Peter: »Ne starajte se oča tolko, domovini moremo služiti. To je tudi vola boža. Koga'to zadene, more potrpeti. Najbole me žmetno stane to, ka ste v siromaštvi. No pa zavūpajmo v

bom mogeo, bom vam tudi jaz pomagao.«

Mati vsikdar zgledna in za sinovo dušno srečo goreča žena, ga pozove k sebi prle kak je odišeo, ga prime za roko in njemi pravi. »Peter, vūtro povržeš očino hišo, povržeš stariše,

Mackensen, nemški generaloberst, šteri je pri Gorlici predro rusko linijo i z tem odpro pot našim neštetim zmagam i odtiranji rusov z naše domovine.

Boga, živmo poleg njegove zapovedi, in on nas ne bo zapūsto.«

Oča: »Što de mi pa pomagao?«

Peter: »Bog de nam pomagao. Mati do vas tudi kaj podpirali, pa že dva brata nikaj malo služita. Koliko

Bog zna, či se gda več vidimo ali ne. O kak mi to teži srce!«

Peter: »Ne jočite se mati. S tem me bole žalostite.«

Mati: »Ne staram se toliko za tebe, vej sam krščenica in znam, kakše duž-

nosti mamó proti Bogi in domovini. Itak, dragi Peter, gda se zmislím, ka si 21 let preživo pred mojimi očmi, bio vsikdar pokoren, si lübo sv. vero, da si večkrat prijelo sv. sakramente itd.: vse to me zdaj straši, ar je pri vojakihi dosta nevarnosti.«

Peter: »Na vse to sam že jaz prle mislo. Dnes sam bio pri spovedi in pri sv. obhajili, in vüпам, da bom se z božov pomočjov držao vseh oblüb. Vsega bom se ogibao, ka bi znalo razžaliti Boga.«

Mati: »Ali misliš, da si zadosta močen, da ne boš prelomo bože zapovedi?«

Peter: »Vüпам; vej je to ravno tisto, ka sam že tolikokrat oblübo, in zdaj ponavljam pred Marijinov podobov, štero sam od prvoga sv. obhajila vsikdar častio, kak svojo najbošo mater. Obečam, da ščem ostati pokoren služabnik boži.«

Mati: »Te tvoje reči mi dajo veliko tolažbo. Zdaj sva ravno pred podobov B. D. Marije, napravim ešče to oblübo: Ti, da ne bo dneva, da ne bi najmenje ednok molo na čast prebláženoj D. Mariji, da te varje greha; jaz pa, da vsaki večer prle kak bom šla spat, poklekнем pred to podobo in prosim Marijo, da ti pomaga celo življenje.«

Po tom dogodki jiva je tak premagala žalost, ka sta se zajokala. Gda to oča začüje, ide k njima, ravno tak drugá deca. To je bilo žalostno gledati. Vsi zdihüjejo, vsi jočejo. Eden drugoga tužno gledajo, in ne te, ne tisti ne more gučati. Na zadnje se Peler oglasi in pravi: »Zdaj trbe oči

zdignoti proti nebesom in se podvrči božoj voli. Darüjmo Bogi to bridko ločitev v zadoščenje za svoje grehe! Lehko noč. Zdaj pa hodmo spat.«

S tem je malo potolažó stariše. Darüjejo Bogi vse svoje bridkosti in odidejo k počitki. Toda zobstom, nieden ne more zatisniti oči.

Drügo zajtro Peter zaran stane. Oča so za volo slaboga zdravja navadno duže časa ležali. Peter je pred obhodom pozvao k očinoj posteli vse brate in sestre.

Vsem priporoča naj svetijo praznike, bračekom pa ešče posebno, naj se ogiblejo lagoonih tovarišov in — preklinjanja. Med drugim jim je ešče to pravo: »Či te lübili Boga in njemi slüžili, či te pokorni oči in materi, Bog vas obilno blagoslovi zdaj in po smrti.« Nato se obrne k materi: »Vam pa, mati, prav posebno priporočam očo, da ešče dale za njih skrbite. Oni so jako slaboga zdravja, zato jim trbe pomagati. Vam pa, oča, priporočam potrpljenje in vdanost v volo božo. Zavolo siromaštva te mogli večkrat kaj pretrpeti, toda Bog vas zato bogato poplača. Čiravno bom daleč, jaz ne pozabim na vas. Zdaj pa vzemite, oča!« »Ka mi dajaš, Peter?« pravi oča. »Samo vzemite, to sam prišparao v pretečenih letih. — Eden de za moje potrebčine, vam pa dam 200 K. Zdaj pa z Bogom vsi ostanite!« Oča ga prime za roko, rad bi ešče gučao z njim, pa ne more od velike žalosti, dokeč se malo ne razjoče, potem pa pravi: »O Peter, poslušaj ešče par reči, znabiti so zadnje, štere čüješ od svojega očo. Idi Peter, li idi srečno! Nebesa ti naj

bodo milostna in v tolažbo ti najbo, da si s svojim trüdom polajšao življenje svojemi öči, in s svojim lepim obnašanjem rešo njegovo düšo.*

Nato, videč ka so se njegovi stariši podvrgli božoj voli, odide Peter zadovolen.

X. POGLAVJE.

Peter pri vojakih.

Dobro znamo, ka je vojaško življenje puno nevarnosti za nepokvarjene mladence. Naj povem samo brezdelnost, lagoje knige in novine, pogovarjanje, kraj in osebe s šterimi vojaki gučijo, in drügo. Zato je pa redko, da dečko pride nazaj od vojakov takši kak je bio. Našega Petra je Bog občuvao, da je ostao vsikdar pošteni. Oblübo je, ka de spunjavao vse verske düžnosti, koliko bo li mogoče. Že prvi den se je pred jestvinov prekrižao in molo. Ne je ešče opravo, prileti eden k njemi in se smeje, rekoč: »O glej ga, barata, glej!« »O hinavec, hinavec je,« pravi drügi.

Peter se toga ne prestraši, nego lepo krotko pravi: »Ka pa je? Ali sam se ne dobro prekrižao? No, bom pa ešče ednok probao.« Se prekriži in glasno moli.

Celi te prvi den je Peter bio zdaj s tem zdaj s onim tovarišom vküp. Ništerni so ga meli za dobrodüšnoga človeka. In dosta tistih, ki so z njim vred prišli notri, se je rado drüžilo z njim in so postali prijateli. Včasi bi eden ali drügi rad pisao domo, pa ne znao. Tem Peter rad pomaga. Vsa-komi, ki ga prosi, čte in piše pisma.

Tak si zmerom več prijatelov pridobi.

Prvi den večer se je pa zgodilo nikaj žalostnoga. Peter, prle kak je šeo spat, poklekne poleg posteli in moli. Okoli njega je zato nastalo tak velko hrzanje ništernih božnih vojakov, ka je sam stotnik prišeo gledat.

Gda je zvedo zakaj se smejejo, je etak ostro začeo: »Tak opravlate vi večerno molitev? Vsi bi mogli moliti, pa zvün toga niti ednoga nega ki bi molo. Što že pa ravno sam nešče moliti, naj püsti drüge pri miri. Za to larmo pa že napravimo račun.« Odide.

Drügi den je Peter bio z vsemi prijazen. »Kak dober je te Peter,« je djao eden tovariš: »prečteo mi je edno pismo edno pa napisao, in vse kšenki; pa ešče paper mi je dao; takši prijateo je zaistino vreden, da ga poštüjemo.« »Meni« pravi drügi »je tüdi prečteo pismo in napravo račun, za šteroga bi drügomi mogeo plačati 5 K. on pa nikaj ne vzeo.«

Gda je desetnik zvedo, ka Peter zna dobro pisati in računati, ga je večkrat pozvao na pomoč v kancelarjo.

Peter je redno spunjavao svoje pobožnosti. Dosta tistih, ki so se prle z njega norca delali, so ga zdaj začeli poštüvati. Najbole čüdno je pa to: Ništerni tovariši so ne molili samo zavolo zasramovanja pred drügimi. Zdaj pa začnejo eden za drüгим delati kak Peter. Tak je ešče ne minilo 3 mesece, pa je že bilo dosta takših, ki so opravljali svoje večerne molitvi. On je pa hvalo Boga, da njemi je dao moč premagati svoje neprijatele.

Itak so ešče bili lagoji pajdašje, ki

so ga večkrat vabili v takše kraje, šterih se more ogibati vsaki krščanski mladenec. Peter se je vsikdar protipostavo. Ednok so ga šteli z vsov silov odvreči. Gda se pa li ne pusto, njemi pravijo: »Ti si dūndek, ne vojak.« — »Zakaj?« pita Peter. — »Zato ka ne delaš kak mi ovi drugi častivredni vojaki.« — »Čast vojakova« pravi on, »je v tom, da si občuva zdravo telo za svojega zemelskoga, dūšo pa za nebeskoga krala. To pa, ka vi ščete napraviti, jemle čast pravomi vojaki, ár to prepovedávle kral nebes in zemle.«

Peter je marljivo in natenko spunjavo vse svoje dužnosti. Vsakomi je rad podvoro če je li mogeo. Eden prijatelj, šteromi je Peter dosta pomagao, njemi pravi: »Rad bi ti poplačao tvojo prijaznost, pa ne vem, ka bi ti najraj. Pove mi ti sam.«

Peter: »Či mi želeš kaj povrniti, ka de meni in tebi na hasek, te prosim, da več ne imenūješ po nevrednom božega imena.«

Tovariš: »Dobro, to ti oblūbim, da več ne bom. Toda, jaz bi ešče kaj drūgoga rad dao.«

Peter: »Či si pa tak prijazen, te prosim, da zdaj k vūzmi opraviš spoved in sv. obhajilo, in da moliš za mene in za moje stariše.«

Tovariš: »O dobra dūša! ti si pravi svetnik med nami. Znaš, ništerni tvoji tovariši so zvedili, ka so tvoj oča siromak in betežni zato so vkūp djali 12 frankov za njih, in to je darilo, štero sam ti nakano dati. Ti si pa vsikdar li kaj takšega proso, ka je meni na hasek. Obečam ti, da vse nap-

ravim zdaj pa v imeni vseh drūgih vzemi te groše in pošli svojemi oči.«

Peter je rad vzeo in poslaol oči, kak bomo vidili naprej.

XI. POGLAVJE.

Oča merje.

Petrov oča so bili zaistino v velikoj potrebčini. Dosta neprilik so mogli prestati, in že več mesecov so ne mogli iz posteli. S tistimi krajcari, štere njim je Peter dao, so komaj prehranili držino podrūgo leto. Stroški so postajali vekši, živež dragši, dva sina, šteriva sta že nikaj slūžila, sta bila večkrat brez dela, in tak so prišli do največše stiske. V kakšem stani je bila držina, vidimo iz pisma, štero je mati pisala Petri. Etak se glasi:

Predragi Peter!

Boža roka nas zmerom bole proba. Kak si ti odišeo, je oča vsikdar slabjši in zdaj ne more niti eden den več delati. Gospodar tvojiva brata tūdi nema več dela, zato moreta biti doma. Vse, ka je kaj vrednoga, je že šlo v zalog. Itak mam v teh težavah veliko tolažbo, to je, da smo vdani v volo božo. Tvoj oča trpi zaistino kak pravi krščenik. V svojoj nevoli spozna roko božo in večkrat pravi: »V mladosti sam se veselilo, zato je pa pravično, da se na stare dni pokorim. Či mi dober Bog pošila bridkosti, je to znamenje, ka šče rešiti mojo dūšo.« To ti pišem, da nikelko zvediš, kak smo. Ti nam gotovo ne moreš pomagati, moreš pa vsaj prositi Boga, da nas On blagoslovi in nam pomaga. Sv. Boža Porodnica naj te čuva! Šrčen pozdrav od vseh nas.

Tvoja lūblena mati.

To pismo je Petra razžalostilo. Da bi se malo potolažilo, odkrije svojo žalost ništernim dobrim prijatelom, šteri so potem zavolo Petrovih dobrot nabrali 12 frankov, da bi jih poslal oči na pomoč. Peter se je trüdo kak najprle poslati te groše, zato je pa pisal sledeče pismo:

V Cagliari, 5. sept. 1854.

Prelübezniva mati!

Hvalite, o mati, hvalite previdnost božo! Zavüpajmo vsikdar v Boga! On sam nam je zapovedal iskati najprle njegovo diko, in vse drügo se nam da. Ništerni moji prijatelji so zvedili od vašega siromaštva, in so mi dali 12 frankov, naj vam pošlem. K tomi sam pa jaz dao svojih 12, štere sam prišparao. Tü mate tak 24 frankov. Mala šuma. Ka je to v takšoj stiski? Pa nikaj! Zavüpajmo v Boga. On, ki skrbi za nas dnes, bo tüdi skrbo vütro. Jako me boli, da so oča zmerom slabejši. Pa povejte njim, ka mamö tüdi tolažbe. Pot, štera pela v nebesa, je ne z rožami nasajena, je na lehka. Trnje, stiske, siromaštvo in bolečine, so znamenja dobrote bože. Bog pravi: »Bläčeni vi, ki ste potrti, bläženi tisti, ki dosta trpijo, vaše plačilo v nebesih je bogato.« Najbole me pa veseli, ka so oča vdani v volo božo. Bratoma povejte, da že dobita indri delo, či pa ne, naj hodita v školo, to bo njima na velki hasek. Letos bo znabiti tüdi mlajši brat šo k prvomi sv. obhajili. To bi me jako veselilo. Vi se pa trüдите, da je dobro opravi.

Včite ga sami koliko morete in znate. Pošilajte ga k sv. spovedi, opominajte ga, da se dobro spove, naj nikaj ne zataji!

Par mesecov že pomagam svojemi predstojniki pisati. Zato mi je obečao plačo, zraven kak jo dobim, vam pošlem peneze in pismo.

Draga moja mati! Moje srce je tak puno ljubavi do vas, ka ne morem dokončati pisma, är se mi tak vidi, kak či bi z vami gučao. Itak dokončam svoje pismece, s prošnov, da oči naznanite, da tü je lepa cerkev, posvečena D. Mariji, kam jaz vsaki večer hodim in molim za njihovo zdravje. Priporočajte pa vsikdar vsem, da posvečüjejo svetke in poslüšajo predge.

Bog vas živi, draga mati! Pozdravite vso rodbino in molte za svojega sina
Petra.

To pismo in tisti krajcari so več ne najšli očo živoga; mro je pred tremi dnevi. Kda je mati dobila Petrovo pismo, njemi je zraven nazaj pisala in naznanila žalostno novico. Pismo se glasi:

V Torini, 10. sept. 1854.

Prelübi Peter!

Tvoje pismo, predragi, je prekesno prišlo, da bi potolažilo tvojega očo. Preselo se je 6 ga toga meseca v večnost. Joči in se tolaži! Zgübo si očo, toda šo je v nebesa. Zadnja štiri leta je mogeo prestati dosta žalosti, tri mesece je pa bio neprestano v posteli. Trpo je dosta, toda vsikdar je bio vdan v volo božo.

V zadnjem betegi se je večkrat spovedao, dvakrat prijeo sv. popotnico, podelili so njemi tüdi sv. olij in papov blagoslov. Zdihno je svojo düšo 6 t. m. ob $\frac{1}{2}$ 12 večer. Poleg njega so stali moleč g. župnik, do zadnjega zdihaja. Malo pred smrtjov nas je vse pozval k posteli in nam etak gučao: »Siromacje smo, istina, pa bomo najbogatejši, či de strah boži med nami. Lübite Boga in začnite ga ljubiti že v mladosti. Molite za mene posebno zdaj in po mojoj smrti.«

Gda to pove, upre svoje oči nikam vkraj in zdihavle: »...Peter, o moj Peter! Oh mojega Petra nega tü! Po-

vejte njemi, naj prosi Boga za mene: on, da, on mi je rešo dušo. O Peter, kak te ljubim, predragi Peter... » Rad bi ešče nikaj povedao, pa je ne mogeo več.

Mi vsi smo ešče jako žalostni. Penze sam dobila. Lepa hvala vsem tistim tovarišom. S tem plačam dug, šteroga sam mogla napraviti zadnje dni očine bolezni. Tvojiva brata sta že dobila delo. Mi doma molimo trikrat na den za očino dušo, moli tudi ti z nami vred in prosi tudi za mene, *tvoja žalostno mater.*

vzemi to žalost v pokoro za moje grehe in za dušo mojega očē.

Ja, oča moj! Vas sam tak jako lūbo v življenji in ljubim vas ešče zdaj gda ste mrtvi. Gospod Bog vam naj podeli večni pokoj; da, lūbi oča, prosim Boga, naj vas vzeme v sveti raj. »

Večer je proso svojega predstojnika, či bi drūgi den mogeo biti sloboden. Ves te čas je ponūcao za dobra dela, s šterimi se pomaga pre-

Taljanski alpinci na boj pripravljeni.

To je bio oster meč za Petrovo mehko srce. Ne je mogeo pisma do konca prečteti. Jokao se je dugo časa, jesti pa tisti den ne mogeo nikaj. Ništerni tovariši so se trūdili ga potolažiti, on njim je pa pravo: »Či me ščete tolažiti, pūstite me, da se zjočem zavolo očine smrti.« Edino tolažbo je iskao v cerkvi. Pred križom je odkrio Bogi svojo žalost, rekoč: »Moj Jezus,

minočim dušam. Šo je k meši, bio je pri spovedi in pri sv. obhajili. Popoldne se je povrno v cerkev, tam je opravo križno pot, molo rožnivenec in drūge molitvi. Prišedši nazaj v vojašnico, je pisao materi sledeče pismo:

18. sept. 1854.

Prelūba mati!

Vaše pismo sam dobo, štero me je pa strašno razžalostilo. Jokao sam

in zdihavao, da pa žalovanje mrtvim nikaj ne pomaga, sam se obrno k sv. veri. Dobo sam eden den sloboščine, in ves te čas sam opravlaol dobra dela v duševni hasek svojega očē. Tūdi vi ne žalūjte več, rajši molite za očō, in tak bomo odsegamao ležej pravili: Oča naš, ki si v nebesih! Kajti močno vūpam, da so že naš oča tam. Ne morem zadosta hvaliti Boga, da je dao očī priliko prijeti sv. sakramente. V nedelo ite vsi k več mešam, in či je mogoče pristopite k sv. zakramentom za očino dūšo.

Gda se mi malo srce pomiri, vam bom znova pisao. Bratom in sestram pa povejte, ka delo napravla dobre podložnike, sv. vera pa dobre kršćenike; delo in vera po vodita v nebesa. Vi pa, draga mati, imejte radi vsikdar svojega hvaležnoga sina

Petra.

XII. POGLAVJE.

Potūvanje po Krimi.

Po očinoj smrti se je pri Petrovih doma malo zbošalo. Tetica so vzeli k sebi edno deklico, dva brata sta dobila delo, in sta na tјeden prislūžila 8 frankov, najstarejša sestra je pa s šivanjom slūžila nikelko. Peter je postao desetnik, in tak je dobivao malo več plače. Vsaki mesec je poslaol domo po 10 frankov. Vse to je pomagalo, da je minilo stradanje v hiši.

V tom časi so napravili pogodbo taljani francozi in anglež, da bi vdarili na Ruse. Taljani so poslali svojih 15000, med šterimi je bio tūdi naš Peter. Znao je, ka to mater jako prestraši, zato njoj je tak pisao, kak či bi šli na šeto na več dni:

Predraga mati!

Veselje, mati, vam naznanjam, veselje. Deleč bom se pelao, pa vse brezplačno. Zapoved smo dobili, ka se odpelamo na polotok Krim. Ništerni vse trepečejo od straha, jaz pa nikaj ne. Moja dužnost to terja, zato pa rad idem. Vej je svet itak ne drūgo, kak pregnanstvo. Naj ostanem tū v Sardiniji, naj pridem v Pijemont ali naj idem v Turško, vsešerom sam samo v pregnanstvi, v dolini skuz, naša prava domovina so nebesa.

Ne mislite mati, da sam kaj žalosten. Najprle sam pred Bogom vred djaol svoje reči, in zdaj sam popolnoma miren. V božih rokah smo.

Či mi je mreti v boji, merjem častno, in vūpam tūdi, kak dober kristjan. Či pa pridem domo, bom vsaj znao kaj povedati od tistih krajov. Gda pridemo do kraja, bom že pisao. Skrbite dale za vse; či se ne vidimo več na tom sveti, pridemo vkūp na ovom, gde najdemo očō. Z Bogom! predraga mati, z Bogom! Nikaj se ne bojte. Jaz ostanem vsikdar vaš hvaležni sin

Peter.

Peter je pisao svoje pismo zato, kak smo že pravili, da ne bi matere preveč prestrašo. Mati je pa itak bila jako žalostna. Jaz (D. B) sam se trūdo na vso moč jo tolažiti, rekoč, da je to bila Petrova dužnost to pisati, in drūgič, da takši vojak ne pride sovražnikvm v roke, in da se naj tolaži s tem, da ma tak batrivnoga sina. Pri tom se mati malo pomiri. Na njeno prošnjo sam njemi pisao pismo, v šterom ga srčno prosi, naj ne žali Boga; kajti ležej pretrpi, je djala, či njoj merje v boji, kak či Boga razžali. V pismi sam priložo tūdi svoje opomine. Naskori mi je nazaj pisao, in ár je pismo puno lepih misli, je vredno da je tū prepisem:

V Cagliari, 4. aprila 1855.

Predragi gospod!

Ne morete si misliti, s kakšim veseljem sam čteo vaše pismo. Vsaka reč je bila za mene kak balzamova kapla. Pitate me, či sam ešče nedužen, či je moje srce ešče nepopačeno.

Zaistino, dragi Don Bosko, povem Vam odkritošrčno, ka je moje srce ešče vsikdar takše, kak je bilo pred 12 leti, gda ste me spoznali. Žao mi je, ka sam tak deleč, da ne morem v Vaš zavod. Povejte pa mojim prijatelom, ka pravila družbe sv. Alojzija ešče vsikdar vodijo moje življenje. Knigo, štero ste mi dali, gda sam z domi šo, skrbno čuvam in vsaki den kaj čtem ž nje.

Pravite, ka je Vaša srčna žela, da rešim svojo dūšo. To Vam rad verjem, vej ste me zmerom tak včili. Oblūbim Vam pa, ka bom z vsov močjov delao, da si jo rešim. Bio sam že v jako velikoj nevarnosti, toda B. D. Marija me je vsikdar rešila. Priporočam Vam svojo mater, da jih kaj tolažite. Znam, ka so jako žalostni za mene. Nadale Vas prosim, da mojim bratom vceplete v srca strah boži. Skrbte za njihove dūše, kak dozda, tak tūdi zanaprej in pokažite, da skrbite tūdi za mojo. Pomagajte nam, da se vsi zveličamo.

Gda bomo šli naprej, ešče nevem. Što zna, či se gda povrne čas, ka bom mogeo hoditi v Vaš zavod. Ne pozabite pogodbe, štero sva sklenila! Jaz molim vsaki den za Vas, eden »Oča naš« na čast sv. Alojziji.

Spominajte se tūdi Vi mene pri sv. meši. Pozdravlja Vas s celoga srca Vaš hvaležni sin

Peter.

XIII. POGLAVJE.

Ka je Peter na Krimi doživo?

Nikaj dni potom, gda je pisao to pismo, so se odpelali. Pisao je ešče dve pismi materi. Prvo je to bilo:

Z vzhodnoga bojišča, 26. maj. 1855.

Predraga mati!

Prišeo je tisti srečen den, da vam morem malo pisati. Najprle vam naznanim, ka sam jako zdrav. Zdaj vam pa nakratko popišem, ka sam čūo in vido.

Odpelali smo se iz Sardinije prvoga maja z velkov ladjov, štera je po priliki takša, kak ste vidili v vodi Pada, samo da je gotovo 50 krat vekša. Pelali smo se 12 dni. Gda smo bili na sredi morja, smo drūgo nikaj ne vidili okoli sebe kak samo vodo. Ništerni so dobili morsko bolezen, in trije so mrli od nje. Spovedani so bili, nego obhajila so ne mogli dobiti. Sprevod je pa bio jako žalosten. Tela smo njim zamotali in zašili v prte, na noge jim privezali kamle in jih vrgli v morje. Tak so se pogrozili, Bog zna kak globoko.

Na šesti den smo se pripepali v Dardanele. Tūodnet smo vidili veliko törsko mesto Carigrad. Poleg toga mesta smo ostali eden den. Tū sam vido tūdi Törke. Kak divji obrazi soto. Hlače majo šörke kak vreče; na glavi majo, brisače štere bi vsakša držala edno merico ajdine. Kak gučijo, sam ne mogeo razmiti.

Na trinajsti den smo prišli na Krim. »Oh« te si mislili, »ka pa je to Krim?«

Krim je dežela, kak vse drūge, in preci velka, okoli in okoli obdana z vodov; samo na ednoj strani, Perekop imenovanoj, se drži ruske zemle. Prvi, štere smo srečali, so bili Angleži. Te so bili jako prijazni z nami, samo razmeti sam jih ne mogeo nikaj. Ništerne reči sam si li zapomno: the the Italian: the the. Italian pruk. Po našem se pravi: Vrli Italijani, vrli!

Zraven po tom smo se razišli, edni sem, drūgi ta, kak je bilo zapovedano. Ništerni naši polki so že stopili z ladje, drūgi so prišli za nami. Znabiti si mislite: Kje pa ste meli stanovanje za

Prevažanje strliva v Karpatih.

toliko lüdi? Ne čüdujte se, svet je velki in zadosta prostora je za vse. Široko obrežje posipano z morskim pesikom, log in pečine: vidite, to so tla našega stanovanja. Modra neba je pa streha. Jeli si morete napraviti lepša tla in lepšo streho, kak je ta štero, je napravo Bog? Celi den smo delali šatore, kam smo spravili živež pa bolnike. Večer si zavijem glavo v dva robca, pod glavo denem vreče, se odenem z gunjov in tak spim na zemli do zajtra. Včasi nas obudijo ruske puške in kanoni, ki nas ščejo strašiti, da so pa jako daleč od nas.

Do zdaj smo se ešče ne bili z Rusi, nego moremo se vsikdar bojüvati z drugimi sovražniki.

Po dnevi je tü takša vročina, kak da bi stali pred peklom, k tomi ešče pa tak čemerne mühe kak ose. Po noči je pa mrzlo, zvün toga pa mišice in nikše leteče stenice. Če bi ne bili dobro pokriti, bi ne mogli počivati. Približavle se pa tretji sovražnik in to so vüši, šterih se vsakši jako ogible.

Do zdaj nas je ešče te sovražnik ne goripoiskao, nego pride, gda več ne bo čistoga gvantä. Ka me pa najbole skrbi je to, ka kak smo odišli iz Sardinije, sam ne mogeo biti pri sv. meši.

Pismo je že preveč dugo; mam ešče dosta povedati, zato bom pa pisao kak najprle. Do zdaj me je varovala B. D. Marija in ne se mi je pripetilo nikaj hüdogä. Bog Vas naj čuva! Pozdravite vse v imeni svojega hvaležnoga

Petra.

Drügo pismo:

Dneva 2. jul. 1855.

Predraga mati!

Do dnes mi je ne bilo mogoče pisati. Zmerom sam mogeo letati zdaj se, zdaj ta. Dosta se je zgodilo, kak sam vam ne pisao. Grozna kolera je

bila. O kolko je naših mrlo! Pravijo ka okoli 2500. Zdaj je več nega, samo nikša trešlika je prišla.

Preminoči mesec 8. je bio velki boj pri Sebastopoli. Francozje in Angleži so zmagali. Drügi boj je bio 18.; tü so pa Rusi bili močnejši.

Ranjenih in mrtvih je 18.000 pri nas in 12.000 na Ruskoj strani. Zdaj pa čakamo drüge bitke. Najbole žalostno je to, ka v boji skoro vsi čemerno mirajo. Kolko düš pride zraven v pekeo, ár namesto da bi prosili Boga odpüšćanje v zadnjem hipi, mnogi ga preklinjajo. Jaz sam zdrav. Dobro je tüdi, ka sam od doma včen k božnoj hrani. Zdaj sam prišeo za oficera, da pa zato itak morem tü biti z drugimi vojaki. Ne bojte se preveč za mene! Glede tela, mi nikaj ne trbe, glede düše pa, mam mirno vest. Či bom živo, vüпам živeti v milosti božoj, či pa merjem, vüпам, ka pridem v nebesa.

Či vam včasi dugo ne pošlem pisma, ne mislite si preveč, znabiti ne bom meo časa. Molite samo za mene in mejte me vsikdar za svojega hvaležnoga sina

Petra.

XIV. POGLAVJE.

Konec.

Poglej, dragi čitatel, koliko more dobra vzgoja, ali lahko pravimo, kakšo moč ma prvo sv. obhajilo, či je dobro opravleno! Peter se je vsikdar spominao tiste oblübe, in jo je tüdi obdržao, štero je napravo Bogi, ka šče ostati vsikdar veren. Čiravno je mogeo živeti med slabimi tovariši, šteri so se ne pobolšali ne po prvom, ne po drügom sv. obhajili, itak je ostao pošteni. Petra je že zdaj Bog k sebi pozvao, in ar je bio stanovit en do konca, vüпamo, ka je zveličani.

Krščanski stariši! Če želite meti dobro vzgojeno deco, štera vam bodo tolažba v starosti, nasledujte Petrovo mater. Skrbite, da jih vzgojite v krščanskoj veri in to začnite že v mladosti. Pazite, či hodijo v cerkev, či zahajajo v slabe tovaršije. Glejte pa, da te jim sami davali lepe zglede; kajti to bi bila največša norost, či bi stariši, ki se ne sramujejo gučati proti lepim šegam in navadam, proti sv. veri in to vse pred decov, ali ki namesto da bi svetešnje dneve šli k božoj službi, se hodijo šetat ali v krčme, či bi takši stariši — pravim — itak želeli meti dobro, zgledno in pobožno deco.

Krščanski stariši! ne šálimo se! Gotovo je, ka te ednok mogli dati oster račun pred sodnim stolom, kak ste vzgajali svojo deco. Gotovo je dosta dece pogüblene zatogavolo, ar so bili slabo vzgojeni, in ravnotak gotovo je tüdi dosta starišov skvarjenih, ar so svojoj deci davali slabe zglede. To je vredno, da se dobro premisli. Či se mladina dobro vzgaja, bomo meli vrle može in žene, ki do ljubili red in delo, ki do skrbeli za svoje stariše in za svojo družino. Tak nam tüdi pridejo lepši časi. Meli bomo sine, ki do ponos domovini, podpora družinam, sv. cerkvi pa čast in slava.

† Kühar Števan.

„Mati, malo vodé mi dajte!“ To so bile zadnje reči našega najbolšega pisatela, Kühar Števana, septembra 24-ga, leta 1915-ga ob petih po poldné. Na svojo ljubljéno mater edno vüro pred smrtjov naslonjen, je z imenüvanimi rečmi zdehno svojo blago düšo v mirovnosti. Mirna njemi je bila smrt, kak mirno njemi je bilo življenje. Pa keliko nevol i težav je nebože mogo pres-tati. Ali vdao se je v Božo sveto volo, mirno je trpo i z tém si je zaslüžo čast v nebi. Na zemli je je tak ne meo. En betežnik z gnjilimi plüčami kakšo čast bi mogo na tom sveti meti? Svet takših ne pozna. Pa veliko poštenjé si je zaslüžo pokojni med slovenskim ljudstvom, častni slavni venec bi moglo

ono plesti okoli njegove glave i z svojega spomina ga nikdar ne bi smelo zbrisati.

Kaj je bio pokojni za slovensko ljudstvo? Njegov ljubitel, njegov pisatel. Lübo je svoj rod slovenski in iz te ljubavi do njega je vnogo pisao slovenski. Pisao je v maternom jeziki, naj dokaže, ka ljübi svoj narod, naj pokaže, ka se ne sramüje svojega miloga materinskoga jezika i svojega maloga naroda. Zgled je postavo vsem vučenim slovencom, po šterom se ravnati so dužni, če neščo, da bi je zadela obsoda, da so zanemarili svoj narod. Njega je beteg. navčo na to ljubézen, nas pa naj vleče njegov zgléd. Po njem se ravnajmo i delajmo

za svoje ljudstvo. Gučimo radi njegov jezik i pišimo v njem. Ne sramujmo se svoje proste slovenske matere. Ona je te tudi ešče tista, kda si reverendo oblečemo, ali drugi svecki gospodje postanemo, kak je bila, kda nas je varvala i milo v vüha šepetala svojo ljübezen: »Moje ljübljeno, drago dete.« To mater ne zatajimo, njeni jezik ljü-bimo i poštüjmo mi vučeni, i zobraženi slovenci, te spunimo svojo dužnost do svojega naroda i nas ne zadene pravična sodba ljüdi: Té gizdavec več nešče slovenski govoriti, sramüje se svojega prostoga slovenskoga pokolenja.«

Ljübljeni Jezus je velo casari dati, kaj je njemi slišilo, to je zapovedao je spuniti dužnosti do oblásti svecke, do države, a svoje navuke je pa držao v maternom jeziki pa po svojem goristanenji je ešče z čüdov potrdo pravico do ljübavi maternoga jezikov. Apoštolom je naime dao dar jezika. Vnogh narodov materni jezik njim je vlejaó v znanje, da bi v njem glasili njegovo vero. On bi topot to tudi lahko napravo, da bi narodom dao dár jezika, da bi oni razumeli apoštole po njuvoj maternoj reči. Pa ne je včino. Ne pa zato, naj vsako stvarjenje spozna njegovo stvoritelisko ljübav, z šterov je šče tak gordržati,

kak je je stvoro. Dužni smo zato po Jezušovom zgledi vse postave vogrske naše države verno spuniti, ali z svojega naroda se ne smemo spozabiti, njega moremo ljübiti i z cele moči si prizadevati, naj ostane na zemli, kak ga je Bog stvoro. Slovensko ljudstvo naj slovensko ostane, to more naš namen i naše delo biti. Veseli nas, če se navči državnoga jezika, ali najraj more gučati po svojem i mi ž njim vred.

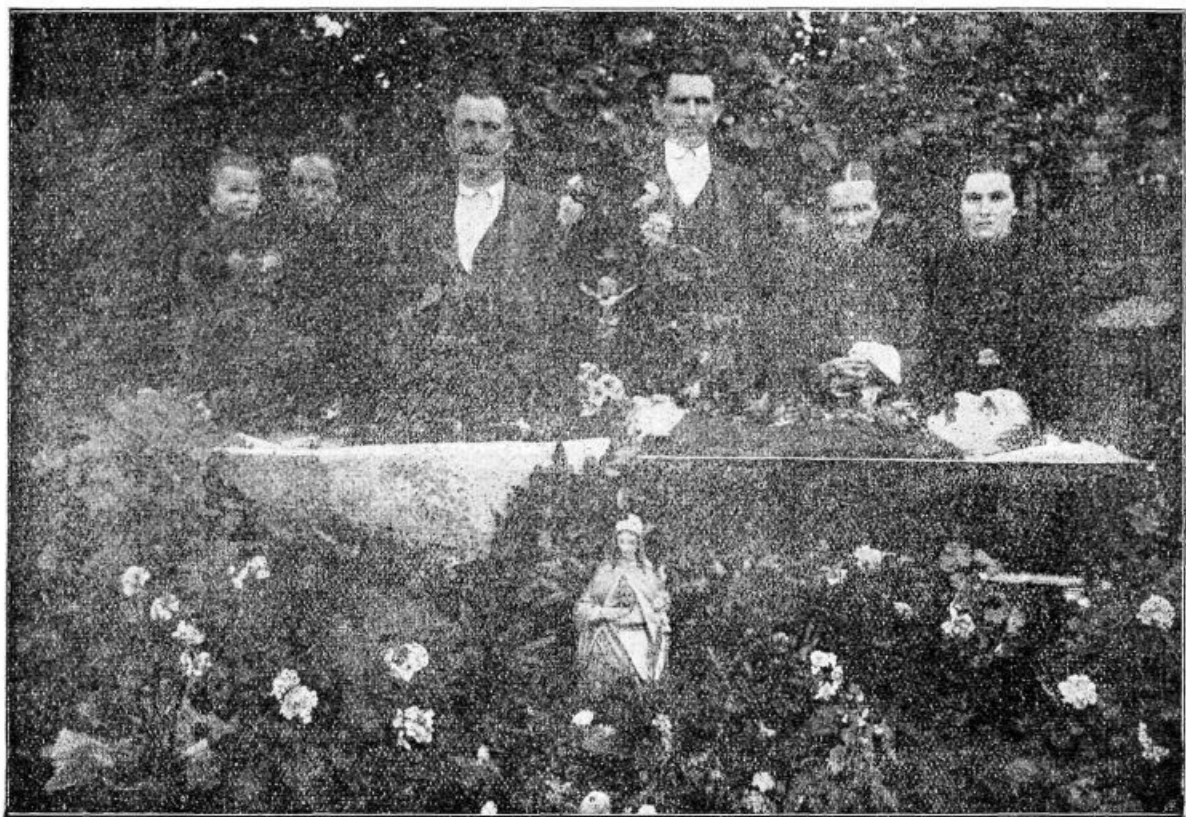
Kühar Števan.

Te misli so mi sile iz pod pera, kda sem se nameno z Kühar Števana se spomenoti, ki je v tom pogledi nam lepi zgled. Kratki življenjapis Küharov je sledeči. Rodio se je v Bratoncih l. 1882-ga, julija 29-ga. Štrto dete je bio svojih kmétskih katoličanskih, zadosta přemožnih starišov. Ljüdske šole je v verskoj fárnoj šoli v Beltincih zvršo. Po dokončanji šol se je včio sabolije do svojega 17-ga leta.

Zatem se je hapo včiti. Nadarjeni dečko je bio i zato je v dvema letoma zvršo štiri razrede mestjanske, ali pörgarske šole v Lendavi. Zatém je opravo štiri gimnazije v Kaniži i po zrelostnom izpiti je stopo v sombotelsko seminišče. Dühovnik bi rad postao, ali g. Bog je druge namene meo ž njim. Za dva meseca je obetežao, prijéla se ga je jetika; semenišče je mogo zapüstiti i

začelo se je njegovo dugo miranje. Vračo se je dosta. Bio v Gleichenbergi, pri Gradi, dvakrat v Hörgasi, a nikaj njemu je ne pomagalo. Gniloba v pljučah se je li dale širila i ga večkrat na kraj groba správila. Ali edenajset let se je li vstávlao betegi, po vno- goj krvnoj zgübi je li vlačo dale svoj nevolen žitek, dokeč ga je ne dokon-

je brano proti smrti, z drügov je pa pero držao i pisao za svoj narod. Ede- najset let je ta borba trpela. Zaistino pravi junak je bio. Delao je z trpljen- jom, trpo je z delom. Ljübezen do svojega naroda ga je krepila, da je to vse zmagao. Navčo se je poleg mad- žarščine tüdi nemški i poleg našega slovenskoga narečja tüdi kniževne slo-

Kühar Števan na mrtvečem odri. Kre njega stojijo mati, dve sestri i brat pa en njegov bližanji.

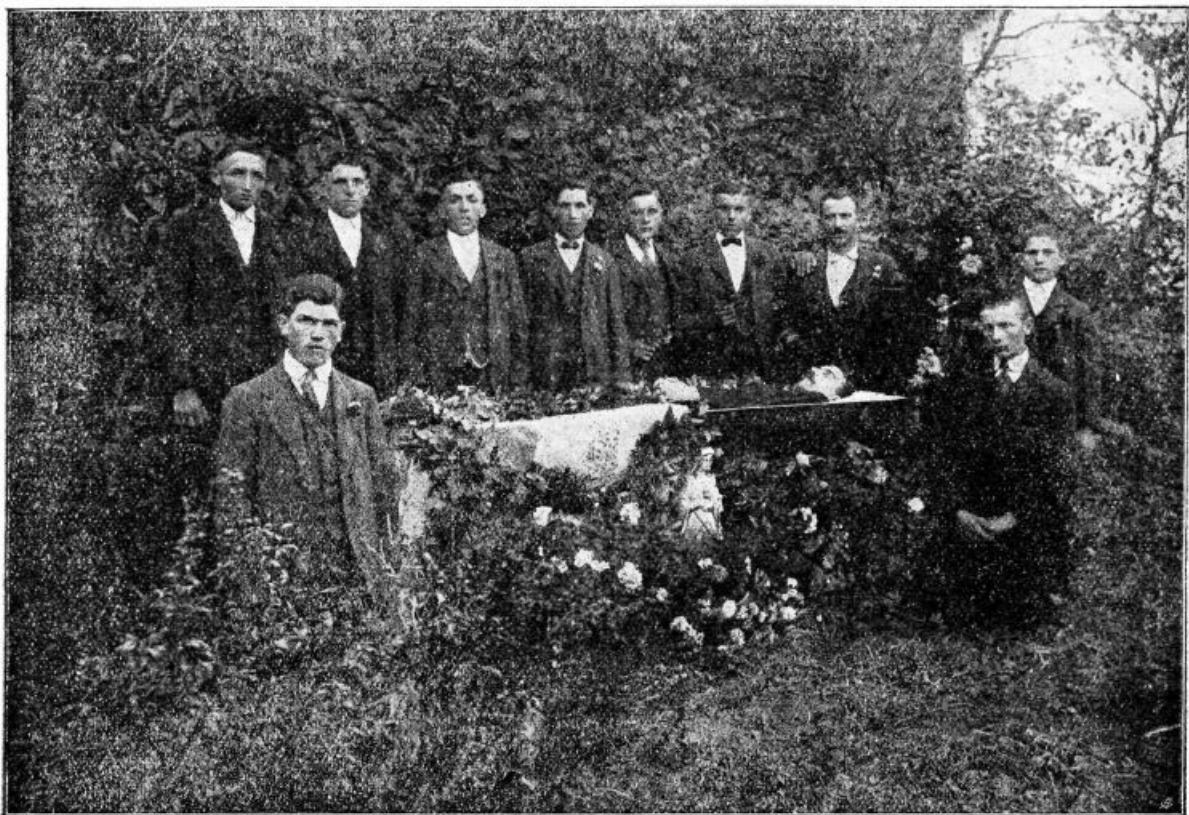
čao na ljubom srci svoje mile slovenske matere v 34-om leti svoje starosti. To je žitek Kühar Štefana. Krátek, ali li zadosten, da se nam pri njem za- seli čüt smilenja v srcé. Či pa svoj pogléd na njegovo delo vržemo, se nam té čüt smilenja obrné v dužno zah- válnost do pokojnoga.

Kaj je delao? Z ednov rokov se

venščine. Vse to znanost je pa obrno slovencom na hasek. Prestávlao je z slovenščine, nemščine, mažarščine v naše slovensko narečje vno go člankov. Največ zaslüge si je pa z tem spravo, da je na stotine nabrao vküp naših narodnih pesmih i pripovedk, z med šterih smo ne edno že čiteli v Novi- nah i Kalendaru Srca Jezušovoga, drüge

pa še bomo. Desna roka nam je bio v vrežüvanji naših listov i z svojimi lepimi spisi je ne edno srco geno i razvedro. Slovenski naš jezik je dobro poznao; če bi njemi zdravje služilo, bi ga še bole spoznao, posebno gornje narečje bi njemi potrebno bilo znati, te bi lahko spisao slovnico slovensko, kak jo je nameno. Naše narodno blago,

ljübvav do domovine, njegovi pobožni spisi, šteri so nam srca k Bogi podigavali, nam predpišejo dužnost zahvalnosti do njega. Ne smemo ga pozabiti. Grob njegov, 26-ga septembra zvršen, ne sme nezehvalna pozabljivost pokriti. Spomin more meti. Vredništvo Marijinoga Lista je dalo pokojnoga na lastne stroške pokopati i na-

Nošaci okoli drva Kühar Števana, bratonski i beltinski dečki.

to je naše pripovedke je popisao tüdi za »Zgodovinsko Društvo« mariborsko fonetično, to je z takšimi slovami, ka se lahko spozna izgovárjanje naših reči i z tem slovenskim jezikoslovcom pot naredo do bogatih rüd našega jezika.

Njegove zabavne pripovedke, pri šterih smo se smejali, njegove narodne pesmi, štere so nas navdüşevale na

meni njemi tüdi grobni spomenek gorpostaviti. K tomi cili prosi pomoč zahvalnih, slovenskih src. To je naša prva dužnost. Drüga pa, da ohranimo poleg njegovoga groba tüdi njegovoga düha. Ljübimo svoj slovenski narod i njegov materni jezik. Té düh ljübézni naj nas spreveda od zibeli do groba, té düh, ljübezen do svojega ljüdstva se nam

naj naslanja po zgledi vreloga ljubitela slovenskoga ljudstva, Kūhar Štefana na grobni spomin i vči naše potomce, kėsne vnūke tisto pot tlačiti do sodnjega dneva.

* * *

Sprevod pokojnoga je opravo Kūhar Štefan, beltinski plebanoš z pomočjov Lehko Štefana i Berden Andraša kaplana. Spreveda bi se vdeležo tudi velč. Slepec Ivan, sobočke okrogline ešperēš, ki je pokojnoga za njegovih lepih slovenskih spisov volo jako cenio, i drugi dūhovniki, ali ne njim je bio pravočasno naznanjen. Vdeležilo se ga je pa nešteto vrloga slovenskoga ljudstva i inteligencija z bližanjih vesnic.

Na potroše vredništva Marijinoga Lista je slovesna čarna meša služena za dūšo pokojnoga v Beltincih.

* * *

Njegovi prijātli, vojaki so znali prav ceniti zasluęe pokojnoga. Škafar Jožef, domobranec 13. pešpolka je pisao ob priliki njegove smrti: »Izrečem vam srčno sožalje za njega. Ć. Bog njemi da nebesa, dosta je pretrpo edenajset

let bolesti i vendar vsigdar delao za svoj narod; mámo dosta lepih njegovih spisov.« — Zorko Edmund prosto voljec pa »Z jako žalostnim srcom sem vzeo na znanje smrt Kūhar Števana. On je bio voditel narodi i ne bom pravo dosta, če tak povem, ka je on bio pamet domaćih slovincov.« — Jerič Ivan četovodja se etak poslovi od pokojnoga »Jako sem pobiti zavolo smrti Kūhar Števana. Opravičeno mi tudi more biti žao za njega, v šetrom sem zgūbo vučitelja i najbolšega prijātela. Tudi slovenski prekmūrci so so to zgūbili v njem.«

* * *

Dosta je dosęgno pokojni z svojimi spisi. Vnogi se navčo na ljubav do domovine i svojega národa. Kaj pa je ne mogeo on doprinesti, doprinesimo mi njemi v spomin, da njemi lehek bo počinek v grobi:

Ka nej dosęgno si tū Tí,
Dosęgoti želemo mí,
Da sloven bio bi pošten vsák,
Kristjan i dober narodnják,
Tam gori da bi vidili
Med svetlimi se zvezdami!

BOJNA LETA 1914—1915.

Trononaslednik je vmorjeni!

Te žalosten glas se je 28-ga junija 1. 1914. po celoj deželi ta valio.

Posvedočilo se je, da morilca našega trononaslednika sta v službi srbske propagande bila, štera je štela vse slavske kraje našega krala zjediniti s srbskov deželov.

Naše vladarstvo je želelo zato od srbskoga vladarstva, naj to propagando goristavi, naj krivce pokaštiga. Zvūn toga je naše vladarstvo želelo, da naši častniki na srbskoj zemli dale iščejo za krivci.

Na to pismo — pravi se ultimat — je dano bilo srbskomi vladarstvi 48

vör. Prek se je dalo ob 6 vöri 23-ga julija.

Vsem nam se je tak zdelo, da srbsko vladarstvo ne spuni našo željo.

25-ga julija je rusko vladarstvo sküšavalo v Beči, da bi se termin podgšao.

25-ga julija ob 3 vöri popoldne je odredilo mobilizacijo.

On isti den ob 5 vöri je Pašič srbski ministerski presednik dao odgovor. Ništerne točke je dovolilo, drugo je pa puno bilo z gorizdržanjem tak, da naš poslanik je ne bio zadovoljen i ob pol sedmoj vöri je Belgrad ostavo.

Vsaki človek je zdaj že znao, da je bojna tü.

Ečče tisto noč je pri nas vödana bila mobilizacija, štera je samo eden del naše vojske dosegnola.

Je-li de bitje samo med nami i srbami ali pa na celo Europo se razprestre bojna? Smo eden ovoga pitali.

26-ga julija je prišo glas od ruske mobilizacije.

Med tem se je začnolo streljanje na srbskoj meji.

28-ga julija je bila bojna objavlena srbskomi vladarstvi.

Naš kral se je obrno k svojem i lüdstvi: »Vsikdar je moja žela bila, da leta, štera mi božja milošča dopüstila, mirovnim delam posvetim i moje narode od velike daritvi i žmečave bojne občuvam. Nego v previdnosti je nači dokončano bilo... Jaz sam vse pregledno i prevago. S mirovnov düšnov vestjov stopim na pot, štero mi moja düžnost kaže.«

Ki ravnašo s deželami, so med seboj veliko razlaganje meli, da bojna

samo med nami i srbami ostane. Pa so nika ne mogli včiniti.

30-ga julija je nemski casar opomino cara: Či Rusko proti Austriji gible svojo vojsko, tak moje delo, štero si na mene zavüpa, naj stopim na sred med se vojüvajoče, je ne mogoče.

31-ga julija je vödana bila mobilizacija cele ruske vojske.

Na to je i pri nas vödana bila mobilizacija.

1-ga augusta je odredjena bila mobilizacija na Nemškom i boj objavljeni rusi.

On isti den je ešče odredjena mobilizacija na Francuškem.

4-ga aug. je pravo nemški casar na državnom spravišči: Mi nikomi nika ne ščemo prevzeti, mi samo ščemo naše mesto čuvati, na štero nas je Bog postavio, ščemo občuvati sebi i svojem i odvetki. Potom je gori pozvao poslance, naj njemi v roke oblübijo, da do ž njim šli prek vse nevole i smrti.

Belgijsko je nepristransko bilo, to je, k ni ednoj stranki je ne prevrglo. Poleg pravice, štera je ladala do 1. 1914, je ne slobodno prek takše dežele z vojskov iti.

Nemci so dokončali, da prek belgijskoga vderejo na Francozko. »Što, kak mi za največše se vojüje, samo na to more gledati, da srečno prek pride, je pravo kancelar državni.«

Na to je angleški poslanik prek dao objav bojne.

»S ednim sovražnikom več, s tem več zrokov mam, da mo do slednjega zdihaja vküp držali,« pravo je bavaški kral.

Med tem so i črnogorci — Mon-

tenegro — pravili, da so prisiljeni »na obrambo srbskoga dela orožje zgrabiti,« zato je i 5-ga aug. nam bojna objavljena bila.

Potom so eden za drugim eden ovomi boj objavljali.

Mi smo tü doma žmetno čakali glase, pa smo si mislili, da hitro bode konec.

Naši so napredüvali na Ruskopolskom i Srbskom, nemci so prevzeli Brüssel, glavno mesto belgijsko.

Med tem, da so se bakle bojne na vse kraje vužigale i vsikdar več narodov se v boj zmešalo, je mro papa Pius X. 20-ga aug. Star je bio 80 let. V slednjih dnevah je sam v pero pravo nezračunane telegrame, da bi prikazen europejske bojne goristavo, to je njegova smrt bila, slednjo moč je darüvao, štero je ešče v sebi čüto. Za istino je bojna njegovo smrt prinesla.

Peter Rosegger je pisao: »Mi, ki smo v velkom vojüvanji, mamö dva močniva zaveznika, verno nemško državo i Gospodna Boga v nebesah.«

Na konci meseca augusta so se nemci proti Parizi približavali, šteroga je francuška vlada ostavila i se prese-lila 3-ga sept. v Bordeaux.

3-ga septembra je odebrani novi papa Benedikt XV.

3-ga septembra so naši Lemberg glavno mesto Galicije spraznili i nazaj šli, naj se dosta kvara ne včini njem.

V Galiciji so domači lüdje — ru-teni — rusom na pomoč bili, znamenje njim davali, je vodili.

•V tom časi je Hindenburg ruse, ki so na Prusko vdrli, zbio pri mazur-skih jezerah.

Rusi so napredüvali v Galiciji, 26—27-ga septembra so že prišli k vogrskoj meji v Karpate:

28-ga septembra je Potiorek iz srbskoga javo: Vsi smo na srbskoj zemli i držimo se.

V tom časi je veliko bitje bilo na Francuškom.

V oktobri je spadnola trdnjava Antwerpen na Belgijškom v nemške roke. Tak je skoro cela dežela prišla pod oblast nemcov. Belgijško vladarstvo je pobegnolo — 13-ga okt. — v Havre na francuško zemlo.

13-ga okt. so rusi grad Przemysl ostavili, šteroga so okoli zagrajenoga držali.

Meseca novembra so se naši sovražniki v törka smeli. Tak smo pomočnika dobili v törki.

Že 22-ga oktobra so se skazale angluške i francuške ladje pred glavnim varašom törkov — Carigradom.

5-ga novembra je javo Potiorek: Zdaj je od toga guč, da se srbi na tla vržejo, da se boj ešče pred zimov dokonča.

Papa Benedikt je znova ponovo želo za mir. Prosimö vladare i krale, naj za volo tak dosta skuz i krvi, štera se toči, se popaščijo, da svojemi lüdstvi nazaj dajo dobroto mira.

3-ga decembra so naši prevzeli Belgrad.

7-ga decembra je spadno Lodz v nemške roke.

Naši so skoz bolje šli v srbsko.

15-ga decembra je prišo glas, da so naši Belgrad zapüstili i da so vojaki v velikih bojih dosta trpeli, — nego vole so ne zgübili.

Kda so čudni glasi krožili od srbskoga bojišča, je službeno javljeno bilo 23. decembra:

Komanda balkanske vojske je za svoj cio držala na tla vržti sovražnika i poleg toga ne zadosta gledala žmečave. Za volo lagoonjega vremena je ne mogoče bilo vojski se za živež i municijo skrbeti. Sovražnik si je novo pomoč poisko i se je proti postavo. Naši so nazaj šli i ne so bili biti. Smo zgubili ljudi i materijo, nego nači je ne moglo biti.

S ednov prilikov je Potiorek odslobojdeni od komande, štera je prek dana nadvojvodi Eugeni.

Przemysl je drugo pot okoli vzeti bio od rusov.

Novo leto 1915. je novo bitje prineslo na vse kraje.

Rusi so po vsoj sili šтели našo linijo v Karpatah prek vdreti.

Na belgijskom bojišči so francozi žlebe prekopov odprli i celo krajino pod vodo postavili, — tak so nemce od sebe vkraj držali.

Papa Benedikt je na božične svetke premirje proso, nego vse zaman. Ali edno prošnjo so njemi li poslühnoli, naime premembo zevzetih, ki so na vojno službo več ne pripravni.

20-ga januara se je zgodilo, česa so se angleži vsikdar bojali. Pohodile so je nemške zračne ladje i bombe vrgle na potrđjena mesta. Ladje so svojo pot prek morja letele.

Angleži so nemce že od začetka vkraj zaprli od drüghih dežel, šтели so, da nemci od glada tá vržejo orožje. Na Nemško je nikša ladja ne mogla

priti, vsako so angleži na morji gori stavili i preglednoli.

Nemci so na sredi januara naznani, da podmorske ladje so gotove, štere angleške ladje v morje pogrozijo. Tak angleži tüdi ne do mogli vdablati iz Amerike niti živeža, niti orožja, niti strliva.

22-ga januara je vznamjeno, da v novembri podpisano vojno posojilo pri nas zadene 1170 milijon koron, v Austriji pa 2135 milijon.

Papa Benedikt je 22. januara pravo: Ne je nam dano, toj nevoli konec napraviti. Papa, kakti namestnik Kristuša, ki je za vse ljudi mro, more brezi stranke ostati. On se je zazavao na človečanstvo nemcov, naj v Belgiji z najvejšov pravicov delajo i je opomino belgijce, naj občinski red držijo i tak si svoj stališ pobolšajo. Potem je odredo, da 7-ga februara naj se v celoj Europi pokorne božje službe držijo.

Na konci januara so naši ruse, šteri so že daleč prišli notri v Karpate, nazaj stirali.

Naznanjene nemške podmorske ladje so se skazale 30-ga januara. Pod vodov so poslale svoj strelaj na angleške ladje i je vtopile.

Prve dni februara je veliko bitje stalo v Karpatah. Veliki sneg je bio. Rusa so nazaj vrgli. Bukovino so naši nazaj pozajeli.

16-ga februara je že prišo glas od prve ladje, štero so nemci v morje püstili. Ladja se je za 20 minut pogrozila.

V Karpatah je li velko bitje stalo. 5-ga aprila je bio vüzem, čemerna bojna li ne prehenjala. Med tem —

22. marca — je mogo Przemysl za volo glada prekdani biti rusom; vsi vojaki, šteri so obsedli grad, so v Karpate poslani proti nam.

7-ga aprila je prišlo glas, da nemška podmorska ladja „U 29“ je od angležov s mornarami vred vaničena.

Angleži so rešene mornare podmorskih ladj v vozo vrgli. Zrok so dali: Da bi mornarje podmorskih ladj, prve kak smo je iz vode rešili, toga načina bili, da bi nedužne angležke trgovinske ladje i na njih nedužne lüdi vmorili, ne moremo je za poštene sovražnike vzeti, nego za lüdi, ki proti pravdi pregrešijo.

Na to je nemško vladarstvo za vsakoga mornara ednoga zevzetoga angleškoga oficira tüdi v vozo vrglo. Vse vküp 39.

Na sredi aprila je popuščavo boj v Karpatah.

27-ga aprila je naša podmorska ladja „5“ francuško vojno ladjo „Leon Gambetta“ s torpedom strelila i pogrozila.

V aprilu so začnoli francuzi i angleži na sühom — v Galipoli — srečo iskati proti Carigradi.

V majuši so naši rusko linijo pri Tarnovi i Gorlice predrli. Rusi so sami od sebe mogli püstiti vogrsko mejo.

Nemška podmorska ladja je pogrozila angležko ladjo „Lusitania.“ To se je zgodilo 7. maja popoldne ob 2 vöri. Ladja je samo 20 minut ostala na vodi. Mornarov i drüghih, ki so se na njoj pelali, je bilo 1900, dvajseti čunov so meli, štere so na morje püstili, da bi se rešili. Polojno se jih je rešilo.

Ruse so naši nazaj tirali.

Med tem, da so se naši s pol svetom bili, so taljanje tüdi veliko želo dobili. Že aprila so želeli, da Austrija njim prek da Trentino, nemški Bozen, Gorico, Gradiško. Trst, prej, naj bode slobodna dežala i. t. d.

Pogučavanje je trpelo celi majuš.

23-ga maja je Taljansko nam objavilo bojno.

Naš kral se je znova obrno k svojim narodom:

Taljanski kral mi je bojno objavo. Prelomljenje vernosti, kakše se je ešče nikdar ne zgodilo, je prišlo od taljanov na svojega zaveznika. Po treseti letnoj zavezi, v šterom časi si je deželo povekšo, nas je Taljansko v vöri nevarnosti zapüstilo i s plahotéčov zastavov je prek stopilo k našim sovražnikom... Poželjivost taljansko smo ne mogli nasiliti. I tak se osoda more spolniti. Proti velkomi sovražniki na sevri smo po deset meseca vojüvanji zmagovito proti stanoli. Novi sovražnik na jugi je ne novi neprijatelj... I na jugi bodemo naše meje s uspehom branili.

3-ga junija je Przemysl nazaj v naše roke prišo.

23-ga je Lemberg nazaj vzeti.

Naši so nazaj prišli na tista mesta, kde so lani v augusti hodili. Z novič stara poznana imena: Krasnik, Lublin, Ivangorod.

Nemci so 5-ga aug. prevzeli Varsovo.

13. aug. je glašeno, da naša podmorska ladja „XII“ se je več ne nazaj povrnola. S mornarami vred je od taljanov vtoplena.

18-ga aug. je prevzeto Kovno, 20-ga

pa grad Novo-Georgievsk; 26-ga je spadno Brest-Litowsk.

Na konci augusta smo mi i nemci 2 milijona prevzetih sovražnih vojakov meli.

Prve dni septembra sam car vzeme prek najvišjo zapoveljstvo nad svojov vojskov. Dozdašnji najvišnji zapovednik Nikolai Nikolajevič je oslobodjeni svoje časti.

Rusi so se začnoli proti postavlati.

23-ga septembra je službeno javleno, da taljani po bitji četvéri mesecov tam stojijo, kde so začnoli i ka so njim naši sami prekdali, da so v boša mesta nazaj šli.

Po dugom miri 19. septembra se znovič začno boj na srbskoj meji.

26-ga septembra so francozi i angleži po dugom pripravlanji vdarili na nemce. Srdito bitje je stalo.

Naši i nemci so 7 oktobra v več mestih prestopili Savo i Duno. 9-ga oktobra je prevzeti Belgrad.

Bolgari so tudi boj javili srbom i na srbsko vdarili.

Francozi i angleži so 13. oktobra z nova vdarili na nemce. Slobodno pravimo, da je to bitje gaza bilo. Poleg navade so začnoli francozi s štūkami, dali so bobenski ogen, ogen, liki bi bobnjarili, vsako vōro so 70 jezerkrat strelili. Potem je prišlo na gaz. Nemci so nikšega pripravljenja ne v pamet vzeli, či včasí so čakali. Vremen je ravno pripravno bilo francuzom. Megla se je kadila na vse kraje, mali veter je pihao od njihove strani, on je lahko noso gaze proti nemcom. Čudna megla se je začnola kaditi. Vojak, šteri je na

posti bio, pridihavao je, sladko je spoznao i iz vse moči kričo: Gaz! Idejo.

Nemci so si včasí čuvajoče maske na lice zdevali i za orožje zgrabili. Megla je prišla po mali v strelne jarke i šance, sladka je bila. Eden je kašljao od nje, drugi si je žmetno zdihaio, tretjemi lagoje gratalo, štrti pa nika ne čūto i dale kadio svojo pipo. Po mali se vali druga megla, čarna. Pride tretja megla, bela, liki skūšnja, čemerna i žmetna. Za njov pali pride čarna.

Potem so prišli francozi, prvi red je doli pokošeni, pride drugi, tretji red. Prvi jarek so prevzeli nemcom. Idejo dale k štūkomi; kanonirje že več ne strelajo, vse je vkūp zmešano, prijatelj i neprijatelj. Od njih je ni eden ne nazaj prišo. Nego dale so že ne mogli priti francozi, nemške rezerve so je nazaj vrgle. Tak ide boj, za ništerne metre sto pa sto, jezero pa jezero lūdih spadne. Ne je že več guča od metrov, nego tem bolje od toga, šteri zna drugomi kak naj več lūdih osmr-titi. Té boj ne ide, da bi eden ovoga premogo, nego da bi ga zaničao i fundo.

Na konci novembra so naši i nemci zavzeli celo Srbsko i so se naravnoč zjediniili z bulgarskov vojskov. Jeli do srbi i francozi s angleži, ki so srbi na pomoč prišli, mogli gori zadržati našo vojsko?

Taljanje so do zdaj štirikrat srdito vdarili na nas. Takšo streljanje je bilo s štūkami, ka ešče svet ne čūo. Na konci oktobra veliko bitje stalo. Gorico po vsoj sili ščejo zadobiti. Sam kral taljanski je prišo med vojake. Ka se zgodi, ka ne, zdaj vam, ne vem popisati, — k leti mo že več znao.

Velika oblüba.

Na bojišči smo. Sunce nahitroma stanjuje, ka bi vidlo, ka se godi na zemli. Radovedno gleda okoli. Pogledne v nemške stelske jarke ravno tak, kak k francoskim vojakom v njuva skrivališča. Z ednov rečjov ono dobro zna, ka se godi. Pozornost njemi je obrnjena na edno francosko stotnijo, štera je prišla z mesta. Langhonat pa ide naprej po krajini, štero je sovražnik opüstošo. Že so napravili poldneva hoda, gda je prednja straža pribežala pravit, ka se približavle nemška stotnija. Včasi so se spravili v rojno vrsto, pa so tak čakali, ka je nemška stotnija prišla v strelno daljavo. Za pol vüre se je začnolo strelanje. Krugle so füčkale... Z gostoga pokanja navadnih pušk se je tüdi čülo ropotanje strojnih pušk. Francozje so meli zvün bolšega prostora ešče tüdi tri strojne puške več. Nemci so se mogli odmeknoti. Nego francozi so drago plačali svojo zmago. Njuv stotnik, šteroga so vsi jako radi meli, je bio skoz prsi prestreljeni. Vojacje so ga hitro spravili na varen kraj pa so ga položili na vojno postel. Zdravnik ga je preiskao pa si je skimlavo, ka nega več pomoči.

»Povejte mi, gospon zdravnik, v resnici, jeli pa, ka za mene nega več nikše pomoči?« je pitao stotnik zdravnika.

»Bojim se, ka mate prav, gospon stotnik.«

»Kak dugo bo šče trpelo? prosim vas, povejte odkrito.«

»Kakše tri ali štiri vüre šče znate živeti,« je odgovoro zdravnik.

Stotnik je nato nikaj ne pravo, nego eden globoki zdihaj je kazao njegove znotrašnje bolečine. Ne boli ga to, ka more zapüstiti svet... nato je že on kak vojak tak bio odločeni. Nekaj drügo ga mantra: mreti brezi dühovnika pa brezi tolažil svete vere?...

Na miseo so njemi prišle pobožnosti, štere je opravlaao na čast presvetomi Srci Jezušovomi... Jezušova oblüba: »tisti ne bodo mrli brezi moje milošče pa brezi svestv...« Te se pa naj nad menov ne bi spunila tä Jezušova oblüba? Gda je že ne mogeo duže zakrivati te düševne bolečine, je pravo: »Mreti... to nikaj ne dene, nego brezi svestev preminoti s toga sveta, to je žalostno!«

Z genjenostjov je poslušao te reči zrakoplovec-poročnik, šteri je s svojim letalom bio prideljeni k stotniji, ka bi naglejüvao, či bi bilo potrebno.

»Gospon stotnik,« pravi zdaj zrakoplovec, »či dovolite, jaz vam pripelam dühovnika.«

»Odkod mí pa pripelaš, dragi prijatelj?« ga je pitao stotnik potihoma.

»Z mesta Laghonat, gospon stotnik... Vreme je vugodno... zrak je miren... Moje letalo je brzno, ne bo preteklo tri vüre, pa bom že jaz tü z dühovnikom, či bo samo dühovnik šteo iti z menov.« Te reči so razveselile na smrtje ranjenoga stotnika.

»Naprej se vam že lepo zahvatim, vrli prijatel. Samo se paščite!«

Dve minoti po tom pogovarjanji se je že čulo ednakomerno klepetanje zrakoplova, ka je kazalo, ka se že zdigavle. Letalec je püsto stroj, ka je delao zevsov hitrostjov. Klepetanje je bilo čimduže bole tihejše... Za en časek je že samo edna mala piknja kazala daleč v zraki letalo pa letalca...

Bilo je koli štrte vüre. Po dve vüri dugom hitrom zleti je poročnik-letalec prišeo v mesto Laghonat. Srečno se je natla püsto, pa je včasi šo v bolnišnico, ka bi proso vojnoga dühovnika, naj ide ž njim. Pri kapelinih dveraj v bolnišnici je najšeo ednoga patra.

»Častiti gospod,« ga jer pitao, »ali bi vi vüпали sesti na zrakoplov?«

Dühovnik je to vzeo za norijo, zato je pitao: »Na zrakoplov? Zdaj? Pa zakaj?«

Letalec je zatem hitro povedao, ka šcé; dühovnik je obečo pa se je paščo v kapelo, si je obleko belo robačico, je vzeo Oltarsko svestvo, olje za slednje mazanje, pa je že za nekoliko minot sedo s poročnikom v letali. Zrakoplov se je nalehci zdigno pa je v kratkom časi ne bio več viditi, tak hitro je leto.

Sunce se je spravljalo k jednati. Pa prle kak bi se skrilo, je vidlo nekaj nenavadnoga: Jezuš se je pelao v zrakoplovi k betežniki, ki ga je goreče želo. Kaj takšega se je šče malo zgodilo.

Zrakoplov je hitro leto dale. Kak či bi stroj zdaj z vekšov močjov delao, pa kak či bi z velkov lehkočov šo proti svojim cili. Bistro oko letalca je že zaglednolo vojne šatore... Prijao je za eden zaškrnjač, pa je zrakoplov ne duže klepeto. Püščao se je na tla... Za par minot je bio na zemli.

Gda je dühovnik stopo z letala, je najprle pitao, či ešče betežnik žive.

Vojacje, ki so k njemi pribežali, so odgovorili, ka ešče žive, nego jako žmetno že praj čaka častitoga gospoda.

Dühovnik se je paščo v stotnikov šator pa je položo Oltarsko svestvo na edno turbo, štera je bila na tleh, zato ka je drugoga pohištva ne bilo v šatori. Stotnik je bio ešče popolnoma pri zavesti. Dühovnik je spovadao pa prečesto na smrtje betežnoga ranjenca, zatem njemi je podelo tüdi svestvo slednjega mazanja. Betežnik se je pa že ne dočakao konca toga svetoga opravila. Preselo se je že v ve-kivečno blaženstvo... Meo je jako lepo smrt.

Jezuš včini vse, porabi ešče novodobne iznajdbe, naj samo more spuniti svojo oblübo: »Ki devet mesecov zaendrügim vsaki prvi petek pridejo k prečiščavanji, tisti ne bodo mrli brezi svestev, pa bo moje bože Srce njuvo gotovo zavetje v poskradnjoj vüri.«

Dabi samo mi mogli tüdi tak zvesti biti v oblühaj, štere smo včini Bogi!

„H.“

Brezverska zgojitev.

»Pred par leti,« tak pripovedavle eden gospod, »sam obiskao svojega prijatela, ki je bio zdravnik v norišnici v ednom velikom mesti. Sprijao me je z velikim veseljom. Sedela sva že dobre četrt vüre v službenoj hiži, gda je naednok stopo notri bledi človek, ki je bio star kakših treseti let. Roke je meo sklenjene, z oči so njemi pa prišle debele skuze. Stopo je k zdravniku, ga je prijaio za roko pa ga zvao k okni. Tam ga je začno prositi zevsema naglas, kak či nišče ne bi čüo: »Gospon zdravnik, lepo prosim, včinte, ka bom hitrej sojeni! Jaz morem mreti, naj s tem včinim zadosta za svojo velko krivdo!«

Zdravnik je betožnika potolažo pa ga je nagovarjao, naj se zavüpa na Boga, betožnik je pa na vse to samo skimlavao z glavov pa je s počasnimi stopaji odišeo z sobe.

»Zgodovina toga človeka je jako žalostna pa strašna,« je pravo zdaj zdravnik. »Či ti je po voli, ti jo nakratko povem. Vido boš ž nje, kak žalostne posledice ma brezverska zgójitev.«

Proso sam zdravnika, naj mi jo pripovedavle, on je pa začno: »Šepasti Jakob — tak zovejo toga človeka — je prišeo že pred dobrim letom v to hižo. Očo je nigdar nej poznao, mati bi se ga pa najraj znebila, zato ga je dala svojoj že starovičnoj materi. Ta ga je gojila s palicov, se je vsigdar drla nad njim, pa je gledala samo na to, ka bi njoj dete kak

najprle kaj zaslužilo, za njegovo dūšo se pa nikaj nej brigala. Moliti ga je nej včila, od Boga njemi je nigdar nikaj nej pripovedavala, zato so se pa naskori pokazale žalostne posledice te brezverske gojitve. Jakob je bio tak pokvarjeni, kak več niedno dete nej v celoj vesí. Gda je malo odraseo, je povrgeo svoje zgójitele pa je služo v vesi za pastira. Gda je bio star 18 let, je prišeo za hlapca k ednomi kmeti, pa se je tam zoznano z ednov dobrov, bogaboječov deklov, štero si je vzeo za ženo.

Žena je hitro spoznala, kak slabo si je zebjala, zato ka je njeni mož bio v verskih rečeh zevsema drügoga mišljenja kak ona. Skušala ga je z rečjov pa z dobrim zgledom spraviti na dobro pot — pa ka ednok zgójitev zamüdi, tisto tüdi ta najbolša žena ne more več popraviti.

Jakob si je postavio malo hižico pa je hodo v dero, žena je pa prela doma pa je skrbela za dvoje lübeznive dece. Bile sta to obe deklici, najvekse veselje siromaškoga derara. Gda je prišeo večer ves trüden domo, si je posado vsako dekličko na edno koleno, se je ž njima zmenjao pa njima je glado lepe vlase. Samo moliti jivi je nej včio, od Boga njima je nikaj nej znao povedati. Pa kak bi tüdi on znao kaj od Boga, da je v svojih mladih letaj čüo od njega tak malo, pa ešče to od tühj lüdi? Istina, ka ga je žena nekaj navčila, nego bilo je že prekesno — vse se je nahitroma po-

gūbilo. Jakobovo življenje je bilo jako žalostno, zato ka je nej poznao Boga, ki je pot, resnica pa življenje, ki jedini zna pa more olejšati težko breme vsakdenešnjega življenja.

Prišli so hūdi dnevi. Temni oblaki so se začnoli zbirati nad glavov siromaškoga oče. Bila je trda, duga zima, pa je Jakob že več tjednov nej meo nikšega zaslūška. Zvūn toga je prišeo ropar, pa je spokrao vse, ka je žena s trūdom napredla. V mrzloj sobi je prezebavalo dvoje lačne dece — krūha je pa nej bilo, pa penez tūdi nej.

V tistom časi se je Jakob ves spremeno. Bar je nej bio nigdar tak veseli, kak so navadno mladi lūdje — vej je meo tūdi bridka leta za sebov — zdaj je pa postao ešče bole tihi pa zamišleni. Žena je cele dneve nej dobila od njega nikšega odgovora. Samo z detetoma je hodo, jivi stiskavao k sebi pa kūšūvao pa njemi je vseli debela skuza prišla z oči. Večkrat je tūdi ž nepopisnov lūbeznostjov obino deteti, zatem si je pa zakrio obraz z obema rokama pa je odišeo z hiže.

Šepasti Jakob je bio betežen na možganaj pa se je v njegovoj dūši porodila misel, strašna pa grozna, tak strašna, ka bi najraj odbežao pred njov, či bi mogeo. Ta strašna misel ga je nasledūvala povsedi. Doma pa na cesli, povsedi kak či bi njemi kaj pravilo na vūho: »Ka boš rekši gledao svojivi lūblenivi deteti, ka bota ti mirali od glada pa od mraza! Zadavi jivi, pa bo konec trplenji!«

V spametnejših hipaj je šo znova da delo. Gda je domo prišeo, je večkrat šteo zaslūžene peneze pa je vseli

jako žalostno gledao deklički, šterivi sta se zmenjali. Žena ga je tolažila pa njemi pravila, naj se zavūpa na božo pomoč, mož njoj je pa vseli odgovoro: »Ka bomo pa delali v zimi? Vsi bomo mogli prositi almoštvo.« Gda je bio bolše vole, ga je žena lepo prosila, naj ide v cerkev. Pa vse te prošnje so bile zaman. Mesto toga ka bi šo v cerkev, je odišeo v krčmo, pa je tam zapio vse, ka je šče meo. Med potjov je večkrat glasno gučao sam s sebov. Večkrat so ga čūli lūdje, ka je z trdimi rečmi pravo: »E, ka to' vej nega nebes pa nej pekla! Človek merje, pa je vsega konec.« Lūdem se je siromak milo, samo ka so njemi nikaj nej vūpali proti praviti...

Prišlo je znova sprotoletje. Jakob je postao čimduže bole čūden, sam sameren je hodo okoli pa se je za ženo nikaj nej brigao. Eden večer je odiseo v bližanje mesto, ka bi si zaslūžo kakši groš. Prek edne vodine so delali most, pa je Jakob znao, ka bo za njega tam tūdi zadosta dela. Gda je k mosti prišeo, je proso delodavca, naj ga sprime med delavce. Delodavec pa, ki je bio trdi pa prevzetan človek, se je zdro nad njim: »Samo idi, pohablencov meni nej trbe!«

O, da bi meo Jakob v tom težkom hipi konči edno perinjo žive vere v srci, bi se zaistino pokrepčao pa potolažo pri pogledi na Križanoga Jezua, te njemi za pravo istino ne bi vsekla ta trda reč tak globoke rane v srce. Tak pa brezi vere pa brezi tolažbe — nej je najšeo niti najmenše tolažbe — v njegovoj mračnoj dūši so se pa zbūdile vse tiste strašne

misli, štere so ga že tak dugo preganjale.

Gda je prišeo domo, je sedela mala družinica ravno pri obedi. »Ali si dobo gde delo?« ga pita žena. »Pohablen-cov nindri nej trebe!« je odgovoro trdo pa si je seo za sto.

»Jej zdaj!« njemi veli žena, »pa se zavūpaj na Boga. Znabiti ka dobiš kaj dela.« Mož pa zakrije obraz z obema rokama pa začne odločno praviti: »Žena, ka bo z detetoma? Ne bo dugo, ka od lakote merjeta. Bolše bi bilo, či bi bile deklički mrtvivi pa bi ležali v grobi. Tihi grob je jedino zavetje nedužnih, ki nemajo nikaj tū na zemli.«

Gda so se večer najeli, sta molili deklički z materjov kratko večerno molitev. Prle kak sta šle v postelco, jivi je oča ešče ednok skūšūvao, zatem si je pa seo k stolovi pa je tam sedo do polnoči. Bio je jako razburkani. Tūdi pobožna molitev nedužne dece je nej mela več moči do njegove temne dūše.

Na drūgi den njemi je prinesla žena zajtrk, Jakob se ga je pa nej dotekno. Čemerno je poglejūvao pa s trdimi stopaji stopao po hiži. Žena se je nato odpravila na njive. Težko, tak težko kak ešče nigdar — je stopila žena prek praga. Hūde misli so njoj napunjavale dūšo, stopile so pred njo, tak da je ne bi štele pūstiti z domi. »Morem pa iti po krumple, ka sta deteti lačnivi,« je spregovorila žena pa se je odpravila na pot.

Jakob jo je vido skoz okno, gda je odišla. Zgledno se je na deklički, šterivi sta se menjali na staroj škrinji. Nje-

govo oko, štero se je inda vseli razveselilo, gda je gledao deklički, je ostalo zdaj motno pa mračno. Tak se je vidilo, kak či bi kaj divjega sedelo v njem. »Zdaj — tak si je mislo — zdaj je prilika, ka rešim tevi nebože deteti.« Hitro je stopo k škrinji, je ne-seo deteti na postel pa jivi je z močnim robcom — zadavo.

Grozno! — Ešče ednok je pogledno nedužni žrtvi té nesrečen oča, zatem je pa šo z hiže pa je bio jako pobiti. Stara mati njemi je prišla proti pa ga je štela staviti. Vse prizadevanje je pa bilo zaman. — Jakob je bežao prek po cesti pa prek po poli, pokeč je nej premino v dalečini.

Ravno je zvonilo poldne, gda je prišeo Jakob v bližanje mesto. Bilo je senje. Na cesti je bilo vse puno lūdi. Jakob se je pa nej zmeno za nikoga, nego je šo pred sodnijo. Uradna soba je bila zaprta, zato si je seo na prag pa je čakao. Mimoidoči so ga pitali, ka čaka — pa mesto odgovora so dobili besen, divji pogled, ali pa globoki zdihaj. Gda so sodniki prišli v uradno sobo, je Jakob naznano svoje hūdodelstvo. Odpelali so ga v vozo.

Ka se je pa zgodilo doma? — Gda je Jakob odišeo z hiže, je stopila mamica v sobo pa je najšla obe deklici nezavestnivi na posteli. Z močnim kričom je pozvala svojo hčer, ne-rečno mater v sobo. Ta se je vrgla v nepopisnoj bolečini na deklički, jivi je pritiskala na srce, pa je njeno blede lice samo ednok strepetalo. Opazila je, kak či bi mladivi deklički ešče pomali dihal. Hitro je začnola šlatati obe deklici pri srci, pa je začūla, ka njima

šče srca obema bijejo. Včasih njima je odvezala robec, šteri je bio privezani okoli šinjeka, pa sta se nato obe deklički začnoli pomali gibati. Mati je spadnola na kolena od veselja. — O Bog, obe deteti živeta, obe sta pali njenivi! — Oča je pa zato li nej lūdomorec!

Gda je oča iskao sodnika, ka bi njemi povedao svoje hūdodelstvo, te sta se že deklički veselo smejali v materinih naročaj. Za tem sta sklenoli male rokice, pa sta se z materjov vred zahvalili v gorečoj molitvi, ka njima je Bog ohrano življenje.

Mati je naskori zvedela, ka se je mož sam javo sodniji, pa ka so ga kak lūdomorca zaprli v temnico. Hitro je vzela deteti, edno v naroče, drugo pa za roko, pa je šla v mesto. Vsa je trepetala, srce njoj je pa močno bilo, gda je stopila v temnico. Jakob je sedo pri zamreženom okni. Roki je

meo sklenjenivi, je nemirno gledao pred sebe pa se je jo'kao. Žena njemi je pravila: »Tvojivi deteti sta nej mrtvivi! Vidiš, prinesla sam ti obe. Obe šče živeta!«

Jakob se je pa za vse to nikaj nej zmeno. Čemerno je gledao na ženo, kak či bi bila tūjinka, s trdim, mrzlim pogledom je gledao deteti, pa se je močno zdro: »Jaz sam vmoro deteti, ka jivi več ne bo zeblo, pa ka več ne bota lačnivi! Zdaj sta nej več lačnivi, zdaj jivi več ne zebe!« Nato se je zajokao pa se je obrno v zid.

Žena je spoznala, ka je njeni mož postao zevsema nori. Nesrečna ženska je odišla domo, Jakoba so pa pripelali v to norišnico, gde želno čaka smrt, ka bi včino zadosta za strašno hūdodelstvo.

Vidite, to so žalostne posledice brezverske zgjitve!« „Kd.“

Cil Saleziancov.

Lübézen do bližnjega.

Vsaka družba ma svoje junáke, a vékših junákov, kak jih štéjo redovniške družbe, je med svetnimi družbami težko najti.

Što more najti vekši junakinj, kak so hčere sv. Vincencija. Od jūtra do večera pa še ponoči bedijo pri zgnavi siromaški betežnikov, jih tolážio, jim dvorijo, skrbijo zanjé, kak za brate — in vse to ne za plačilo toga sveta, niti za čast... božja zapoved njim vdiha srčnost: *Lūbi bližnjega, kak samega sebé.*

Lūbi bližnjega, kak sam sebé! — Te reči so podpirale sv. Vincencija, da se je odpovedao svetnim častem ino si

isko zapūščene, trpéče, da jih je tolážo i jih s svojov lūbéznijov vodo k Bogi. Njegov dūh so ohranili zvesti sinovi i ponizni, a v svojoj poniznosti junáki lūbézni — podobni oči.

Što ne občūdūje sinov sv. Ignácija, močnih stebrov sv. katoličanske cerkvi? V najlepših letaj, podobni sprotoletji, štera zové, vleče v prosto narávo, se odpovejo vablivomi sveti, se zaprejo med samotanske zidove, de se izorijo v hrabre vojščake... da potem puni krepostih prihitijo pomágat sv. katoličanskoj cérkvi... da se nevmorno trūdijo za zveličanje bližnjih. Njuvo

plačilo i čast, ne svetno plačilo — njim zadostuje, da spuniyo volo nebeskoga Očé, da delajo za bláženstvo svojege bližnjega.

Junak je bio sv. Franciček asiški, kj je razdelio svoje imetje i posto siromaški — asički siromak*) — da bi s svojim zgledom hasno posvetnim i jih pripelo na pot pokore. Lúbézen do bližnjega ga je včinila junaka. I to junaštvo je ostalo na sveti — med hlabrov četov njegovih sinov.

Vsaka družba šté junáke. Svet se njim posmehuje, jih imenuje norce, á vekši junakov ni najti na zemli.

I kaj naj povemo od naše družbe? Ali v njej ni nikakših junakov, kak v drugih redovniških družbah? O ja, tudi v njej so blágočútna srca, ki so se odpovedala sveti in si izbrala plemenito navodilo: *Lúbi bližnjega, kak samoga sebé.*

Daj mi dúše, drugo vzemi... te reči je napiso don Bosko, kda je nastavo salezijansko družbo — pomenljive reči, v šterih se skriva junaška lubezen.

Ta lúbézen ga je krepila v sredi težáv, njemi je dala moč, da je požábo na trüd, da je vsáko minuto obrno za bližnjega. Tá lúbézen, je šcéo, da navdúsuje njegove sinove... da tudi tei, kak on, posvétijo svoje življenje za bláženstvo bližnjega. I tá lúbézen je ostála, kak dedščina, najbolj dragocena po velikom oči... kak navodilo, po šterom naj se ravnaio njegovi sinovi.

To navodilo je ostalo lúbo načelo vsega delovanja salezijanskoj družbi.

Poglejte oratorije. Več sto dečkov igra na dvorišči, skače i kriči, sredi njih pa mladi dúhovniki i veséli kleriki. Tudi tei igrajo z decov, ž njimi skáčejo. Sredi decé se napravijo deca. Svet jih vidi, čúdi se njim, vnogi jih

celo zasmehuje, što pa pozna namen oratorijov, te jih hvali i občúduje.

O ja, trbe se darúvati, večkrat ponižati, ali oni znájo, da le lúbézen privábi v oratorij, kje so dečki zavarovani pred svetom, i ta misel jih tolaži i osrečuje. Lúbézen do bližnjega je njuvo navodilo — dedščina lúboga očé, i to navodilo jih vstvarja junáke.

* * *

Stopimo v Turin, v svetišče Marije Pomočnice, kda se poslavla šereg don Boskovih hčéri in sinov... izročujejo se v Marijino varstvo, proséjo pomoči, prlé kak se podajo na težko delovanje, štero je čáka v daljnoi tújini. Stariši jočejo, bratje i sestre žalujejo: prišli so, da se poslovijo — vendar za vsikdar. Deteča lúbézen do lúbi starišov i dragi svojcev tudi junákom trga srcé i njim vleče iz oči potoke súz. — Z Bogom... na svidanje v nebésaj — je zádni pozdráv. Srcé krvávi, lúbézen do svoji drági se vojúje z lúbéznijov do siromaški trpeči, ki, lezéč v dúšnoj tmici, potrebujújo njuve pomoči... á Don Bosko je pravo: *Daj mi dúše, drugo vzemi* — i to zndostuje, da zapústijo lúbe stariše, milo domovino i se paščijo za dúšami v tújinski neznaní svet...

Dúše... dúše, tá reč jih krepí v daléšnoj tújini, tam sredi divjakov, bolj divjih od divjih živáli. Trpljenje je njuv sprejavaváč v neobsežnih pústinaj, sredi jezero nevarnosti divji pokrajín. Keliko noči prebijejo sredi gozdov, zaviti v plašč, kje njim je postela vlažna zemla, streha mila nebésa, tolážnik i továriš mirna vest in angel varúváč.

Kákše plačilo, njim ide da se teoliko trúdijo, da darújejo svoje življenje? Na zemli ga ne... skriti pred svetam, daleč od části i svetnoga plačila... njim zadostuje, da rešijo dúše, da pomagajo bližnjim.

*) Tak ga navadno imenújejo na Talijanskem.

Zglednimo se v učilnico, kje sedi vnožica čvrstih mladencov i se pripravla za prihodnje življenje. Medtem ka se svet raduje, tei sedijo mirno pri knjigah i si z včenjom belijo glavé. Svet jih vábi... obéta njim čast, prijetno življenje, á v mládih srcah je zasajena iúbézen, štere svet ne more prekaniti — lúbézen do Bogá i lúbézen do bližnjega. Oni znájo, da njim težavno včenjé ne bo prineslo svetnih časti, ne imenitnih, posvetnih slúžb — mogoče jim bo pokorščina odločila zadnji prostor, najbol ponizen v celoj družbi — ali ta misel ne straši junakov: zadosťuje jim, da pomagajo bližnjemi.

* * *

Da bi se ves svet združo z redovniki i jih podpiro v njuvom delovanji, keliko več bi se včinilo na bližnjega. Ali keliko jih je, ki ne marajo viditi krščanskih junákov, šteri darujejo svoje življenje za svojega bližnjega: preganjajo je i zasmehújejo njuvo delovanje.

Kratek pogovor med dvema salezijanskima sobrata: »Gospod vítéz, keliko dečkov prihája v vaš oratorij?« vpitao sem predkrátim častitega sobrata, gospoda Pavio. »1200—1300 vsáko nedelo.«

— »Kak jih pa vendar privábite teliko?«

— »Z prijaznostjov, z darovi i z drugimi sredstvi.«

— »Z darovi právite... Kje je dobite?«

— »S težávovi trüdom. Celi teden hodim okrog, iščem rádodárne persone, trkam i prosim... Več oseb, štere poznajo hasnovitost oratorijov Don Boska radi pomagajo... večkrát jih pa trbe poslušati, i grenke... tožbe čüti prav tak, če bi nabiro za lástni žep, medtem ka se ne trüdim za drugo, kak za siromaško mestno deco.«

I jaz pitam, nej to junaška lúbézen, ponižati se, hoditi od dvér do dvér i prositi za druge?

Ednok je eden salézijanec pokázo don Rui časopis, šteri je zasmehavao njegovo pismo, v šterom je proso za indijanske misijone.

Svet ne pozna — je odgovoro Don Rua — »nepozna siromaštva i nevole siromaških divjákov. Da bi je pozno, z odprtimi rokami bi pribežo pomagat. Siromáki nimajo obleke, nimajo živeža — za vse morejo skrbeti nevolni misijonarje. Misijonari sami trpijo lakoto i skradnje siromaštvo... vsaki den prihajajo pisma, kje prosijo pomoči. Jaz nemam, da bi jim mogo podvoriti... čakam i čakam, dokeč me ne presili skrajna stiska i te morem prositi. Jaz prosim dobre sotrudnike, nikdár ne silim... ne prosim zasé, nego za siromaške divjáke, ki so tüdi naši bratje.« — Pri teh rečaj si je obriso suzé, ki so pokázale plemenito srcé krščanske lúbézni. S spoštúvanjem njemi je küšno roko i pravo v srci: »Ti si pravi naslednik oče Don Boska — pravi junák krščanske lúbézni.«

— Lúbézen za lubezen — pravi že latinski pregovor. I komi je mogoče ne lübiti mladine? »Mladina — pravi P. Lacordair — je spomlád lepote. Bog, ki je vedno mladi, i vedno lepi, nam je ščéo v mladosti podariti odsev svoje večnosti. Čelo mladenca je kak sunce božega obličja i ne mogoče na nedužnom obrázi gledati nedužno dúšo, da ne bi čütili za njo nikše naklonjenosti, štera lúbézen je združena z spoštúvanjom.

Na té način se trüdi salezijanska družba; to je njena politika, da pomága siromake na dúši. I da te cil dosegne, je potrebno oratorije postaviti, i zbirati mladino po nedelaj in po svétkaj pa jo včüti katekizem i drugih krščanskih navukov. O kak bi šrečna bila naša pokrajina, če bi mela

takših oratorijov v večih mestah, kje bi mladina Bogi v diko opravljala svoje svetešnje dužnosti, pa ne po oštarijah in drugi brezverskih veselica. Kda bo to? — Kda bodo dobrotniki spravili edno dvorišče i eno hižico, kje lahko

dečke vküp nabereimo, se bo to na hitro napravilo. More biti, se razmi, tudi od püšpeka potrjeno i dovoljeno od domačih dühovnikov.

Kerec J.
salezijanec.

Po predigi.

Goreči dūšni pastir je na svetek svete Družine lepo pa ostro predgao krščanskim starišom od velikih pa od svetih dužnosti, štere majo zakonski med sebov pa do svoje dece. Opominao je na razne prestopke pa na hibe, povdarjao je zlasti nevarnosti, štere čakajo na krščanske družine v takših hizaj, gde očovje radi zanemarjajo svoje pozvanje. Nazoči poslušavci so pazlivo pazili na reči dūšnoga pastira, štere reči so vnogoga zadele globoko v srce. Po dokončanoj predigi so si moški začnoli pogovarjati od toga, ka so čüli. Med vernimi poslušavci je bio nazoči tudi eden moški, šteroga je jako mogla zadeti vsakša reč predige. Bio je to poznani zapravlivec pa pijanec, ki se je nej brigao nej za

hižo, nej za družino, naj je samo sam bio sit. Zato se je pa čemerio nad plivanošom, se šengaro ž njegovih reči pa je je preobračao tak, ka je že vsem preveč bilo. Gda je pa nazadnje v svojoj besnosti pravo, ka bi rekši najraj plivanoša s predganice stirao, njemi je njegov sosed krepko odgovoro: »Znaš ka ti jaz povem? Denešnja predga, tak se meni vidi, je ravno podobna tistoj znanoj resnici, štera pravi: Lüči kamen v četo psov i zadeti bo cvilo. Pa brezi zamere.« Vsi so se toj dobroj priliki smejali, pijanec se je pa zdaj ešče bole začno čemeriti, zato ka je sam ovado, ka je predga njega jako zadela. Spoznao je, ka nej plivanoš, nego on sam je kriv svoje sramote. Zatem je postao pametnejši.

Težki pohod

toga groznoga boja je po naporaj i stradanji, po težkom deli na bojišči, po ranaj pa po bolezni, po pomenkanji zdrave hrane pa po razburjenji včino vnogo ljudi, tak ženske kak možke be-težaste pa medlovne. Samo po dobroj i zdravoj hrani postanejo znova močni, zdravi pa delazmožni vsi, ki so telesno trpeli. Vse tiste, ki trpijo na slabokrv-nosti, bledeči, slabosti, ki so ranjeni, oslabileni, slabo deco slabih roditelov opominamo na Fellerov ribji olj i za-gorski prsni i kašlavni sok. To vrastvo tak deca kak tudi odrasčeni jako radi jemlejo. — Fellerov ribji olj je brez dušeca pa téka, hitro pomaga, krepči, telo dobivle na žmečavi, pride zdrav tek, pa je za gukave, slabe, slabokrvno deco i odrasle zvünrednoga dalüvanja. — Pri kašli, zamuknjenosti, prsni bo-

lečinaj, pri bolečinaj v ledevjaj, težkom dihanji, pri bolečinaj v guti jemlimo hrečke odvajajoči, bolečine vtišajoči, pravi pa dober zagorski prsni pa kaš-lavni sok, šteri trno pomaga pa je zvün-rednoga delüvanja. Toga vrastva pošle lekarnar E. V. Feller, Stubica, št. 823. (Horvatsko), 2 glažka franko za 5 K. Naj se ime toga vrastva pri naročitvi označi.

Življenski réd.

No brigaj tolko se za svet,
Ti bo trebelo enkrat vmret,
Čakalnica je ete svet
V nebésah de nam dom odpret.

Stálna tábla vremena, kda nam márha skoti.

Dén púšča- nja	Skoti nam					Dén púšča- nja	Skoti nam					Dén púšča- nja	Skoti nam				
	kobila	krava	ovca	svinja			kobila	krava	ovca	svinja			kobila	krava	ovca	svinja	
Jan. 1	Dec. 2	Okt. 8	Jun. 4	Apr. 23		Máj. 5	Apr. 5	Febr. 9	Okt. 6	Aug. 25		Sept. 6	Aug. 7	Jun. 13	Febr. 7	Dec. 27	
5	6	12	9	27		9	9	13	10	29		10	11	17	11	31	
9	10	16	12	Máj. 1		13	13	17	14	Sept. 2		14	15	21	15	Jan. 4	
13	14	20	16	5		17	17	21	18	6		18	19	25	19	8	
17	18	24	20	9		21	21	25	22	10		22	23	29	23	12	
21	22	26	24	13		25	25	Márc 1	26	14		26	27	Jul. 3	27	16	
23	26	Nov. 1	28	17		29	29	5	30	18		30	31	7	Márc 3	20	
29	30	5	Jul. 2	21		Jun. 2	Máj. 3	9	Nov. 3	22		Okt. 4	Sept. 5	11	7	24	
Febr. 2	Jan. 3	9	6	25		6	7	13	7	26		8	9	15	11	28	
6	7	13	10	29		10	11	17	11	30		12	13	19	15	Febr. 1	
10	11	17	14	Jun. 2		14	15	21	15	Okt. 4		16	17	23	19	5	
14	15	21	18	6		18	19	25	19	8		20	21	27	23	9	
18	19	25	22	10		22	23	29	23	12		24	25	31	27	13	
22	23	29	26	14		26	27	Apr. 2	27	16		28	29	Aug. 4	31	17	
26	27	Dec. 3	30	18		30	31	6	Dec 1	20		Nov. 1	Okt. 2	8	Apr. 4	21	
Márc 2	Febr. 2	7	Aug. 3	22		Jul. 4	Jun. 4	10	5	24		5	6	12	8	25	
6	6	11	7	26		8	8	14	9	28		9	10	16	12	Márc. 1	
10	10	15	11	30		10	10	18	13	Nov. 1		13	14	20	16	5	
14	14	19	15	Jul. 4		16	16	22	17	5		17	18	24	20	9	
18	18	23	19	8		20	20	26	21	9		21	22	28	24	13	
22	22	27	23	12		24	24	30	25	13		25	26	Sept. 1	28	17	
26	26	31	27	16		28	28	Máj. 4	29	17		29	30	5	Máj. 2	21	
30	30	Jan. 4	31	20		Aug. 1	Jul. 1	8	Jun. 2	21		Dec. 3	Nov. 3	9	6	25	
Apr. 3	Márc 4	8	Sept. 4	24		5	6	12	6	25		7	7	13	10	29	
7	8	12	8	28		9	10	16	10	29		11	11	17	14	Apr. 2	
11	12	16	12	Aug. 1		13	14	20	14	Dec. 3		15	15	21	18	6	
15	16	20	16	5		17	18	24	18	7		19	19	25	22	10	
19	20	24	20	9		21	22	28	22	11		23	23	29	26	14	
23	24	29	24	13		25	26	Jun. 1	26	15		27	27	Okt. 3	30	18	
27	28	Febr. 1	28	18		29	30	5	30	19		31	Dec. 1	7	Jun. 3	22	
Máj. 1	Apr. 1	5	Okt. 2	21		Sept. 3	Aug. 3	9	Febr. 3	23							

Peneze za vse, ^{za zabavo, za} jela, za da-

rove, pa inaiči davlemo. Ništerni ljudje pa nemajo srce peneze dati za svoje zdravje pa za zdravje svojih bližnjih. To varčevanje se vseli trno masčuje. Ravno za telesno zdravje bi se mogli zmirom skrbeti. Či trpimo na reumi, protini, ali neuralgičnih boleznih glavoboli, zoboboli, bodanji v križeci, ali na drugih posledicaj prehlajenja, prepiha ali prenapetosti, dajmo brezi vsakoga pomisleka 6 koron, ka si naročimo 12 glažkov Fellerovoga boleznj vtišajočega „Elsa-Fluida.“ To je prava dobrot, pa spametni ljudje ne čakajo, gda bi ga že jako potrebuvali, nego ga vsigdar majo pri hiži, zato ka pri nathi, pri hrečkaj, pri kašli, pri hripavosti, kak voda za grgranje, jako dobro služi, ka svedoči več 100.000 jezer zahvalnih pisem. Pomaga proti vnoгим betegom. Ravno tak bi mogle tudi biti pri vsakoj hiži Fellerova žalodec krepčajoče pa lejko odvajajoče Rabarber „Elsa“ kruglice. One dajo dober tek, vred spravljajo prebavljanje pa odvajanje, vtišajo bolečine pri betežnom žalodci, odstranjujejo krče ba žgarjajco. 6 škatulic stane franko samo 4 K 40 fil. Obe tevi zdravili tvorita hižno lekarno, štera ne bi smela menkati pri niednoj hiži. Prave naročujmo samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, št. 823.

(Horvatsko.)

Naprej v življenji

pridejo samo tisti ljudje, šteri so točni, zaneslivi. Zavolo teh svojstev more meti človek dobro pa točno idočo vüro. Slabe vüre, štere gosto henjavlejo, hitro se pokvarjajoče bazar vüre, delajo dosta nevole, zamüde, pa žalosti. Toga se najležej tak občuvamo, či si küpimo dobroidočo, zanesljivo švicarsko vüro od stare svetovno znane tvrdke **H. Suttner, Ljubljana, št. 895.** Že za 4 K 10 f. se dobi anker remontoir vüra roskopfovoga sistema, mala niklasta verižiča za 1 krono. Bogato preberico vür, verižic, zlatih pa srebrnih reči i. t. d. najdete v bogato ilustriranom krasnom ceniki tvrdke **H. Suttner**, štera ma svojo lastno tovarno vür na Švicarskom, pa zavolo toga razpošila po najnižioj tovarniškoj ceni.

Obleko pa perilo najcenej je

küpiti mogoče samo tistomi, ki si pred vsakim küpilom naroči na dopisnici ilustrirani cenik krščanske tvrdke **R. Miklauc, Ljubljana, št. 326,** šteroga dobi brezplačno pa franko. V njem lejko najdemo vso potrebno obleko za zimo, kak tudi za leto za moške, za ženske, za deco od robače do zimskoga plašča pa ženskih zimskih oblek, nadale pravo süknjo, tkanine, ševiot, loden, platno, oksfort, gotove predpasnike, bluze, delavske plašče, telovnike z rokavami, Figaro-prusleke, postelné prte, pokrovice za konje, i. t. d. dobite po tak maloj ceni, pa tak dobre kakovosti, kak nigdi več. Tvrdka Miklauc stoji že več 46 let, ma 10 jezer stalnih odjemalcov, ki že desetletja vsigdar pri njoj küpüjejo, pa dobi vsaki den zadovoljno priznanje od svojih küpcov, zato pa velko zavüpanje naših čtevcev zasluži.

Vsaki najde, ka išče

v najnovjšem glavnom ceniki, šteri vsebüje 4000 slik najimenitnejše tvrdke c. i. kr. dvorskoga dobavlača **Hanns Konrada** izvozna pa razpošilna hiža v **Brüxi št. 54.** (Česko), zato ka pri njoj najdete najvekšo preberico dobrih pa cenih žepnih vür, büdilk, stenskih vür, zlatih pa srebrnih reči, glasbenih škeri, optičnih reči, toaletnih dugovanj, razne potrebčine, kožne i šelišne stvari, orožje, strelivo, nakite za božično drevesce i. t. d. Priznato najbolše kakovosti. Zato se naj nikomi ne povnoža mali trüd, ka si naroči na poštnoj dopisnici krasen cenik, šteroga tvrdka pošle z dobre vole vsakomü zobston pa poštnine prosto, brez toga ka bi koga silila k naküpüvanji.

GROZNE MOKE

trpijo nešterni zavolo telovnih bolečin, krčov, žgarjajce pa več slišnih žmečanj pri prebavilaj, nej ka bi si znali odpomočiti. Naš prebavni stroj ma težek posel, zato ka on more vse prebaviti, ka je slabo kühano pa zgriženo bilo. Nej je zato čüda, či se večkrat pripeti, ka nemre dale, pa nam dela težkoče. Takšega hipa je dobro, či vzememo Fellerovo jáko švedsko tinkturo (Tinktura svedica), štera se zove tudi živlenski essenc ali balzam, šteri žalodec znova postavi v red, vtišja bolečine pa ga čisti, prežene krše, jači krv. To poskušano v rastvo, štero vrači žalodec, pošle lekarnar **E. V. Feller, Stubica, št. 823.** (Horvatsko) 3 precej velike glažke za 5 koron franko, 12 malih glažkov franko za 4 kor.

Nigdar je nej prekesno

kakšno zakesnitev popraviti. Zato pa naj nišče ne čaka, što trpi na reumatizmi, protini, neuralgičnimi boleznih, što ma zobobol, glavobol, bolečine na licaj, v vüstaj, v grli, što ma trganje, koga bolijo kosti, prsi, ledevje i. t. d. te naj rabi Fellerov bolečine vtišajoči „Elsa-fluid.“ Zlasti pa tisti, ki so že druğa sredstva rabili brezi uspeha, najdejo to pravo v „Elsa-fluidi.“ To svedoči več 100.000 zahvalnih pisem. 12 glažkov toga domačega vrastva, šteroga prepöračajo tüdi zdravniki, stane franko samo 6 koron. Pri začeplenosti, pri slaboj prebavi jemlemo Fellerove žalodec krepčajoče rabarber „Elsa“ kruglice, šterih 6 škatulic stane samo 4 K 40 f. Oboje se naroči samo pravo pri lekarnari E. V. Feller, Štubica, št. 823. (Horvatsko).

Sodbeno razpravo,

pri šteroj se je šlo za edno oporoko, je nedavno zamüdo eden gospodar, pa je zavolo toga zgübo svoto blüzi tri jezero koron. Te človek je prišeo pol vüre kesnej k razpravi, gda je že sodbeni zaključek včinjeni bio. Komaj v sodbenoj dvorani je opazo, ka je njegova božna bazar vüra pol vüre stala, pa je zatem znova šla, tak ka je on nej znao, či vüra ne kaže dobro. Kelko kvara so že napravile takše božne vüre, štere se tak rade stavljajo, kvarijo pa zahtevlejo vnogo popravkov. Zato pa mi raj prepöračamo svojim čtevcom, naj si naročijo dobre, prave šveicarske vüre pri svetovnoj razpošilnici **H. Suttner, Ljubljana, št. 895.** Ta stara imenitna tvrdka ma svojo lastno tovarno vür na Švicarskom, zato pa razpošila brezi posredniških zaslužkov po najnižiših tovarniških cenaj, pa je dobila na jezere priznanih pisem od svojih küpcov. Mi prepöračamo svojim čtevcom, naj zahtevlejo zobstom pa franko bogato ilustrirani cenik te tvrdke.

Božen prijatelj

pa božna vüra mata več sküpnih lastnosti. Njidva sta nezanesliviva, pa nas püstita na cedili, gda bi jiva najbole potrebüvali. Vnogo lüdi je že tak modrih, ka se čuvajo od ničemernih prijatelov, nego božne vüre so, škoda, jako razširjene, zbüjajo vnogo čemerov, delajo kvar pa zamüdo. Dobre, zaneslive, dobroidoče vüre razpošila dobro znana svetovna tvrdka **H. Suttner, Ljubljana št. 895.,** štera ma svojo lastno tovarno vür na Švicarskom, pa ravno zatoga volo lejko razpošila, nej ka bi posredovalci meli poleg dobiček, po najnižiših tovarniških cenaj. Vsaki naš čtevec dobi na zahtevo bogato ilustrirani pa jako zanimivi cenik, v šterom se najde tüdi izjava, kak je mogoče dobiti zlato vüro zobstom.

Bolše leto

kak je bilo preminoče, šče biti prišestno za vsakoga gospodara, či se odloči svojimi gospodarstvi, zlasti či za krmo obrača vekšo skrb. Či ščemo, ka bi živina dobro jela, lejko prebavala, moremo k krmi pridevati stari posküšeni Fellerov hranivni prah „Elsa.“ Pri gojitvi živine pospešüje žmečavo tela, dojna krava ma več zdravoga i tečnoga mleka, kokoši raj nesejo ešče pozimi, konji postanejo močni pa vstrajni, to je najbolše sredstvo proti betegom i kügi. Na jezere polodelavcov ga rabi z najbolšim uspehom že več let. Čuvajte se od nevalanih ponarejenj, štere razni potniki ponüvlejo, pa si naročite naravnoč pri lekarnari E. V. Feller, Štubica. št. 823. (Horvatsko), 5 škatul za 6 koron franko. Lejko si tüdi zednim naročite posküšani prašek „Elsa“ proti stvarcom. 1 škatula kak privitek k naročitvi za 1 korono.

Vsestranska je raba, pa nedoseglivo vsakdenešnji krüh

nam služi od več 100.000 zahvalnih pisem pa od vnogo zdravnikov prepporučano domače vrstvo: Fellerov „Elsa-fluid“ pa rabarbarske „Elsa-kruglice“, štera vred spravljajo prebavila.

Mi zato prepporučamo svojim čtevcom, naj majo to dvoje vrstvo vsigdar pri hiži, zato ka „Elsa-Fluid“ pa „Elsa-kruglice“ tvorijo domačo lekarno, pa sta se že več jezerokrat skazali, kak dobro sredstvo.

Pri vseh bolečinaj, štere so nastale vsled prehlajenja, prepiha, vlažnoga stanüvanja, vetra, prenapora i. t. d. kak pri bolečinaj v guti, v prsaj, v križeci, pri influenci, reumatizmi, protini, bodanji, tüdi pri zastarelnih bolečinaj, pri kostenosti, trganji, pri bolečinaj v grli, v glavi, pri zoboboli, okoboli, slabosti, nervoznosti, pri mozolaj, ranaj, nesnenosti, pa pri drugih betegaj kak pri kašli, hripavosti, zamuknjenosti, pri trešliki i. t. d. se je pokazao „Elsa-fluid“ vsigdar bolečine vtišajöči, krepčüjöči, öživljajöči pa ozdravlajöči.

12 malih ali 6 vekših ali 2 špecialniva glažka staneta franko 6 koron, 24 malih ali 12 vekših ali 4 špecialni glažki stanejo franko 10 koron 60 f. 48 malih ali 24 vekših ali pa 8 špecialnih glažkov stane franko samo 20 koron.

Zvünrednoga delüvanja so Fellerove ozdravljajöce pa žalodec krepčüjöce „Elsa-kruglice“ pri slaboj prebavi, krči, breztečnosti, pri hrečkaj, pri stiskavanji, nadüvanji, žgarjajci, začepenosti, zasliženosti, neprebavlivosti pa pri raznih zmešavaj prebave. Po njih se dobi tek, se krepči želodec, vred se postavi odvajanje pa celi prebavilni stroj pa se ščisti krv. Fellerove „Elsa-kruglice“ so dobre pa zvünredno pomagajo, té zasližijo prednost pred vsem drugim sredstvom, štera prehitro delajo pa telo slabijo. Proti debelošči so tüdi dobre, pa so nej škodlive. 6 škatul stane franko 4 K 40 f. 12 škatul franko samo 8, K 40 f.

Pošlejo se po povzetji ali či se penezi prle pošlejo. Dobro je, či se penezi na poštnoj nakaznici naprej pošlejo, zato ka ovači pošta zaračuna 12 filerov povzetja.

Ne dajte se vkaniti od ponarejenj, kak je eliksir, žganica, balzam i. t. d. Ostanite zmirom pri dobrom i pravom „Elsa-fluidi“ pa pri „Elsa-kruglicaj.“ Vnogi, ki so skušali druga vrstva, so sprevidli, ka bi bilo najbolše, či to ne bi včiniili. Človeče telo je ne zato stvorjeno, ka bi na njem kušali vsakojačka zdravila. Zato pa ostanimo pri dobrom, pravom, starom „Elsa“ vrstvi, štero zdravnicje prepporučajo, pa štero zasližji največke zavüpanje naših čtevcev.

Naročitev jasno naslovite:

E. V. FELLER, lekarnar, Štubica, št. 823. (Zagrebečka županija).

Vnoga odlikovanja, zlate mitalje. Več 100.000 priznanih pa zahvalnih pisem.

Prihranite si poštnino, či si naročite, ka potrebuje, vse naednok.
Mi prepporučamo lekarno E. V. Feller.

Čuvajte se kvara,

šteroga napravijo v vsaki hiži stvarci. Večkrat je niti znano nej, či je napravljen kvar delo stvarcov. Rastline v gredaj, hrana v kleti, obleka v omari, živina v štali, jelo v künji je spostavljeno največkrat nevidnim napadom škodljivih stvarcov, kak so moli, listne vüši, ščürčki, žižki, vüši, buhe, kebri pa stenice. Buhe, vüši pa mühe prenašajo glivice betegov, šteri so nevarni lüdem pa živini.

Zato je potrebno, naj se v vsaki hiži rabi Fellerov priznani prašek za stvarce „Elsa.“ Po izjavaj vnoгих, ki ga rabijo, je čerezred dober proti vsem stvarcom. Jako je nadaven, pa vniči vse stvarce: z celov zalegov vred, kama ga siplemo. Fellerov priznani prašek se nemre z nikim drugim nadomestiti. 5 velikih škatul stane vsakom 5 koron. 1 škatula kak priloga k drugomi vrstvi stane samo 1 korono. Točna navodila so priložena k vsaki kaštuli. **Pri krmlenji živine** je Fellerov prašek za živino „Elsa“ (5 škatul franko 6 K.) jako velike vrednosti, zato ka izrabla menje vredno krmo, šteroj da vekšo hranilnost, pa s tem včini krmo bole po ceni. Te priznane preparate si naročimo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, st. 823. (Hrvatsko.)

Lehko s sebov vzememo

Fellerov bolečine vtišajoči, hladeči pa oživlajoči mentolni držak z znamenjem „Elsa“ (Migränstift.), šteri stane samo edno korono, v vsakom v žepi, zato ka se nahaja v lesenom toki. Delavci na poli, turisti i. t. d. ga rabijo kak hladeče sredstvo pri velkoj pekočini, za čuvanje proti sunčenosti. Gospe ga rabijo proti migreni, glavoboli, njegova prijetna dišava dela vugodno oživljajoče pa odganja stvarce. Či so nas stvarci zgrizli, potom vtiša bolečine, srbeščico, prepreči otekline. Lejko ga rabimo dugo časa, pa stane samo edno korono.

Pri slabih očeh, pri očesnih bolečinaj i. t. d. ga preporučamo kak bolečine vtišajoče, pa otekline odpravljajoče sredstvo, vodo za oči (collyrium), šteri stane samo edno korono.

To jezerokrat preskušano vrastvo naročijmo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica št. 823. (Hrvatsko.)

Či ščemo varčuvati na poštnini, si moremo naednok naročiti vsa špecialna zdravila na pr. jako francosko žganico, cimet kaplice, Hofmanove kaplice, štere štanejo 12 žaložov samo 2 K., nadele švedske kaplice, balsam tinkture i. t. d., ravno tak tüdi vse pomade za vüsta, vlase, razne vrste čaja, prsni čaj, raztopljeni čaj, pravi kitajski čaj, razne sirupe, prsni sirup, prašek proti kašli, prašek za tek, pa vse druge razne kaplice, tinkture i. t. d. po lekarnarovih navodilaj. Zavijanje nej je vračunano.

Posiljanje i poštnina zobstom i Varčüjemu, či naročimo vse z „Elsa-fluidom.“

Ka našim čitatelom zdaj največ hasni,

to so navodila, kak more človek v tom dragom časi varčuvati. Zato preporučamo najcenejšo vretino za solidno, močno tkanino za vsakojlačko obleko, tvrdko R. Miklauc, štera obstoji že več 46 let, pa štere blago ma svetovni glas.

Platno, lenovo, platno od flanela, bela tkanina, čisto platno.

Prtovje za postele, prešivani prtovje, prtovje z flanela, tkanina za slamnjače.

Blazine, sivo i belo perje, fino meovje, dvonitke za slamnjače (Žvilch), kiklenščina, sagovi.

Stolni prtí, stolnice, brisače, robčekí, robci na glavo, velki robci.

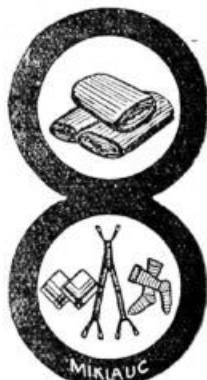
Zagrinjala, heklana. Platno za zagrinjala, temno rdeča zagrinjala kak tüdi vsako platno za hižo i gospodarstvo.

Zimsko perilo za možke, ženske i deco. Lovske hlače i robače.

Naramnice, ovratnike, koleriče, nogavice z možke i ženske.

Rokajice, kikle, kratke kikle, telovniki.

Sükno za možke i ženske, pomodna sükna, loden, zimskie tkanine, platna oksforta, šifona, kiklenščine.

Ostanki vsigdar po nisikoj ceni za predpasnike bluze, postelna oprava, belo, platno za podsüknje i. t. d., i. t. d.

Če želite peneze prihraniti,

Krščanska svetovna razpošilnica.

R. Miklauc, Ljubljana No. 326.

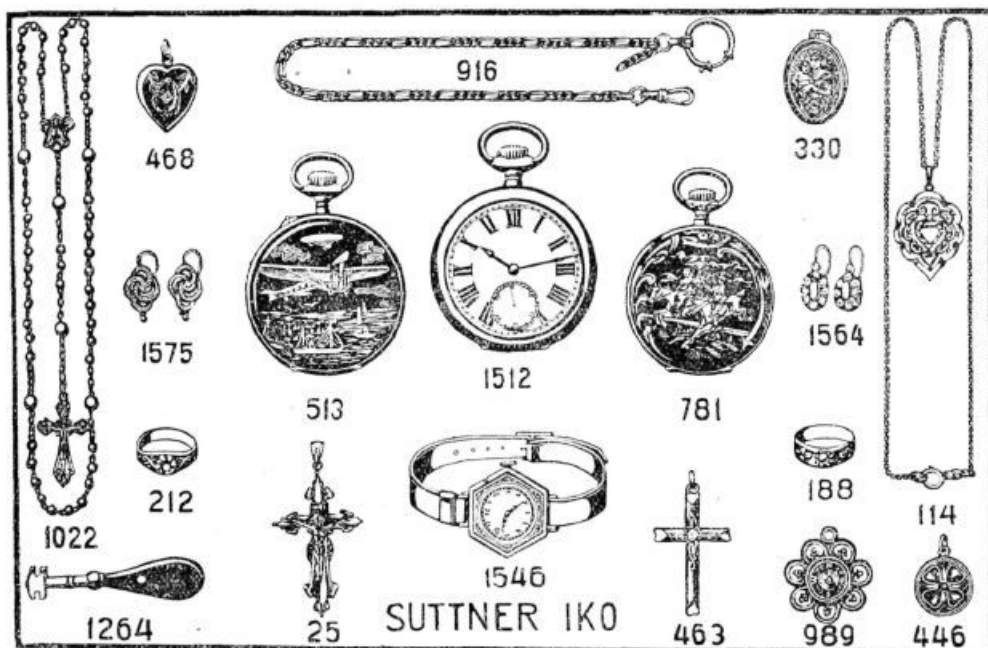
Priznana v celoj državi zavolo svojega dobroga i cenoga blaga.

pišite samo Miklaucu, prle kak indri naročite. — Ilustrovani cenik zobstom.

Vi nemrete nindri cenej küpiti.

USPEŠEN BOJ

bije že duga leta tvrdka Suttner proti nevalanim bazarnim vüram. Veliki uspeh pa dober glas, šteroga vživle ta stara imenitna tvrdka, zlasti pri čtevcaj našega kolendara, je najbolši dokaz, ka spamečni ljudje nazadnje spoznajo, ka pravo, lepo pa dobro blago se najcenej dobi pri Suttneri, pa nej v bazari, gde se nahaja samo nikajvredno blago.

Št. 1264. diamant za rezanje glažovine ...	K	8.50 f.	1512. niklasta anker vüra „Zenith“ 15 rubini	K	26.25 f.
„ 1265. diamant za rezanje glažovine ...	„	5.50 „	„ 781. srebrna tula vüra, z dvema pokrivaloma, 15 rubinov	„	21.— „
„ 1022. srebrno čislo	„	5.70 „	„ 916. srebrna masivna verižica	„	3.20 „
„ 114. double zlato, verižica okoli šinjeka	„	5.80 „	„ 1564. 14 kar. zlate navühnice, opal kamenje	„	13.— „
„ 1546. kožnata narokvica s srebnov vürov	„	17.— „	„ 1575. 14 kar. zlate navühnice	„	6.70 „
„ 330. Zlati double privesek	„	3.90 „	„ 212. srebrne navühnice z lepim kamenjom	„	1.20 „
„ 468. Zlati double privesek za odpirati	„	4.80 „	„ 188. 14 kar. zlati prstan	„	9.50 „
„ 446. 14 kar. zlati privesek	„	15.— „	„ 188. tisti z novoga zlata	„	4.90 „
„ 25. križec zlato na srebro	„	2.70 „	„ 989. srebrni masivni privesek	„	1.50 „
„ 463. double zlati križec	„	1.50 „	„ 1360. lepa stenska vüra	„	4.80 „
„ 1203. dobra vüra būdilkka	„	3.50 „	„ 1544. narokvica z vürov, moderna	„	10.50 „
„ 410. niklasta anker roskop vüra	„	4.10 „	„ 600. žepna radium vüra, vnoči sveti	„	8.40 „
„ 500. roskop vüra s kazalom sekund	„	5.50 „			
„ 513. tula niklasta vüra z dvema prokivaloma	„	9.80 „			

Vsaka vüra je točno sestavljena, namazana pa se zapira tesno, tak ka prah nemre v njo.

Vsaka Suttnerova vüra je dika i ponos lastnika.

Veliki ilustriran cenik zobston pa franko.

Zlato vüro zobston dobi lejko vsaki kúpec. Natančnej v **krasnom ceniki.**

Odpošilanje po povzetji, ali pa či se penezi naprej poš-lejo.

Krščanska svetovna razpošilnica.

Vsi kúpci so zadovoljni! Vsaki den pridejo etakša pisma:

Narokvica z vürov, ka sam jo od vas kúpila, se mi je jako dopala pa sam dala vnoгим poznanim gospar vaš naslov, ka si tūdi naročijo. S spoštüvanjom Katalena Morgenštern Beč, II. Prater vulica 48.

Ka se ne vidi, se zameni.

Lastna tovarnica vüir na Švicarskom.

Znamka „IKO“ svetovnoznana.

H. SUTTNER samo v **Ljubljani št. 895.**

Nema nikše podržnice. Dober glas tvrdke je nastao po razpošilanjih dobrih vüir. Nema nikše podržnice.

SENJE.

Vasvármegye. (V železnoj županiji.)

- Alhó** marc. 19., v ponedelk pred risalami, okt. 8., dec. 13.
- Alsóór** na drugi ponedelk po vüzmi, aug. 10., nov. 11.
- Alsópaty** febr. 3., maj. 4., sept. 4., nov. 4.
- Alsóságh** april 4., maj. 25., sept. 21., nov. 5.
- Alsóstrázsa** glej Rába-Szent-Márton.
- Asszonyfa** jul. 13.
- Battyánd** (Püconci) maj. 28., jul. 10., sept. 10., nov. 10.
- Battyánfalva** (Rakičan) marc. 26., v tork pred risalih, jul. 2., aug. 16., okt. 8.
- Borostyánkő** drugi ponedelk v posti, maj. 3., jun. 10., sept. 14—16.
- Csákány** febr. 25., maj. 2., jun. 8., aug. 6., sept. 8. i 29., nov. 25.
- Csendlak** (Tišina) febr. 25., jun. 5., sept. 9.
- Dobra** (Neuhaus), prvi ponedelk po 20. aug. i 1. nov.
- Farkasfalva** (Wolfsau) ponedelk po Risalih, sept. 1.
- Felsőór** drugi teden v posti, drugo sredo po vüzmi, v sredo Porciunkule i Demeter tjedna.
- Felsőlendva** (Grad, Gornja-Lendva) marc. 28., jun. 20., aug. 16., sept. 29., nov. 30.
- Felsőlövő** v ponedelk pred fašenkom, v ponedelk pred risalami, sept. 20., nov. 19.
- Felsőszőlők** (Gornji-Sinik) jan. 1., maj. 1., jun. 1.
- Gyanafalva** (Ženavci, Jennersdorf) febr. 14. maj. 12., aug. 23., nov. 25.
- Háromsátor** jul. 13., sept. 21.
- Hegyfalú** jan. 8., ponedelk po 29. sept., v sredo po 8. jun. i 11. nov.
- Hidegkut** (Cankova) marc. 19., v ponedelk po cvetnoj i svetoga Trojstva nedeli, na Rupertovo v septembri i na Martinovo v novembri.
- Hodos** marc. 10., jul. 5., aug. 19., okt. 4.
- Ikervár** prva sreda marciusa, v sredo pred 21. sept. i 21. dec.
- Jánosháza** marc. 19., v ponedelk pred risalami, aug. 23., nov. 15.
- Korong** (Krog) maj. 4.
- Körmend** (Kermedin) febr. 2., marc. 12., april 5., maj. 10., jun. 24., jul. 20., aug. 24., sept. 21., okt. 18., nov. 11., dec. 13.
- Kőszeg** (Küsek) v ponedelk pred cvetnov nedelov, pred Jakobovom, po Egidi, pred Orsinjim i po 3. nedeli adventnoj.

- Kupfalva** (Kogl) aug. 5.
- Kuzma** (Küzdoblanje) na Križni četrtak.
- Léka** slednjen ponedelk febr., drugi ponedelk maj., slednjen ponedelk sept., na Miklošovo i Ime Marijino.
- Lődös** (Litzelsdorf) v tork po Risalah, aug. 11.
- Mártonhely** (Martjanci) maj. 6., aug. 6., nov. 11.
- Miske** febr. 2., marc. 25., jul. 2., aug. 23., sept. 8., okt. 4., nov. 15., dec. 13.
- Monyorókerék** marc. 19., v tork pred risalami, okt. 23.
- Murapetróc** jun. 4., jul. 4., sept. 8., okt. 28.
- Muraszentkereszt** (Sv. Križ v Medjimurji) maj. 3., sept. 14.
- Muraszombat** (Mürska Sobota) v tork pred fašenkom, v ponedelk po čarnoj nedeli, na mesec po risalskom pondelki, jun. 24., aug. 24., okt. 15., dec. 6.
- Nagydolinc** (Dolenci) jun. 16., dec. 6.
- Németujvár** (Novi Grad, Güssing) prvi den po Svečnici, v ponedelk po cvetnoj nedeli, v petek po Telovom, aug. 2., sept. 1., okt. 30., dec. 6.
- Pálmafa** (Pužavci) jul. 13.
- Perestó** (Sveta Jelena, Pertoča) aug. 18.
- Péterhegy** (Nedela, Gornji-Petrovci) jun. 4. jul. 4., sept. 8., okt. 28.
- Pinkafő** (Pinkafeld) jan. 25., apr. 24., jun. 24., aug. 24., okt. 16., nov. 11. Či te dnevi na petek, soboto ali nedelo spadnejo, senje se drži sledeči ponedelk.
- Rábaszentmárton** (Sveti Martin na Rabi) drugi ponedelk po vüzmi, aug. 10., nov. 28.
- Rakičan** marc. 26., v tork pred risalah, jul. 2., aug. 16., okt. 8.
- Rohonc** (Rechnitz, Runac) sredina posta, velki petek, jun. 15., jul. 13., aug. 24., nov. 25., dec. 24.
- Rum** jan. 10., marc. 21., jun. 27., aug. 25., okt. 15.
- Sárvár** v ponedelk po 2. aug. i Simon-Judaš.
- Szent-Benedek** (Sveti Bedenik) pred pepelnicov, po postnih kvatrah, po Cvetnoj nedeli, po jesenskih Kvatrah i pred Božičom — vsikdar v ponedelk.
- Szent-Elek** jan. 22., maj. 16., sept. 8., nov. 15. — sledeči tork.
- Szent-Gotthárd** (Monošter) vsaki ponedelk po četvereh kvatrah, velki četrtak, maj. 1., jul. 22., okt. 18.
- Szent-Sebestyén** (Sv. Sebastijan) jan. 20., april 20., jun. 15., dec. 21.
- Szent-Péter** (Öri) febr. 28., marc. 12., maj. 18., jun. 20., aug. 1., nov. 4.

Széplak jan. 22., marc. 22., aug. 22., okt. 22.
Szombathely pred Fašenkom, pred Jürjovom, pred Telovom, pred Malov Mešov, pred Andrašovom — vsikdar v tork i sredo, Porcinkulovo senje v tork pred 2. aug., živinsko senje v tork pred 2. marc. i 2. okt.

Tišina febr. 25., jun. 5., sept. 9.

Tót-Keresztur (Križavci) april 16., jun. 4.

Tótlak (Selo) prvo nedelo po srpnj Mariji i po Miklošovom.

Vasvár jan. 27., marc. 15., maj. 4., jun. 13., aug. 10., sept. 29., nov. 10.

Vép jan. 25., v ponedlek po Beloj nedeli, v sredo pred Križnim četertkom, eden den pred Petrovom, den pred Števan kralovom i nov. 5.

Vizlendva (Sveti Jurij) april 24.

Zalamegye. (V Zala županiji.)

Alsó-Domboru (Dobrava) marc. 19., maj. 16., jul. 13., dec. 9.

Alsó-Lendva (Dolnja-Lendava) jan. 25., po drugoj postnoj nedeli v četrtek, na velki četrtek, v ponedlek po Risalah, jul. 28., aug. 28, okt. 28, v četrtek pred Božičom.

Bagonya (Bogojina) maj. 19., sept. 4.

Bánok-Szent-György april 24., jun. 24., aug. 3., nov. 29.

Bántornya. Glej Tünišče.

Becsehely marc. 19., maj. 11., sept. 1., okt. 13.

Belatinc (Beltinci) jan. 20., febr. 24., april 25., jun. 27., jul. 15., nov. 5.

Belső-Türje febr. 24., april 24., jul. 24., sept. 29.

Csabrendek prvi ponedlek juniusa, aug. 10.

Csáktornya (Čakovci) febr. 3., v ponedlek po Cvetnoj nedeli, jun. 30., aug. 3., okt. 13., nov. 25.

Cserföld (Črensovci) maj. 3., sept. 14.

Csesztreg (Čeztrg) jan. 19., maj. 16., aug. 25., okt. 31.

Deklezsín (Dokležovje) jun. 18., aug. 21.

Dobronak (Lendvavásárhely, Dobrovnik), v ponedlek po Telovom, jul. 25.

Drávavásárhely (Nedelica) marc. 10, jun. 15. v ponedlek po angelskoj nedeli, dec. 13.

Dráva-Egyház na den svetoga Lovrenca.

Gálambok v ponedlek pred 16. febr. i 2. aug.

Hetés, v tork po vüzmi, v sredo pred Križnim četertkom, jul. 27.

Karmacs v tork po 3. maj. i 1. nov.

Káptalantóti marc. 19.

Kotor (Kottoriba) marc. 9., jun. 27., sept. 30., nov. 30., v nedelo po 3. maj. i 15. sept.

Kővágóórs aug. 17., nov. 5.

Légrád (Legrad) marc. 12., na nedela svetoga

Trojstva, aug. 24., nov. 2., dec. 13.

Letenye (Letina) febr. 24., jun. 29. aug. 25., okt. 6., dec. 25. — pred njim v tork.

Lenti (Lentiba) febr. 22., april 10., dec. 6.

Lesence-Tomaj jul. 26.

Mura-Szerdahely (Srđišče Mürsko) maj. 1., jun. 2., aug. 19., okt. 26.

Nagykanizsa (Velka-Kaniža) febr. 2., Vüzem, Risali, aug. 15., okt. 15., dec. 8. —

Pred v ponedlek i trpi 8 dnevoj.

Nedelica marc. 10., jun. 15., ponedlek po angelskoj nedeli i dec. 23.

Nova na Gregorovo, Jürjovo, v ponedlek pred srpnov Marijov, Velka Meša, v ponedlek pred Mihalovom i Božičom.

Pacsá aug. 18., v četrtek pred Matjašom.

Perlak (Prelog), na fašenek, v tork po Risalah, v tork po Jakobovom, na Mihalovo.

Rác-Kanizsa (Razkriž) prvo sredo po Vüzmi, maj. 16., jun. 24., aug. 10.

Stridóvár (Štrigova) marc. 19., jul. 22., sept. 30., dec. 4.

Sümeg v tork po sredini posta, v tork pred Križnim četertkom, Srpná Marija, Bertalan, Demeter, Jalsabeta.

Szántó v tork po Risalah i po Eliasovom.

Szentgyörgyvölgy (Sveti Jürij) febr. 19., april 12., jun. 8., aug. 10.

Szentilona (Sveta Jelena pri Čakovci) maj. 22., sept. 22.

Szentlászló april 22., maj. 29., jun. 27.

Tapolca aug. 16., dec. 6.

Tótszentmárton jun. 13., nov. 11.

Tünišče drugi tork po Vüzmi, v četrtek pred risalami, na Antolinovo, v četrtek pred Velkov Mešov, drugi den po Maloj Meši, v četrtek čarnoga tjedna i okt. 4. i vsaki četrtek svinjsko senje.

Türje febr. 24., april 24., jul. 24., sept. 29.

Vidovec april 25., okt. 18.

Zalaapáti marc. 12., v sredo pred risalami, drugi den po angelskoj nedeli, okt. 31.

Zalabér pred Gregorovom, po Velkoj Meši, po drugoj nedei adventnoj.

Zklaegerszeg febr. 14. v ponedlek po cvetnoj nedeli i po Jürjovom, v tork po risalah, jul. 22., sept. 9. okt. 28., nov. 30., dec. 28.

Zalalövő april 1., maj. 13., aug. 29., nov. 5.

Zalaszentlászló april 22., maj. 29., jun. 27.

Zalavár febr. 24., jul. 26.

Na Štajarskom.

Apač (Abstall), štrti ponedlek po vüzmi, sept. 9., tretji ponedlek v okt.

Cmurek (Mureck) marc. 17., križni ponedlek, jun. 26., aug. 24., sept. 29., okt. 28., dec. 6.

Ehrenhausen (više Špielfelda) jan. 20., na žalosten petek, maj. 9., septemb. 24., nov. 22.

Fehring (Borinje) v ponedeljek pred pepelnico, v tork po štirto postnoj nedeli, križni tork, aug. 6., sept. 21., dec. 21.

Feldbach (Vrbna) jan. 25., marc. 10., maj. 1. i 25., jun. 28., jul. 26., sept. 24., nov. 6. i vsaki drugi tork meseca aprila, aug. okt. i dec. živinsko senje.

Fürstenfeld v ponedeljek po tretjoj postnoj nedeli, križni ponedeljek, jun. 24., aug. 28., okt. 28., v ponedeljek po Miklošovom; april 15. i nov. 15. živinsko senje.

Gleichenberg febr. 24., jun. 8., aug. 2., okt. 21.

Kapela prvo nedelo po vüzmi, po Mariji Magdaleni, po Maloj Meši.

Lipnica (Leibnitz) vsakoga meseca 25 živinsko senje; prvi ponedeljek po Svečnici, maj. 1., jul. 25., nov. 11. drobno senje.

Lotmerk, Ljutomer, Luttenberg, vsaki kvatrti tork i velki tork.

Marburg, **Maribor**, vsakoga meseca drugo i štrto sredo.

Obranja (Halbenrain) april 25., okt. 7.

Ormoš (Fridau) na žalosten petek, maj. 25., prvi ponedeljek po Jakobovom, sept. 21., nov. 11.

Ptuj (Pettau) april 23., aug. 5., nov. 25., vsakoga meseca prvo sredo živinsko senje.

Radgonja (Radkersburg) 14 dni pred fašenskim pondelkom, v tork po nedeli svetoga Trojstva, aug. 10., nov. 15. Vsakoga meseca prvi tork živinsko senje.

Spielfeld april 16., jul. 6., okt. 16., dec. 16.

Straden na žalosten petek, maj. 4., aug. 28., nov. 2., dec. 28.

Strass (prvi Spielfeldi) marc. 10., jun. 8., aug. 16., nov. 30.

Sveta Ana, **Nemška** (St. Anna am Aigen) v ponedeljek po štirto postnoj nedeli, jul. 26., aug. 28., nov. 11.

Sveti Anton (pri sv. Lenardi) april 28., jun. 22., v soboto pred Malov mešov.

Srdišče pri Dravi (Polsterau) marc. 17., april 25., maj. 12., aug. 24., nov. 14.

Sveti Düh (poleg sv. Jürja) aug. 24., dec. 13.

Sveti Jürrij (pri Radgonji) febr. 3., april 15., nov. 21.

Sveti Jürrij (pri svetom Lenardi) april 22., aug. 12.

Sveti Križ (pri Muri) v ponedeljek po čarnej nedeli, maj. 3., jul. 26., nov. 6.

Sveti Lenard (v Slovenskih Goricah) jan. 20., maj. 19., okt. 4., v ponedeljek po Beloj nedeli, jun. 24., aug. 2., nov. 6. živinsko senje.

Sveti Trojica (v Slovenskih Goricah) maj. 4., na nedelo sv. Trojstva, aug. 15., po postnih kvatrah, v ponedeljek po svetoga Trojstva nedeli, aug. 28. i v ponedeljek po jesenskoj kvatrtnej nedeli živinsko senje.

Vrzej (Wernsee) maj. 6., sept. 29., nov. 30.

Wildon febr. 24., na vüzemski tork, jul. 2. i 22., sept. 29., nov. 25.

Na Horvatskom.

Koprivnica febr. 3., marc. 26., maj. 4., jul. 2., okt. 28., dec. 7.

Krapina marc. 19., maj. 5. i 16., jun. 27., jul. 16., aug. 13., sept. 10. i 29., nov. 11., dec. 6.

Ludbreg april 20., jul. 16., sept. 8., dec. 21.

Varaždin april 24., jun. 24., jul. 25., nov. 5., dec. 21.

Zagreb v četertek pred cvetnov nedelov, drugi den po Markovom, jul. 13., dnevi po treh Kraljih, po Simon-Judi, po brezi greha proprijetji Marije.

Vinkovce maj. 16., aug. 6.

Vinica drugi den po Markovom, velki četertek, v četertek po Telovom, v ponedeljek po Števanovom, po Miklošovom, vsaki ponedeljek po kvatrah.

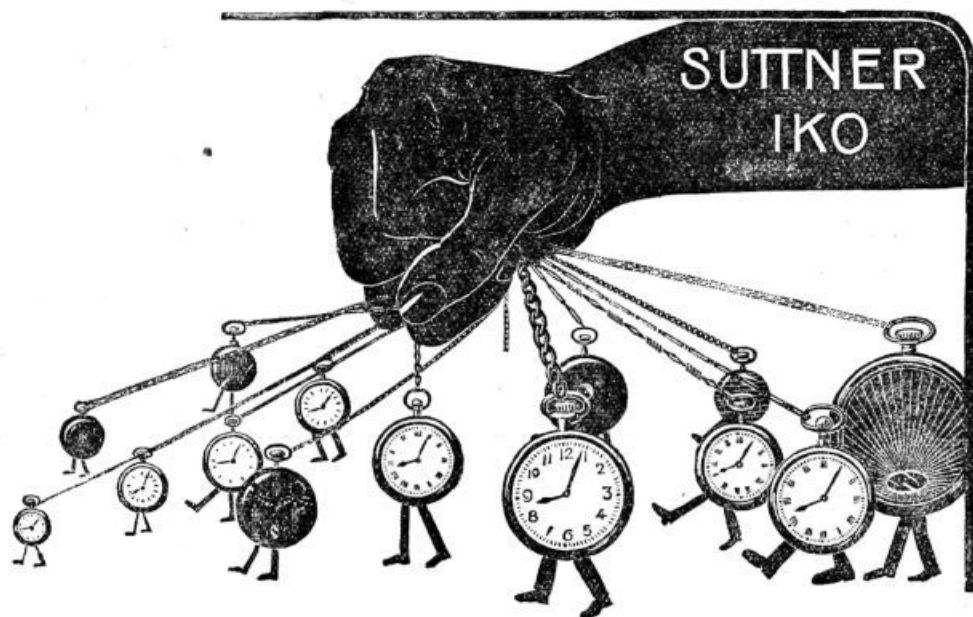
Mera.

Tonna je 1000 kilogrammov, to je 10 metercentov; metercent = 100 kilogrammov (kgr.) 1 kgr. = 1000 grammov.

Kilometer = 1000 metrov (m.)

Kiloliter = 1000 litrov; hektoliter = 100 litrov.

Pri meri more paziti, jeli je vága, kila, meter ali liter cementerani. Kda vaga pri miri, na vednakom podi stoji, pri kazali dva jezika vednako moreta stati. Vaga vsikdar more ne vednákomo podi stati.

Svetovna tvrdka Suttner

ma samo brezhibne, točno idoče, zaneslive, trpečne vüre, štere so na čast tvrdki. Spameten küpec si zavolo toga küpi vüro pri Suttneri, pa nej v bazari, šteri se krivo zove za „vürar-nico,“ poleg toga pa trži samo poleg žájfe, nogavic, ruč pa drugih takših reči tüdi vüre, štere so največkrat tak malo vredne, ka samo čemerijo küpca. Trgovci v takših bazaraj ne vejo vüre namazati, jo preskušati pa jo vrediti, kak to razmijo pa napravijo vučeni vürari svetovne švicarske tovarne Suttner pred vsakim küpilom. Spameten küpec si tüdi nigdar ne küpi kolekcije od 100 žaložov, gde se dobi tüdi vüra za 8 koron, zato ka pamet sama kaže, ka to more biti samo nikajnevalana vüra s pleha. Brezhibne, dobre vüre se küpijo zaistino po niskoj ceni pri tvrdki Suttner, ka nam svedoči na jezere zahvalnih pisem.

Št. 410	niklasta anker roskop vüra	K 4:10
„ 705	roskop vüra, stroj v kamenji	„ 5:90
„ 719	srebrna romontoir vüra	„ 7:80
„ 600	žepna radium vüra, vnoči se sveti	„ 8:40
„ 449	roskop vüra z dvema pokrivaloma	„ 7:20
„ 518	niklasta plitka kavalirska vüra	„ 7:50
„ 803	ženska vüra, ocel ali nikel	„ 7:90
„ 804	srebrna ženska vüra	„ 9:50
„ 1203	dobra vüra būdika	„ 3:50
„ 1316	lepa pendel vüra	„ 10:50
„ 1325	14 dni idoča pendel vüra, jako lepa	„ 20:—
„ 1318	moderna 14 dni idoča pendel vüra	„ 17:40
„ 1360	lepa stenska vüra	„ 4:80

Vsaka vüra je točno vrejena.

Odpošila
po povzetji ali či
se penezi
naprej poslejo.

**Krasen
cenik
zobston i
franko.**

Zameni
se, ka se ne
vidi!

Lastna tovarna vür na Švicarskom.

Lastna svetska znamka „IKO“ najpreciznejša vüra.

Št. 1544	kožnata narokvica z vürov	K 10:50
„ 712	niklasta „Iko“ vüra s 15 rubini	„ 14:—
„ 1450	veržica z bele kovine	„ 2:80
„ 916	masivna srebrna veržica	„ 3:20
„ 422	niklasta sportna veržica	„ 1:75
„ 979	srebrno cecvo s casarskov slikov	„ 2:—
„ 1450	veržica z bele kovine, ednostavna	„ 1:—
„ 213	srebrni prstan s kamlom	„ 1:40
„ 211	srebrni prstan s kamlom	„ 0:90
„ 1063	pozlačeni srebrni prstan	„ 2:70

Tak sodijo küpci!

Tü samo edno od jezere priznanih pisem.

Vüra se zapira jako dobro!

„Vüra se zaistino jako dobro zapira, jaz sam v svojoj službi podvrženi mokoči, ali to vüri nikaj ne škodi, zato ka se jako dobro zapira.“

Z pozdravom F. Kolbič, vrtnar, Zagreb.“

**Suttnerove vüre idejo točno na raz-
lomek časa.**

Zobston vüra vsakomi küpci. Natančnej v ceniki.

H. SUTTNER samo v **Ljubljani, št. 895. (Laibach).**

Nema podržnice.

Krščanska svetovna razpošilnica.

Nema podržnice.

Čuvajte i negujte kožo

pa lice od raznih škodljivih delovanj vetra, sunčene pekočine, praha, kuhinjskoga dima, žerjavice i. t. d. Pegasto, šplintasto, piščajcnato, bradajicnato lice pa koža je nej lepo pa tudi nej zdravo. Samo zdrava koža omogočuje nezmešano dihanje pa je zatoga volo negovanje kože potrebno za zdravje. Samo z vodov pa z žajfov se največ nesnage kože ne da odpraviti. V jezernih pismaj je pa dokazano, ka Fellerova pomada za lice i kožo „Elsa“ odpravi vse šplinte, piščajce, sunčene pege i. t. d. pa čuva od škodljivih vplivov lice, šinjek pa roke. Vnogi delavci je rabijo, ka odpravijo sledi dela ali prebivanja v prašnom dinatnom prostori, vetri i. t. d. Pazite na znamko „Elsa.“ 1 lonček kak priloga k drugim preparatom stane 2 koroni, 2 lončiča franko 5 koron samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica št. 823. (Horvatska). Mesto dostakrat premočnih pa škodljivih žajf vzemimo za lice Fellerovo boraks žajfo (80 fil.) ali Fellerovo lelijino žajfo (1 koron) pa Fellerov toaletni prašek (boraks prašek 1 korono).

Ta vrstva so dostakrat odliküvana.

Bujna rast vlasi,

štera okraši vsako lice, se doseigne samo z negovanjom po Fellerovoj Tannohina pomadi za vlase „Elsa“ (1 lonček št. 1 K 60 fil. močnejše vrste št. II. 3 K.) Ona krepča kožo, čuva pred plešivostjo pa zabrani kapanje vlasi pa pospešuje novo rast vlasi, šteri so mejkeši, lepši kak so bili v mladosti, trde vlase spremeni v mejke, šteri se dajo jako lepo počesati. To vrstvo ne stoji z nikših škodljivih snovi pa ma prednost pred raznimi škodljivimi vrstvi, štera so nej napravljena od lekarnara. **Za negovanje mustačov Fellerova mast** za mustače (50 fil.) Naročüjmo naravnoč pri lekarnari

E. V. Feller, Stubica št. 823.

(Horvatsko.)

I. Tovarna vür Hanns Konrada

c. i kr. dvornoga dobavlača v Brüxi št. 54 (Češko) razpošila dobre, zaneslive vüre po najnižijšoj ceni z 2 letnim pismenim zajamčenjom. Niklasta anker remontoir vüra K 3.80. Švicarskoga sistema Roskop K 4.20, vüra z bele kovine (Gloria srebro) anker remontoir K 4.80, bojna spominska vüra z nikla K 5.50.

Žepna niklasta vüra s svetlečim številnikom K 8.50. Srebrna remontoir vüra K 8.40, z dvema pokrivaloma K 12.50. Srebrna vüra z verižicov i cevnom vred K 12.—. Bojna spominska verižica K 1.30, 1.50. Srebrna verižica K 2.90, 3.80. Büdilka z nikla K 2.90. Kühinjska vüra K 3.40, bojna büdihnica K 5.—. Vüra kukovica K 7.85 Pendel vüra K 9.—.

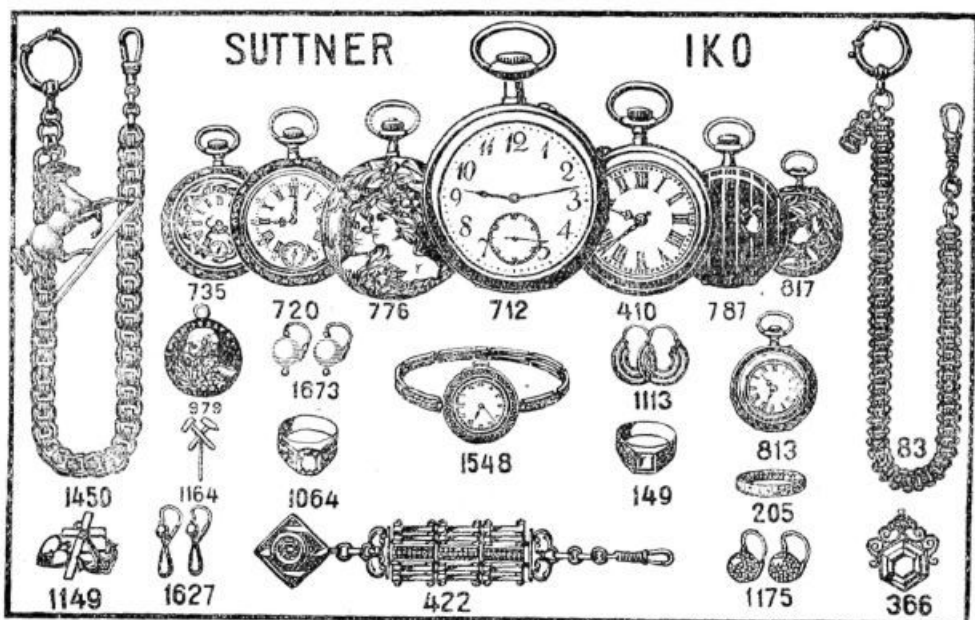
Razpošila se po povzetji. Nega nikše nevarnosti! Zamemba je dovoljena ali se pa povruejo penezi.

Velki cenik s 4000 slikami dobi vsaki zobston pa brezi poštnine.

Prošnja edne matere. Glasovitoga angležkoga kardinala *Vaughana* mati je nikaj ne tak vroče želela kak da bi se vsa njena deca posvetila na dühovniški stan ali za redovniško življenje. Da je pa znala, ka za dühovniški ali redovniški stan nema pravice nišče drugi, kak samo koga Bog zové, zato je pobožno prosila dobrega Boga to miloščo. Vté namen je treseti let vsaki den edno vüro molila pred najsvejšim oltarskim Svestvom. — Pa je ne zaman molila, njena prošnja je vslišana. Vseh pét hčeri njoj je stopilo v samostan, z med 8 sinov jih je pa šest postalo dühovnikov. Trije so celo na visoko čast dospeli, eden je postao kardinal, dva pa nadškofa. — Oj keliko, keliko dühovnikov bi že pred bojom trebelo, po boji pa jezerokrat bolé. Dobre slovenske matere, prosite za svoje sine od Boga to najvejšo miloščo, ka eden z med njih vreden bo postati dober dühovnik.

NAČELO TVRDKE

Suttner se glasi: „Proč s slabim blagom!“ pa ta poslovna podlaga pridobi tvrdki vsako leto na jezere novih prijatelov. Što si je prle v bazari küpo nazlúk cenó nevalano vüro, pa te ednok küpi Suttnerovo vüro, on včasi spozna velki razloček, pa si več nigdar ne bo indri küpüvao kak pri solidnoj tovarni vür Suttner.

St. 410	niklasta anker roskop vüra	K 4:10	Št. 1450	verižica z bele kovine, jako dugo lepa	K 2 80
„ 712	niklasta anker vüra, s rubini „lko“	„ 14:—	„ 1627	vühani s pozlačenoga srebra	„ 3 40
„ 735	srebrna cilinder remontoir vüra	„ 13:—	„ 979	srebrno masivno cevco	„ 2:—
„ 720	srebrni cilinder remontoir	„ 9 70	„ 366	zlató double cevco	„ 2:—
„ 776	srebrna tula vüra, na 15 rubinov, z dvema pokrivaloma „lko“	„ 33:—	„ 1148	srebrna igla-pribadača	„ 1:50
„ 787	srebrna tula vüra, na 15 rubinov, z dvema pokrivaloma	„ 23:—	„ 149	14 kar. zlati prstan	„ 15:—
„ 813	srebrna ženska vüra z zlatim robom	„ 12:—	„ 149	ravnotakši z novoga zlata	„ 7 40
„ 817	srebrna ženska vüra z dvema pokrivaloma	„ 13:—	„ 205	14 kar. zlati prstan	„ 11:—
„ 1548	srebrna narokvica s tula vürov	„ 25:—	„ 205	ravnotakši z novoga zlata	„ 5 50
„ 422	niklasta verižica, lepo napravljena	„ 1 75	„ 1064	pozlačeni srebrni prstan	„ 2 70
„ 83	double zlata verižica	„ 7 50	„ 1673	srebrni vühani	„ 0 90
„ 1113	vühani, pozlačeno srebro	„ 5 50	„ 1675	srebrni vühani	„ 1 30
			„ 1164	pozlačena srebrna pribadača za koleriče	„ 1 50
			„ 1316	lepa pendel vüra	„ 10 50

Razpošila

po povzetji ali se pa naj penezi naprej pošlejo.

Lastna tovarna vür na Švicarskom.

Svetovno znana je znamka precizne vüre „lko.“

Vse vüre se zapirajo tesno, brezi prašenja pa so namazane pa vrejene od strokovnjaka!

**Zlato vüro
lejko dobi zobstom**
vsaki küpec. Več se pozvedi v
krasnom ceniki,

steri se pošle na zahtevo
zobstom i franko.

Ka se ne vidi, se zamenja.

Jezero takših zahvalnih pisem

so dokaz za realnost tvrdke:
Službena vüra ide brezi vsega grajanja!

„Precizna vüra, ka ste mi jo poslali, se je kak službena vüra jako dobro obnesla pa ide jako točno. Ob priliki sam jo že vno-gim prijatelom pa znancom pre-poračao.“ Z postüvanjom k. k. stotnik auditor Milivoj Mesaro-viç, Osjek.

Krščanska svetovna razpošilnica

H. SUTTNER samo v **Ljubljani št. 895.**

Ta specialna tvrdka za bolše vüre nema podržnice.

ZDRAVA PLÜČA

pa odporna dihala so temel dugomi življenji. Tej rahi deli tela so izpostavljeni v nogim nevarnim vplivom kak so veter, mraz, prah, dim, pa proti drugim kužnim glivicam. Oni majo naporen pa brezpres-tani posel opravlati, pa je nej čüda, či se pri toj delavnosti ligdere pokažejo bolečine v guti, kašel, zamuknjenost, teško dihanje, zasliženost, bolečine v prsaj, bodanje v ledevjaj i drugi znaki prepiha ali prehlajenja pa predelanja. Mi dobro znamo, ka se večkrat pri tákših različnih, malo v poštev jemajočih, nerednostaj razvijajo bolečine v guti pa v prsaj. Zato se preporača vsigdar pri hiži meti bolečine vtišajoči, vročino odpravljajoči, hrečke odvajajoči pravi zagorski sok za prsi pa za kašel (Sirupus pectoralis). Po sodbi v nogih skušenih lüdi, ki so prle brezi uspeha skušali vsa mogoča druga vrastva, sirupe pa soke, je to jako dobro vrastvo za krepčanje dihal, za čiščenje dihalne poti pa za jačenje celoga života. V mrzлом letnom časi, kak tüdi v spremenlivom aprilu i oktobri, za osebe, štere morejo dosta govoriti, se dosta na prostom držati, štere delajo v zadühhlih, prašnatih delavnicaj, za rahle osebe pa za deco je poraba toga sredstva neobhodno potrebna.

V v nogih zahvalnih pismaj se nanzanja, ka vplivle jako dobro na plüča, pospešüje prebavljanje pa je zavolo dobroga oküsa deca pa odraščeni radi jemlejo. Zlasti pa dela dihala za odporna proti prehlajenjej i drugim škodlivim zvü-nešnjim vplivom. To kažejo vnoga zdravniška preporačanja, pa zatoga volo zas-lüži brezpogojno prednost pred neizkušanim inozemskim teom, pastilami pa pred drugimi ednakimi sredstvi. — 2 glažka franko 5 koron staneta pa si naročimo samo pri lekarnari

E. V. FELLER, Stubica št. 823.
(Županija Zagrebečka).

MIKLAUC

Neraztrglivo! dobro, trpečno lepo pravo sükno za gospode i gospe, pomodno sükno za ženski-ne i moške bluze, platno za predpasnike, kak tüdi vsako drugo platno za spodanjo obleko z stare imenitne tvrdke Miklauc. Bilo bi nepremisljeno, či bi si gde indri küpüvali nevalano sükno pa platno, zato ka pri Miklauci dobite dosta bolše pa cenejše. Pisite dopisnico Miklauci, či vam trebe platno, blago, gotovo obleko, süknjo i. t. d.

Ilustrirani ceniki zobston!!!

Sükno, tkanine, ševiot, kangarn, loden.
Jako močno, več let neraztrglivo.

VRAŽJA TKANINA

za moške pa za deške hlače.

Tüdi gotove, jako fal, pa dobro stoječe.

Obleka za gospode i dečke,
hlače, zimске jupiče, zgoranji obleč.

Kabanice za gospe i deklinae,
süknje, janke, bluze, predpasnike.

Blago za gospode, gospe, deco.

Lovska obleka, telovniki, nogavice, rokavice, obleka za deco, blago za krst.

Krčanska imenitna razpošilnica.

R. Miklauc, Ljubljana št. 326. (Laibach)

Tüdi odaja na veliko za krojače pa konfekcijske hiže, stere želejo dobro blago.

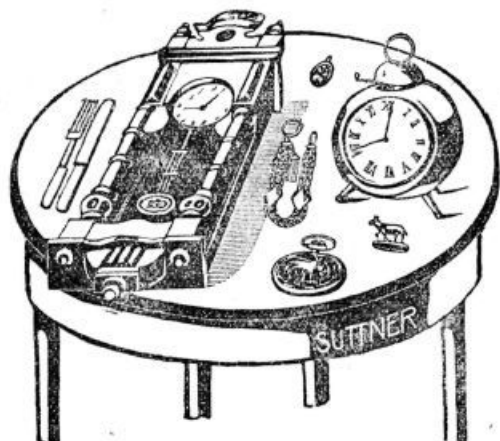
Svetovno znana zavolo dobroga pa fal blaga.	Postav-lena 1869.	4 podrüžnice, 16 skladišč i delavnic.
---	-------------------	---------------------------------------

Koliko je ešče nekrščenih na sveti?

Edno jezero milijon jih je še nekrščenih. Če računamo na rešenje 20 jezér düš samo ednoga misijonara, nam jih 50 jezér trebe k provrenjenji ne krščenih. Dozdaj jih pa samo 13 jezero glasi Jezušovo vero poganom. Če se misijonarje ne bodo povekšavali, štiri jezero let de trbelo, ka se nekrščenih ednok teliko povrne k krščanstvi, kak dnesdén. — Jaj, pa keliko so vredne düše! Sveti Janoš zlatovüstni pravi „Celoga sveta vrednost se ne da primerjati k vrednosti edne jedine düše.“ Kak veliko dobro delo doprinesé zato tisti, ki moli za povrnjenje poganov, za misijonare vrole!

Darovi, šteri trajno veselijo,

pa šteri napravijo čast darovniki, se kúpüjejo v svetovnoj tvrdki Suttner, šteroga dobro blago vživle svetovni glas. Što kúpüvle dare v nikajvrednih bazaraj, on da darovanci samo nevoló, sebe pa postavlja v slab spomin. Zehteavajte na dopisnici

Št. 1316	lepa pendel vüra	K 10.50
" 1325	pendel vüra hodi 14 dni	20.—
" 1360	lepa stenska vüra	4.80
" 1376	lepa vüra kukovica	17.—
" 1203	dobra vüra būdilka	3.50
" 1204	vüra būdilka, štera kaže dneve	5.—
" 1216	finá vüra būdilka	7.80
" 410	roskop žepna vüra niklasta	4.10
" 513	tula niklasta vüra z dvema pokrivaloma	9.80
" 1512	"Zenith" niklasta vüra s 15 rubini	26.25
" 781	srebrna tula vüra z dvema pokrivaloma	21.—
" 1546	kožnata narokvica z vürov	17.—
" 916	srebrna masivna verižica	3.20
" 989	srebrno masivno cecvo	1.50
" 1022	srebrno čislo	5.70
" 114	zlata double verižica okoli šinjeka	5.80
" 463	zlata double križec	1.50
" 212	srebrni prstan z lepim kamlom	1.20

Krasen cenik zobstom i franko.

Pošila
po povzetji ali
pa či se penezi
naprej poslejo.

Zlato vürolejko
dobi vsaki kúpec
zobstom. Več se
zvedi v krasnom
ceniki.

Ka se ne
vidi, se zameni.

Vsaka vüra je točno vrejena, namazana, pa se zapira brezi prašenja. Vso zlato pa srebrno blago je službeno označeno.

Lastna tovarna na Švicarskom.

H. SUTTNER samo v **Ljubljani št. 895. (Laibach).**

Nema podržnice.

Krščanska svetovna razpošilnica.

Nema podržnice.

veliki

Cenik

z jezernimi slikami zobstom i franko.

Št. 115	zlata double ovratnik	K 2.35
" 845	14 karatna zlata verižica	32.—
" 96	zlata double verižica za vüro	7.—
" 2318	srebrni masivni lanček	5.50
" 2706	srebrno cecvo	2.30
" 25	pozlačeni srebrni križec	2.70
" 328	zlata double narokvica	2.70
" 1142	srebrna igla pribadača	2.50
" 283	srebrno cecvo	1.—
" 282	emajlirano srebrno cecvo	1.10
" 470	zlato double cecvo	1.20
" 1565	14 kar. zlata vühani	12.—
" 1677	srebrni vühani	1.—
" 1241	dalnogled	13.—
" 2509	srebrno jedalo za 12 oseb	19.—
" 211	srebrni prstan s kamlom	—90
" 1063	pozlačeni srebrni prstan	2.70
" 182	14 karatni zlata prstan	12.50

Na jezere priznanih pisem

dobi trvdka!

Edno z med njih se glasi:

Nadignjena samo zavolo točnoga dobavljanja!

"...najbole me je nadignolo, ka ste mi Vi one dare za mojih 19 vnükov tak točno poslali pred Božičom!"

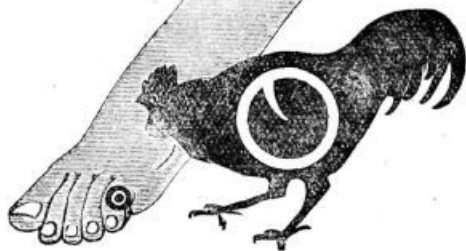
Klanjec.

Hermina Floegel,
vdova zemlommerca.

V ceniki najdete primeren dar za vsako priliko.

Lastna znamka „IKO“ je svetovnoga glasa.

**Elsa
Plaster**

Što si kurećih oči v pravom časi ne odstrani, si spravi bolečine, pa se njemi oslabi celo telo.

Brezboleče odpravljanje

kurećih oči

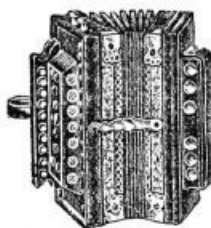
je za vsakoga, ki je ma, prava dobrota. Nemremo zadosta opominati, naj se kureće oči ne odpravljajo z rezanjem. Človek hitro zna bole globoko vrezati, nej ka bi to opazo, noga je pa vsigdar prahi pa nesnagi izpostavljena, štero pride v rano, pa tak nastanejo vnoga zastrupljenja krvi, štera se končajo s smrtjov. Kureće oči se dajo brezi noža hitro, gotovo pa lejko odstraniti s Fellerovim „turističkim mele-mom“ z znamko „Elsa“ (Melem ali flajšter za kūrje oči, cena K 1.—, v škatuli 2 koroni) ali pa z Fellerovov turističkov tinkturov (tekoča tinktura za kureće oči cena 2 K). Na jezere turistov, žandarov, pismonoscov, vojakov, gospodarov pa gospodinj, ki tesno obüvalo nosijo, kak tüdi vsi, ki so že to kušali, preporačajo kak hitro i gotovo delajoče vrstavo za odstranjenje kurećih oči. Pokeč največ drugih vrstev za kureće oči, kak tüdi rezanje i. t. d., odstranijo samo zgoranji del, koren pa ostane, tak ka kureće oči hitro znova zrastejo, odpravijo tej imenüvani Fellerovi preparati kureće oči s korenjom vred. Naročita se obe vrstvi, kak tüdi prašek proti znojenjej tela pa nog (cena 1 korona) pri lekarnari E. V. Feller, Stubica št. 823.

(Horvatsko.)

Dobre harmonike K. 5.—

Na moje harmonike se ne plača carine, zato ka so to domači poizvodi.

Nikša nevarnost! Zamemba je dovoljena ali se pa penezi pošlejo nazaj.

Št. 300³/₄: 10 tipkal, 2 registra, 28 glasov, velkoča 24+12 cm. K 5.—.

Št. 305³/₄: 10 tipkal, 2 registra, 50 glasov, velkoča 26+14 cm. K 6.40.

Št. 311: 10 tipkal, 2 registra, 50 glasov, velkoča 26+14 cm. K 7.—.

Št. 663¹/₄: 10 tipkal, 2 registra, 50 glasov, velikoča 31+15 cm. K 8.60.

Št. 685¹/₂: 10 tipkal, 2 registra, 50 glasov, velikoča 28+16 cm. K 9.50.

Navodila za tiste, ki se sami ščejo navčiti, so k vsakoj harmoniki priložene brezplačno.

Pošila po povzetji c. i kr. dobavlač

Hans Konrad

Odpošilnica za glasbila

Brüx, št. 54. (Česko).

Glavni cenik z 4000 slikami na zahtevo vsakomi zobston pa poštne prosto.

Proti ciganiji,

štero so neštérni dobavlači napravili zlasti pri dobavljanji vojačkih reči s slabim blagom, so oblasti ze vsov strogostjov nastopile. Proti ciganiji s slabim blagom pri zasebnih trgovcaj se lejko vsaki čuva, či si küpi potrebne reči pri svetovnoznanoj tvrdki Miklauc, štera obstoji že 46 let.

Bolše pa cenejš

se nindri ne dobi küpiti.

Pišite prle Miklauci, kak se date zapelati indri z nazlük slabim pa cenejšim blagom.

Ilustrirani cenik brezplačno. Vse predmete proti mrazi v zimi.

Plašče (pelerine), zgoranji obleč za moške, ženske i deco z najbolšega, nepremočlivoga lodena po jako nisikoj ceni.

Figaro-telovniki za gospe i deklina, pleteni z ovčje vune, jako topli, močni pa po fal ceni.

Telovniki z rokavami za gospode i dečke, topli pa močni.

Krščanska svetovna razpošilnica

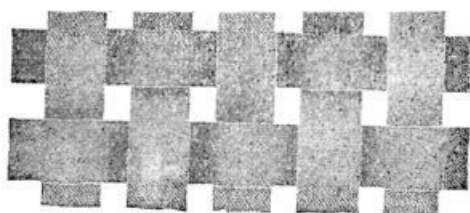
R. MIKLAUC, Ljubljana, št. 326.

Tüdi prodaja na veliko za trgovce, potnike-krošnjare pa za senjare, ki si ščejo spraviti blago po nisikoj ceni pa dobro.

HRANITE SE BOLE

pa včinte svojo deco pa svoje domače z dobrov hranov zdrave pa močne. Za močne, zdrave ljudi je tudi suhi kruh dobra hrana, s šteroga se črpa moč pa jakost življenja. Mala deca, ki so slabokrvni, blede osebe, nadajajoče matere, ki so slabi, betežni, starovični pa takši, ki so prestali velki beteg, deca, štera trpijo na sliženosti, šteroj deci začajo zobje vō iti, porodnice i druge takše slabe osebe ka nemrejo jesti navadne hrane, zato ka so jako oslabilene, pa je prebavljanje otežkočeno. Takše osebe potrebūjejo jako lahko, lahko prebavljivo, pa poleg toga tudi jako hranilno hrano, to je pa Fellerov pravi Dorsch-ribji olj. On je jako dobroga teka, nema slaboga dūšeca, nego je najboljšega okūsa, zato je pa jako vu-

goden za vživanje. Ešče deca ga rada jemlejo. Dorsch-ribji olj preporučajo vnoji lūdje pa zdravniki. On tvori krv pa mišice. pri deci pospešuje rast kosti i tela, je jako dobroga delūvanja za di-hala, gut, prsa i plūča. On da teli jakosti pa pospešuje na te način ozdravljenje, da hitro teli vekšo žmečavo pa jako lepi izgled, včini telo za odporno proti betegom, popravi tek, vrejuje odvajanje, protivi se slabokrvnosti, slabosti, pa je za svojo veliko delavnost jako poceni. Ma pred vsemi inozemskimi prepreparati prednost, kak so emulsiona, hranilni praški i več takših. 2 glažka stana franko samo 5 koron. Naročujtesamo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica št. 823. (Horvatsko.)

Dobra tkanina,

či jo gledamo pod povečalom, kaže povsedi enakomerno moč niti. Samo takša tkanina, kak jo ma tvrdka Miklauc, **drži dugo časa.**

Ne dajte se vkaniti po nazlūk cenih oznanilaj, oglasaj, cenikaj i vzorcaj, nego pišite vseli edno dopisnico že 46 let stoječoj imenitnoj svetovnoj tvrdki Miklauc, či si ščete kupiti kakše zaistino dobre, trpečne, svojo lepoto dugo držeče platno, sūknje, prte, perilo ali drugo odevalo, štero tū dobite po najnižšoj ceni.

Prištedite si peneze,

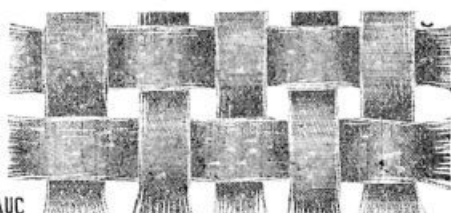
či pošlete dopisnico Miklauci, gda potrebūjete lenovo platno, oksford, sifon platno, kiklenščino, sūknja za moške pa za ženske, modno platno, zimsko sūknje, loden i. t. d. Vi gotovo dobite platno po najnižšoj ceni, šteromi bote se duga leta veselili, štero platno se ne zapravi nej pri pranjī, nej pri rabi pa v deždži tūdi nej, štero ostane zmirom lepo, močno, porabno pa bo trikrat tak dugo držalo, kak drugo malovredno platno.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik zobston pa franko.

Krščanska svetovna
razpošilnica.

R. MIKLAUC, Ljubljana št. 326.

Tūdi trgovci, krošnjarje pa senjarje si tūodnot lahko spravljajo pa naročūjejo, či ščejo dobro blago meti. Trgovina stoji od 1869!

Slaba tkanina,

či jo gledamo pod povečalom, kaže neednakomerne slabe niti. Tvrdka Miklauc nema takših tkanin, zato ka se te **hitro raztrgajo.**

či po nisikoj ceni ponūvano platno, sūknje, ostanke i. t. d. kupūvlete, štero se hitro raztrga pa razpadne po pranjē. Neverjetno je, kak nevalano pa slabo blago tržijo vnoji trgovci. Človek gosto vidi moško obleko sūknjeno, pa žensko obleko sūknjeno, štera že za nekelko dni — zlasti či je dešč malo namočo — se vidi kak staro, že duga leta rableno raztrgano blago.

Vi zapravlate peneze,

či po nisikoj ceni ponūvano platno, sūknje, ostanke i. t. d. kupūvlete, štero se hitro raztrga pa razpadne po pranjē. Neverjetno je, kak nevalano pa slabo blago tržijo vnoji trgovci. Človek gosto vidi moško obleko sūknjeno, pa žensko obleko sūknjeno, štera že za nekelko dni — zlasti či je dešč malo namočo — se vidi kak staro, že duga leta rableno raztrgano blago.

Vnogo jezer zahvalnih pisem

Jelo

je vživanje, gda mamó tek, pa je potreba, či si ščemo zdržati svoje telovne moči. Nažalost je vnogo ljudi, ki nigdar nemajo teka, zato ka trpijo na težkom prebavljanji. Takše osebe jejo nerade, prebavljajo težko, so vsigdar medlovne, čemeraste pa nezadovolne. Nastanejo gosto bolečine v žalodci, krči, navalovanje krvi, trešlikova pa nervozna stanja, bojazljivost, medlovnost pa drüge zmenjšave živlenjske jakosti, štere so v zvezi s prebavljanjom. Kak smo se preverili, pa kak nam neštevilna pisma zatrdjavlejo, se dajo te nerednosti hitro odpraviti, či rabimo močno švedsko tinkturo (Tinktura svedica), štera se zove tüdi živlenjski esenc ali balzam. Ona dela podražajoča na tek, vrejuje odvajanje, čisti, vtišuje bolečine pa povekšavle odporno moč črev i žalodca, oživla tekanje krvi pa pomaga to vrastvo proti raznim slabim vplivom. To davno priznано vrastvo naj ne menka v niednoj hiži. Naročijo se 3 velki glažki franko za 5 K, ali 12 malih glažkov franko za 4 korone pri lekarnari E. V. Feller, Stubica št. 823. (Horvatsko).

V interesu čitatelja kalendara i je, ako ove stvari naručuju za jedno za Elsa-lindom, jer se onda ne plaću poštarina.

Vnogo penez pa časa si prihran.

vsaki, ki se sam brije z mojav dobro vrejenov garniturov za britje št. 8730, v jako lepoj škatali, štera se lejko zaklene, je 20 cm. duga, 15 1/2 cm. široka, 6 cm. visika s kretajočim gledalom, vsebije razne predmete za britje: edno britvo z solingerove srebrne oceli l.-e vrsti 5/8 široka 1/4 suple brušena, za vsako obraščenje zevsema dobra za porabiti. 2. dober remen za brušenje. 3. škatala mase za oštranje. 4. škatala žajfe za britje. 5. niklasta šalica za brijenje. 6. eden kičec z niklastim priločom.

Kompletno z prve vrste
samo 5 koron.

Ravnosta garnitura z varnostnov britov za tiste, ki se ne vejo briti (ranjenje, vrezaje je izključeno) z navodilom K 5-60 št. 8740. Garnitura za britje vsebije eden poniklani varnostni stroj za britje z 5. klingami, štere na obe strani režejo, eden poniklani lonček, eden kicec, edno škatalo žajfe za britje K 5.20. Nega nikše nevarnosti! Zamemba je dovoljena ali se pa vrnejo penezi. Pošila se naravnoč na privatnike s povzetjom. Svetovna razpošilnica. — C. i kr. dvorski dobavlač

HANNS KONRAD

Exportna i razpošilajoča hiža v BRÜXI
št. 54. (Češko.)

Na zahtevo pošlem vsakomij moj velki cenik s 4.000 slikami zobston i franko.

Štamparija i knjigarna

Balkányi Ernesta v-Lendavi i v-Soboti

se prepórača za napravo vseh tiskovin za slavne oblasti ino urade, za šole, zadrüge ino društva, notarjoše, zdravnike, trgovce ino zasebnike.

Zaloga raznih knjig.

Svilen papir, kak tüdi vsi deli za umetne cvetlice v zalogi.

Naročila za knjigovezno delo se pri nisikoj ceni prilično pa trpečno spelavlejo.

6 ŠKATUL

stane franko

4 Korone 40 filerov.

Pri potrebnih i vrednih rečaj cena ne pride v poštev. To je pa dvojno veselje, či mi moremo si spraviti potrebne pa hasnovitne reči po niskoj ceni, kak se to zgodi pri Fellerovih želodec krepčajočih, lahko odvajajočih i prebavo pošpešuvajočih rabarber

ELSA-KRUGLICAJ.

One so nam na veliko pomoč:

Či nemamo teka,
či nam je v guti bridko pa či se
nam riga,
či nam hrana težko v želodci leži,
či mamo žgarjavico,
či čutimo bolečine v žalodci,
či nas boli glava zavolo bolečin v
žalodci,
či čutimo strah zavolo slabe pre-
bave,
či nas napinja zavžita hrana,

Či je odvajanje nej vredí,
či smo zavolo slabe prebave med-
lovni pa trūdni,
či nas slaba prebava včini za ne-
volne pa čemeraste,
či mamo krče v želodci,
či se jelo težko prebavi,
či je meso trdo bilo,
či smo slabo kupili,
či smo preveč pa prehitro jeli

skratka, či smo zavolo štetoga zroka nej zadovolni z našim te-
kom i prebavov. Z vrejenjom odvajanja čistijo krv pa odstra-
nijo neželjeno debeločo. One so zevsema neškodlive, pa sigurno
pomagajo, ne povzročijo navadjenja, pa krepijo želodec. Majo
pred vsemi sredstvi prednost, štera slabijo, dražijo pa škodljivo
delajo. 6 škatul stoji franko 4 Korone 40 filerov, 12 škatul
franko samo 8 Koron 40 filerov.

Z lastne skušnje preporačamo Fellerov bolečine vtišajoči, ozdravljajoči, protikataralni „Elsa-Fluid“
kak najbolše hižno vrastvo proti reumatizmu, protini i neuralgičnomi glavoboli, proti boli lica i tela, za-
muknjenosti, proti bolečinam v guti pa v prsaj, poti posledicam prepiha i prehlajenja, za dosegjenje
dobroga sna, krepčanje žil, mišic, pa za vnoga druga ozdravilja. 12 malih ali 6 vekših ali 2 špecialna
glazka staneta franko 6 K., 24 malih ali 12 vekših ali 4 špecialni glazki franko 10 K 60 f., 48 malih ali
24 vekših ali 8 špecialnih glazkov franko samo 20 koron.

Či želite prave Fellerove preparate dobiti, se obrnite naravnoč na:

E. V. Feller, lekarnar, Stubica št. 823.
(Županija Zagorje).

Pošila po povzetji ali pa či se penazi naprej pošlejo. Preporača se, penaze naprej poslati
po poštnoj nakaznici, zato ka ovači pošta računa 12 filerov povzetja.

Vsa vrastva oglašena v našem kolendari dobite v lekarni E. V. Feller vsigdar crstva pa dobra.